

ثبت نام برای اعزام سراسری دانشگاهیان به جبهه‌ها از امروز آغاز شد

رئیس ستاد مرکزی سپاه پاسداران در مراسم گردهمایی :
حزب که از دانشجویان انتظار می‌رود ، انجام امور تحقیقاتی و
تخصصی در امر جنگ است

در صفحه ۲

اطلاعات

صفحه ۳۲

تک شماره ۲۰ دیال

سه شنبه ۱۹ فروردین ماه ۱۳۵۷ - ۲۸ رجب ۱۴۰۶ - ۸ آوریل ۱۹۸۶ - شماره ۱۷۸۵۲

هشت هواپیمای اسرائیلی پنج موضع «الفتح» را در حومه صیدا بمباران کردند

● در جریان این حمله ، عملیات ضد اسرائیلی همچنان
شش تن زخمی شدند در جنوب لبنان ادامه دارد در صفحه ۱۶

به دعوت بنیاد شهید انقلاب اسلامی به مناسبت عید مبعث
۱۵۸ تن از مسلمانان مبارز در بندر زیم اشغالگر قفس که سال
گذشته آزاد شده بودند وارد تهران شدند در صفحه ۴

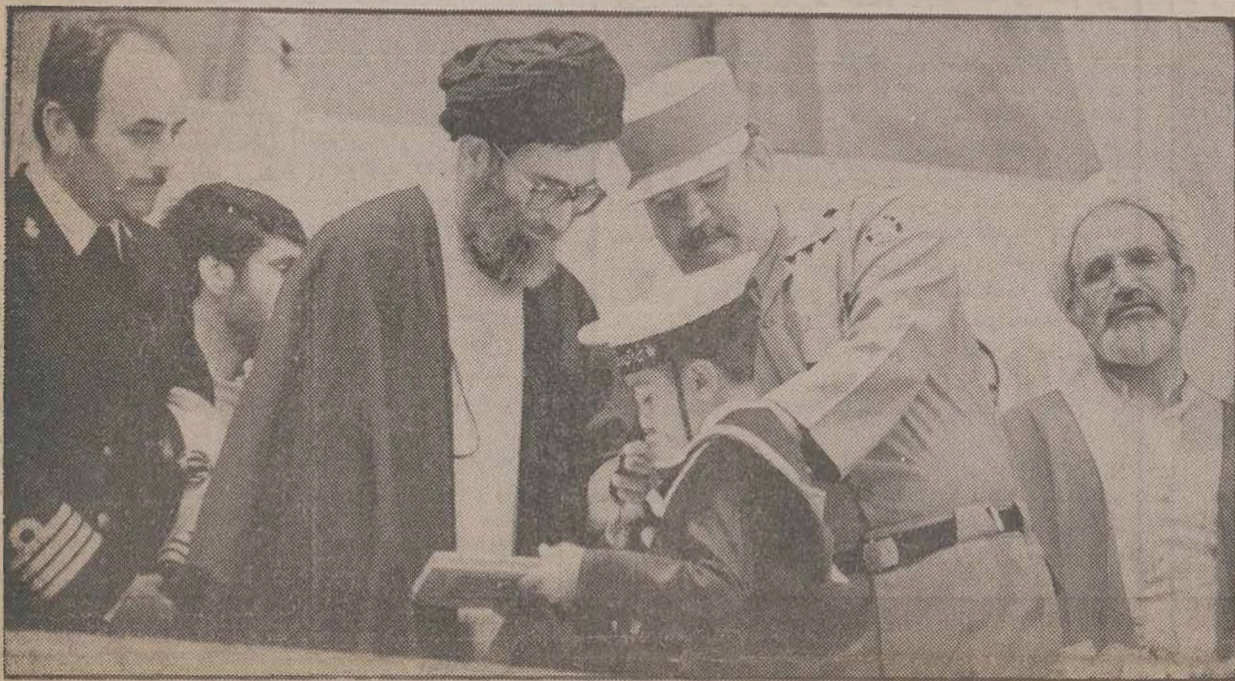
توسط رئیس جمهوری
۱۹ گالری
جدید موزه
هنرهای معاصر
در مجموعه
سعد آباد تهران
افتتاح شد
در صفحه ۴

دهها هزار تن از نیروهای مردمی از ۳۵ شهر کشورمان راهی جبهه‌های نبرد شدند

● ۳۲۰ تن از نیرو
های بعضی در نبرد -
های ۳ روزه منطقه
در بندی خان به
هلاکت رسیدند

۸ گردان کماندویی عراق را در منطقه
«در بندی خان» منهدم کردند

رئیس جمهور در مراسم بزرگداشت شهدای ارتش جمهوری اسلامی :
مادر دفاع از آرمانهای خود به جنگ ادامه می‌دهیم
و از صلحی که در آن خون شهیدان پایمال نشود
و متجاوز به مجازات برسد استقبال می‌کنیم

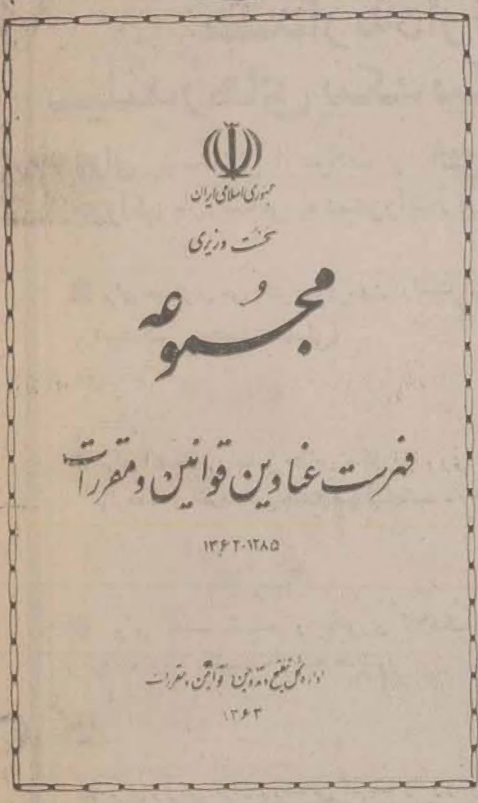

شهادت یکی از نیرومندترین پایه‌های رسالت پیامبران است و
امروز زود است که بتوان ارزش این شهادت‌ها را در نظام
جمهوری اسلامی که تداوم بخش رسالت پیامبران است، بیان کرد

احترام به شهدا و خانواده‌های
معظم آنها يك احترام ظاهری
نیست بلکه احترامی عمیق بر
مبنای يك فكر اسلامی است که از
بعثت و رسالت پیامبر اکرم (ص)
نشأت می‌گیرد

در صفحه ۳

از سوی نخست‌وزیری
در ۴ جلد منتشر شد

به مناسبت شهادت غرور آفرین علی ناطق‌نوری فرزند
برادر بزرگوارم شهید عباسعلی ناطق‌نوری مجلس
زرگداشتی روز چهارشنبه ۲۰ فروردین ۱۳۵۷ از ساعت ۳ تا ۵
از ظهر در مسجد ارک برگزار می‌شود
علی‌اکبر ناطق‌نوری

از سوی واحد بسیج مستضعفین سپاه
پاسداران انقلاب اسلامی
نحوه مراجعه کلیه نیروهای
داوطلب اعزام به جبهه‌ها
اعلام شد

● کلیه نیروهای متخصص داوطلب ادارات ، کارخانه‌ها
و مشاغل آزاد برای تعیین تاریخ اعزام در تهران باید
به دفتر مرکزی جذب نیروهای متخصص بسیج مستضعفین
مراجعه نمایند .

سمینار شناخت و بزرگداشت
شهید آیت‌الله صدر
آغاز به کار کرد

در همین صفحه

به دنبال اعتصاب نفتگران نروژی

قیمت نفت
در بازارهای جهانی
افزایش یافت

● هلموت اشمیت صدر
اعظم پیشین آلمان غربی
هشدار داد که کاهش قیمت
نفت موجب کمبود نفت در جهان
خواهد شد .

● بهای نفت خام در بازار
نیویورک پیشکشهای ۱۴۵۵
دلار برای تحویل در ماه دسامبر
رسید .

شنبه‌ها
دنیای
ورزش
منتشر
می‌شود

اطلاعه

آزمون سراسری سال ۶۶-۶۵ دانشگاه آزاد اسلامی
در صفحه ۵

سمینار شماره یک ماشین‌سازی تبریز
روش‌های سنک‌زنی

بدینوسیله به اطلاع کلیه علاقه‌مندان می‌رساند که سمیناری تحت عنوان روش
های سنک‌زنی در روزهای ۲۶ و ۲۷ فروردین ماه از ساعت ۹ صبح الی یک
بعداز ظهر در ماشین‌سازی تبریز برگزار خواهد شد. لطفا جهت ثبت‌نام با روابط
عمومی ماشین‌سازی تبریز شماره تلفن ۴۲۹۵۷ تماس حاصل فرمائید . لازم به
توضیح است که دانشن زبان انگلیسی ضروری می‌باشد .
الف ۸۱۵

با انتشار بیانیتهای مشترکی
ایران و یمن با بهره‌بر لزوم
گسترش همکاری در زمینه‌های
سیاسی و اقتصادی تأکید کردند

۴ صفحه ویژه نامه مخصوص شهرستانها

بسمه تعالی

در پی بیانات فرمانده کل قوا حضرت امام
خمینی مبنی بر اینکه امروز پرکردن جبهه‌های نبرد
از نیروهای آموزش دیده و آماده دفاع از اسلام
و ایران برای همه قشرها از اهم واجبات الهی
است .

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از کلیه
لبنیک گویان یمنی فرمانده کل قوا امام امت
که در سوسمین کاروان راهیان کربلای استان تهران
جهت اعزام به یگانهای رزمی لشکر حضرت
رسول (ص) و تیپ سیدالشهدا (ع) و توپخانه
خاتمیت نام کرده‌اند خواست صبح چهارشنبه
۲۰ فروردین ۱۳۵۷ به پایگاههای ساوجبلاغ - شهریار -
اسلامشهر - قزوین - ابهر - مالک اشتر - شهید
بهشتی - ورامین - فیروزکوه - دماوند -
شمیرانات - شهرری و ناحیه کرج مراجعه نمایند .

ضمناً داوطلبینی که تاکنون موفق به ثبت
نام نشده‌اند می‌توانند تا تاریخ یاد شده جهت
ثبت‌نام و اعزام به مناطق عملیاتی بمرکز فوق -
الذکر مراجعه نمایند .

سپاه پاسداران
انقلاب اسلامی
منطقه یک تارالله

۱۰۴۱۳-۲

هوالباقی

به مناسبت اربعین ارتحال مرحوم اخوی مکرم
حضرت آیت‌الله العظمی آقای حاج شیخ مرتضی
حائری یزدی اعلی‌المراتب مقامه مجلس ختمی در
(پنجشنبه) پنجمین شب ۲۱ فروردین مطابق
سی‌ام‌رجب المرجب در مسجد اعظم قم برگزار
است شرکت عموم علاقه‌مندان موجب تسلیت‌خاندان
مرحوم آیت‌الله العظمی موسس قدس سره و مزید
تشکر و امتنان این جانب خواهد بود .

مهدی حائری یزدی

۱۰۲۹۱-۲

نهیضت سوادآموزی
آموزش‌یار می‌پذیرد

در صفحه ۱۳

آخرین مهلت ثبت نام زائران خانه خدا در کاروان‌های مجاز اعلام شد

تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی:
امور حج و زیارت‌اعلام کرد: آخرین مهلت ثبت‌نام زائرین خانه‌خدا درکاروان های مجاز تاسی و یکم فروردین ماه جاری تعیین شده است. به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی مورحج و زیارت عدم مراجعه و ثبت نام زائرین در مدت تعیین شده را به منزله انصراف آنان تلقی نمودو هیچ‌گونه مسئولیتی در قبال عدم تشریف‌آنان‌خواه داشت. امور حج و زیارت به

جمهوری اسلامی مورحج و زیارت عدم مراجعه و ثبت نام زائرین در مدت تعیین شده را به منزله انصراف آنان تلقی نمودو هیچ‌گونه مسئولیتی در قبال عدم تشریف‌آنان‌خواه داشت. امور حج و زیارت به

باصوبیب لایحه اصلاح پندب و تبصرهٔ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی

صاحبان حرف و مشاغل آزاد به صورت اختیاری بیمه می شوند

سازمان خدمات ملیکوپتری بهوزارت نفت ملحق می‌شود

● کلیات لایحه اصلاح بند «ب» و تبصرهٔ «ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵۴ در جلسه علنی امروز مجلس شورای اسلامی تصویب شد. در این لایحه آمده است: سازمان تأمین اجتماعی مکلف است، با استفاده از مقررات عام قانون تأمین اجتماعی، صاحبان حرف و مشاغل آزاد را به صورت اختیاری در برابر شایای قسمتی از مزایای قانون تأمین اجتماعی بیمه نماید. چگونگی انجام بیمه و نرخ حق بیمه و همچنین مزایای مربوط به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیات دولت خواهد رسید. به موجب این لایحه همچنین کلیه اتباع ایرانی اعم از شاغل و غیرشاغل در فعالیت‌های مختلف در خارج از کشور که بیمه‌آنان بامقررات قانون تأمین اجتماعی و تغییرات بعدی آن مغایرت نداشته باشد، می‌توانند به‌طور اختیاری مشمول مقررات این قانون و آئین‌نامه‌های مربوط قرار گیرند. مشروط براینکه بیمه‌شده حق بیمه‌خود را به‌طور منظم پرداخت نماید. بدیهی است سازمان در مورد این قبیل از بیمه‌شدگان، مانند سایر بیمه شدگان داخل کشور، مکلف به ارائه خدمات و انجام تعهدات قانونی براساس آئین‌نامه و مقررات مربوط درایران خود اهد بود. لازم به‌یادآوری است که این لایحه پس از تصویب درشور دو مجلس و انجام اصلاحات احتمالی جنبه قانونی خواهد یافت.

– گزارش خبرنگار پارلمانی اطلاعات حاکیستدر جلسه علنی امروز مجلس شورای اسلامی همچنین لایحه انتزاع سازمان خدمات ملیکوپتری از وزارت دفاع و الحاق آن بهوزارت نفت مورد تصویب قرار گرفت.

وزیر امور خارجه زیرمبائوه خواستار برقراری روابط بازرگانی با جمهوری اسلامی ایران شد

تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی:
آقای‌مک‌گوداه وزیر امور خارجه زیرمبائوه و هیات همراه وی بدواز ظهر پیرروز با آقای جعفری وزیر بازرگانی کشوربان دیدار کردند.

وزیر خارجه زیرمبائوه در این ملاقات ضمن ارائه اطلاعاتی از محصولات کشاورزی و کالاهای قابل صدور کشور خود، خواستار برقراری روابط بازرگانی باجمهوری اسلامی ایران شد.

وزیر بازرگانی کشوربان اظهار داشت: با توجه به روابط و مشترکات سیاسی و فرهنگی بین‌دوکشور، باید روابط تجاری نیز برقرار گردد.

وی با اشاره به سفر اخیر آقای خاندانی ریاست جمهوری به همراهه تأکید کرد که بایستی اقدامات عملی در این زمینه انجام گیرد.

وزیر بازرگانی کشوربان یادآور شد که هم اکنون یک موافقتنامه بازرگانی درآن همکاریهای اقتصادی و تبادل‌کالا بین دو کشور پیش‌بینی شده در دست تهیه می‌باشد.

اجتماع سراسری دانشگاهیان کشور به‌طور همزمان فردا در سراسر کشور برگزار خواهد شد

تهران – خبرگزاری جمهوری اسلامی:
در لیبک به فرمان سرنوشت‌ساز امام امت و فرمانده کل قوا مبنی‌بر بسیج همه نیروها در خدمت جنگ ، اقشار دانشگاهی اعم از استاد، دانشجو و کارمند بطور یکپارچه آمادگی خود را جهت حضور در جبهه‌ها و مبارزه بی‌امان با صدامیان و استکبار جهانی تا رفع فتنه از عالم اعلام می‌دارند.

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی ، به دنبال تشکیل ستاد مرکزی بسیج دانشگاهی مرکب از سپاه

هیأت دولت بر سیاست حسن همجواری با کشورهای منطقه تأکید کرد

● سرویس سیاسی: جلسه‌ی هیات دولت، سر – به ریاست میرحسین موسوی نخست‌وزیر، تشکیل شد.

در این جلسه، بحث در مورد میاست خارجی دولت جمهوری اسلامی، در ارتباط با کشور های همسایه ، ادامه یافت و ضمن تأیید زوال کشته و تآکید برروابط صمیمانه باملت‌ها، تصمیماتی در مورد گسترش مناسبات و حسن همجواری اتخاذ گردید.

در این جلسه همچنین چند طرح به تصویب رسید و در پایان اهم رویدادهای داخلی و خارجی بررسی‌شد، به‌گزارش خبرنگار ما در پایان جلسهٔ امسروز ، نخست‌وزیر ، در گفتگویی باخبرنگاران، مسایل مهم منطقه را تشریح کرد.

وی در مورد سفی بعضی از مقام های امریکایی به منطقه و مواضع جمهوری اسلامی ایران در قبال آن گفت: البته امریدیه‌ها اعتقاد دارند که در تمام دنیا منافع دارند و این از خصوصیات تمام ایدرذرت‌ها در دنیااست، که منافع همه در جهان را غارت کنند. وی گفت: از جاهی حساسی که امریکا دارای منافع بوده، خاورمیانه و خلیج فارس و مخصوصا کشوران جنوب این منطقه می‌باشد. البته امریکا که ایران هم منافع داشته است، اما ملت ما ریشه‌ی این منافع را نکند دور انداخت. نخست وزیر سپس به تفسیر و تحولات منطقه اشاره کرد و گفت: در منطقه تغییر و تحولات عینی صورت گرفته است و نیروهای ما در ده‌ها مرکز شده‌اند و غیر ممکن را ممکن ساخته‌اند، در چنین حالی ، ممکن است در بعضی از کشورهای منطقه احساس خوبی به‌وجود آمده باشد وماپاراه اعلام کردیم که این احساس خوف باید زمانی وجود داشته باشد که این حکومت‌ها در مقابل مردشان بایستند و متکی به قدرتهای بزرگ نباشند.

نخست‌وزیر افزود: امریکایی‌ها برای این که به دوستان خودشان دلگرمی بدهند، به منطقه آمده‌اند و ما آنچه را که به عنوان موضع خودمان می‌توانیم اعلام کنیم، این‌است که این دلگرمی‌ها، معمولا نگاه دارنده‌ی حکومت‌ها نیست، حمایت های امریکایی معنی دهنی آن است، بخصوص که در حال حاضر درخاورمیانه و مناطق اسلامی ، آن چیزی را که به عنوان یک‌اصل تثبیت می‌کند، قدرت ملت‌های اسلامی برای بازگشت به قدرت اسلام است. در اینجا من به این کشورها نصیحت می‌کنم که ایفدر پشتتان به امریکا گرم نباشند. اینجا قدرتهایی هستند که مللشان با این دشمن هستند و دوستی با آنها، مردم آنها را بیشتر در مقابل آنها قرار میدهد بنابراین متکی‌برای قدرتها نباشند و بیشتر در فکر منافع ملت‌های خوشان باشند.

مهندس موسوی در مورد پیام اخیر امام امت-مبنی برحضور گسترده‌ی ملت مسلمان ایران در جبهه‌ی گشت: پیام امام، موجب طوفان زمین مردم و قوه‌ی مجریه ایجاد کرده است و ما کاشکی شدید و گسترده‌ای را ببینیم و در بسیاری از دستگاه‌ها، باید به نوعی حتی آن را کنترل کنیم که در مسیر منطقی خودش جریان پیدا کند.

نخست‌وزیر در پایان گفت: توصیه‌ی من در اینجا به نیروهای متخصص‌است که کارها باید به خوبی انجام شود و در جبهه‌ها نیروهای متخصصی که مورد نیاز هستند، مشخص شوند و قدرت به‌کارگیری آنها بالاورد. تا این نیروها بیشتر شناخته شده و دیده جبهه‌ها، بیشتر به‌سه کار گرفته شوند.

اخبار داخلی

اجتماع سراسری دانشگاهیان کشور به‌طور همزمان فردا در سراسر کشور برگزار خواهد شد

تهران – خبرگزاری جمهوری اسلامی، معاوت جنگ وزارت‌فرهنگ و آموزش عالی ، دفتر مرکزی جهاد دانشگاهی و دفتر تحکیم‌وحدت انجمن‌های اسلامی دانشجویان دانشگاهها روز چهارشنبه بیستم فروردین ماه جاری اجتماع سراسری دانشگاهیان کشور به‌طور همزمان در کلیه مراکز دانشگاهی برگزار خواهد شد.

این اجتماع در تهران ساعت ۱۲ روز چهارشنبه باشرکت کلیه دانشگاهیان دانشگاه‌های تهران در دانشگاه تهران تشکیل خواهد شد و در آن نحوه شرکت دانشگاهیان در امر جنگ تبیین خواهد گشت.

ستاد مرکزی بسیج دانشگاهی از کلیه اقشار محترم دانشگاهی دعوت کرد که به صورت گسترده در این اجتماع شرکت نمایند.

دعوت واحد بسیج سپاه از امت حزب‌الله جهت اعزام به جبهه

تهران – خبرگزاری جمهوری اسلامی:
واحد بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی پس از حضور اطلاعی‌ای فرا رسیدن سالروز میث خاتمالنبیاء حضرت محمد مصطفی (ص) را به امام زمان – نایب برحقش امام خمینی و عموم مسلمین جهان تبریک‌داشت. این واحد از امت حزب‌الله ایران خواست که با مراجعه به مراکز واحد بسیج مستضعفین و یا پایگاه‌ها و نواحی مقاومت، جهت اعزام به جبهه‌های حق علیه باطل به بیانات سرنوشت‌ساز امام امت مبنی‌بر تقویت هرچمیشتر جبهه‌های ثنرد لیبک گویند.

گردهمایی انجمن‌های اسلامی دانشجویان و شوراهای جهاد دانشگاهی سراسر کشور در تهران

تهران- خبر گزاری جمهوری اسلامی: همزمان با سالروز میث رسول اکرم (ص) گروههایی انجمن‌های اسلامی دانشجویان و شوراهای جهادیهی دانشگاهی سراسر کشور برگزار شد. این گروههایی به منظور فراهم کردن مقدمات اعزام سراسری دانشگاهیان به جبهه‌های نبرد در مجال دفع تحکیم وحدت برپا شد. به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی در این اجتماع آقای افشار رئیس ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی طی سخنانی بااشاره به مشارکت مردم در امر جنگ گفت: وحدت فکری، ایثار و گذشت امت مسلمان در این مقطع حساس دشمن را به ضعیف‌نابودی کشانیده است.

وی همچنین افزود: پیروزی عملیات والفجر-به دلیل حساس بودن منطقه فاو، ما را ملزم به آمادگی بیشتر و استفاده از تخصصهای بالایی می‌کند که از هرگونه تحرك دشمن در این منطقه جلوگیری کنیم.

وی گفت: قشر دانشجو از مردم جدا نیست و همگام با مردم در جنگ شرکت کرده است و با استطاعت‌فکری خود یار و یاور رزمندگان اسلام در جهاد متقس می-باشند.

آقای افشار خطاب به دانشجویان گفت: حرکتی که از شما انتظار می‌رود انجام امور تحقیقاتی و تخصصی در امر جنگ است.

پاسختان آقای اکرمی وزیر آموزش و پرورش سمینار روسا و کارشناسان مراکز تربیت‌معلم و دانشسراهای کشور آغاز به کار کرد

● سرویس اجتماعی:
سمینار «نقش تربیت معلم در جبهه و جنگ» صبح امروز با شرکت روسای مراکز تربیت معلم و دانشسراها و کارشناسان مسئول تربیت معلم ادارات کل آموزش و پرورش سراسر کشور و با حضور وزیر آموزش و پرورش در مرکز تربیت معلم شهید باهنرتهران آغاز به‌کار کرد.

به گزارش خبرنگار مادر آغاز این سمینار که توسط دفتر تربیت معلم و ستاد امداد و پشتیبانی جنگ وزارت آموزش و پرورش ترتیب یافته است و تا روز پنجشنبه نیز ادامه خواهد داشت، پس‌از تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید، سید کاظم اکرمی وزیر آموزش و پرورش وظایف و رسائنه‌ای مراکز تربیت معلم و دانشسراهارا درچهارمیهی اسلامی ایران تشریروند و افزود:ما تاکنون درآن‌جدهی که امام‌امت از آموزش و پرورش انتظار داشته‌اند، نتوانسته‌ایم کاری انجام بدهیم.

وی سپس با اشاره به روز میث و تغییر و تحول درونی انسان افزود: انبیاء به خاطر این هدف آمده‌اند که ایات الهی را به مردم نشان بدهند و آنچه را که درفطرت انسان‌ها هست و انسان از آن غافل است را به او بنمایانند.

وی افزود: تربیت معلم باید و پژوههای یکس معلم مسلمان و انقلابی را گلچین کرده و معرفی کند. معلمان ما غالیا خوب و مسلمان هستند ولی معلم انقلابی کم داریم.

ستوئال مراکز تربیت معلم بایستی با طرح ویژگیهای معلم مسلمان و انقلابی نقاط ضعف دانش‌جویان را برای آنها باز کنند.

وی سپس تأکید کرد: به‌هم ریختن و تغییرمراکز تربیت معلم قدیم حفظ نباید سطحی و ظاهری باشد بلکه از نظر محتوی و تغییرات زیربنایی نیز این مراکزباید دگرگون شوند.

وی در پایان گفت: ما سعی می‌کنیم امتحانات مراکز تربیت معلم را به‌طور هماهنگو سراسری‌برگزار کنیم.

لازم به‌یادآوری است‌که این سمینار با ۸ کمیسیون ویژه، مسایل مربوط به جنگ و جبهه و نقش مراکز تربیت معلم و دانشجویان را در این مورد تا روزپنج-شنبه این هفته بررسی می‌کند.

بسمه تعالی
شش سال از شهادت عالم بزرگوار فقیه مجاهد آیت‌الله صدر و خواهر فاضله‌اش بنت‌الهدی صدر گذشت
جلاد خون آشام بدنام دشمن و حزب بعث علفی تنها این دو چهره تابناک اسلام را در طول حکومت ننگین خود به شهادت نرسانده بلکه همداه تن از علمای و دانشمندان و نویسندگان بزرگوار اسلام از سنی و شیعه به جرم دفاع و حمایت از اسلام بدست این‌جانان تاریخ بخاک و خون غلطیدند و هم‌اکنون هزاران تن مسلمان در سیاه چاله‌های زندان بندها و دیگر بلادعراق در چنگال رژیم سفاک و غلام استکبار جهانی اسیر و گرفتارند.
جامعه روحانیت مبارز ضمن عرض تسلیت‌به‌بیشگاه ولایت کبری حضرت بقیةالله ارواحنا فداه و شائب بزرگوار این حضرت امام خمینی مظهرالانوار و خاندان معظم صدر و امت مستنیده عراق رجاء و اتق دارد که رزمندگان سلحشور اسلام بزودی شر این جثرونماد را از سرزمین مقدس عراق کوتاه کرده و ملت بیدار عراق سرنوشت نهایی خود را که زیستن در زیر سایه اسلام است بدست خود خو اهد گرفت.
جامعه روحانیت مبارز تهران ۱۰۴۳۵۰۲

مدت حضور دانشجویان در جبهه‌ها جزو ایام سربازی‌شان منظور می‌گردد

تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: به علت مراجعات مکرر دانشجویان جهت تعیین تکلیف از فرمایشات اخیر امام خمینی در روز میلاد حضرت علی (ع) و تشکیل سمینار لیبک یا امام در جهت تحقق اوامر رهبر انقلاب اسلامی مبنی بربر کردن جبهه‌ها از سوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اطلاعیه‌ای انتشاریافت.

در این اطلاعیه آمده است: به منظور تسریع درمان آموزش واعزام به جبهه دانشجویان و دانشکاهان، داوطلبین می‌توانند از ۱۹(۱۹)ار ۶۵) به‌ارمجه به رابطن سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مستقر در انجمنهای اتحاد اسلامی دانشگاه‌هاوموسسات آموزش عالی کشور، فرمبای مخصوص را اخذ و تکمیل نمایند تا متقاضی نحوه شرکت وقایع اعزام‌آنان مشخص گردد.

ضمنا در همین رابطه از سوی معاون امور جنگ وزارت فرهنگ و آموزش عالی دستورالعملی به‌دانشکده‌ها وموسسات آموزش عالی کشور ابلاغ شد. براساس این دستور العمل، دانشگاهیان واجد شرایطی که مایل به ادای تکلیف شرعی خود هستند، می‌توانند با مراجعه بهدفتر بسیج دانشگاه مرکب‌ازمعاون امور جنگ‌دانشگاه، نمایندگان جهاد دانشگاهی و انجمن اسلامی با مسئولیت نمایند سپاه پاسداران انقلاب اسلامی محل جهت اعزام به جبهه‌های نبرد حق علیه باطل ثبت نام به عمل آورند. بدیهی است دانشجویانی که مدت ماموریتشان شش ماه یا بیشتر باشد این ایام جزو مدت خدمت وظیفه شمولیشان منظور می‌گردد.

گردهمایی انجمن‌های اسلامی دانشجویان و شوراهای جهاد دانشگاهی سراسر کشور در تهران برگزار شد

وی گفت:
دفتری در سپاه پاسداران برای جذب و اعزام دانشجویان به جبهه‌ها تشکیل شده است و از طریق فرمهایی که وزارت فرهنگ و آموزش عالی وسپاه اتحادیهی اسلامی دانشجویان اتحاد می‌دهند می‌توانند برای اعزام به جبهه اقدام نمایند.

وی در خاتمه گفت: این نیروها اگر به مدت ۶ ماه یا یکسال و بیشتر در خدمت جنگ باشند، به‌منزله پاسدار موقت یا افتخاری تلقی شده و مدت حضور در جبهه‌ها جزو خدمت وظیفه محسوب خواهد شد.

براساس همین گزارش با تشکیل ستاد بسیج دانشگاهی از امروز (سه‌شنبه ۱۹ فروردین ماه جاری) ثبت‌نام برای اعزام سراسری دانشگاهیان به جبهه‌ها آغاز می‌شود.

همچنین روز چهارشنبه ۲۰ فروردین ه‌زبان تجمعی با حضور یکپارچه دانشگاهیان در دانشگاههای تهران، اصفهان، شیراز، تبریز، مشهد، مازندران و گیلان تحت عنوان دلبک پیام‌ها و آمادگی عملی برای حضور در جبهه‌ها برگزار می‌شود.

لازم به ذکر است، اعزام سراسری دانشگاهیان به جبهه‌های نبرد باالها جنگی ستاد پاسداران، معاوت جنگ وزارت فرهنگ و آموزش عالی و دفتر تحکیم وحدت انجمنهای اسلامی دانشجویان سراسر کشور و کلیه جهادهای دانشگاهی سراسر کشور صورت می‌گیرد.

باقرائت پیام مدیر کل سازمان بهداشتجهانی و سخنان دکتر مرندی

سمینار سالم‌زیستن گشایش یافت

● سرویس اجتماعی –
بناسبت سانروز جهانی بهداشت ، اولین روز ان سمینار سالم‌زیستن، با سخنان دکتر مرندی وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و قرائت پیام آقای دکتر ماهار، مدیر کل سازمان بهداشت جهانی در سالن سخنرانی مرکز پزشکی فیروزگر افتتاح شد .

به‌گزارش خبرنگار ما ، آقای دکتر مرندی درمراسم افتتاح این سمینار طی سخنانی گفت : ما توجه داریم که تأمین و عزیز راه و روش زندگی را در تمام ایام به‌ما آموخته است و در این دستورالعمل‌ها ، مطالب زیادی درمورد بهداشت وجود دارد تاحدی که رسول‌اکرم(ص) فرموده است : «الطافه من لا یأمان» . وی همچنین افزود: جای تأسف است‌که ما لحاظی مختصری در این زمینه داریم .

دکتر مرندی از متخصصین بهداشت و روحانیون معظم خواست که در شناسایی مطالب بهداشتی هم‌تکاملند و با توجه به عنایتی که اسلام به بهداشتدارد ، درخطبه‌ها و سخنرانی‌های خودشان مطالب بهداشتی را برای مردم تشریح کنند که این اقدام ، نزدیک‌شدن به اهداف بهداشتی در جمهوری اسلامی را دربی دارد . وی در بخشی دیگری از سخنان خود، ارکان اساسی بهداشت در جامعه را آموزش بهداشت، تأمین آب‌اشامیدنی سالم و دفع فضولات ، بهبود وضع تغذیه ، مراقبت‌های بهداشتی مادر و کودک ، و اکسیاسیون مبارزه با بیماری‌های شایع و بومی ، تأمین خدمات درمانی اولیه و تأمین ادوهای تخصصی بیشتر و آنگاه برنامه‌ریزی، اهداف و اقدامات انجام شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را در این زمینه‌ها تشریح کرد . دکتر مرندی سپس به مصرف بی‌رویهی دارو در کشور اشاره کرد و گفت : دراختن صرف به مسایل درمانی، موجب شده است که مصرف دارو در کشور ما به‌حد فاجعه‌آمیزی برسد .

وی در پایان از اطباء و اعضای هیات‌های علمی دانشگاهها خواست که هرچه زودتر جلو این فاجعه را بگیرند .

براساس همین گزارش، آنگاه پیام آقای‌دکترماهار، مدیر کل سازمان بهداشت جهانی توسط نماینده‌ی این سازمان در ایران قرائت شد .

در بخشی از این پیام آمده است : از سال ۱۹۵۰ تاکنون هزاره برای روز بهداشت جهانی به‌اتفاقی اوضاع و شرایط بهداشتی حاکم در سراسر جهان عنوان و شعار مناسبی اتخاذ می‌گردد . از این‌رو ارسال ۱۹۵۵ شمار دآب تمیز ، یعنی بهداشت بهتر، و در سال ۱۹۶۲ شمار محافظان از چشم ، جلوگیری از گوری، است و در سال ۱۹۸۰ شمار سیگار یا سلامتی، انتخاب پسا شما است .

در این پیام ، همچنین آمده است : افراد باید به انجام اقداماتی که موجب حفظ سلامتی آنها است و دوری از رفتارهای زیان‌آور ترغیب و تشویق‌شوند و این مساله ، ارتباط مستقیم با استعمال دخانیات و هرشکل‌ان و مصرف نوشابه‌های الکلی و مواد مخدر دارد .

همین گزارش حاکی است : این سمینار به مدت ۲ روز ادامه دارد که طی آن ، استادان دانشگاهها و شخصیت‌ها درمورد بهداشتی در جامعه سخنرانی خواهند کرد .

سه‌شنبه ۱۹ فروردین ماه ۱۳۶۵
بیست‌وهشتم رجب ۱۴۰۶
۸ آوریل ۱۹۸۶ – شماره ۱۷۸۵۲

اخبار کوتاه

اسلامی، موسوی اردبیلی

رئیس دیوان عالی کشور، میرحسین موسوی نخست‌وزیر به همراه جمعی از مسئولین کشوربان صبح اسلام حضرت ختمی مرتبت محمدن عبدالله (ص، آقایان خمینی رهبر انقلاباسلامی سید علی خاندانی رئیس رسیدند و این عید سعیدرا جمهور، هاشمی رفسنجانی به ایشان تبریک و تهنیت رئیس مجلس شورای گفتند.

پیام های مهندس موسوی برای نخست‌وزیران ۲۰ کشور اسلامی

تهران – خبرگزاری جمهوری اسلامی:
از سوی آقای میرحسین موسوی نخست وزیر پیامهای تبریک جداگانه‌ای به مناسبت سالروز بخت پیامبر بزرگ اسلام حضرت محمد (ص) بعنوان نخست وزیران ۲۰ کشور اسلامی ارسال شد. در این پیامها آقای موسوی سالروز بخت پیامبر اسلام (ص) را به دولت و ملت کشورهای اسلامی دوست تبریک و تهنیت گف.

سمینار توجیهی خبرنگاران اطلاعات در آذربایجان غربی در ارومیه برگزار شد

تبریز- خبرنگاراطلاعات –
سمینارتوجیهی نمایندگان و خبرنگاران موسسه اطلاعات در شهرها و بخش های مختلف آذربایجانغربی با شرکت ۲۲ تن از مسئولین این موسسه در ارومیه تشکیل شد.

در مراسم افتتاح این سمینار گنماینده آذربایجان- غربی به مجلس خبرگان ، استادان آذربایجانغربی و سرپرست اداره کل ارشاد اسلامی این استان حضور داشتند ، پس‌از تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید، ابتدا بحث‌الاسلام قریشی نماینده آذربایجانغربی در مجلس خبرگان و سپس مهندسطانی استانداز آذربایجانغربی به تفصیل پیرامون نقش و اهمیت ونیز وظایفمطوبوعات خبرنگاران در جامعه انقلابی ایران صحبت کردند. در ادامه جلسه این سمینار از سوی مسئولین اعزامی موسسه مسایل ومشکلاتنمایندگان وخبرنگاران اطلاعات در آذربایجان مورد بررسی قرار گرفت و نیز طی یک جلسه توجیهی آموزش‌های لازم در رابطه بآ توسعه امور خبری و چگونگی گسترش فعالیت‌ها برای خبرنگاران داده شد.

از ابتدای سال جاری:

مسافرین راه‌آهن بیمه‌ی حوادث شدند

● سرویس اجتماعی:
کلیه‌ی مسافرین راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران، نزد شرکت سهامی‌بیمه‌ی ایران، بیمه‌ی حوادث شدند.

به گزارش روابط عمومی شرکت سهامی بیمه‌ایران، طبق قرارداد منعقده بین راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران و شرکت سهامی بیمه ایران، از ابتدای سال جاری ، کلیه‌ی مسافرین راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران، ازبدا تا مقصد ، نزد این شرکت ، بیمه‌ی حوادث شدند. بیرو این قرارداد، کلیه‌ی مسافرین راه‌آهن در قبال حوادث، حداکثر تا مبلغ ۵۰۰هزارریال هزینه‌ی معالجات و مبلغ ۲میلیون ریال سرمایه‌ی تعرضغو و یا فوت، بیمه می‌باشند.

براساس همین قرارداد، کلیه‌ی کارکنان راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران نیز از مزایای بیمه‌ی حوادث برخوردار خواهند بود.

درگذشت یک‌هکمار
یکهکمار تأسف اطلساع با کمال تألم و تأثر باقیمه هکماربان مسعود طاهرخانی خبرنگار روزنامه اطلاعات و مجله جودان در بوژه کار خبری و اداری تاکستاندر یک‌حادثه‌تراندرنگی وفات‌توختسکان و قزوب و جان خود را از دست داد. روانشاد طاهرخانی ۲۱ ساله بود و از چند ماه پیش به‌همچ هکماران موسسه هیات تحریری روزنامه اطلاعات در شهرستان‌ها

کمک به جبهه‌ها
تهران – خبرگزاری جمهوری اسلامی:
روابط عمومی بانک کشاورزی حق کرد : کارکنان این بانک تا در جوار رزمندگان اسلام با دشمن بطنی به نبرد بپردازند.

۲۲۰۰۰	سریال بادبانه‌ای
۲۳۰۰۰	برآفرشته
۲۴۰۰۰	برنامه پزیران عربی (برون مرزی)
۲۵۰۰۰	شبکه‌ی دوم
۱۷۰۱۵	اعلام برنامه‌ها
۱۷۰۲۰	تلاوت آیاتی چنداز کلام‌الله مجید
۱۷۰۳۰	آموزش علوم (هندسه‌ی مسطحه‌ی فضایی)
۱۸۰۰۰	اخبار فرهنگی ، هنری و اقتصادی
۱۸۰۱۰	آموزش علوم (هوش و استعدادتخصصی)
۱۸۰۴۰	فیلم علمی (زمین شناسی)
۱۸۰۵۱	آذان مغرب به افق تهران
۱۹۰۰۰	برنامه به مناسبت قطار رابطه با آمریکا
۲۰۰۰۰	جموعه‌ی معلم
۲۰۰۵۰	گوناگون
۲۱۰۲۰	درس های از نهاد ابله‌نشد
۲۲۰۲۰	تجارب پزیران‌ساده
۲۲۰۳۰	اخبار سراسری ایران و جهان

انالله و اناالیه راجعون
درگذشت عالم ربانی حضرت آیت‌الله حاج میرزا عبدالوهاب شریعت بهبهانی (سلیمانی) فرزند مرحوم آیت‌الله حاج شیخ محمدحسین سلیمانی از شاگردان مرحوم حاج شیخ عبدالکریم هادی مازن‌است‌باجلهامین روز شهادت سیدکمال‌الدین حویدی خواه‌زاده ایشان راه‌اطلااع عموم می‌رساند بنهین‌نامتسبح‌سجده‌ی بزرگداشتی در روز پنجشنبه ۱۳۹۶/۲/۲۵ از ساعت ۱۲ن درمادظهر در مسجد مجد خیابان امام خمینی(شرقی)برگزارمیگردد
اخوان سلیمانی – از طرف محمد طاهر سلیمانی و خانواده مویدی

رئیس جمهور در مراسم بزرگداشت شهدای ارتش جمهوری اسلامی :

مادر دفاع از آرمانهای خود به جنگ ادامه می دهیم و از صلحی که در آن خون شهدان پایمال نشود و متجاوز به مجازات برسد استقبال می کنیم

● تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: اصابی خاتمه ی رئیس جمهوری دیروز در مراسم بزرگداشت شهدای ارتش جمهوری اسلامی با تأکید بر تداوم جنگ تا مجازات متجاوز گفت : ما از صلحی عالانه که در آن خون شهدای ما پایمال نشود و متجاوز به سزای اعمال خود برسد، استقبال می کنیم. رئیس شورای عالی دفاع که در سالروز بخت رسول گرامی اسلام «ص» در جمع خانواده شهدای ارتش جمهوری اسلامی در دانشکده افسری سخن می گفت ،

افزود : خواسته های ملت ما در این جنگ برای دنیا مشخص است و همه می دانند که رژیم متجاوز عراق بهشت تحریکین است و تلاشها برای خلاصی این است و اگر متجاوز از این ورطه نجات یابد ، تجاوز رژیم از ورطه ای است که با دست خود در آن افتاده هیچگاه رفع نخواهد شد و وی بار دیگر با دست پر برخو اهد گفت .

آقای خاتمه ای افزود : جنگ ما عادلانه و مطلوبانه است و در دفاع از آرمانهای خود به آن ادامه می دهیم. وی اضافه کرد : مبارزه ی خداپسند علیرغم همه ی حمایت هایی که از دشمن ما می شود، پیروز است و این ملت بعد از این همه فداکاریها تسلیم ظلم نخواهد شد .

نخست وزیر در دیدار با وزیر خارجه رژیم پابوه:

کشور های جهان مومو با یستی عادت و خوی نزدیکی به قدرت های بزرگ و دوری از هم را در روابط اقتصادی و سیاسی از دست بدخته

تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی : وزیر خارجه رژیم پابوه عمر پرویز (یکشنبه) با آقای مهندس میرحسین موسوی نخست وزیر دیدار و گفتگو کردند.

در این دیدار که آقایان و لایتی و وزیر امور خارجه و معیری معاون سیاسی نخست وزیر نیزحضور داشتند، دکتر «مکنده» وزیر خارجه رژیم پابوه تمایل دولت متبوع خود به گسترش مناسبات در زمینه های سیاسی -

رئیس جمهوری در دیدار با وزیر خارجه رژیم پابوه:

رژیم نژاد گرای آفریقای جنوبی، علت العلل مشکلات حاکم بر ملت های آفریقا است

است. آقای خاتمه ای رژیم نژاد گرای آفریقای جنوبی را علت العلل مشکلات حاکم بر ملت های آفریقای جنوبی کرد و افزود : این رژیم امنیت، آسایش و هرگونه تدبیر ملت های آفریقا برای ساختن آینده شان را تهدید کرده است.

رئیس جمهوری اسلامی ایران تنها راه مبارزه با این مشکلات را اتحاد و همبستگی همه کشورهای که دیدگاهها و سیاست های نزدیکه می در این زمینه دارند، ذکر کرد. رئیس جمهوری در ادامه سخنان خود تأکید کرد: ما مسئله فلسطین و حضور فعال رژیم غاصب اسرائیل در سرزمین های فلسطینی را همانند مسئله رژیم نژاد پرست آفریقای جنوبی، از مسائل مهم همه ملت های زیر ستم جهان بشمار می آوریم. وی با اشاره به اینکه اینها در حقیقت مسائل چند کشور نیستند بلکه مسائل عمومی همه کشورهای جهان سوم هستند، گفت : لازم است همه کشورهای که ظلم تاج ظلم و ستم را چشیده اند و مبارزه را در زندگی سیاسی خود آزموده اند، به این مسائل بصورت جدی و عملی نگاه کنند. زیرا که محدود شدن کشور های جهان سوم تنها در مسائل خودشان آنها را آسین پذیر خواهد کرد.

رئیس جمهوری همچنین با اشاره به لزوم گسترش روابط و مناسبات همجانبه بین دو کشور ایران و رژیم پابوه اعلام کرد: جمهوری اسلامی ایران از رژیم پابوه به عنوان یک کشور در خط مقدم جبهه مبارزه با رژیم پابوه استفاده خواهد کرد. به مبارزه استقلال خود را پیوست آورده است. حمایت می کند.

ایلاغ کرد.

آنگاه آقای خاتمه ای ضمن تشکر متقابل از سلام های گرم آقای آبناتا، رئیس جمهوری و آقای موگابه، نخست وزیر رژیم پابوه و استقبال از گسترش روابط صمیمانه دو کشور برآید یک روایت محکم و مفید با کشورهای آفریقا و جهان سوم تأکید کرد. آقای خاتمه ای افزود : جمهوری اسلامی ایران کمک همجانبه به مردم کشورهای آن منطقه آفریقا را که در آنهای مدیدی زیر ستم استعمار گذرانده اند و هنوز هم از آثار آن ستم رنج می برند، جزو وظایف خود می داند. رئیس جمهور کشورمان گفت : به اعتقاد ما کمک به رفع مظلومیت از کشورهای منطقه آفریقا که ناشی از حضور فمال و مزاحم دولت نژاد پرست آفریقای جنوبی می باشد از بزرگترین کمکها به مردم آن منطقه

آقای خاتمه ای در ادامه نقش مهم جنبش عدم تعهد در مسائل جهانی را مورد تأکید قرار داد و افزود : کشورهای جهان سوم وقتی احساس می کنند که از سوی مجامع بین المللی جهان حمایت نمی شوند به سازمان های خاصی از قبیل جنبش عدم تعهد روی می آورند. این جنبش در شرایط نوین کشورهای جهان سوم از سازمان های بزرگ موجود آمده و لذا طبیعی است که پاسخی به مسائل آنان رسیدگی کند. رئیس جمهوری در پایان ضمن تأکید بر اینکه همه ملل مظلوم در سراسر جهان انتظار و توقع تحریک بیشتری در موضع گیری های جهانی جنبش عدم تعهد دارند، اظهار امیدواری کرد که این جنبش بتواند هرچه فزاینده تر رسالت متبوع خود را در زمینه مسائل جهانی به اثبات برساند.

ایران و رژیم پابوه بر لزوم گسترش همکاری در زمینه های سیاسی و اقتصادی تأکید کردند

● تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: در دیدار ای مانگونده وزیر امور خارجه رژیم پابوه از جمهوری اسلامی ایران، دو کشور با انتشار بیانیه مشترک بی روزم سترش همکاری خود در زمینه های سیاسی، اقتصادی، علمی و تجاری تأکید کردند. در این بیانیه مشترک که شب گذشته به طور همزمان در «تهران» و «جوهانه» انتشار یافت، وزرای خارجه ایران و رژیم پابوه ضمن تأکید بر همکاری متقابل در صحنه های بین المللی، بر همکاری استفاده از سلاح های شیمیایی نه توسط نو تسون ژو و شورای امنیت سازمان ملل در تاریخ ۲۱ مارس ۱۹۸۶ محکوم شده بود، مجدداً تأکید کردند.

طرفین، ضمن اعلام انزجار از استفاده غیر انسانی از سلاح های شیمیایی و بیولوژیکی در جنگ عراق با ایران و سایر درگیری دیگر، جمله به مناطق مسکونی، کشتی های تجاری، تهدید خطوط هوایی و حمله به هواپیماهای مسافری در جنگ عراق علیه ایران را شدیداً محکوم کردند.

ایران و رژیم پابوه، همچنین بر لزوم اجرای جدی قوانین و مقررات بین المللی و ضرورت جلوگیری از گسترش درگیری به مناطق مسکونی و به مخاطره انداختن صلح و امنیت منطقه، تأکید کردند. در این بیانیه مشترک، همچنین طرف ایرانی، ضمن تشریح تجاوز و حمله رژیم عراق که به قصد سرنگونی جمهوری نوای اسلامی ایران طرح ریزی شده بود، محکومیت و تنبیه متجاوز توسط کشورهای جهان و پرداخت غرامت از سوی رژیم عراق را امری ضروری و قطعی دانست. ایران یاتوجه به مایهت رژیم صدام، تحقق این خواسته های عالانه را تنها در ادامه دفاع مشروع جمهوری اسلامی ایران تا ریشه کن کردن عامل تشنج به منظور استقرار امنیت و ثبات واقعی در منطقه اعلام کرد. ایران و رژیم پابوه همچنین حمایت خود را از یابندگی کامل کشورهای عضو به اصول نهضت عدم تعهد ایران دانستند.

طرف رژیم پابوه، نقش سازندگی را که جمهوری اسلامی ایران در نهضت عدم تعهد ایفا نموده است و همچنین در ششای را که در جهت تعالی نهضت، ضمن رعایت واقعی اصول آن انجام گرفت است مورد تقدیر قرار داد. ایران نیز آمادگی خود را برای اهداء هر نوع کمک ممکن جهت بهر و موثرتر برقرار شدن اجلاس سران در رژیم پابوه اعلام کرد.

طرفین همچنین کلیه اعمال مربوط به هواپیماهای و تهدید هواپیماهای مسافری و رهگیری خطوط هوایی را محکوم کردند. طرفین، انزجار کامل خویش را از نژادپرستی و تبعیض نژادی ایران دانستند و خواستار سرنگونی حکومت نژادپرست آفریقای جنوبی و روی کار آمدن حکومتی مبتنی بر آزادی اکثریت مردم در این کشور، گردیدند تا رنگ و نژاد، ملاک برقی نباشد. در بیانیه مشترک ایران و رژیم پابوه، تجاوزات نظامی و حملات مستقیم و غیر مستقیم آفریقای جنوبی علیه کشورهای همسایه و خط مقدم جبهه شدیداً محکوم شده است و کشورهای خط مقدم به خاطر وحدتشان در دفع این تجاوزات و دست اندازها و سایر اشکال ایجاد بی ثباتی توسط رژیم «پرتوریا» مورد تشنه قرار گرفته اند. همچنین حمایت شدید از مردم ستمدیده ی آفریقای جنوبی در مبارزه با هر نوع تحق و خواسته های مشروع و عادلانه ی خود و کشورهای خط مقدم و سایر کشورهای منطقه ی آفریقای جنوبی و نیز ادامه ی این حمایت ها حتی افزایش آنها برای تشدید مبارزات ، مورد تأکید طرفین واقع شده است.

دو طرف یاقوت های را که به نحو ی از انحاء از رژیم تبعیض نژادی حمایت می کنند، محکوم نموده و خواستار آن شدند که جامعه ی بین المللی تضمینات همجانبه و الزامی را علیه رژیم پرتوریا اعمال نماید .

مراسم گرامی داشت روز بعثت در استانبول

آنکارا - خبرگزاری جمهوری اسلامی: به مناسبت بعثت پیامبر بزرگوار اسلام، پیرایش مراسم باشکوهی با حضور نماینده فقیه عالیقدر حضرت آیت الله العظمی منتظری و جمع کثیری از پسران مسلمان ترک و ایرانی در مسجد ایرانیان استانبول برگزار شد.

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی در این مراسم، پس از تلاوت آیاتی از قرآن کریم، حجت الاسلام صابری همدانی نماینده آیت الله العظمی منتظری پیامون شخصیت پیامبر اسلام و تاریخچه حرکت اسلامی سخن گفت. وی در بخشی از سخنان خود، حرکت انقلاب اسلامی ایران را تداوم حرکت انبیاء داشت و افزود: حمایت از انقلاب اسلامی ایران حمایت از پیرامیان و دشمنی با آن دشمنی با اسلام است. این مراسم با آواز بلند طول عمر امام امت و پیروزی رزمندگان اسلام پایان یافت.

ارسال کاروان هدایای وزارت دفاع به جبهه ها

تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: اولین کاروان هدایای پرسنل وزارت دفاع و سازمان های قایمه با نام «کاروان لیک پیام» به ارزش ۲۰۰ میلیون ریال به همراه ۱۰۲ دستگاه وانت نیسان اهدائی این وزارتخانه دیروز در سهوا جبهه های نبرد شد. این کاروان که با راهنمایی مردمی به جبهه ارسال شد، گروهی از معاونین وزارت دفاع و مسئولین سازمان های قایمه همراهی کردند. بر اساس این کاروان مذکور شامل یک دستگاه آمبولانس، دوازده کیلو جلاشوگری، ۶۴۸۰ قوطی کسرو، ۵۰۰۰ دست لباس گرم، ۱۳۳۰۰ کالان پ، ۲۰۰۰ عدد باتری اتومبیل، ۱۰ هزار عدد انواع مختلف باتری، چراغ قوه و مفادیر قابل توجهی، مایحتاج رزمندگان اسلام می باشد.

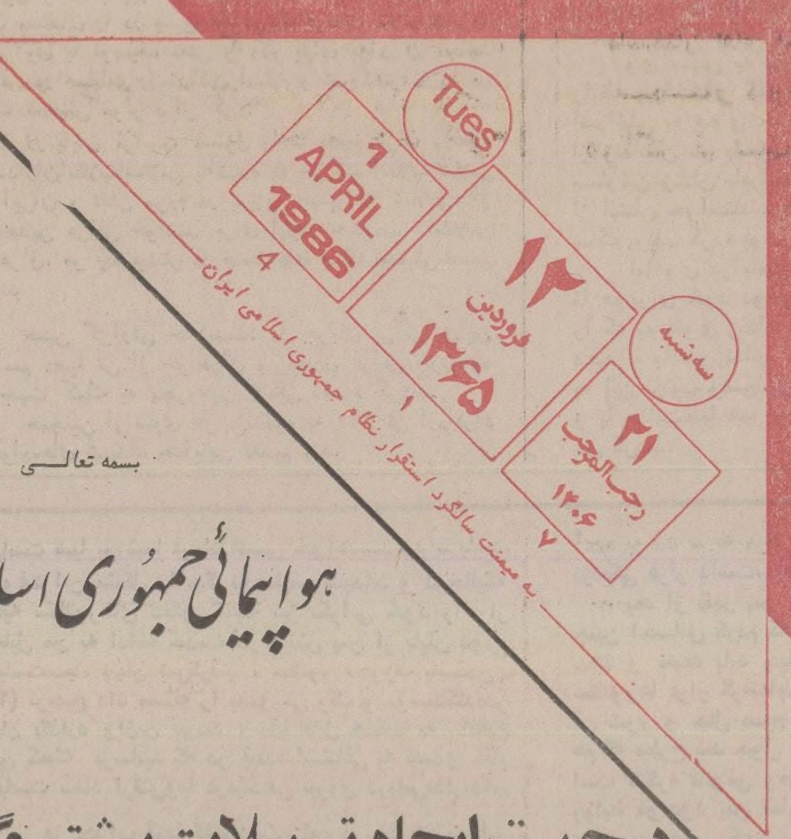
اقتصادی و فرهنگی میان دو کشور را خاطر نشان کرد. وی همچنین پیام دوستی نخست وزیر رژیم پابوه را به نخست وزیر کشورمان ابلاغ کرد.

مهندس موسوی در این دیدار با اشاره به مشترکات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی میان دو کشور لزوم همکاری بیشتر کشورهای جهان سوم در امور بین المللی و منطقه ای را برپا نشان کرد. نخست وزیر ضمن تأکید بر سیاست نه شرقی و نه غربی جمهوری اسلامی ایران ، خواستار ساخت بیشتر دو کشور دوست از مواضع مشترک یکدیگر شد و نقش رژیم پابوه در اداره اجلاس آتی غیرمتعهدها را یادآور شد.

نخست وزیر همچنین اهمیت مبادلات بین کشورهای جهان سوم به عنوان وسیله رفتمندی این کشورها را مورد تأکید قرار داد و گفت کشورهای جهان سوم به یستی عادت و خوی نزدیکی و قدرتهای بزرگ و دوری از هم را در روابط اقتصادی و سیاسی از دست بدهند.

کمک های مالی پر سمنل نیروی هوائی به جبهه های جنگ تقدیم رئیس جمهوری شد

تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: پرسنل جان فکف نیروی هوائی ارتش جمهوری اسلامی ایران به منظور یاری رساندن به رزمندگان کفر سنیز اسلام در نبردهای آمانشان با دشمنان بعثی چکی به مبلغ پنج میلیون ریال توسط سرکار سره گسندیق فرمانده نیروی هوائی تقدیم حجت الاسلام والمسلمین سیدعلی خاتمه ای رئیس جمهوری و ورش نشواری عالی دفاع کردند. آقای خاتمه ای ضمن تشکر و سپاسگزاری از پرسنل فداکار نیروی هوائی که علیرغم حضور اقتضای آفرین خود در جبهه های نبرد، از کمک های مالی به جبهه ها نیز دریغ ندارند برای آنان آرزوی موفقیت نمود.

هوای پیمائی جمهوری اسلامی ایران

در جهت ایجاد تسهیلات بیشتر و گسترش خدمات داخلی، پروازهای جدید زیراتدارک دیده است:

بوشهر- مشهد رشت-مشهد شیراز-زاهدان

روزهای شنبه و پنجشنبه
چهارشنبه و جمعه
یکشنبه ها

علاقتمندان جهت کسب اطلاعات بیشتر و ذخیره جا لطفاً به دفاتر فروش هواپیمائی جمهوری اسلامی ایران و یا آژانسهای مسافرتی مجاز مراجعه فرمایند .

توسط رئیس جمهوری

۱۹ گالری جدیدموزه هنرهای معاصر در مجموعه سعد آباد

تهران افتتاح شد

تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: ۱۹ گالری جدید موزه هنرهای معاصر می‌شود مورد بازدید قرار داد. در مجموعه سعدآباد با حضور حجت‌الاسلام والمصلحین تالولهائی که در این سید علی خامنه‌ای رئیس موزه از این پس در معرض تماشای عموم گذاشته خواهد شد، در نوع خود منحصر به فرد می‌باشد و دارای ارزش بسیار زیادی است. در طبقه اول موزه در ۱۴ گالری آثار بزرگ ایران، از دوره صفویه به معرَض تماشا گذاشته تاکنون و نیز نقاشان اروپائی شده است و در گالری‌های از قرن ۱۶ تا اوائل قسرن مختلف آن تابلوهای بیناتوار، تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: ۱۹ گالری جدید موزه هنرهای معاصر می‌شود مورد بازدید قرار داد. در مجموعه سعدآباد با حضور حجت‌الاسلام والمصلحین تالولهائی که در این سید علی خامنه‌ای رئیس موزه از این پس در معرض تماشای عموم گذاشته خواهد شد، در نوع خود منحصر به فرد می‌باشد و دارای ارزش بسیار زیادی است. در طبقه اول موزه در ۱۴ گالری آثار بزرگ ایران، از دوره صفویه به معرَض تماشا گذاشته تاکنون و نیز نقاشان اروپائی شده است و در گالری‌های از قرن ۱۶ تا اوائل قسرن مختلف آن تابلوهای بیناتوار،

مراسم ششمین سال شهادت

آیت‌الله صدر و خواهر مظلومه‌اش

«بنت‌الهدی» در ورزشگاه شیرودی

بر گزار شد

تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: به مناسبت یزدگداشت سالگرد شهادت آیت‌الله سید محمد باقر صدر و خواهر مظلومه‌اش بنت‌الهدی، بعد از ظهر دیروز از سوی حزب دموه اسلامی عراق مراسمی برگزارشد. در این مراسم که در مجموعه ورزشی شیروزی برگزار گردید شرکت کنندگان یاد هزاران شهید در خون خفته حرکت اسلامی عراق را در مبارزه با رژیم پش صدامی گرامی داشتند و از مقام والای شهید صدر و خواهر گرامی‌اش تجلیل به عمل آوردند. به گزارش خبر‌کاری جمهوری اسلامی در این مراسم چند تن از جامعه زنان مجلس شورای اسلامی، اعضای مجلس‌اعلی انقلاب اسلامی عراق و روحانیون و مجاهدین افغانی، هلمای مبارز لبنان و بحرین، کُردهای مسلمان عراقی، جامعه زنان مسلمان عراق و دیگر اقشار مختلف مردم مسلمان عراق شرکت داشتند.

شرکت کنندگان در مراسم از سوی عراقی‌های مقیم ایران در پاسخ به ندای امام برای عزیمت به جبهه‌ها

اخبار ایران و جهان

۱۵۸ تن از زندانیان آزاد شده از زندانهای رژیم صهیونیستی وارد تهران شدند

تهران -خبرگزاری جمهوری اسلامی: ۱۵۸ تن از مسلمانان درین رژیم صهیونیستی که سال گذشته آزاد شدند به‌صورت پناذد شهید انقلاب اسلامی و به مناسبت هجدهمیت رسول‌گرامی اسلام (ص) یکشنبه شب وارد تهران شدند.

مسلمانان آزاد شده لبنانی که چند روحانی نیز درین آنها می‌باشند در زندان معروف فعلیت در فلسطین اشغالی دو بازداشت بودند و سال گذشته در برابر آزادی سائوران هواپیمای آمریکائی «تی. دیلیوای» که توسط مبارزین مسلمان لبنانی روده شد، آزاد شدند.

این گروه در آخرین ساعات یکشنبه شب با یک فروید پوینت ۷۰۷ هواپیمائی ملی ایران وارد تهران شدند و از سوی معاون سیاسی وزارتخارجیه، نماینده‌نیاذد شهید انقلاب اسلامی و کاردار سفارت ایران در بیروت مورد استقبال قرار گرفتند. طی توف کوه این گروه در فرودگاه تهران ، ابتدا یکی از رزمندگان مسلمان لبنانی به سرادش شعارهای اسلامی پرداخته و سایر افراد گروه نیز با تکرار این شعارهای پرشور، تجدید عهد خود را برای ادامه مبارزه و مقاومت علیه اشغالگران صهیونیست ، تحت رهبری امام امت اعلام داشتند.

آنگاه حسین شیخ‌الاسلام معاون سیاسی وزارت امور خارجه کشورنام طی سخنانی ضمن خوشامدگویی به میهمانان گفت: ما حضور شما رزمندگان مسلمان لبنانی را در کشور خود به عنوان نمونه‌های مقاومت اسلامی علیه اشغالگران صهیونیست ارج می‌نهم . سپس از سوی برادر نورانی کاردارسفارتجمهوری اسلامی ایران در بیروت و نمایندگان بنیاد شهید و هواپیمائی ملی ایران به میهمانان خوشامد گشتند. زندان فعلیت در مرز لبنان وفلسطین اشغالی درمنطقه دقرا سبعة ۴ در جنوب لبنان قرار دارد که هنوز تحت اشغال صهیونیست‌است. انقلابیون مسلمان لبنانی مال گذشته موفق شدند با روین هواپیمای آمریکائی «تی. دیلیو ای» که حامل چندین تن از مقامات سیاسی نظامی آمریکائی بود، مجموعا ۲۰۰ تن از زندانیان سیه زندان صهیونیستی عنلیت -حما و انصار را طی دو مرحله آزاد سازند.

«شیخ عباس محمد حرب» امام جماعت «مجلسیه» (صور) که مدت شانزده ماه را در زندان عنلیت گذراند، در خصوص علت دستگیری خود گفت : جرم من تشویق جوانان مسلمان به شرکت در مبارزسیاسی - نظامی علیه اشغالگران بود . وی افزود: اصولا صهیونیستها باحیات و فعالیت روحانیون مخالف هستند و روحانی بودن از نظر آن‌ها یک جرم کافی برای دستگیری است.

وی یاتکید براینکه تنها راه ادامه مبارزه و شکست دشمن صهیونیستی راه مقاومت اسلامی است . گفت: ما برای تجدید عهد با امام و کسب فیض از ملت مسلمان و مجاهد ایران به جمهوری اسلامی ایران آمده‌ایم . عبدالکریم قاصو (۲۲ساله) طلیعه‌دومین در «شبهای» لبنان در مورد شرایط زندگی در زندانهای صهیونیستی گفت : روحیه مسلمانان درین رژیم صهیونیستی مانند زندان مسلمانان صدر اسلام در هنگام محاصره بود. زندانیان با ایجاب محکم و عقاید اسلامی خود - زندان را به محیط خودسازی و تهذیب نش تبدیل کرده‌بودند. وی با اشاره به اینکه یکی از اردوگاههای انصار بنام جمهوری اسلامی مجاهدین، نامگذاری شده بود، گفت : این در حقیقت ما بودیم که صهیونیست‌ها را در زندان خود داشتیم. زیرا مزدوران اسرائیلی اترس زندانیان جرات نداشتند با سلاح وارد زندان شوند. زندانیان برای خود دولتی تشکیل داده بودند - صهیونیستها همواره از ورود به زندان وحشتناشدند. وی سپس به بیان یکی از خاطرات خود دراین رابطه پرداخت و گفت : در یکی از روزهای سرباز اسرائیلی به سوی حیاط زندان آتش کشود و یکی از زندانیان در پاسخ به سوی وی شلیک پرتاب کرد. مسئولین زندان بامرأجه به شیخ عباس محمد حرب، از ایشان خواستند فردی را که بسوی صهیونیستها شلیک پرتاب کرده بود، به آنها تحویل دهند . اما وی در پاسخ گفت : اگر شما قدرت دارید ما هم برای خود دولتی مستقل داریم. پس شما سربازهای ما که به سوی زندان شلیک کرده است، به ما تحویل دهید تا ما این زندانیان مورد نظر را به شما معرفی‌کنیم. به این ترتیب وضع روحی زندانیان بسیار خود بود و با هدایت‌علما همواره در مقابل صهیونیستها ایستادگی می کردند.

آمده بودند - به مرکز نیروی دریائی، که در همان نزدیکی قرار داشت، رفیق تا نهار بخوریم. بعد از ظهر پی از تشکیل مجدد کمیته گزینش، چنین احساس کردم که کنگره قصد دارد مرا تسلیع کند و من بعد باید خیالم آسوده باشد که مورد تأیید ستاندار قرار گرفته‌ام. زیرا اجلاس بعد از ظهر دیگر آن شور و حال صبح را نداشت و مهمترین مسئله‌ای هم که مطرح شد حول این محور دور میزد که : آیا لازم است کنگره قانونی وضع کند تا وضع پیچیده و درهم روابط موجود بین سازمانهای مختلف اطلاعاتی کشور حالت منسجی بخود بگیرد؟

در این باره ستانور «میتاس» پس از تشریح لزوم تنظیم منشوری برای هماهنگی نظام اطلاعاتی کشور، از من پرسید : آیا شما انگلیس نظامی ندارد که با کنگره همکاری کند تا بتوانیم هرچه زودتر به چنین هدفی برسیم».

در جواب گفتم : «البته که اشکالی ندارد. و ضمنا همیشه اطینان میدهم کمبدون هیچگونه تعصبی آسوده پذیرش تصمیمات کنگره درباب تعیین حدود مسئولیت‌هر یک از سازمانهای اطلاعاتی هستم، و این امر را کمک بزرگی برای رئیس سیا میدانم».

چون قبا را رئیس کمیته قول داده بود که جلسه بررسی گزینش پیش از یکروز طول نخواهد کشید، و من هم عصر همانروز برنامه سفر به نایل را برای انجام تشریفات خاتمه ماموریت در ناتو دنازدک دیده بودم، لذا او در جلسه بعد از ظهر کار مصاحبه را خاتمه‌یافته اعلام کرد، و ضمن آن خطاب به من گفت : «با شکرآز سخنان صریح و پاسخهای مناسب شما، گرچه فعلا هنوز برای اظهارنظر قطعی زود است ، ولی اطینان دارم که ساعت ۱۵:۰۰ نظایر فردا موقع رای‌گیری کمیته راجع به گزینش شما، هیچ مسئله‌ای پیش نخواهد آمد. و حالا هم که عازم سفر نایل هستم، به شما سفیرخبر میگویم و اعلام میکنم که میتوانم بدون دغدغه کارهایتان را انجام دهید و مطمئن باشید که از نظر ما تأیید نشده هستند».

البته اگر هم ستانور «دانیل ایبوی» این اطمینان خاطر را بمن نداد، بازم هیچ‌گزائی از بابت تأیید گزینش خود نداشتم. ولی بااین ترتیب، موقعیکه یک ساعت بعد همراه «پاتریسیا» برای پرواز به نایل قدم به درون هواپیمای نهادم، دیگر مسلم نبوداستم که رئیس آینده سازمان «سیا» خواهم بود.

روز ۲۴ قوریه ۱۹۷۷ در حالیکه مشغول انجام دیدارهای تشریفاتی پایان ماموریت خود در ناتو بودم، شنیدم که مجلس سنای انتخاب مرا تأیید کرده است. و دنبال آن نیز پس از خاتمه سفر ه روزه به نایل و تحویل مقام فرماندهی جناح جنوبی ناتو به جان‌ششم، موقعیکه به واشنگتن بازگشتم، آماده بودم تا مقام ریاست «سیا» را تحویل بگیرم.

ادامه دار	
Richard Lugar	۱-
Joseph Biden	۲-

وی در ادامه سخنان خود ضمن اظهار خوشوقتی از سفر به ایران گفت : جمهوری اسلامی ایران مایه فخر و عزت تمامی مسلمانان جهان است و ما انحضور در سرزمینی که خونهای شهدای راه اسلام بر روی آن ریخته شده، احساس افتخار می‌کنیم.

وی افزود : الگوی مادر مبارزه حق طلبانه، رزمندگان مومنی هستند که با ایثار و از خودگذشتگی تمام در جبهه‌های نبرد با صدامیان حضور دارند و من به نمایندگی از مجاهدین مسلمان لبنانی به رزمندگان اسلامی می‌گویم: ما آماده‌ایم در هر جا که آنان بخواهند خدمتگزار آنان باشیم و در این شرایط که امام خمینی به بسیج عمومی فرمان داده‌اند ما هم به این دعوت لبیک می‌گوییم و منتقدیم که برادران رزمنده ایرانی خود قادر به تحقق آرزوهای مستضعفین هستند.

فرسا محمد حرب (۲۲ ساله) دانشجوی تربیت معلم دبئی در صیداء که مدت نه ماه را در زندانهای حیا، انصار و عنلیت گذرانده است در تشریح چگونگی شکنجه‌های روحی و جسمی در زندانهای صهیونیستی گفت: شرایط زندانیان در زندانهای صهیونیستی، آنچنان دشوار است که معمولاً از زندانهای رژیم صدام حسین در عراق را به زندانهای صهیونیستی تشبیه می‌کنند. پس عنوان مثال در زندان حیا که در حال حاضر در اختیار مزدوران «اتنواں لحد» قرار دارد، در سلول هایی

به دنبال اعتصاب نفتگران نروژی

لندن- واحد مرکزی خبر- اعتصاب نفتگران نروژ ظرف دیروز گذشته باعث افزایش قیمت نفتدر بازارهای اروپا شده است. به گزارش واحد مرکزی خبر از لندن اعتصابنفتگران نروژی و خروج نفتسدهزار بشکه نفت تولیدی نروژازبازار که دودرصد تقاضای جهانی نفت را تشکیل می‌دهد، باعث شده که بهای نفت در نروژ گذشته اترمز ۱۲ دلاردر هر بشکه بین بالاثر برود.

صدها نفتگر نروژی خواستار افزایش دستمزد خود به میزان ۲۸ درصد شدند. اما دولت نروژ اعلام کرده‌است که به علت کاهش بهای نفت امکان افزایش دستمزد ندارند.

دولتی به نتیجه نرسیده و احتضال می‌رود که این اعتصاب برای مدتی بطول انجامد. مطبوعات اروپا پیش‌بینی کرده‌اند که این اعتصاب ادامه آن باعث افزایش بیشتر بهای نفت در بازارهای جهانی بشود.

افزایش بهای نفت خام برنت

از سوی دیگر خبرگزاری فرانسه از لندن گزارش‌داد که بهای نفت خام برنت که از دریای شمال استخراج می‌شود (موشینگ) افزایش یافت و به بشکای ۱۳٫۰ دلار تحویل درامهرسید.

هرشکه نفت برنت در روز جمعه ۱۱٫۲۰ دلار معامله می‌شد.

خبرگزاری فرانسه طی گزارش دیگری از نیویورک نوشت فروش نفت خام بطور غیرنقدی دیروز نیز در بازار نیویورک پیشرفت داشت و هرشکه نفتخام ۶۱ سنت اضافه یعنی بشکای ۱۳٫۲۰ دلار تحویل درامه معامله شد در حالیکه فروش این نفت در امروز و تحویل آن در شوش بشکای ۱۳٫۴۰ دلار تحویل در دسامبر بشکای ۱۴٫۰ دلار معامله شد.

خبرگزاری فرانسه می‌افزاید تحلیلگران معتقدندافزایش بهای نفت خام با گفتهای مخرج‌بوش معاون ریاست‌جمهوری آمریکا در عربستان مرتبط می‌باشد.

باادآوری میشود بوش عوافت ناخوشایند براقضاد ایالات نفی آمریکا در اثر سقوط نفت را اعلام و علنا خاطرنشان کرده بود که واشنگتن بر ریاض فشار می‌آورد تا عربستان تولید خود را برای حمایت از بهای نفت کاهش دهد.

کسری موازنه بازرگانی خارجی نروژ

تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی - وزیر دارائی نروژ گفت کسری بشارش در نخستین بار طی ۱۰ سال گذشته به دلیل کاهش قیمت نفت مجبور به اخذ وام خارجی برای ترمیم کسری موازنه بازرگانی خارجی خود خواهد بود . به گزارش رویتر از اوسلو وی طی سخنرانی در یک سمینار گفت : کاهش قیمت نفت از ۲۰ دلار به سطح کنونی ۱۴ دلار در هر بشکه باعث کاهش فشار ارزی کشورشده است . ذخائر ارزی نروژ ۶٫۶ میلیارد دلار مییاند . وی در مورد چگونگی اخذ وام خارجی و منابع آن توضیحی نداد .

کاهش فعالیت‌های اکتشافی شرکت نفت اطریش تهران - واحد مرکزی خبر - هیات مدیره شرکت نفت اطریش هفته آینده مربوط به کاهش فعالیت اکتشافی شرکت را با توجه به قیمت های رو بهتزلزل نفت بررسی خواهد کرد .

به گزارش واحد مرکزی خبر به نقل از خبرگزاری اوپک یک سخنگوی این شرکت امروز گفت که این طرح که توسط مدیریت شرکت تهیه شده نتیجه مستقیم تزل قیمت های نفت است .

ضمنا روزنامه دیرسره چاپ وین نوشت که شرکت نفت اطریش یک از چند تا از شست دستگاهی خود را به لیبی منتقل خواهد کرد . این شرکت در شرکت نفت لیبی سهم دارد .

شهادت هلموت اشتمیت در مورد نفت

تهران- واحد مرکزی خبر:

«هلموت اشتمیت» صدراعظم پیشین آلمان فدرال

ضیافت شام شهردار تهران به افتخار قاریان

تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی : قاریان شرکت‌کننده در مسابقات بین‌المللی حفظ و قرائت قرآن کریم یکشنبه شب پس از شرکت در مراسم گرامیداشت محبت حضرت رسول اکرم (ص) در ضیافت شام شهردار تهران شرکت کردند.

بگزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی در این مراسم که پس از اقامه نماز مغرب و عشاء و تلاوت آیاتی از قرآن مجید آغاز شد، شهردار تهران و همچنین نماینده امام در نهضت سواد آموزی مطالبی بیان داشتند.

بنابراینمیز گزارش در این اجتماع که نماینده امام و سرپرست سازمان حج و اوقاف و امور خیریهجمعی روحانیون و مسئولین مللکی و معاونان ومدیران شهرداری نیز شرکت داشتند، شهردار تهران در رابطه با برنامه‌هایمونیشر تهران به ابتکاربهای شهروندان تهران اشاره کرد و مبارزات آن را سال ۴۲بیوزری و انقلاب و استقرار نظام جمهوری اسلامی، حضور در صحنه و برخورد قاطع با توطئه‌های داخلی و خارجی استکبار جهانی را تشریح کرد.

سه‌شنبه ۱۹ فروردین ماه ۱۳۶۵
بیست‌وششم رجب ۱۴۰۶
۸ آوریل ۱۹۸۶ - شماره ۱۷۸۵۲

۱۵۸ تن از زندانیان آزاد شده از زندانهای رژیم صهیونیستی وارد تهران شدند

ایجاد یک متر در دو متر بیش از ده زندانی نگهداری می‌شوند و تنها یک روزنه کوچک برای ورود هوا و نور بر روی درب آهنی سلول وجود دارد. یک سطل برای توالت زندانیان در هر سلول هست که یک بار در روز تخلیه می‌شود. حمام نیز هر ده روزیکبار انجام می‌شود و شکنجه با برق از شرایط معمول در این زندانهاست.

«طی محمو دیبائی» امامسیدد نوظلر الغریبه درمنطقه لبنان که مدت پنج ماه و نیم در زندان عنلیت بسر برده، یاتکید براینکه مقاومت اسلامی عامل اساسی درازآزاد سازی لبنان و آینده مبارزات ضدصهیونیستی است، گفت : ورود اسرائیل به لبنان حرکتی بود که درظاهر برای مسلمانان زحمت و مشقت بود، ولی در باطن آنان پریبرکتی برای ما داشت : این اشغال موجب شد،شعار مقاومت اسلامی علیه اشغالگران فراگیر شود و حرکت اسلامی در لبنان حیاتی تازه پیدا کند.

مجاهدین مسلمان به رهبری هلمای اسلامی،محمل سلاح پرداخته و به مقابله با صهیونیستهای اشغالگر پرداختند و اینها همه برای ما رحمت بود. وی افزود : اگر اسرائیل می‌دانست که ورودش به لبنان و دستگیری ما، این آثار مثبت را در پی خواهد داشت، هرگز دست به چنین اقدامی نمی زد.

در جهان نفت

قیمت نفت در بازارهای جهانی افزایش یافت

امروز هشدار داد که اگر قیمتبای جاری پائین نفتشوق چستجو برای منابع انرژی جدید را از میان ببرد، کمبود دیگری در موجودی نفت پیش خواهد آمد.

به گزارش واحد مرکزی خبر به نقل از رویتر، وی در اجلاس رومانی پنشین ۲۰ کشور گفت: آشکارا این خطر وجود دارد که کشورهای وارد کننده نفت در مورد ذخیره نفت و تحقیق برای منابع دیگر انرژی مثل سوخت هسته‌ای ورنیو-سوخت هسته‌ای قنبل شوند. اشتمیت گفت: کشورها ممکن است هیچچنین توسعه زخائی نفت و گاز طبیعی را متوقف کنند زیرا اکنون توسعه تولید جدید نفت و گاز طبیعی مقرون به صرفه به نظر نمی آید.

وی که در اجلاس افتتاحی این کنفرانس چهارروزه سخن می‌گفت، هشدار داد که اگر بحران فعلی نفت برای مدتی دوام آورد ممکن است کمبود دیگر در پیش آرد.

برپایه این گزارش «تا کو فو» نکست وزیر پیشین ژاپن نیز گفت، فروش فرانده کشورهای در حال توسعه ممکن است به بی‌بای‌های مالی در مقیاس جهانی بیانجامد مگر آنکه به نحو درست حل و فصل شوند.

میزان تولید نفت خام اوپک در سه ماه نخست سال جاری

تهران-واحد مرکزی خبر- موسسه بین‌المللی انرژی دیروز اعلام کرد، تولید نفت خام اوپک در سه ماهنخست سال جاری مسیحی پیش از حد انتظار بوده است. به گزارش رویتر از گزارش ماهانه این موسسه میزان تخمین تولید اوپک طی ماه گذشته روزانه هنده میلیون تن شهید هزار و بشکه ذکر شهید است.

تحلیل‌گران موسسه بین‌المللی انرژی گفتند، انتظار می‌رود میزان تولید سازمان اوپک طی سه ماه نخست سال جاری مسیحی بین هنده تا هندهوینمیلیون بشکه در روز بوده باشد که این رقم تنها اندکی از میزان تولید این سازمان در سه ماهه آخر سال ۱۹۸۵ کشت می‌باشد.

این تحلیل‌گران گفتند، افزایش تولید اوپک طی این مدت ناشی از افزایش تولید کویت و نیجریه بوده است.

لغو ممنوعیت فروش نفت در مرزهای نیجریه

دولت نیجریه تصمیم گرفته است که منع مربوط به فروش محصولات نفتی در نزدیکی مرزهای کشور رالو کند.

به گزارش واحد مرکزی خبر به نقل از خبرگزاری اوپک، طبق گفته شرکت ملی نفت نیجریه رفع منع فروش، اثرات بااقتصادی اجتماعی رستن محلهای نفتی نفت در نزدیکی مرزهای کشور برافراد ساکن این‌نواحی را کاهش خواهد داد.

دولت قبلی این کشور فروش فرآورده‌های نفتی در محلهای فروش را که در محدوده ۲۰ کیلومتری مرزهای کشور قرار دارند به علت قاچاق منع کرد.

مخالفت سوریه با کاهش بهای نفت

تهران- خبرگزاری جمهوری اسلامی: دکتر قاضی دروپی وزیر نفت سوریه در گفتگو با روزنامه‌الانصار چاپیابولبی گفت، وی مخالف کشورهایی است که ثروت نفتی خود را به قیمتبای پایین به فروش می‌رسانند. به گزارش خبرگزاری «اوپک» وی گفت، چند کشور عضو اوپک باافزایش تولید خود سعی دارند تا کاهش قیمت نفت را از این طریق جبران کنند.

«دروپی» در قسمتی دیگر از اظهارات خود به این روزنامه، کتف یک منبع جدید نفتی در شمالشرقی سوریه را اعلام کرده و گفته است که منبع جدید نفتی در سه ماههوسم سال جاری میلادی به مرحله بهره‌برداری خواهد رسید.

پیش‌بینی می‌شود، منطقه نفتی جدید روزانه ۵۰ هزار بشکه تولید داشته باشد. سوریه در حال حاضر نیی از ۱۷۰ هزار بشکه نفت تولیدی خود را صادر می‌کند.

سپس حجت‌الاسلام قرائتی نماینده امام در نهضت سوادآموزی در رابطه با علاقه مردم ایران به حفظ و قرائت قرآن کریم و رعایت حدود و ثغور آن‌میززندگی فردی و اجتماعی مطالبی به زبان عربی ایراد کرد.

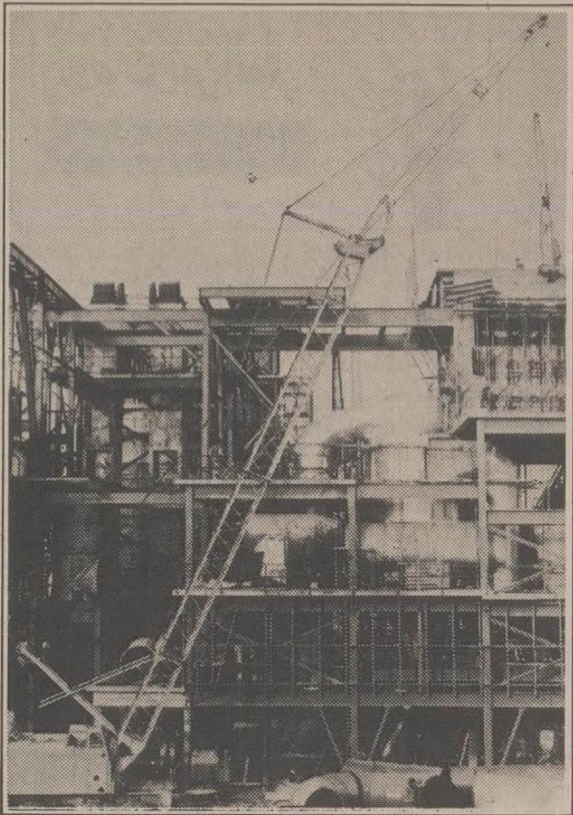
وی گفت : یک مقامات جمهوری اسلامی ایران اعد از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، وزراء وسایر مسئولین، خود ازحفاظان و قاریانقرآن مجید میباشند و توجه و عمل به دستورات این کتاب آسمانی راهمقتر ازقرأت آن‌می‌دانند.

کریم سپس به اتفاق سایر مدعوین در ضیافت شامی که از سوی شهردار تهران و صنعتی دارد داوطلبان همکاری می‌توانند هم‌روزه با شماره تلفن های ۶۵۹۹۴ و ۶۵۹۹۰ داخلی ۲۴۰ تماس حاصل نمایند.

آگهی استخدام

یک واحد تولیدی - صنعتی احتیاج به همکاری پنج‌نفر شایسته حسابداری با حداقل پنج‌سال سابقه کار مفید در واحد تولیدی و صنعتی دارد داوطلبان همکاری می‌توانند هم‌روزه با شماره تلفن های ۶۵۹۹۴ و ۶۵۹۹۰ داخلی ۲۴۰ تماس حاصل نمایند.

*** چنانچه برنامه ریزان صنعتی ما بتوانند در یک ماههنگی کامل نارسایی های موجود در صنایع را از میان بردارند وزمینة وسیعی برای بروز خلاقیت ها فراهم آورند، به تدریج کشور ما از واردات مواد اولیه و وابستگی به درآمد نفت خلاصی می یابد.**

چاره اندیشی

با نگاهی کلی به آمار فوق به این نتیجه می رسیم که تقریباً کارگاه های بزرگ صنعتی کشور با نصف ظرفیت اسمی خود کار می کنند. آیا نمی توان با برنامه ریزی جامع و هماهنگ میزان استفاده از ظرفیت کارخانه ها را بالا برد و به ظرفیت رسمی کارخانه ها نزدیک کرد؟ آیا در شرایطی که کشور ما درگیر توطئه های آشکار و پنهان استکبار جهانی است، نمی بایستی در این زمینه به چاره اندیشی پردازیم و استفاده حداکثر از ظرفیت رسمی کارخانه ها را درصدد برنامه ریزی صنعتی خود قرار دهیم؟ آیا نمی توان از منابع موجود در

۴۵/۸ درصد و آذربایجان شرقی با ۴۶/۳ درصد کمترین میزان استفاده از ظرفیت تولیدی را داشته اند. استان تهران با ۵۹/۳ درصد، نزدیک به متوسط استفاده از ظرفیت در کل کشور، ۵۸/۳ درصد را دارا بوده است. شدیدترین افت استفاده از ظرفیت در سال ۱۳۵۸ مربوط به استان های خوزستان، فارس، مازندران، همدان، زنجان و تهران بوده است و بالاترین افزایش استفاده از ظرفیت مربوط به استان های گیلان، اصفهان و یزد بوده است. میزان استفاده از ظرفیت در صنایع تولید فلزات اساسی برابر با ۷۱/۵ درصد بوده است و این صنعت از نظر استفاده از ظرفیت تولیدی خود در صنایع بزرگ و متوسط پائین

معال ۵۶/۲ درصد کل ظرفیت اسمی کارگاه های مزبور بوده است. به علاوه، بنابر آمارگیری صورت گرفته از صنایع بزرگ، از شمار ۱۱۱۴ واحد صنعتی مورد مطالعه در صنایع و امکانات داخلی در صدر برنامه ریزی صنعتی قرارگیرد. وقتی می توان از پشم تولیدی داخلی به جای الیاف مصنوعی استفاده کرد، چرا بایستی صنایع نساجی کماکان به استفاده از الیاف مصنوعی که عمدتاً از خارج وارد و ارزش زیادی به آن اختصاص می یابد ادامه دهند؟ یا چرا سال گذشته مقدار زیادی از پنبه تولیدی کشاورزان به علت عدم استفاده کارخانه های نساجی دولتی دست کشاورزان ماند و ضرر وزیان بخشی از سال به علت مختلف تعطیل اند.

کشور را از خارج وارد کرد. بنابراین ضروری است در اسرع وقت برنامه ریزی جامع و کاملی صورت گیرد تا صنایع موجود کشور به حداکثر تولید برسند، استفاده از منابع و امکانات داخلی در صدر برنامه ریزی صنعتی قرارگیرد. وقتی می توان از پشم تولیدی داخلی به جای الیاف مصنوعی استفاده کرد، چرا بایستی صنایع نساجی کماکان به استفاده از الیاف مصنوعی که عمدتاً از خارج وارد و ارزش زیادی به آن اختصاص می یابد ادامه دهند؟ یا چرا سال گذشته مقدار زیادی از پنبه تولیدی کشاورزان به علت عدم استفاده کارخانه های نساجی دولتی دست کشاورزان ماند و ضرر وزیان بخشی از سال به علت مختلف تعطیل اند.

کشور را از خارج وارد کرد. بنابراین ضروری است در اسرع وقت برنامه ریزی جامع و کاملی صورت گیرد تا صنایع موجود کشور به حداکثر تولید برسند، استفاده از منابع و امکانات داخلی در صدر برنامه ریزی صنعتی قرارگیرد. وقتی می توان از پشم تولیدی داخلی به جای الیاف مصنوعی استفاده کرد، چرا بایستی صنایع نساجی کماکان به استفاده از الیاف مصنوعی که عمدتاً از خارج وارد و ارزش زیادی به آن اختصاص می یابد ادامه دهند؟ یا چرا سال گذشته مقدار زیادی از پنبه تولیدی کشاورزان به علت عدم استفاده کارخانه های نساجی دولتی دست کشاورزان ماند و ضرر وزیان بخشی از سال به علت مختلف تعطیل اند.

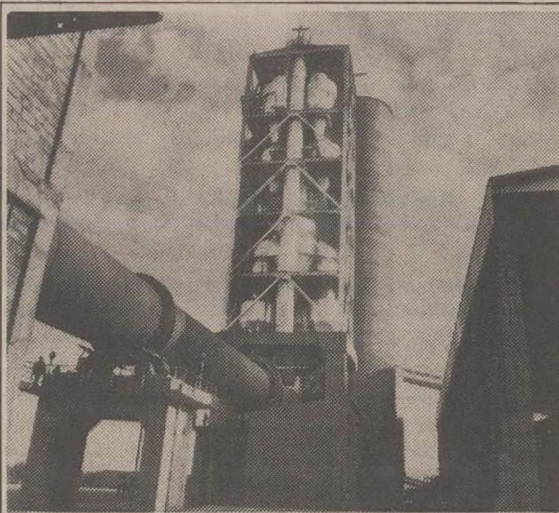
هرسال صدها هزار نفر نیروی آماده به کار در بازار کار می شوند و در جستجوی شغل مناسب به کارگاه های بزرگ و کوچک صنعتی و دیگر موسسات تولیدی و خدماتی سر می زنند. تا شاید برای امرار معاش خودکاری دست بیا کنند، اما کارگاه های بزرگ صنعتی با الصاق عبارتی بدین مفهون که فعلاً کارخانه تا اطلاع ثانوی جایی برای پذیرش نیروی آماده به کار خودرادی نیست، پیشین حساب باید پرسید که برای تأمین اشتغال این نیروی فزاینده آماده به کار چه باید کرد؟ آیا نمی توان با افزایش میزان ظرفیت تولیدی کارخانه های بزرگ صنعتی موجبات اشتغال افراد

*** این مسأله که تنها بخش بسیار ناچیزی از کارگاه های سرمایه ای و واسطه ای مورد نیاز صنایع از داخل تأمین می شود، نشان دهنده فقدان پیوند میان بخشهای مختلف صنایع از یک سو و سلطه ساختار مصرفی در بخش صنعت از سوی دیگر است.**

*** کمبود قطعات یدکی اولین عاملی است که در عدم استفاده از ظرفیت تولیدی کامل در کارگاه های بزرگ صنعتی مؤثر بوده است.**

بهشتی را فراهم آورد و در عین حال به افزایش تولید در سطحی وسیع یاری رساند؟ افزایش میزان ظرفیت تولیدی کارخانه ها به استفاده از امکانات داخلی اکنون از ضرورت های اجتناب ناپذیر است زیرا در آمد ارزی کشور از فروش نفت با توجه به توطئه جهانی کاهش قیمت نفت، پائین آمده است و از سوی دیگر می بایست برای نیروی آماده بکار و ایجاد اشتغال برای این نیرو برنامه ریزی کرد که این امر می تواند در مرحله کنونی با افزایش میزان ظرفیت تولیدی کارخانه ها در کارخانه ها به چنگ کمبود رفته، و تا حد زیادی بر کمبودها فائق آمد. همچنین کارشناسان مسائل اقتصادی براین مهم تأکید می کنند که نمی توان تا ابد به ارز حاصل از فروش نفت وابسته بود، و تمامی مایحتاج

این امر ریشه در گذشته دارد و نه تنها به معنی کمی استفاده از منابع و تجهیزات موجود است بلکه به معنی اشتغال ناقص و کمی استفاده از نیروی کار نیز می باشد. ناهماهنگی ساخت صنعتی کشور در ارتباط با الگوی سرمایه گذاری، اشتغال، دستمزده و غیره در مناطق شهری و روستایی نیز تا سال ۱۳۵۵

مورد بررسی قرار گرفته و مشخص شده است که این ناهمگنی از دهه ۱۳۵۵-۱۳۵۸ روز به روز تشدید شده است. اکثر مطالعات انجام شده حاکی از کمی استفاده از ظرفیت تولیدی در کارگاه های بزرگ صنعتی است. فی الحال در کل صنایع باتری سازی کشور که صنایعی پیشرفته اند میزان استفاده از ظرفیت در سال ۱۳۵۶ فقط

وارد آمد؟ افزایش میزان ظرفیت تولیدی کارخانه ها به استفاده از امکانات داخلی اکنون از ضرورت های اجتناب ناپذیر است زیرا در آمد ارزی کشور از فروش نفت با توجه به توطئه جهانی کاهش قیمت نفت، پائین آمده است و از سوی دیگر می بایست برای نیروی آماده بکار و ایجاد اشتغال برای این نیرو برنامه ریزی کرد که این امر می تواند در مرحله کنونی با افزایش میزان ظرفیت تولیدی کارخانه ها در کارخانه ها به چنگ کمبود رفته، و تا حد زیادی بر کمبودها فائق آمد. همچنین کارشناسان مسائل اقتصادی براین مهم تأکید می کنند که نمی توان تا ابد به ارز حاصل از فروش نفت وابسته بود، و تمامی مایحتاج

افزایش تولید،

کاهش وابستگی

مقام اول قرار داشته است. صنایع محصولات کانی غیر فلزی به جز فرآورده های نفت و ذغال سنگ، در مقام دوم قرار داشته اند و از ۶۰/۶ می گردانند. صنایع مواد غذایی، آشنامیانی و دخانیات ۵۸/۷ درصد از ظرفیت تولیدی خود را مورد استفاده قرار می داده اند و مقام سوم را داشته اند. صنایع کاغذ، چاپ و

*** عدم استفاده مطلوب از ظرفیت کامل کارخانه ها نه تنها به کاهش تولید می انجامد، بلکه موجب افت اشتغال در جامعه شده، بر شمار بیکاران و صاحبان مشاغل کاذب می افزاید.**

کوشش و تلاش را در این راه مینویز دارند، به تدریج کشور ما از واردات مواد اولیه و وابستگی تام و تمام به درآمد نفت خلاصی پیدا می کند.

ابتکار و خلاقیت

در این راستا نمی باید فراموش را از دست داد. اگر قطعه یدکی یک کارخانه خراب شده است، در مرحله اول کارکنان همان کارخانه باید دست ماشین آلات، قطع برق و سوخت و غیره.

تولید کنند و اگر این امکان وجود نداشت از دیگر منابع موجود کشور استفاده کنند و بلافاصله در این فکر نباشند که قطعه یدکی مورد نظر را از خارج سفارش دهند و به اصطلاح کار را راحت تمام کنند. استفاده از خلاقیت های موجود و نیروی انسانی و بالا بردن میزان ظرفیت اسمی کارخانه ها به بسیاری از کمبودها پایان می دهد. البته در این میان کارشناسان مسائل اقتصادی اعتقاد دارند که قبل از هر کار می بایستی علل عدم استفاده کامل از ظرفیت تولیدی کارخانه ها شناسایی شده و به تدریج از میان برداشته شود.

این علل می تواند موارد زیر باشد: فقدان یک نظام اطلاعاتی از امکانات و وسایل موجود، کمبود مواد اولیه، مسائل و مشکلات مالی، عدم ارتباط بین کارخانه ها و ناهماهنگی میان آن ها، کمبود نیروی انسانی و ناهماهنگی در ارتباط با مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی، مشکلات ناشی از ضعف نظام گمرکی، هماهنگ نبودن ظرفیت ماشین های مختلف یک کارخانه، مشکلات ناشی از فرسود شدن بعضی از ماشین آلات، قطع برق و سوخت و غیره.

کمبود مواد خام

در میان علل پرشماره شده فوق، کمبود مواد خام مؤثرترین عامل در

و ساختار صنعتی کشور به طور اخص دارد. این مسأله که تنها بخش بسیار ناچیزی از کارگاه های سرمایه ای و واسطه ای مورد نیاز صنایع از داخل تأمین می شود نشان دهنده فقدان پیوند میان بخش های مختلف فعالیت از یک سو و سلطه ساختار مصرفی در بخش صنعت از سوی دیگر است. آمارهای موجود نشان می دهد که بخش اعظم مواد خام، ملزومات و قطعاتی که در تولید کارگاه ها به مصرف می رسند از خارج وارد می شود. محتوی وارداتی کارگاه های تولید شده در کارگاه های بزرگ صنعتی در سال ۱۳۶۰ برابر با ۵۶ درصد کل ارزش مواد خام، قطعات

*** مشخصه ساخت صنعتی ایران، سهم ناچیز کارگاه های سرمایه ای و مصرفی با دوم نسبت به کارگاه های واسطه ای و مصرفی بی دوام است.**
*** چارچوب کلی مدیریت در بخش صنعت تاکنون نتوانسته است به طرز مؤثری آثار فزاینده و تکاثری ناشی از درآمد نفت را به آثار توسعه ای برای ایجاد صنایع اساسی تبدیل کند.**

مصرفی و ملزوماتی بوده است که در سال مذکور برای تولید محصولات صنعتی در کل کشور به مصرف رسیده است. گفتنی است که مواد خام تهیه شده در داخل کشور برابر با ۴۴ درصد بوده است.

یکی از کارشناسان مسائل اقتصادی در این زمینه می گویند: چارچوب کلی مدیریت ایران در بخش صنعت تاکنون به طرز مؤثری نتوانسته است آثار فزاینده و تکاثری ناشی از درآمد نفت را به آثار توسعه ای جهت ایجاد صنایع اساسی تبدیل نماید. به عبارت دیگر افزایش درآمد ملی طی ده ساله اخیر که عمدتاً ناشی از افزایش درآمد نفت بوده است سبب افزایش تقاضا برای کارگاه های مصرفی و مصرفی با دوام و به نتیجه افزایش تولید این گونه کارگاه ها شده است. بدون آن که سبب افزایش تولید نهاده های واسطه ای و سرمایه ای که برای تولید این کارگاه های ضروری هستند شود در وقت حل شود و از بین برود. رفع این اشکال می تواند کشور ما را از واردات ۹۰۰ هزار تن فولاد بی نیاز کند.

آموزشگاه علمی پویش
برای کلاسهای
کنکور
ثبت نام میکند
شروع کلاسها ۲۵ فروردین
امیر آباد جنب بلوار کشاورز
تلفن ۹۲۵۴۲۸

حراج
زیباترین لباس و گل سر عروس و سفره عقد در مزون شاخ نبات از یکشنبه ۱۷ فروردین بمدت ده روز سفارشات پذیرفته می شود تلفن ۸۹۹۶۰۶

از کارکنان متعهد بیمارستان بوعلی ساری بویژه آقای دکتر جولانی که برای معالجه فرزندانم سیدمحمد متحمل زحماتی شده اند قدردانی نموده سعادت و سلامتها را از خداوند خواستارم

الاحقر سید جواد موسوی واعظ

دانشگاه آزاد اسلامی
طی دو آزمون سراسری جداگانه که دو روز مختلف انجام میگردد برای سال تحصیلی ۶۵۶۶ در ۴۷ شهرستان ۴۲ رشته دانشجوی می پذیرد. آزمون شماره یک: برای رشته های (پزشکی) - داندانپزشکی - داروسازی - مامانی - پیراپزشکی - پرستاری - بهداشت عمومی - کاردان دامپزشک) آزمون شماره ۲: برای رشته های (راه ساختمان - برق - مکانیک - نساجی - ریخته گری - معدن - صنایع چوب - امور فنی کشاورزی - صنایع بالایش - تولید آهن و فولاد - صنایع گاز - مهندسی صنایع - کاردانی فنی صنایع - زمین شناسی - زیست شناسی - شیمی - فیزیک - ریاضی - صیادی و امور دریائی - حقوق - زبان انگلیسی - زبان فرانسه - زبان آلمانی - مدیریت - اقتصاد - مدیریت صنعتی - پژوهشگری علوم اجتماعی - روانشناسی - حسابداری - کشاورزی - ارتباط تصویری ((گرافیک)) مهلت ثبت نام تا پایان روز ۶۵/۱/۲۸ میباشد. هر داوطلب میتواند در یک رشته از آزمون شماره یک و هم چنین یک رشته از آزمون شماره دو شرکت نماید. برای کسب اطلاعات بیشتر داوطلبان میتوانند به دفترچه (راهنمای آزمون سراسری دانشگاه آزاد اسلامی سال تحصیلی ۶۵۶۶) که به وسیله روزنامه فروشها و واحد های دانشگاه آزاد اسلامی توزیع میگردد مراجعه فرمایند.

کنکور
در آموزشگاه علمی
شروع کلاسها ۲۵ فروردین
۱- بخش خواران- میدان انقلاب خروجی
سینما بهمن کوچه بهرام تلفن ۹۲۸۲۵۰
۲- بخش برادران- خیابان ولیعصر بالاتر
از خیابان طالقانی تلفن ۶۴۷۷۹۷

بسمه تعالی
واحد معادن و صنایع وابسته به بنیاد شهید انقلاب اسلامی آگهی استخدام
جهت تکمیل کادر فنی خود افراد زیر را به همکاری دعوت مینماید.
۱- مکانیک ماشین آلات صنعتی - حداقل تجربه مفید ۵ سال ۵ نفر
۲- تراشکار (آشنائی به ماشین سازی - قالب سازی) حداقل تجربه مفید ۵ سال ۳ نفر
۳- جوشکار و لوله کش حداقل تجربه مفید ۳ سال ۴ نفر
۴- الکتروموتور پیچ با آشنائی به برق ماشین آلات صنعتی حداقل تجربه مفید ۵ سال ۴ نفر
از واجدین شرایط خواشمند است با تلفن ۵۹۰۷۷۳ تماس حاصل فرمایند.
م ف آلف ۷۹۵

آموزشگاه علمی
شروع کلاسها ۲۳ فروردین
برای کلاسهای کنکور عمومی و اختصاصی
دانشگاه آزاد اسلامی
تلفن: ۶۴۶۹۱۱
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۱۳۴۹

آموزشگاه علمی فارابی
برای کلاسهای کنکور اختصاصی و عمومی ثبت نام میکند
شروع ۲۷ فروردین ماه
۱- دخترانه: خیابان قدس ضلع شرقی دانشگاه تهران شماره ۲۵
۲- پسرانه: مقابل دانشگاه تهران خیابان شهدای ژاندارمری (مشتاق) شماره ۱۳۰
تلفن ۶۴۹۹۵۳ و ۶۴۰۸۸۴ و ۶۴۴۶۴۷ و ۶۴۶۶۰۵

۱۸۹۳
بسمه تعالی
۱۵ ۱۴ ۱۳ ۱۲ ۱۱ ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱
۱- نام جشنواره ایست که بخاطر تشویق استعداد و فوق هنری تسل نو در کارهای فیلم سازی و عکاسی برگزار شده است - خوراکی با آرد و روغن و شکر
۲- از اصطلاحات هندسی - لشکریان - شل و سست
۳- چمن آرای طبیعت - بخشی از کاشان - هرچیز تیز و برنده
۴- نام کوچک اولین فضا نورد جهان - مخلوط و قاطی ۱ - گذرانند
۵- کسیکه در راه رسیدن به آرزویش شکست خورده - مشهور به حکم - شهری زیارتی
۶- ابزار و دستگاه فشار - سرنش - میوه نرسیده
۷- وسیله آهنی حرکت دادن اجسام سنگین - مصیبت و گرفتاری - مشهور و معروف
۸- فرزند ذکور - قاضی از ماد - توجه و نظر
۹- نوعی کفش - تکه و پاره چینی - همان پیکان و سهم است - کلمه تحسین به معنی آفرین
۱۰- گیاهی که از آن کنیرا میگیرند - حق ناق ابر قدرت
۱۱- آماده و فراهم
۱۲- سیب گاز زده - نام پتی بوده که عریها قبل از اسلام آنرا پرستش میکردند - استخر و آبگیر - جامه بلند
۱۳- جانشینی - خبرگزاری رسمی لیبی - زیرست پهلوان و وحشی و درنده
۱۴- از ادات استفاده - بزغاله شیرخوار - ناقص
۱۵- عر یکی از دوازده حواریون حضرت عیسی - جمع ملت - فوری
۱۶- قابلیت انعطاف و هماهنگی و اصطلاحی ورزشی - همینطور هم وسیله صاف کردن

مژدگانی
بنز ۲۳۰ مدل ۷۳ سفید رنگ بشماره ۱۵۹۳۹ ارومی ۱۱ مقفود گردیده از پاینده تقاضا میشود با تلفن کرج ۲۸۲۱۷- ۲۵۵۶۸ تماس حاصل نموده و مزدگانی قابل توجهی دریافت نمایند

شرکت ملی گاز ایران
بسمه تعالی
شرکت ملی گاز ایران در نظر دارد احداث شبکه گازرسانی حدود ۵۱ کیلومتر لوله های ۲۰ الی ۱۰ اینچ ناحیه سه شهرستان قم را به مناقصه بگذارد. از پیمانکاران و شرکتهای تعاونی متخصص درصنایع نفت و گاز دعوت مینماید حداکثر تا تاریخ ۱۳۶۵/۲/۱ جهت دریافت تکمیل و تحویل پرسشنامه اطلاعاتی بانضمام ارائه تقاضای شرکت در مناقصه فوق به امور پیمانهای شرکت ملی گاز ایران واقع در خیابان آیت ا... طالقانی شماره ۴۰۱ طبقه پنجم اطاق ۵۱۰ مراجعه فرمایند.

دانشگاه آزاد اسلامی
طی دو آزمون سراسری جداگانه که دو روز مختلف انجام میگردد برای سال تحصیلی ۶۵۶۶ در ۴۷ شهرستان ۴۲ رشته دانشجوی می پذیرد. آزمون شماره یک: برای رشته های (پزشکی) - داندانپزشکی - داروسازی - مامانی - پیراپزشکی - پرستاری - بهداشت عمومی - کاردان دامپزشک) آزمون شماره ۲: برای رشته های (راه ساختمان - برق - مکانیک - نساجی - ریخته گری - معدن - صنایع چوب - امور فنی کشاورزی - صنایع بالایش - تولید آهن و فولاد - صنایع گاز - مهندسی صنایع - کاردانی فنی صنایع - زمین شناسی - زیست شناسی - شیمی - فیزیک - ریاضی - صیادی و امور دریائی - حقوق - زبان انگلیسی - زبان فرانسه - زبان آلمانی - مدیریت - اقتصاد - مدیریت صنعتی - پژوهشگری علوم اجتماعی - روانشناسی - حسابداری - کشاورزی - ارتباط تصویری ((گرافیک)) مهلت ثبت نام تا پایان روز ۶۵/۱/۲۸ میباشد. هر داوطلب میتواند در یک رشته از آزمون شماره یک و هم چنین یک رشته از آزمون شماره دو شرکت نماید. برای کسب اطلاعات بیشتر داوطلبان میتوانند به دفترچه (راهنمای آزمون سراسری دانشگاه آزاد اسلامی سال تحصیلی ۶۵۶۶) که به وسیله روزنامه فروشها و واحد های دانشگاه آزاد اسلامی توزیع میگردد مراجعه فرمایند.

بسمه تعالی

شرکت ایران خودرو و ساهای عام

متقاضیان تعمیر اساسی موتور پیکان و صافکاری کلی و تعویض قطعات بدنه میتوانند به تعمیرگاه مجاز ۶۱ واقع در خیابان شهید رجائی بعد از سه راه علی آباد مراجعه تا طبق ضوابط شرکت ایران خودرو و رعایت نوبت در خط تعمیر قرار گیرند

بسمه تعالی

شرکت نفت ایران

امور مهندسی و ساختمان (عمومی - خطوط لوله و مخازرات) شرکت ملی نفت ایران در نظر دارد اجرای عملیاتی احداث شعبه و جایگاه فروش دریاوه شامل کارهای ساختمانی و محوطه سازی جداول بتنی و اسفالت پیاده‌روها و همچنین نصب مخازن زیرزمینی و کارهای تأسیساتی شامل برقی و مکانیکی را بمنافعه بگذارد. از کلیه پیمانکارانیکه شرایط ذیل را دارا میباشند: ۱- توانائی تهیه ضمانتنامه بانکی حدود ۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال. ۲- نداشتن کار در دست اقدام کمتر از ۵۰٪ (در مقایسه با ظرفیت کل ارجاع کار). ۳- آشنائی با موقعیت منطقه. دعوت مینماید حداکثر تا تاریخ ۱۳۶۵/۱/۲۵ جهت دریافت تکمیل و تحویل پرسشنامه اطلاعاتی بانضمام ارائه تقاضای شرکت در مناقصه فوق‌الذکر به امور پیمانهای شرکت ملی نفت ایران - امور مهندسی و ساختمان واقع در خیابان آیت‌ا... طالقانی شماره ۵۲ مرکزی سوم طبقه هفتم اطاق ۷۰۹ مراجعه فرمایند. م الف ۳۳۹۳۷

بسمه تعالی

وزارت معادن و فلزات

شرکت ملی فولاد ایران

آگهی مناقصه

این مرکز در نظر دارد یکدستگاه چراغقال سقفی دو تنی را از طریق مناقصه خریداری نماید. پیشنهاد دهندگان میتوانند جهت دریافت اسناد مناقصه بآدرس اصفهان اتوبان ذوب آهن کیلومتر یک نرسیده به سه راه آب و برق منطقه صنعتی قائمیه مراجعه و یا جهت کسب اطلاعات بیشتر با تلفنهای ۷۱۷۴۲- ۷۴۹۲۴ و ۷۴۵۳۹ تماس حاصل نمایند.

مرکز تحقیقات و آزمایشگاه نسوز اصفهان

احضاریه

بدینوسیله به آقایان حسن نصیروند فرزند عزیز و اسد نصیروند فرزند ذکرخان که آدرس مندرج در پرونده کلاسه ۱۱۱۱۳/۶ مورخ ۶۲/۷/۲۳ شناخته نشده‌اند، ابلاغ میگردد ظرف مدت ده روز از تاریخ نشر این آگهی خود را به دادیاری شعبه ۶ دادرسی انقلاب اسلامی امور اقتصادی تهران معرفی نمایند بدیهی است در صورت عدم مراجعه به پرونده نامبردگان غیایا رسیدگی خواهد شد. روابط عمومی دادستانی کل کشور

آگهی

بدینوسیله از آن‌دسته از امت حزب ا... که از آقای حسین افضل فرزند اسماعیل رئیس ساواک متحله جنوب شرق تهران (بازار) دماوند، جنوب غربی تهران و شمیران شکایتی دارند تقاضا میشود جهت اعلام شکایت خود به دادرسی انقلاب اسلامی تهران امور اقتصادی واقع در خیابان خیام مراجعه نمایند. م الف ۸۲۰ روابط عمومی دادستانی کل کشور

بسمه تعالی

آگهی مناقصه حمل نفر

فرماندهی ترابری نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران حمل افراد سال ۱۳۶۵ را برابر برگ شرایط و مشخصات موجود بمنافعه میگذارد. پیشنهاد دهندگان میتوانند همه روزه بااستثنای ایام تعطیل با مراجعه به شعبه پیمانها فرماندهی ترابری نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران (واقع در کیلومتر ۱۸ جاده قدیم کرج) واخذ شرایط و مشخصات پیمان پیشنهاد خود را طبق مفاد مندرج در شرایط مربوطه تا آخر وقت اداری روز ۶۵/۱/۲۹ به مرکز پیام فرماندهی ترابری تسلیم و رسید دریافت نمایند. فرماندهی ترابری لجستیک نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران م الف ۷۹۱

بسمه تعالی

«آگهی مناقصه حمل کالا»

شرکت سهامی صنایع شیر ایران حمل ۴۸۰ تن پاکتهای بسته‌بندی شیر استریل خود را (حدود ۲۴ کامیون) از سوند به تهران بطریق کامیون مستقیم به مناقصه میگذارد. شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی دارای مجوز فعالیت در امور «کریر» و یا «کریر - فورواردر» از وزارت راه و ترابری میتوانند جهت اخذ برگ شرایط مناقصه تا تاریخ ۶۵/۱/۳۰ به دبیرخانه شرکت به آدرس خیابان حافظ، بالاتر از طالقانی، خیابان رودسر، شماره ۹ مراجعه نمایند. م الف ۷۷۱ شرکت سهامی صنایع شیر ایران

آگهی مزایده

اداره کل مهندسی زراعی در نظر دارد تعداد چهارصداسله درخت تبریزی را از طریق مزایده عمومی بفروش برساند متقاضیان میتوانند در ساعات اداری از تاریخ انتشار این آگهی لغایت مورخ ۶۵/۱/۳۱ به آدرس کرج - جاده مرداباب کیلومتر ۴ اداره کل مهندسی زراعی آقای رزاشاور گشتی مراجعه و ضمن بازدید از درختان برگ شرایط مزایده را در دریافت و نسبت به ارائه پیشنهاد طبق مفاد برگ شرایط مزایده تا پایان وقت اداری روز ۶۵/۲/۱۰ به دبیرخانه اداره کل اقدام و رسید دریافت دارند. /س/ مهدی اصغری سرپرست اداره کل مهندسی زراعی

سه شنبه نوزدهم فروردین ماه ۱۳۶۵ شماره ۱۷۸۵۲ ۹

فوق دیپلمه‌ها

کنکور

کلاسهای امادگی کنکور فوق دیپلم به لیسانس در رشتههای برق و الکترونیک، ساختمان و مکانیک برای فروش مسلوب‌سایه و اختصاصی در مجتمع فنی تهران تشکیل میشود. توجه: برای داوطلبانیکه قادر به حضور در کلاسها نمیباشند کلیه جزوات، تستها و سئوالات کنکور ۶۴ و ساهای قبل از آن بهمهراه حل و پاسخ کامل تستها ارسال میگردد. نشانی: خیابان حافظ چهارراه بوسه‌سایه مقابل وزارت بهمنطریق کوچه زرتشتیان شماره ۲۴ تلفن ۶-۳۸۶۴۲۴-۳۸۶

سماورامینیان فرد

دامتزاموش نکتیناچوت‌دارای گاداننی میباشند

صنعتی - معدنی جهت بام - بتون - کف - عایق ضد رطوبت بهقیمت اجترارتی تحویل فوری در تمام کشور تلفن ۹۳۵۸۲۹-۹۲۲۲۵۶ و ۷۶۴۳۰۲

ارزصادراتی

شرقی نیازمندیم تلفن ۱۹ و ۶۲۴۶۱۸

آگهی مزایده

جهاد سازندگی استان آذربایجانغربی در نظر دارد ماشین آلات سنگین زیر را از طریق مزایده به فروش برساند داوطلبان میتوانند همه روزه بااستثنای ایام تعطیل جهت بازدید از دستگاهها در محل انبار شهید ناصری واقع در چهارکیلومتری جاده ارومیه و سلساس روبروی انبار شهید محبی مراجعه و در صورت تمایل برگ شرایط مزایده را از جهاد سازندگی استان آذربایجانغربی واقع در ارومیه، فلکه قدس جهاد سازندگی استان تحویل بگیرند. ۱- بلدوزر D8 ۲- بلدوزر D۶ ۳- بلدوزر D6 ۴- بلدوزر TD15 ۵- ییل مکانیکی بکهور ۶- کمپرسی ولو ۷- شش دستگاه کمپرسی لیلاند آخرین مهلت ثبت نام ساعت ۱۲ روز چهارشنبه مورخه ۶۵/۲/۱۰ اجرکم عندال... جهاد سازندگی استان آذربایجانغربی

آگهی دعوت مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت جدیدالتأسیس خدمات مهندسی و فنی برق و الکترونیک باختران «نوبت دوم»

نظر رایانه که در جلسه مورخ ۶۵/۱/۱۰ موضوع مندرج در روزنامه اطلاعات شماره ۱۷۸۳۹ اکثریت قانونی حاصل نشد لذا بدینوسیله از کلیه سهامداران این شرکت دعوت بعمل میآید که درمجمع عمومی فوق‌العاده نوبت دوم که درتاریخ ۶۵/۲/۵ ساعت ۶ بعداز ظهر در منزل مدیرعامل به نشانی: باختران کوی ۲۲ بهمن خیابان ۴۵ متری برق کوچه میشم روبروی ارایشگاه قن‌فر تشکیل میگردد حضور بهمیرسانند. دستور جلسه: نحوه آغاز فعالیت شرکت و یا انحلال آن «تعیین تکلیف شرکت» هیئت مدیره

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده شرکت سهامی خاص نخ زرین

بدینوسیله از کلیه صاحبان سهام شرکت سهامی خاص نخ زرین دعوت میشود تا درجلسه مجمع عمومی عادی شرکت که بطور فوق‌العاده در ساعت ۱۰ صبح روز شنبه ۱۳۶۵/۱/۳۰ در محل کارخانه شرکت تشکیل میشود حضور بهم رسانند. دستور جلسه عبارت است از:

- ۱- استماع گزارش هیئت مدیره
- ۲- تعیین اعضاء هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت
- ۳- ورود و خروج سهامداران
- ۴- اتخاذ تصمیم و تصویب موضوعاتی که وسیله هیئت مدیره شرکت سهامی خاص نخ زرین محبوبه لاهیجانیان

آگهی مزایده -/۵۰ تن سیم مس

راه آهن جمهوری اسلامی ایران در نظر دارد مقدار ۵۰ تن سیم مسی فرسوده ۳ و ۴ میلیمتری موجود در محوطه انبار خود واقع در حوزه ۶ ناحیه راه آهن تهران (درب - ورودی خیابان کشتارگاه) بعد از بل جوابده که مازاد بر احتیاج میباشد و براساس مقررات و ضوابط آئین نامه معاملات دولتی از طریق مزایده بفروش میرساند. سیره شرکت در مزایده معادل ۵٪ مبلغ پیشنهادی خواهد بود. داوطلبان شرکت در مزایده برای اطلاع بیشتر از جزئیات و مشخصات و شرایط معامله در مابین ساعات اداری بآدره کل کار برداری راه آهن واقع در میدان راه آهن ساختمان شهید کلاتری طبقه چهارم مراجعه و اسناد مزایده را درمقابل فیش بانکی به مبلغ ۵۰۰هزارتصد ریال که بحساب شعب بانک ملی) پرداخت شده باشددریافت نمایند پیشنهاد دهندگان باید کلیه اسناد مزایده را پس از بازدید سیم های فرسوده یا قید قبولی امضا کرده و ضمیمه پیشنهاد خود حداکثر تا ساعت ۹ صبح روز۶۵/۱/۳۰ متحصراً بدبیر خانه اداره کل کار برداری راه آهن تحویل و رسید دریافت نمایند پیشنهادی رسیده در ساعت ۱۰ صبح همان روز در کمیسیون مزایده باز و خوانده خواهد شد دادن پیشنهاد بمنزله قبول اختیارات و تکالیف دستگاه مزایده گزار موضوع ماده ۱۰ آئین نامه معاملات دولتی که در شرایط مزایده توضیح داده شده است میباشد. راه آهن جمهوری اسلامی ایران م الف ۳۳۷۷۱

۳۱۱۰۷۱ الی ۸۳

آگهی استخدام

شرکت تعاونی تولیدی و خدماتی سازندگان قطعات ثابت خودرو نیاز بهمکاری افراد ذیل دارد

۱- رئیس اموراداری

وارد به امور ماشین نویسی فارسی و لاتین و داشتن لیسانس امور اداری و وارد به زبان خارجی (انگلیسی)

۲- انباردار

داشتن مدرک لیسانس انبارداری و ۵ سال سابقه کار و تخصص

۳- نگهبان

داشتن حداقل دیپلم متوسطه و ضامن معتبر با ۵ سال سابقه کار

۴- صندوقدار

داشتن دیپلم متوسطه و ضامن معتبر با ۵ سال سابقه کار

۵- رئیس فروش

یک نفر لیسانس بازرگانی با ۵ سال سابقه کار داوطلبین شرایط می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر یک برگ فتوکپی شناسنامه عکس دار و فتوکپی مدرک تحصیلی به انضمام ۴ قطعه عکس به آدرس خیابان کارگر جنوبی خیابان طوس پلاک ۱۶ مکاتبه و یا با تلفن ۵۲۴۶۳۷ تماس حاصل فرمایند.

قابل توجه کلیه بیمارستانهاو مصرف کنندگان گازهای طبی صنعتی

تهیه وتامین کلیه گازهای طبی و صنعتی وانواع سیلندرها ی گازهاخدمات نصب و تعمیر اکسیژن سانترال بیمارستانها باقطعات یدکی وانواع مانومترهای مرطوب وصنعتی ولوازم فنی بیمارستانی تلفن۶۷۰۹۷۴ و ۶۷۰۵۰۸

آگهی استخدام

شرکت خدماتی مهندسی جهت تکمیل کادر فنی خود به افراد زیر با حقوق مکفی نیازمند است.

۱- مهندس ماشین آلات کشاورزی

دارای حداقل ۳ سال سابقه کار عملی و آشنا به زبان انگلیسی یا آلمانی ۱- نفر

۲- تکنیسین ماشین آلات کشاورزی

دارای حداقل ۴ سال سابقه کار عملی و آشنائی کامل به لوازم کشاورزی ۲ نفر

داوطلبین میتوانند همه روزه به استثناء پنجشنبه ها از ساعت ۱ الی ۵ بعد از ظهر با تلفن ۶۲۵۹۴۸ تماس حاصل نمایند تا ترتیب مصاحبه با آنها داده شود

شرکت ساختمانی کیان میهن (سهامی خاص) شماره ثبت ۱۱۳۳۳ قابل توجه خوانندگان روزنامه

بدینوسیله به اطلاع کلیه هموطنان میرساند که تاریخ ۶۵/۱/۱ یکصد کیف مشکی دستی که مقداری مدارک و اسناد به شرح زیر داخل آن بوده مفقود گردیده است از یابنده خواهشمند است در صورت اطلاع به تلفن ۳۳۴۶۲۹ آقای صمد ارشادی تماس حاصل و مزدگانی دریافت نمایند. اسناد داخل کیف به شرح زیر میباشد

- ۱- شناسنامه بنام محمد کیانی نوده فرزند عصمت علی
- ۲- سند مالکیت به شماره ۴۱۰۰-۱۵۱ گوهر دشت کرج
- ۳- دسته چک بانک ملی شعبه کرج به شماره جاری ۱۰۵۲۶ که از درجه اعتبار ساقط میباشد.
- ۴- دسته چک بانک سپه شعبه گوهردشت کرج به شماره جاری ۱۶۶۸ که از درجه اعتبار ساقط میباشد
- ۵- کارت خودرو سواری پیکان به شماره شهرداری ۷۸۸۵۳۳ نیزاز ۱۱
- ۶- کارت کامیونت انتراشن به شماره شهرداری ۷۲۸۶۷ تهران پ
- ۷- گواهینامه رانندگی به شماره ۰۰۱۰۲۰ بنام محمد کیانی نوده
- ۸- مقداری اسناد و مدارک مربوط به قراردادهای استاندارد، فرمانداری - شهرداری و شهرداری کرج و گوهر دشت میباشد که طرف قرار داد بنام محمد کیانی نوده
- ۹- در صورت امکان یابنده به پاکت گذارده و به نشانی زیر بفرستد و مزدگانی قابل توجه‌ای دریافت نماید
- ادرس - گوهردشت کرج - خیابان ۱۷ فاز ۳ بلوک ۳ پلاک ۲۲ یا شهرداری گوهردشت منطقه کار محمد کیانی نوده ارسال نماید.

قهوه ترک اعلا

در پستیمندی ۱۰۰ گرمی تولید شده از وزارت بهمداری از تهران و شهرستانها نماینده فعال میدیرید شرکت بازرگانی ساهای مجاز بازار ۶۸۳۹۸۲

توجه

مقداری جک لوله‌ای

فابریک پیکان آماده پخشی

برای تعاونیها سراسر کشور

۵۹۴۰۷۲۴ عبدالمهی تماس ۸

صبح الی ۲ بعدازظهر

اطلاعیه تغییر مکان

بدینوسیله به اطلاع عموم میرساند که **شرکت دگوسا ایران** (سهامی خاص) از اول فروردین ماه ۱۳۶۵ به محل جدید واقع در خیابان آفریقا چهار راه جهان کودک خیابان امیر پرویز شرقی شماره ۲۰ انتقال یافت. تلفن ۶۸۳۴۲۶ و ۶۸۶۲۵۱ تلکس ۲۱۲۶۹۰ دگ ایر

بنام خدا

آگهی مزایده

شرکت سهامی عام پشمبافی جهان در نظر دارد ۵ دستگاه وسائط نقلیه خود را از طریق مزایده بفروش رساند. متقاضیان میتوانند جهت بازدید و شرکت در مزایده به محل کارخانه واقع در کیلومتر ۱۰ جاده ساوه بعد از شرکت خاور جنب کمیته مقدار مراجعه نمایند.

۱- وانت نیسان مدل ۱۳۵۵ ۲ دستگاه

۲- مینی بوس ۳۰۹ مدل ۱۳۵۲ ۱ دستگاه

۳- اتوبوس ۳۰۲ مدل ۱۳۵۳ ۱ دستگاه

۴- کامیون بنز ۶۰۸ مدل ۱۹۷۳ ۱ دستگاه

شرکت کنندگان میتوانند تقاضای خود را ازتاریخ درج آگهی به مدت یک هفته بطور کتبی به شرکت تسلیم نمایند. مراجع فرمایند ۴۵۱۹۲- آ

بنام خدا

«دعوت به همکاری برای نصب ماشین آلات»

شرکت سیمان ارومیه که با مشارکت و مدیریت بانک صنعت و معدن ایجاد یک واحد تولید سیمان بظرفیت ۲۰۰۰ تن در روز را در کیلومتر ۳۵ جاده ارومیه - مهاباد در دست انجام دارد برای نصب ماشین آلات مکانیکی والکتریکی واحد مزبور از کلیه شرکتها و گروه هاییکه در زمینه نصب ماشین آلات واحد های صنعتی بزرگ بخصوص واحدهای تولید سیمان دارای تجربه وسابقه کار میباشند دعوت به همکاری بعمل میآورد. خواهشمند است پیشنهادات خود را که حاوی اطلاعات زیر نیزباشد تا تاریخ ۱۳۶۵/۱/۲۵ به آدرس زیر ارسال نمایید.

۱- مشخصات شرکت یا گروه با ذکر نام شرکا ومدیران.

۲- سوابق وتجربیات با ذکر محل انجام آنها.

۳- ماشین آلات وتجهیزات وایزار نصب موجود.

۴- نیروی انسانی متخصص با ذکر سوابق تحصیلی وتجربیات کاری.

۵- پیشنهاد در مورد چگونگی عقد قرارداد.

شرکت سیمان ارومیه برای رد یا قبول پیشنهادات مخیر خواهد بود.

آدرس: تهران - خیابان مطهری - خیابان میرعماد - کوچه ۱۲- پلاک ۳- طبقه ۳

شرکت سیمان ارومیه

۱۳۶ گمشده

دفترچه مالکیت بسمابو ۳۲۰ بشماره شهربانی ۶۸۵۶۷ تهران ۲۲ گمشده واز درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

دفترچه مالکیت مینی بوس بشماره ۸۱۶۹۶ تهران ب مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۵- آ

دفترچه مالکیت پیکان شماره ۲۷۷۶۹ تهران ج مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۷- آ

دفترچه مالکیت وانت نیسان شماره ۹۸۶۳۳ تهران الف مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۷- آ

دفترچه مالکیت پیکان شماره ۹۸۵۲۸ تهران ج مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۷- آ

دفترچه مالکیت بنز شماره ۷۸۱۸۷ تهران ج مفقود اعتبار ندارد

دفترچه مالکیت شورتل شماره ۶۸۱۲۳۶ تهران ص مفقود اعتبار ندارد

دفترچه مالکیت پیکان شماره ۸۸۶۷۳ تهران ۲۲ مفقود اعتبار ندارد

دفترچه مالکیت بی ام و شماره ۹۸۶۵۴ تهران ن مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۷- آ

دفترچه مالکیت تویوتا شماره ۱۳۴۶۲ تهران ۲۱ مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۷- آ

دفترچه مالکیت شورتل شماره ۷۶۶۴۲ تهران ع مفقود اعتبار ندارد

۴ جلد سند مالکیت

شنبه ۶۵/۱/۹ حدود ساعت ۸ صبح در پیکان شخصی در مسیر آزاد یی نامده از یابنده یار اتنده محترم تقاضا دارد در غرب چهار راه جمال زاده جبهه آزادی مجتمع ۱۳۹ فروشگاه خانگی ناز تحویل فرموده مزه گانی خود را دریافت دارد بسا وسیله تلفن ۹۲۳۴۷۵ الی ۹۱۲ ظهر ۱۲-ظهر مراجع فرمایند ۴۵۱۹۲- آ

دفترچه مالکیت اتومبیل فیات بشماره شهربانی ۲۵۱۹۴ تهران م مفقود گردیده واز درجه اعتبار ساقط میباشد ۴۵۱۹۰- آ

دفترچه مالکیت پژو شماره ۶۷۳۳۷ تهران الف مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۹- آ

دفترچه مالکیت پیکان شماره ۵۵۳۴۴ تهران ۲۵ مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۹- آ

دفترچه مالکیت پیکان شماره ۶۴۷۲۲ تهران ط مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۹- آ

دفترچه مالکیت پیکان شماره ۶۴۴۴۹ تهران ط مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۹- آ

دفترچه مالکیت پیکان شماره ۴۵۷۱۷ تهران ج مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۹- آ

دفترچه مالکیت رنو شماره ۴۵۷۲۵ تهران ۲۸ مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۹- آ

کیف محتوی دسده چک، مهر شرکت ودفترچه مالکیت تویوتا شماره ۹۲۴۱۷ تهران ۲۲ مفقود اعتبار ندارد ۱۲۸۹- آ

۱۲۵ پیدا شده

مقداری بول نقد در تاریخ ۲۵ بهمن حدود شربعتی پیدا شده لطفاً با تلفن ۸۵۹۱۴۰ تماس بگیرید ۴۵۱۷۳- آ

کیف پول

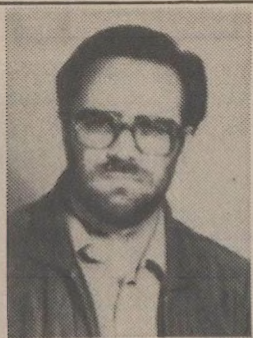
در تاریخ ۶۴/۱۲/۲۴ کیفی با مقداری بول ووسایل دیگر در داخل اتومبیل رنوجا گذاشته شده لذا خواهشمند است با دادن نشانی آن کیف خود را دریافت نمائدتلفن۷۹۶۹۴۷

۱۳۱ فروش ماشین آلات

دستگاه شیلنگ زنی کولروران- نوار نقاله فروش میرسد کرج- مهر شهر گلستان یک جنب ۲۲۴۶- ملکی ۱۳۰۰- آ

آگهی فروش

تعداد ۱۰ دستگاه ماشین چوبه کنی فنی فروش می رسد. ۹۹۱۱۳

برادر مهندس

قربان محمد اسماعیل پور

مدیر عامل شرکت

ذغالسنگ البرز مرکزی

مجتمع معدنی شرکت ذغال سنگ البرز مرکزی گامی بلند در جهت

رفع نیاز صنایع کشور و قطع وابستگی به خارج

برادر اسماعیل پور مدیر عامل شرکت در پایان با توجه به شرایط کار سخت و طاقت فرسای معادن و بخصوص معادن ذغالسنگ کم سخامت گفت:

جایگزین کارمزد یک خواهد شد. معدن کار سنگ در وسعتی بیش از ۶ کیلومتر مربع مساحت بر روی سه لایه ذغالدار با ذخیره

می‌باشیم و انتظار هماهنگی لازم از طرف مسئولین شرکت ملی فولاد و وزارت معادن و فلزات را داریم. برادر اسماعیل پور در مورد

امکانات رفاهی، آنان را مورد حمایت قرار داده است، درحال حاضر بعثت موقعیت کاری ۱۸۰ نفر در کلاسها سرگرم آموزش میباشد.

مدیرعامل شرکت در ادامه سخنانش به وضع درمان اشاره کرد و گفت:

شرکت دارای یک بیمارستان در شهرک آزاد مهر و دارای شش درمانگاه در معادن و بخشهای متفاوت کاری برحسب درجه اهمیت میباشد. کلیه کادر شرکت اعم از کارمندان و کارگران دارای دفترچه درمانی شرکت بوده و بیمه میباشند، علاوه برآن شرکت به منظور رعایت رفاه حال مراجعین و کادر شاغل، با تعدادی از بیمارستانها در سطح استان قراردادی منعقد نموده است و حتی

در صورت عدم معالجه بیماران در داخل کشور بر طبق ضوابط دولت جمهوری اسلامی، جهت مداوا به خارج از کشور اعزام میشوند بطوریکه در سال ۶۴ سه نفر بیمار به خارج از کشور اعزام شدند و خوشبختانه در زمینه مداوای آنها هم موفقیت‌هایی حاصل شده است.

برادر اسماعیل پور در مورد شرکت تعاونی این شرکت گفت: شرکت البرز مرکزی دارای شرکت تعاونی مصرف با سیزده شعبه در قسمتهای مختلف و بیش از ۴۰۰۰ نفر عضو شاغل در این شرکت تعاونی میباشد، که بر حسب اساسنامه خاص، اعضای هیات مدیره و مدیر عامل انتخاب

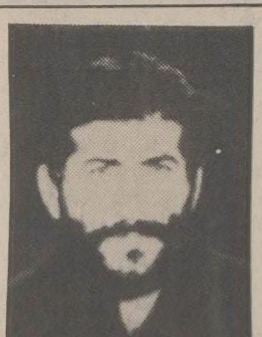
شهید موسی موسی نژاد

شهید علی اکبر مستانی

شهید یعقوب شیرزادی

شهید ابوالقاسم خانگاه

شهید مهرعلی مرادیان

شهید اسدالله فولادی

وظیفه هستند. از این تعداد همچنین ۳۳ نفر بصورت قراردادی موقت یکساله و ۸۵ روزه بر حسب نیاز در طرحهای مختلف شرکت بکار اشتغال دارند.

برادر اسماعیل پور مدیرعامل در مورد اداره کلیه قسمتهای شرکت اعم از عملیات اکتشافی و معدنی و کارخانه ذغالشویی بوسیله متخصصین متعهد ایرانی گفت: اداره کار شرکت چه در بخش اکتشاف و بهره برداری با استخراج و ذغالسنگ که در طول سالیان قبل بوسیله مشاورین و کارشناسان روسی که بالاترین رقم آنها در سال ۴۹ به ۴۶ نفر رسیده بود انجام می‌شد، خوشبختانه بعد از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی این عده کاهش یافته است بطوریکه در اواخر سال ۶۲ به یک نفر کارشناس ساختمانی تقلیل پیدا کرد و در همان سال عدم نیاز به کارشناسان خارجی اعلام شد و کارشناسان به کشور شوری بازگشت داده شدند، ناگفته نماند که از دو سال قبل بخاطر همت والای برادران مومن و متعهد و متخصصین ایرانی کلیه کارها حتی در مرحله طراحی نیز بدست افراد ایرانی انجام میشود.

مدیرعامل شرکت در مورد تلاش کارگران در سنگر کار گفت: بخاطر اعتقاد درونی و ریشه‌ای به اسلام تحت رهبری ولایت فقیه و آگاهی کارکنان و بخصوص برادران کارگر شاغل اندازی آزمایشی بخشی از آنها

کشور شوروی قبل از انقلاب شکوهمند اسلامی منعقد و بر دراین رابطه از سال ۱۳۵۳ بعد دامنه فعالیت‌های اکتشافی در حوزه البرز مرکزی به وسعت ۲۵۰۰۰ کیلومتر مربع در محدوده ای از شرق تا اطراف بهشهر و در جنوب

برادر مهندس اسماعیل پور مدیرعامل شرکت ذغالسنگ البرز مرکزی هنگام بازدید

حجت الاسلام حبیبی نماینده مردم قائم شهر و سوادکوه و همراهان از تاسیسات معدن توضیح لازم را میدهد

اهمیت مسئله شروع کار ساختمان کارخانه مزبور به تعویق افتاد ولی از نیمه دوم سال ۶۰ علیرغم امکانات خیلی ضعیف، ابتدائی‌ترین مراحل ساختمان کارخانه شروع و ادامه یافت، و هم اکنون بیش از ۸۵ درصد حجم کار کلیه قسمتهای کارخانه از جمله نصب تجهیزات و راه اندازی آزمایشی بخشی از آنها

مهمترین مسائلی است که شرکت ملی ذوب آهن با آن روبرو بود و دراین شرکت که همانند دیگر هم‌رزمان و هم‌سنگران خود در اقصای نقاط ایران این مرز و بوم به جهاد صنعتی اشتغال دارند، نه تنها در هدف افزایش تولید و

کوشش مینمایند، بلکه در روند قطع وابستگی از قدرتهای سلطه گریگانه در سنگر کارگر، تلاش چشمگیری انجام میدهند، کارگران و کارمندان شرکت ذغال سنگ البرز مرکزی با برنامه ریزی صحیح بهرهم مدیریت با استخراج روزانه حدود ۶۰۰ تن ذغال، و سالیانه ۱۸۰۰۰ تن نیاز داخلی را تامین مینمایند، و در حقیقت میتوان گفت معادن ذغال سنگ البرز مرکزی یکی از عظیم ترین سرمایه گذاریهای کشور در شمال ایران و تامین کننده در صدی از حیاتی ترین نیاز صنعت مادر بشمار میروند.

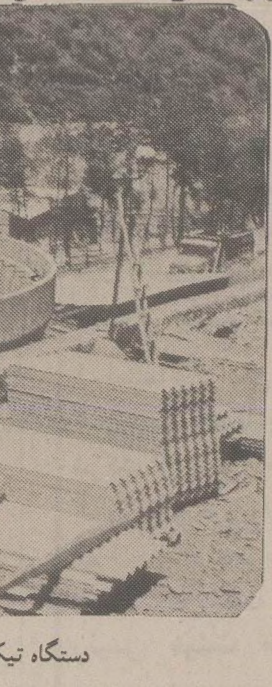
برادر مهندس قربان محمد اسماعیل پور مدیر عامل شرکت ذغال سنگ البرز مرکزی طی گفتگویی ضمن اظهار مطالب فوق چگونگی فعالیت های شرکت البرز مرکزی را تشریح کرد و در آغاز گفت:

با سلام و درود به رهبر کبیر انقلاب اسلامی و ارواح مقدس و پاک شهدا و آرزوی پیروزی نهائی رزمندگان دلاور اسلام بر کفر جهانی در سال

انجام گرفته و عمده کارها بصورت امانی و بعضاً از طریق پیمانکار داخلی بدون هیچ کارشناس خارجی از دو سال قبل در حال پیشرفت بوده و انشاء بیاری خداوند بزرگ و با همت برادران متعهد شاغل در این قسمت و کمک برادران در دیگر قسمتها، این واحد در اوایل نیمه دوم سال ۱۳۶۵ راه اندازی و مورد بهره برداری قرار خواهد گرفت، و ذغال سنگ استخراجی از معادن کارمزد، کار سنگ کیاسر که هر یک دارای خاکسترهای متفاوت و بعضاً بالا بوده در این کارخانه تغلیظ و خاکستر آن بعد نرم مجاز مورد مصرف باطریهای کک بزی کارخانه ذوب آهن اصفهان خواهند رسید و از طریق راه آهن از انجیر تنگه به کارخانه ذوب آهن اصفهان حمل میگردد. مدیریت عامل در مورد تعداد کارکنان این شرکت گفت: بر اساس آخرین

آمار تعداد کارکنان این واحد شامل ۵۷۴۲ نفر است که ۱۰۸۶ نفر آنها مشمول قانون استخدام خاص شرکت ملی فولاد و ۴۲۸۳ نفر نیز مشمول قانون کار هستند و همگی در معادن و بخشهای مختلف شرکت در حال انجام

تلاش چشمگیر و ایشارگانه معدنچیان عزیز در سختترین شرایط کار و همکاری مستمر با مسئولین و مدیریت و رعایت

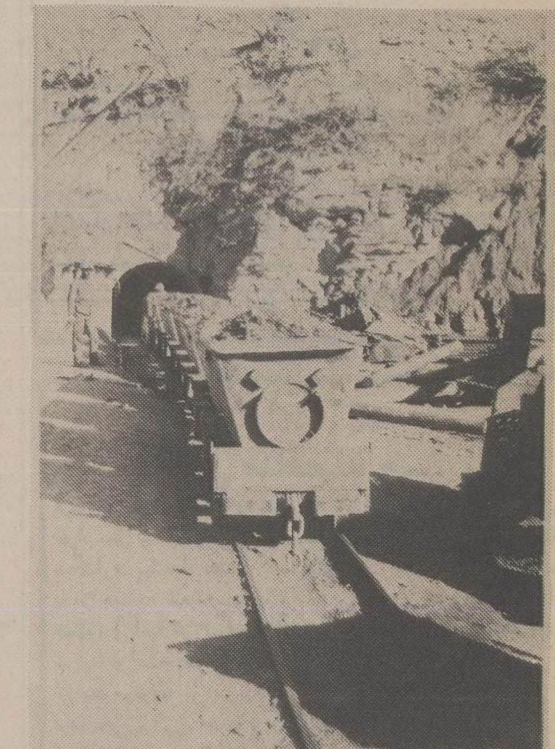
دستگاه تیکر ذغالشویی شرکت ذغالسنگ البرز مرکزی

که هر لحظه در انتظار بزانو در مسئله خودکفائی در این شرکت از اهمیت خاصی برخوردار است و

دستگاه ذغالشویی شرکت ذغالسنگ البرز مرکزی

بر اساس قراردادیکه بین شرکت ملی ذوب آهن ایران و شرکت المانی دماک امضاء شد متعهد مطالعات زمین شناسی رسوبات ذغالدار ناحیه زیراب، کارمزد و گندرو گردید. عملیات اکتشافی شرکت دماک در سطح بوسیله تراشه ها و در عمق بوسیله تونلها که شامل ۹ تونل اکتشافی بر روی رگه های ذغال بشماره ۴ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ می باشد در قسمتهای مختلف معدن مشخص گردیده است، در سال ۱۳۴۸ در منطقه زیراب، و کارمزد با همکاری کارشناسان شوروی عملیات زمین شناسی و اکتشافی ادامه یافت و معدن کارمزد احداث شد و پرای بسط و توسعه کارخانه ذوب آهن اصفهان تامین ذغال سنگ کک شو از

صحنه ای از استخراج ذغالسنگ بوسیله واگن ها از تونل

سختاشن افزود: بمنظور بالا بردن تغلیظ پذیری و بدلیل اینکه در زیراب در معدن ذغال سنگ از معادن دیگر ذغال سنگ با مارکهای مختلف اجتناب ناپذیر است از این جهت قراردادی بین شرکت ملی ذوب آهن ایران و

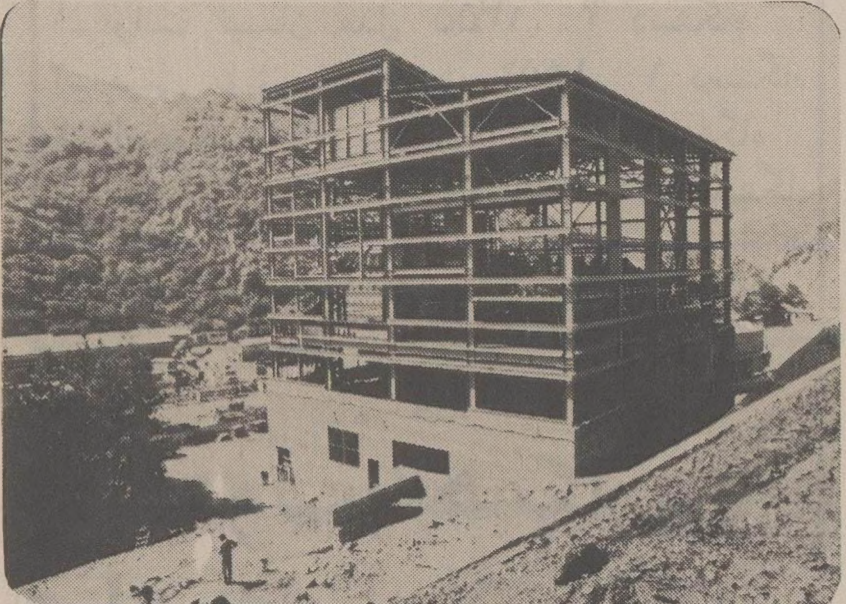
سختاشن افزود: بمنظور بالا بردن تغلیظ پذیری و بدلیل اینکه در زیراب در معدن ذغال سنگ از معادن دیگر ذغال سنگ با مارکهای مختلف اجتناب ناپذیر است از این جهت قراردادی بین شرکت ملی ذوب آهن ایران و

۲۱ دستگاه آمبولانس و وانت اهدایی کارکنان و کارگران شرکت ذغالسنگ البرز مرکزی به مناطق جنگی

احتمالی ۱۷/۵ میلیون تن و ظرفیت سالانه ۲۵۰ هزار تن در مرحله بهره‌برداری کامل است و نوع ذغال آن از مرغوبترین نوع و کم خاکستر میباشد.

معدن کیاسر نیز با ذخیره کلی ۳/۵ میلیون تن که ۹۵۰/۰۰۰ تن آن ذخیره تونلی است با ظرفیت سالانه ۱۵۰/۰۰۰ تن ذغالسنگ در مرحله بهره‌برداری کامل میباشد که از انواع

ذغالسنگ مرغوب و کک شو بوده است و شرکت ۶ نفر شهید داشته است. بهای هدایای کارکنان شاغل در شرکت به

نمایی از ساختمان تغلیظ و ذغالشویی شرکت ذغالسنگ البرز مرکزی

مستول مملکتی و ایجاد زمینه جذب و نگهداری کادر متخصص و متعهد و کارآمد مورد نیاز و بخصوص تهیه تدارکات لازم که تامین آنها از عهده واحدهای

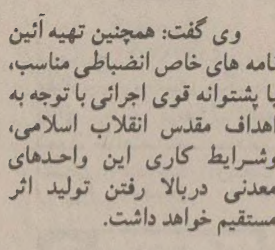

نموداری از عملیات حفاری و اکتشافات شرکت ذغالسنگ البرز مرکزی

اجرائی خارج و از طریق ارگانهای ستادی قابل تامین است در پیشرفت کار و بالا رفتن راندمان موثر است.

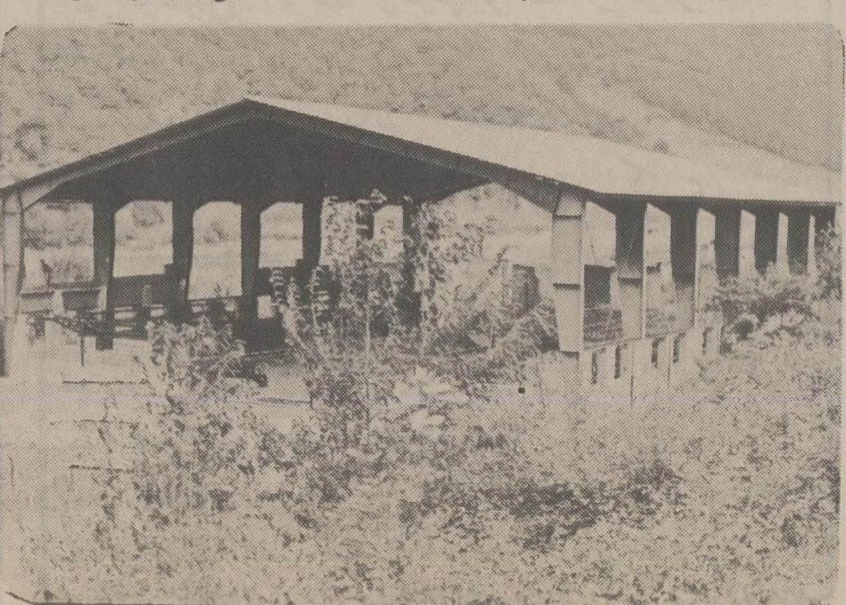
وی گفت: همچنین تهیه آتین نامه های خاص انضباطی مناسب، با پشتوانه قوی اجرائی با توجه به اهداف مقدس انقلاب اسلامی، و شرایط کاری این واحدهای معدنی در بالا رفتن تولید اثر مستقیم خواهد داشت.

برادر مهندس اسماعیل پور مدیرعامل شرکت ذغالسنگ البرز مرکزی در پایان بار دیگر با آرزوی موفقیت برای رزمندگان اسلام و با در نظر گرفتن مسئله جنگ، تمحیلی، از کارکنان

و کارگران خواست ضمن ادامه کمکهای نقدی و جنسی واعزام نیرو در سنگر کار برای رسیدن به مرحله خودکفایی و تدایم انقلاب اسلامی ایران کوشا باشند.

اطلاع فعلی نشان دهنده وضعیت نسبی خوب این مناطق است.

مجمع ورزشی شهید بهشتی شرکت ذغالسنگ البرز مرکزی

می‌شوند و امکانات رفاهی و خرید را برای شاغلین در واحد برحسب امکانات موجود فراهم مینمایند، لازم به توضیح است که در این رابطه هزینه قابل توجهی از نظر هزینه‌های پرستلی و اداری برای ارائه خدمات و تدارک متوجه شرکت البرز مرکزی میگردد.

مدیرعامل شرکت در مورد همکاري و نقش انجمنهای اسلامی در ادارات و بخصوص اماکن صنعتی و معدنی گفت: انجمنهای اسلامی با وظائفی که بعهده دارند حقا باید رسالت انبیاء را داشته باشند و نظر بر مشخص بودن حدود وظایف و انتظار این شرکت از اتحادیه انجمنهای شرکت البرز مرکزی در محدوده مقررات وظایف مزبور، کلا همکاری در حد مطلوب است و پیشنهادات عمداً در جهت پیشبرد کار میباشد، در این رابطه فعالیت این برادران عزیز را نباید ندیده گرفت:

مدیریت عامل در مورد نقش وزارت معادن و فلزات و ایجاد هماهنگی گفت: با توجه باینکه این شرکت وابسته به شرکت ملی فولاد بوده و شرکت ملی فولاد یکی از شرکتهای مهم وزارت معادن و فلزات است، خواهان بذل توجه بیشتر به مسائل این شرکت

انشالله در آینده بصورت یک مجموعه کامل ورزشی درخواهد آمد. همچنین شرکت دارای پنج باب رستوران و سه ساندویچی است و به کلیه افراد برحسب تمایل غذا داده میشود و از بابت آن فقط هزینه خرید مواد اولیه دریافت میشود، ناگفته نماند از سوی ستاندیضت سوادآموزی شرکت ذغالسنگ البرز مرکزی برای بالا بردن میزان سواد بوساودان شاغل در شرکت، چهار کلاس مقدماتی (قبول شدگان ۱۵۲ نفر) و پنج کلاس تکمیلی دتر و ۳۳ نفر با سواد شده‌اند، و ۸۶۷ نفر از افراد بیسواد شرکت درآینده زیر نظر شش نفر از آموزشیاران مومن و متعهد به انقلاب اسلامی به امر سوادآموزی مشغول خواهند شد و از اول بهمن ماه سال جاری ۴ کلاس در منطقه کیاسر نیز دایر شده است.

شرکت ذغالسنگ البرز مرکزی همواره مشوق کارگران در امر سوادآموزی بوده و با ایجاد

اطلاعات

۱۰ **لایحه** برقراری حقوق وظیفه و مستمری پناهندگان مجلس و عائله‌تحت‌تکفل آنان، در نخستین جلسه علنی مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۴۵ که صبح روز پنجشنبه به ریاست حجت‌الاسلام هاشمی رفسنجانی تشکیل شد، مورد تصویب قرار گرفت. در این جلسه همچنین طرح مربوط به چگونگی استرداد لایح از مجلس تصویب شد.

نمایندگان قانات، اراک، بوکان و سرپند اراک سخنرانان پیش از دستور این جلسه بودند.

سخنان نماینده قانات

اولین ناقل قبل از دستور جلسه علنی روز یکشنبه مجلس آقای سیدحسین حسینی نماینده قانات بود که پس از کتبه تسلیم به مناسبت شهادت امام موسی بن جعفر (ع) و تبریک و تهنیت میث رسول اکرم (ص) به جهان بشریت، اظهار داشت: در سالروز شهادت اشراف موجودات و افضل رسل، از خداوند خداهمان که این سال را سال پیروزی رزمندگان اسلام برجودشیطان و کافر بعث عقلی قرار دهد و با نصرت‌الله و رهنمودهای امام امت و امت شهیدپرور همیشه در صحنه، سال پیروزی مسلمان باشد.
ناطق ناقل به مناسبت آغازسال جدید، خطاب به مسئولین کشورودولت خدمتگزار، پیشنهادها خود را به این شرح مطرح کرد: پیشنهاد اول در مورد مناطق محروم کشور است و از مسئولین محترم نظام جمهوری اسلامی، مخصوصاً از دولت خدمتگزار، درخواست می‌شود که به مناطق محروم برنامه ویژه‌ای اختصاص دهند تا به تدریج بتوان محرومیت را از این مناطق زدود. پیشنهاد دوم در خصوص خوزهای علمیه است. علماء متعدد و طلاب عزیز در مورد مسائل جاری کشور، مطالب و مسائلی دارند که پیشنهاد می‌کنم، هرچند وقت یک مرتبه، رئیس محترم جمهور، ریاست محترم دیوان عالی کشور، رئیس محترم مجلس و نخست وزیر محرم یا این عزیزان جلساتی داشته باشند و نظرات آنها را در مورد مسائل کشور جویا شوند.

پیشنهاد سوم در موردادارات است. بدیهی است که در ادارات مانده اندکی مستندکه خدمات ارزنده پرسنل متعهدولایحی موارولت می‌کننوو برخورد انانجامی ندارند. در این زمینه هم پیشنهاد می‌شود، برای اینکه اقدام سریعی برای اینچنین افرادی بشود، از طرف ریاست محترم جمهوری و نخست وزیر محترم، نماینده‌ای در اداره‌ای مشخص بشود که ضمن انجام کار خود، اگر خلایق از یکی از پرسنل آن اداره دید، آن خلایق را گزارش دهد تا مقامات اجرائی در اخذخیار خویش اقدام کنند و چنانچه باید باشد که کلاف در حد مقامات قضایی باشد، به مقامات قضائی ارجاع شود.

چهارمین پیشنهاد در مورد خانواده محترم شهدا، اسرا، مفقودین و به طور کلی در رابطه با جنگ است. خانواده محترم شهدا و اسرا و مفقودین به ادارات گاهی مراجعه می‌کنند یاگفتاوبازی‌های پرسنل بعضی از ادارات روبرو می‌شوند و هم پس از کارشان انجام نشده، از آن‌ها بیرون می‌روند. لذا پیشنهاد می‌شود در هر اداره‌ای اتالی به نام «اتالی جنگ» مشخص شود که کلیه‌امور مربوط به رزمندگان و جنگ به آن اتالی ارجاع داده بشود تا انجام بگیرد. پیشنهاد یکم در وزارت محترم آموزش و پرورش است که اخیراً پیشنهادهای صادر کرده‌اند منتهی براینکه کلاسهایی کمتر از ۲۵ نفر تعطیل گرد که این پیشنهادها ضروری و مورد نیاز است و خیلی از کلاسه‌ها را تعطیل کرده و خود سبب دیگری برای مهاجرت روستائیان عزیز شده که درخواست می‌شود در این پیشنهادها تعدیلنظر شود.

پیشنهاد دیگر در رابطه با شرکتهای تعاونی است که متأسفانه زیان‌آور است و در مورد باید اقدام شود تا پیش از این شرکتهای تعاونی زیان ببینند.
۱- نماینده قانات در بخش دیگری از سخنانش به مشکلات خوزخه انتخابیه‌اش اشاره کرد و گفت: شهرسان قاتن و بخش «درمیان» که بنا به مصوبه هیأت محترم دولت یکی از شرکتهای و بخشهای محروم کشور است و پیش از هزار روستا و ۲۲ هزار جمعیت دارد، منتظر جمعتهای بیشتر مسئولین کشور می‌باشد. با توجه به اینکه خوزخه انتخابیه‌ام هم مرز با کشور افغانستان است و ما درمحد زبانی به این‌جاوارد می‌شود، از طرف محترم قضائیه و مجریه در خواست می‌شود که نسبت به مجرمین و قاچاق فروشان قاطعیت بیشتری به عمل آورند.

ناطق در پایان سخنانش ضمن قدرانی از زحمات ارزنده وزارت کشور، گفت: درخواست می‌شود که چنوب خراسان هم در رابطه با کاروان «ارمیان‌نور» فراوانی بشود.

و آن‌گاه دیگر تذکراتش را به این شرح برسرمد:
۱- سازمان تربیت بدنی درخواست می‌شود که ورزش فراوانش شده شهرسان قاتن را فعال و احیا کند و وسایل تربیت سالم در اختیار جوانان منطقه قرار دهد.

۲- از وزارت نفت درخواست می‌شود لوله گاز جنوب خراسان را در برنامه ۵ ساله خود بگنجاند.

۳- از وزارت مترو و بوجه و راه درخواست می‌شود جاده قاتن- بزرگوه که با نفوقی به مرز است و حدود ۳۰ هزار نفر از این راه رفت و آمد می‌کنند و حسابیت خاصی دارد را جز، طرح‌های ملی قرار بدهند.

۴- از وزارت نیرو و چهار درخواست می‌شود که نسبت به سد «مهدی‌آباد» که مطالعات اولیه‌اش در وزارت جهاد است و بنا به اقرار واحد مهندسی وزارت جهاد پیش از ۱۰ میلیون متر مکعب آب را می‌تواند در خود جمع بکند، درباره این سد مطالعه کنند و اقدام بفرمایند. راجع به سد جعفر مشهدی تربت حیدریه که مطالعات اولیه‌اش انجام شده، درخواست می‌شود که وزارت نیرو و جهاد در این مورد هم اقدام لازم را به این بیان آورند.

۵- از وزارت برنامه و بوجه درخواست می‌شود که در مورد بولاد خراسان که مواد اولیه خود را در آنجا دارد ومطالعات اولیه‌اش نیز انجام شده اقدامات لازم را انجام دهد.

سخنان نماینده اراک

آقای سیدحسین میرجعفری نماینده اراک دومین سخنران پیش از دستور جلسه علنی روز یکشنبه مجلس بود که در آغاز گفت: امید است، به یاری خداوند متعال، در این سال جدید، همان گونه که در طلیعه آن شاهد پیروزی سیاه، اسلام و رویسایه صدامیان عقلی در خطه قافو و سلیمانیه بویوم، به همین زودی، در ادامه آن شاهد، پیروزی کامل حمله آفرینان اسلام و شکست کامل مزدوران صدام در سراسر جهه‌ها نیز باشد.

ناطق آن‌گاه اظهار داشت: اکنون که با این سال جدید مسئولین محترم کشور و نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی و مسئولین محترم دستگاه‌های قضائی، برای انجام وظیفه خطیر خود، از راه‌آیشتی چشم پوشیده و آماده خدمت مناسبت است، به تذکر ی از قرآن کریم که خطاب به پیغمبر گرامی الهی بیان شده است اشاره کنم.

«و ای ذی‌عقل عباد ای‌زی‌خران و خودخوانان به حضور حضرت رسیدند و تقاضای مجلسی ممتاز از مجالس دیگران برای خود کردند که «ماحضرمین مسلمان بودیم» به شرط اینکه برای جلد وظیفه خطیر خود، از راه‌آیشتی چشم پوشیده و آماده خدمت مناسبت است، به تذکر ی از قرآن کریم که خطاب به پیغمبر گرامی الهی بیان شده است اشاره کنم.

«و ای ذی‌عقل عباد ای‌زی‌خران و خودخوانان به حضور حضرت رسیدند و تقاضای مجلسی ممتاز از مجالس دیگران برای خود کردند که «ماحضرمین مسلمان بودیم» به شرط اینکه برای جلد وظیفه خطیر خود، از راه‌آیشتی چشم پوشیده و آماده خدمت مناسبت است، به تذکر ی از قرآن کریم که خطاب به پیغمبر گرامی الهی بیان شده است اشاره کنم.

۱- احترام به هویت فرهنگی همه‌ی خلق‌ها به حق هر ملت برای آگاه ساختن مخاطبان جهانی، موردعده علاقه‌ها، آرزمان‌ها و ارزشهای اجتماعی و فرهنگی آن.

۲- محور اتالی بعضی از انتحسارهای عمومی و خصوصی و ترک‌های افراط افراط ۳- رفع موانع داخلی و خارجی برای آزادی و انتشار گسترده‌تر و متعادل‌تر انتشار افکار.

۴- آزادی مطبوعات و اطلاعات، همکاری حرفه‌ای وسایل ارتباطی، یک آزادی تفکیک نابینار از مسئولیت. ۵- توانایی کشورهای در توسعه برای بهبود پشتیبان‌اوضاع خودشان، مخصوصاً از طریق تهیه تجهیزات، تربیت کارکنان، اعزامیو ساخت و ایجاد وسایل خبری و ارتباطی، مطبوعات یا نیازها و آرزمان‌های آنان.

۶- علاقه‌ی صمیمانه‌ی در یاری سیاست‌های ارتباطی،

۱۰ لایحه برقراری حقوق وظیفه و مستمری پناندگان مجلس و عائله

تحت تکفل آنان مورد تصویب قرار گرفت.

مضبوط و مشخص است و مردم هم کم و بیش از آنها مطلع و آگاهند و اگر چنانچه یک جله از مسئولی در تبرین‌ها و روزنامه‌ها و غیره که در اختیار عموم است شنیده شود که با محتزای اسلام مغایرت داشته باشد، ایجادسوال می‌کند و چراوب آن هم منفی است.

و ی افزود: ترجه پیامبر اسلام به جانب آنان به خاطر گسترش اسلام بوده است و آنان هم اگر دی را به دوستی می‌گرفتند، به خاطر هوای نشنان بوده است. بنابراین، اگر خدای نخواستند از مسئولی شمار داده شود که از محتزای اسلام بیرون باشد و آن را به اسلام نسبت دهد، به خاطر اینکه دیگران را به دوستی برگزیند، مجازات آن را همین آیات بیان کرده است و همه‌ی دانیم که قیام و مقاومت و ایثار این مردم فقط به خاطر اسلام است و نه غیر آن که جاوبگوی آنها و شهدای گلگون گفن هم باید باشیم.

ناطق در بخشی دیگر از سخنانش در خصوص غل مهاجرت روستائیان به شهرها اظهار داشت: مهاجرت روستائیان به شهرها به دو جهت است: یکی اختلافات محلی که بعضاً به نزاع و قتل و ضرب و جرح منتهی می‌شود و یک باره دهها نفر روانهٔ زندانهای می‌شوند که این خود مشکل دیگری را ایجادمی‌کند و کار دسگناه قضائی را هم مشکل‌تر می‌نماید که در حال آن تشکیل یک شعبه سیار قضائی در هر بخش است که حداقل در هفته یک‌بار در روستاهای محل ایجاد برود، واقعات را از نزدیک مشاهده کند و اختلافات را حل و فصل نماید. در غیر این صورت، کمبود کار قضائی پیش از پیش خواهد بود. دومین دلیل نداشتن آب کافی برای زراعت است که وزارت نیرو و سازمانهای امور آبهای زیرزمینی باید سریعاً به این مشکل رسیدگی کنند و تقاضای کشاورزان را برای پروانه حفر چاه به بیکال و دو سال به تعویق نیندازند، بلکه طرف دو سه ماه پروانه صادر کند.

۱- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

ناطق ادامه داد: مسئله دیگر اینکه تفکیک خانه‌های کمتر از دویست متر مربع است.

۲- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

ناطق ادامه داد: مسئله دیگر اینکه تفکیک خانه‌های کمتر از دویست متر مربع است.

۳- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

۴- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

۵- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

۶- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

۷- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

۸- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

۹- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

۱۰- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

۱۱- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

۱۲- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

۱۳- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

۱۴- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

۱۵- آقای میرجعفری سپس در مورد ضرورت تعیین تکلیف خانه‌های قزاقهای گفت: وضعیت خانه‌های قزاقهای که سالهاست خریداری شده و مسکونی است، سازمان آب شهری نیز به آنها آب نمی‌دهد، باید روشن شود. و ی افزود: ساکنین این خانه‌ها حاضرند یک بار دیگر پول زمین دولتی را به دولت بدهند تا این مشکل بر طرف شود و دولت تصمیم بگیرد هر چندست که خانه‌ها را به قولنامه فروخته‌اند، فروشندهگان را ملزم به پرداخت مالیات و مقررات مربوطه بنماید.

مجلس

در جلسه علنی روز یکشنبه مجلس شورای اسلامی

طرح مربوط به چگونگی استرداد لایح از مجلس تصویب شد

و ی در بخش دیگری از این گفتار خاطرنشان ساخت: باید عدالت در میان مسلمان تحقق یابد تا بهانه در دست هیچ کس نباشد که جمهوری اسلامی را مورد تهاجم و انتقاد قرار دهد. عدالت، دشمنان را تضعیف می‌کند و بهانه‌ها را از دست آنان می‌گیرد. گمان می‌کنم اگر از وقوع اشتباهات جلوگیری شود، دشمن دیگر بهانه‌ای برای حمله ندارد. پس بنابراین، باید از مطرح کردن اختلافات مذهبی و پراکنیختن احساسات مذهبی پرهیز کنیم.
اعلام هفته وحدت از سوی حضرت ابی‌الله منتظری یک تصمیم حکیمانه بود و نتایج بسیار خوبی به دنبال داشته است و اخلاص در قول و عمل حضرت ایشان برای همگان مشهود است و همه مسلمان ایشان را می‌ستایند و امیدوارم بقیه علما از ایشان پیروی کنند و بردارنده این راه صحیح را تأکید نمایند، چراکه رهبری انقلاب روی این مسئله تأکید می‌کند.

و ی آن‌گاه یادآور حضور ملت ایران از پانزده خرداد ۴۴ تا ۲۲ بهمن ۱۳۴۵ در صحنه‌های مختلف اجتماع شد و پیرامون جنگ تحمیلی و یکپارچگی مسلمانان مبارز در این جنگ افزود: می‌بینیم که قیام دلآروانه ملت ایران، همگام با ملت مسلمان عراق، روزبروز ایحاد گسترده‌تری پیدا می‌کنند و می‌رود به حکومت جبارانه صدام چنانکار خاتمه دهد. همچنین مجاهدین مسلمان عراقی، پس از آزمودن اجزای مختلف که آخرین آن طرح شکست خورده طالبانی بود، سرانجام به عقبی قدرت اسلام پی برده و با تمسک به تعلیم اسلام به یکبار با پلادان پیغام می‌بردارند.

و ی افزود: خروش دل‌آروانه مسلمانان شمال عراق به قدری سران عقلی را به وحشت انداخته که کنترل خود را بر شهرهای اربیل، سلیمانیه و موصل از دست داده‌اند. بنابراین، شواهد بسیاری وجود دارد که رژیم عراق در سراسری سقوط قرار گرفته و تنها تحکیم وحدت و یکپارچگی نیروهای مسلمان مبارز و تکیه بر خط اصلی جهاد تا شهادت و الهام از دین مقدس اسلام می‌تواند شتاب بیشتری به این مسئله ببخشد.

نماینده بوکان در این زمینه همچنین گفت: امید واثق داریم که با تشدید عملیات نیروهای مسلح جمهوری اسلامی و مبارزین مسلمان عراقی، بزودی شاهد به انتهاز درامن پرچم عدل و توحید فرافاز خاص عراق باشیم و مقدمه آزادسازی نخستین قلمه مسلمانان قس عزیز را فراهم سازیم.

نماینده بوکان در خاتمه از اقدامات قاطع دواستان کل کشور در مبارزه با قاچاقچیه‌ها و فئودال‌ها و به منظور اقامه قسط اسلامی اعلام پشتیبانی کرد و از وزیر کشور نیز درخواست کرد، با توجه به شرایط و صوبیتی که بخش کردو دارد، این بخش تبدیل به فرمانداری شود. و ی همچنین از وزارت بازرگانی خواستار رسیدگی به حقوق کارگران قتادی در بوکان شد.

سخنان نماینده سرپند اراک

آقای اسماعیل فدانی، نماینده سرپنداراک، آخرین سخنران پیش از دستور جلسه روز یکشنبه بود که در نخستین بخش از مطالبش در باره جنگ اظهار داشت: اولین مسئله‌ای که می‌بایست تفصل‌الیه همه ملت ایران، حق اقلیت‌های منجمی، قرار داشته و تحظه‌ای، بخصوص از جنبه عمل، محو نگردد. مسئله جنگ با اجابت و کفار و دشمنان این انقلاب است که دشمنی با این انقلاب، فقط و فقط دشمنی با کیان اسلامی است.

و ی در بخش دیگری از سخنانش در باره فرمایش حضرت امام در مورد ظاهر عیثی بنش وزارت شهدای عظیم‌الشان انقلاب اسلامی گفت: گرچه به طاری این امر به روزان آموزش عالی و وزارت آموزش و پرورش و بنیاد شهید ارجاع گردیده، اما باید تک‌تک ملت ایران نیز در این زمینه خودرا اسهیم و شرک بنمایند و در ترقی و تعالی و تربیت فرزندان بزرگوار شهدا بکوشند. و ی در این زمینه خواستار شد که مجلس شورای اسلامی طرح اصولی و دقیق و دراز مدت و بنیادین تهیه رساند که چنانچه این جنگ سلهایی متدای ادامه گیرد که قهرآثرا و تبعات آن ادامه خواهد یافت، فرزندان شهید و مفقودین و اسراء و جانبازان، از همه‌شون فردی و اجتماعی برخوردار گردند.

نماینده اراک، به عنوان مسئول موضوع سرکاشی، در باره «وحدت و یکپارهنه و وبقیانه استیکار جهانی که خواسته است تا این‌جا قیمت پیرسام‌آور نفت، باقیمانده سوز را نابود و نظام جمهوری اسلامی را ساقط کند» گفت: باید با برنامه‌هایی بر مبنای قناعت و اقدام و انجام کارهای اصولی و رعایت انبساط قافله، از اسراکنارکها، دوباره کاربها و اقدام به کارهای کم اهمیت، جدا جلوبری به عمل آورد و حتی نسبت به کارهای اساسی و صددرصد عام‌المنفعه را با احتیاط کامل و با برنامه‌ریزی دقیق اقدام فرمایند که مسلمانان را از غلبه و عظیم و در پیشگاه ملت نابخشونی خواهد بود، زیرا که عرض ملت تا اندازه‌ای در گرو آری است که هرچه بیشتر بزوان، عالمانه و بر مبنای اقتصادی، از آن بهره‌گرفت.

۱- آقای فدانی در گفتاری دیگر در باره ضرورت توجه به روستاها گفت: آخرین مسئله موضوع بجهد دوم این کشور، یعنی روستاهاست که جهه اقتصادی کشور است و عنايت به روتق و آبادانی روستا، کمک به روتق و آبادانی کشور و بی‌عنايتی به روستاها که در همه‌شون کشور به چشم می‌خورد، بی‌توجهی به روتق اقتصادی و سرمایه‌گذاری کشور خواهد بود و در مدت زمانی که توفیق سرکنی به روستاها حاصل گردیده‌است، وضع بسیار رقت‌باری مشاهده می‌گردد که با نهایت افساسی و تضرع، روستائیان خواستارند که مسئولین محترم خواسته‌شود که نگذارند از روستا و موانعی که سالیان دراز در آن انس گرفته‌اند، آواره شهرها شوند و با فلاکت و بدبختی در کنار شهرها سرکنند.

و ی افزود: از اهم اموری که روستائیان را با ابلایاج آرا می‌دهد، اولاً سرکنی نرکین‌نشینان مسلکنتی است که ظاهراً به نظر می‌رسد اغلب مسئولین کشور و کارگذاران و کارمندان برای شهرنشینان می‌باشند که امیداست در این زمینه نخست وزیر محترم پیشنهادهای صادر فرماید.

ثانیاً، از خرابی‌های مسکن آنهاست که با خراب شدن یک خانه، خانه‌های زیادی به خطر می‌افتد و روستائیان قادر به ماندن نیستند، بخصوص که صاحبان خانه‌های خراب شده به شهرها می‌روند.

بعد از این موضوع، بحث‌های بزررق و بری شهری است که انصافاً هم خوب ترانساده‌اند و در مهاجرت نقش عمده ایفا نمایند.

و ی در پایان از این بحث نتیجه گرفت: برای تقویت بسیج مستضعفین که اغلب روستازادگان هستند و برای رونق بازار اقتصادی و جلوبری از قساد و فساد و منکرات و قباچاق و شکرفاقت نیروی باقوه، باید به روستاها عنايت نمود.

تذکرات نمایندگان

پس از سخنان ناظیفن قبل از دستور، رئیس مجلس تذکرات نمایندگان به مسئولان اجرائی کشور را در شرح زیر قرائت کرد:

۱- آقای سید خاوری نماینده لنگرود به وزارت نفت در خصوص تأمین نفت از گازویل مورد نیاز منطقه، به وزارت کشور در مورد ساختن ساختمان

شهرنای لنگرود و به وزارت بازرگانی در مورد افزایش سهمیه حلب و چوب لنگرود.

۲- آقای قنبری نماینده قائم شهر و سواد کوه به شهرداری قائم شهر در مورد رسیدگی به وضع توزیع آهن و نظارت دقیق بر جریان امور شهرداری. ۳- آقایان خزاعی، صفوی، رهبری امثلی، پورگل، رنجبر و موسوی نمایندگان استان گیلان شهادت مظلومانه برادر متعهد و خدمتگزار حاج ابوالحسن کریمی را به مردم مسلمان و حزب... گیلان و خانواده محترم ایشان تبریک و تسلیت گفتند.

مذاکرات مجلس

بررسی گزارش شور دوم کمیسیون «برنامه و بوجه»، در مورد لایحه «برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان، در مقابل حوادث و سوانح ناشی از مسئولیت‌های ظخیری نمایندگان»، نخستین دستور جلسه علنی روز یکشنبه مجلس شورای اسلامی بود که پس از بحثهای موافقان و مخالفان، عیناً تصویب شد.

در این بحث ابتدا آقای محموی پیشنهاد داد: عبارت «ناشی از مسئولیت‌های ظخیری نمایندگان» از تیتیر لایحه مزبور، حذف شود که مورد موافقت قرار گرفت. همچنین آقای مودعی کرباسی پیشنهاد داد: برای نمایندگان که در راه انجام وظیفه فوت می‌شوند نیز مستمری در نظر گرفته شود که این پیشنهاد نیز پس از بحثهای موافقان و مخالفان به تصویب رسید و رد شد.

آقای محموی کربانی در استدلال نظریه خود، چنین گفت: قانون فوت نمایندگان مجلس، نباید با قانون فوت کارمندان مغایر باشد و ضرورت دارد در این مورد، مصوبه اول مجلس و لایحه خود، تصویب شود.

آقای حسینی شاهرودی در موافقت با این پیشنهاد، اظهار داشت: بین نمایندگان مجلس و کارمندان دولت نباید تبعیض گذاشت.

و ی افزود: دوران نمایندگی مدت ۴ سال است و نمایندگی مجلس، شغل دائمی نمایندگان نیست، ولی کارمندان دولت، تنها به یک نوع کار اشتغال دارند.

۱- آقای شاهرودی همچنین تأکید کرد: در این مورد، دست کم قانون کارمندان دولت باید در مورد نمایندگان هم اجرا شود.

و ی یادآور شد: تصویب این لایحه، انضباطی است که تنها به خاطر نماینده بودن داده می‌شود و یک ترجیح بر حق شهروندی است.

آقای شاهرودی اضافه کرد: هرکاری ز بوجه بقیه مردم انجام دازند، و این بجه نمایندگان نیز همان کار را انجام بدهند.

در ادامه بررسی جزئیات این لایحه، پیشنهاد کمیسیون «امور اقتصادی و دارایی» مجلس مبنی بر حذف شرط «معلولیت» از ماده یک و نیز پرداخت مستمری نمایندگان به میزان دو سوم حقوق آنان مطرح شد که مورد تصویب قرار نگرفت.

مخیر کمیسیون «امور اقتصادی و دارایی»، در دفاع از این پیشنهاد، گفت: می‌توان چیت که اکثر نمایندگان غفل دیگری دارند که درآمد عده آنان را تأمین می‌کند، پرداخت میزان دومم حقوق برای وارثان کافی است. و ی در ادامه گفت: این مساله که نمایندگان را هم رفید شهیدان قرار بدیم، عدالت نیست و منصف نیست ماصد یک باید که مورد فوت و شهادت و بحث دوم آن برای معلولیت مخصص باید.

مخالف این پیشنهاد، آقای اکرمی بود و آقای مودعی کربانی نیز ضمن آنکه پیشنهاد مزبور را عادلانه دانست، یادآور شد: فکر می‌کنید وضعیت کارمندان مجلس چیست؟ اگر کارمندان جابر دیگری دارند که درآمد عده آنان را تأمین می‌کنند که نمایندگان از چنین حقى برخوردار نباشند؟ و ی تأکید کرد: این پیشنهاد با نظریه دولت، متناقض است و مصوبه شور اول نیز به همین میزان است.

به گزارش خبرنگار پارلمانی اطلاعات، در ادامه بررسی لایحه مزبور، آقای مودعی کربانی، پیشنهاد داد: شرط دست مندرج در ماده «ب» که برای سپران اختصاص یافته است، برای فرزندان دختر نیز در نظر گرفته شود که مورد تصویب قرار گرفت.

همچنین پیشنهاد کمیسیون «دیوان محاسبات» مبنی بر ایجاد تسهیلات برای استفاده سایر افراد تحت تکفل از مستمری نمایندگان مطرح شد که مورد تصویب قرار گرفت.

مخیر کمیسیون «دیوان محاسبات» در دفاع از این پیشنهاد، گفت: براساس قانون تأمین اجتماعی، زندگی افراد از کار افتاده و بی‌سرپرست، در جمهوری اسلامی باید تأمین شود و ودره این بد، در ماده دهه لایحه، منابع توزیع مبنای زندگی افراد تحت تکفل متوفی خواهد شد.

در ماده ۳۰ این قانون عیوض زاده از کمیسیون «نهادهای انقلاب» پیشنهاد داد: در صورت قطع سهم هر یک از مستمری بگیران، به سهم دیگری اضافه شود که این پیشنهاد نیز به تصویب رسید و رد شد. به گزارش خبرنگار پارلمانی اطلاعات، پس از رد پیشنهادهای نمایندگان، لایحه «برقراری حقوق وظیفه و مستمری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و عائله تحت تکفل آنان» به شرح زیر تصویب شد:

۱- مرگاه نماینده‌ای، در دوران نمایندگی خود، به درجه رفیع شهادت برسد و یا فوت نماید و یا معلول باشد، که نحرى که قادر به انجام وظایف نماینده نباشد، مقرری عیوض او را برحقوق ثابت نمایندگی اوست، به عنوان حقوق وظیفه، به عائله تحت تکفل قانونی وی و یا خود نماینده حسب مورد، پرداخت شود.

تیمبره ۱- اگر فوت نمایند، پس از دوران نمایندگی، ناشی از معلولیت دوران مزبور باشد، از مزایای این قانون بهره‌مند خواهد شد.

تیمبره ۲- مرگاه نماینده‌ای از کارکنان دولت، سازمانها و مؤسسات وابسته به دولت، شهرداریها و به طور کلی هر موسسه‌ای باشد که به موجب مقررات مربوط، می‌تواند از حقوق مستمری و رفیقه استفاده نماید، مستمری بگیران او به انتخاب خود، می‌توانند فقط از یکی از دو حقوق (دولتی یا مجلس) استفاده نمایند. در صورت اختلاف نظر مسئولین بگیران، تشخیص و تصمیم، به عهده کمیسیون (۲) این قانون خواهد بود.

۳- ماده ۴- عائله تحت تکفل از لحاظ این قانون، عبارتنداز: الف - زوجۀ دائمی نماینده، تا زمانی که شوهر اختیار نکرده باشد. ب - فرزندان و نوادگان ذکور (به شرط آنکه پدرشان فوت شده و تحت تکفل نماینده باشند) تا سن هجده سالگی تمام، مگر اینکه به موجب مدارک مثبت، در یکی از دانشگاهها یا مؤسسات آموزش رسمی یا غیرشول تحصیل باشند. در این صورت، حقوق وظیفه آنان تا محصل شدن تحصیلی و پنج سالگی پرداخت می‌شود.

ج - فرزندان و نوادگان اثاث (به شرط آنکه پدرشان فوت نموده و تحت تکفل قانونی نماینده باشد) به شرط آنکه هسار اختیار نکرده باشند.

د - فرزندان و نوادگان (به شرط آنکه پدرشان فوت نموده و تحت تکفل

سه شنبه ۱۹ فروردین ۱۳۴۵- ۲ رجب ۱۴۰۶ ۱۱
۸ آوریل ۱۹۸۶- شماره ۱۷۸۵۲

قانونی باشند) علیل و ناقص العضر که قادر به انجام کار نباشند. ه- پدر و مادر، به شرط آنکه تحت تکفل قانونی باشند. ۴- ماده ۵- حقوق وظیفه، به تساری، بین عائله تحت تکفل قانونی تقسیم می‌شود.

۴- ماده ۴- تعیین حقوق وظیفه و مستمری و همچنین تعیین عائله تحت تکفل قانونی نماینده و سهام آنها به عهده کمیسیون پنج نفری متشکل از نمایندگان هیأت رئیس، کمیسیونهای قضایی، بهداری، دیوان محاسبات و امور اداری و استعلامی مجلس می‌باشد.

۵- ماده ۵- برقراری حقوق وظیفه و مستمری، موکول به اعجاز نیاز مادی نماینده یا عائله تحت تکفل او می‌باشد. تشخیص این موضوع در صلاحیت کمیسیون موضوع ماده فوق است.

۶- ماده ۶- کلیه نمایندگانی که از آغاز رسمیت مجلس شورای اسلامی تا تاریخ تصویب این قانون، به عللی شهید یا فوت و یا معلول شده‌اند نیز مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

نماینده قانات: بخشنامه

اخیر وزارت آموزش و پرورش مبنی بر تعطیل کلاسهای کمتر از ۲۵ نفر مشکلاتی را برای روستاها به وجود آورده و خود سبب دیگری برای مهاجرت روستائیان شده است.

نماینده اراک: نداشتن آب کافی از علل عده مهاجرت روستائیان است.

نیز و سازمانهای امور آبهای زیر زمینی باید سریعاً به این مشکل رسیدگی کنند و تقاضای کشاورزان برای پروانه حفر چاه را یک سال و دو سال به تعویق نیندازند.

نماینده بوکان: خروش دلآروانه

آشاره همزمان بارش‌ه گرفتن جنبش مقاومت فلسطین درلبنان و افزایش عملیات چریکی به خاک رژیم اشغالگر قدس ازطریق جنوب لبنان، مارونی‌های راستگرا و اسرائیل متوجه این مطلب شدند که تحکیم قدرت نظامی مقاومت در چهره‌چوب موقعیت منطقه‌ای لبنان در دو محور خطرناک تاقی می‌گردد.

اول آنکه گسترش جنبش فلسطین درلبنان، منزله‌ی دگرگونی توازن قدرت و نیروی چغ‌چهرایان و مسلیمی است که تسلط مارونی‌ها را دربرابر رشد روبه تزاید آنها تهدید می‌کند.

دوم: مستقر شدن صدها هزار فلسطینی درفضای آزاد راس‌تای این تحول درواوسط دهه‌ی ۷۰، تفاهم صهیونی - مارونی براساس ارتباط متضاد درجهت نابودی مخالفین شکل می‌گیرد که این از ارتباط براساس

نیازی متقابل فلسطینی‌ها کنشش می‌یابد.
آنچه درپی می‌اید پیگیر تحولاتی است که میان روابط صهیونی - مارونی هفتاد رخ داده است

فالاثرهاباروح صهیونیستی‌به

جنگ صلیبی درلبنان مشغولند

ناوچه‌ی ارتش اسرائیل در خلیج گزفت (۱) پهلو گرفت. یکی از افسران عالی‌رتبه‌ی سازمان «موساده» در انتظار «بشیر جمیل» میسر کورکچر پیر جمیل ریسی حزب فالاتزبود. درهمین حال بشیر با چهری پوشیده ومخفی شده از راه رسید. بشیر با داهره و از مشکلات و گذرهای‌های مارونی‌ها صحبت می‌کرد. افسر اسرائیلی گمان می‌کرد که با یک پسر چچه وورپوست و گفته هایش اعتبار چندانی ندارد. مسئولین اسرائیلی مایل بودند که با پیر جمیل ملاقات را در خلیج چورنیه زیر نظر قرار دهند. هنگامی که ملاقات دیگری امین جمیل (۲) پسر ارشد پیر با صهیونیست‌ها حاضر شد. وی بدون ماسک‌به دیدار آنها آمد. این شخص نیز یکسک العمل متنی در میان اسرائیلی‌ها به وجود آورد. یکی از افسران «موساده» پس از ملاقات گفت: «فایده‌ی به او اعتماد کنیم» و بدین ترتیب ناوچه باز گشت.

- افسران «موساده» که با بشیر و امین ملاقات کردند و به دولت پیشنهاد کردند که گفتگو و تماس با مارونی‌ها را ادامه دهند، پس از یک سال از این دیدار «اسحق رابین» یک گروه ۴ نفره نظامی به ریاست یک افسر عالی رتبه به نام «بنیمین بن الیازار» را جهت گفتگو با رهبران مارونی به لبنان اعزام کرد. این گروه نظامی با لباس غیر نظامی وارد خلیج چورنیه شدند. دو ناوچه‌ی جنگی، اوضاع را در خلیج چورنیه زیر نظر قرار دادند. هنگامی که افراد این گروه وارد خلیج چورنیه شدند، صدای انفجار موشک و خیاره در گوشه و کنار بیروت شنیده می‌شد. در همین حال جوانی ظاهر شد که به انگلیسی روان صحبت می‌کرد. وی از افراد گروه استقبال کرد. این جوان، «دانی شمعون» پسر ارشد «دلیل شمعون» و رهبرمشیر نظامیان «الشوره» (۳) بود. دانی شمعون دربرخورده اوکل اسرائیل و لبنان لایق تر بنظر می‌رسید.دانی به همراه اسرائیلی‌ها سوار بر اتومبیل به طرف ویلای خود رفتند. دو ناوچه‌ی اسرائیلی اوضاع در منطقه چورنیه را زیر نظر گرفته، اما ناوچه‌ای حامل گروه نظامی به اسرائیل باز نگشتند.

اسرائیلی‌ها از گارد احترام سان دیدند و وقتی که به ویلای مجلل خود رسیدند، شب بود. یکی از افسران اسرائیلی بدون نگاه کردن به جلو وارد خود، در یک گودال افتاد و پایش آسیب دید. اما به درستان خود گفت: چیزی نشده، در همین حال دختر جوانی برای کمک به این اسرائیلی نزد او آمد. دانی با لحن بی‌پولسانه به اسرائیلی گفت: این دختر ناشن ایوا و یهودی الاصل است»دانی گمان می‌کرد این گفته ممکن است میهمانان را خوشحال نماید. کلیه‌ی وسایل پذیرایی برای اعضای گروه فراهم شد. در حمله، ایدان اسجدار و تفنگ و اسلحه مثل «کلاشینکوف».

- دانی سر صحبت را باز کرد. وی با اعتماد به نفس در مقابل آنان صحبت می‌کرد. هدف دانی جلب اعتماد هر چه بیشتر اسرائیلی‌ها بود. وی به اسرائیلی‌ها گفت: «بهه ما سلاح بدهید ما فلسطینی‌ها را خواهیم راند». «بن الیازار» درجواب «دانی» اظهارداشت: «ما اطمینان کامل به صحبت‌های شما داریم و می‌دانیم که افراد به تنهایی کاری را از پیش نمی‌برند. روز دوم اقامت هیات اسرائیلی، نمایندگان کتابت به دیدار آنها آمدند. اسرائیلی‌ها متوجه این نکته شدند که کتابت قادر به ایاقی نقش مهمتر از افراد شمعون است. امین و بشیر جمیل هر دو وکیل دادگستری بوده و چهره‌ی شناخته شده‌ای در لبنان هستند. مهم‌تر از همه، آنها به افکار پنهانی اسرائیلی‌ها اطمینان ندارند. بشیر که به تازگی وارد سیاست شد، آدمی خجالتی است (۴). به حدی که یکی از هم‌راهان بن الیازار می‌گوید: «ما گمان می‌کردیم که هر لحظه ممکن است اشک‌های بن پسر سرازیر شود».

دانی شمعون ازامین وبشیربرای شرکت درگردهمایی بااسرائیلی‌ها دعوت به عمل آورد. اسرائیلی‌ها متوجه این مهم شدند که درپیشگاه به ادامه‌ی تمام یک پیروزی کامل افکار شده‌اد. اما آن فرزندان پیر جمیل پیر جمیل آنها جنگ است. آنان شتی پس از قبول خواست از آن پادان کار حمله، به دیدار عزیمت به منزل شمعون، اسرائیلی‌ها شاهد مناظری می‌شوند که ازملی که مدعی پیشرفت و ترقی است دور از انتظار است. اجساد انسان‌ها درخیابان پوسیده اتومبیل کشیده می‌شود. بن الیازار به میزبان خود می‌گوید: «داین اسجدار را به دیدار می‌برایت بپارم»ی‌ها جلوی گریه می‌روند...

اسرائیلی‌ها در منزل کامیل شمعون به سخنرانی او پیرامون جنگ لبنان گروشی می‌پسارند. «آنکه گمان می‌شود به میهمانان خودرو می‌کند و با بی‌شرمی تمام می‌گوید: دختران ما به شما نشان داده‌اند که قدرت زمری تا به سطحی است، آنگاه چهار دختر که با لباس نظامی در جمع حاضر بودند،یک به یک توسط کامیل شمعون به حضار معرفی شدند. کامیل شمعون به اولین دختر اشاره کرد و گفت: این دختر فلسطینی - مسلمان، است و سپس در مورد دختر دومی گفت: آن دختر لبنانی و فلسطینی - روسی است، این‌ها نمونه‌های شما جنگجویان ما هستند».

بن الیازاربروبه کامیل شمعون کرد و گفت: «در چه زمینه‌هایآموزشی دیده‌اند؟ برای درنگ یکی از دختران جلو آمد و کیسه را از انگشت‌های یک انسان را به الیازار نشان داد و گفت: این انگشت‌های انسان‌هایی است که من آنها را به دفتر رسانده‌ام و به رسم یادگار انگشت هر مقتول را پیش خودنگه داشته‌ام.» در دومین تیز کیسه‌ای برای از گوش‌های انسان‌ها را داشت. وی نیز گفت: برای یادگاری گوش‌های قربانیان را به لباس نظامی در پیش خودنگه می‌دارم. بن الیازار با مشاهده‌ی این منظره نزدیک است، استراحت کند.

مارومیت گروه نظامی به پایان می‌رسد، بن الیازار نتایج این مأموریت را حول سه محور برای میزبانان خود خلاصه می‌کند:

۱- باید هدف تعیین شده را بوضوح مشخص کرد.
۲- برنامه‌ریزی جهت تحقق هدف تعیین شده را تعیین شد انجام گیرد.
۳- تربیت یک نیروی قوی و رشد یافته.
۴- هم‌زمان نتکاهی که بن الیازار بیان نموده‌اد، ارتحادفرماندهی نیروهای رانجی بر اتحاد ندارند، اما نیروهای مسیحی مارونی بر اثر درگیری‌های داخلی و بر سر خاخواهی و براد و اختلاف فرقه‌ها شده‌اد و اسرائیلی‌ها نازکی‌ها درای حل اختلافات به شرق بیروت می‌جانبی فرستند. بن الیازار از وضع همدگه‌ها مسیحی نشین در جنوب لبنان سخن می‌گوید. و اظهار می‌دارد: این همدگه‌ها ممکن است در آینده عنصر کمکی برای مارونی‌ها در بیروت در جنگ باشد. هم‌راهان بن الیازار از ادامه‌ی سخنرانی وی جلوگیری می‌کنند و یکی از هم‌راهان به وی گوشزد می‌کند که این عمل باید با موفقیت فیلد دولت، صورت گیرد. (۵)

کامل شمعون و اسحق رابین در سال ۱۹۷۷ در یک ناوچه جنگی اسرائیل به بندر خفا با هم ملاقات کردند. این ملاقات نخستین ملاقاتی بود که در سطح بین‌المللی رتبه‌ی وودرطف صورت می‌گرفت. کامیل شمعون در این ملاقات به اسحق رابین گفت: اید را لبنان دخالت خواهم کرد» «داین پیرنگر به نام داد» «ایا چنین درخواستی من ما خواهیم کرد» «وضع گزارش‌هایی که توسط بن الیازار به ما رسیده‌اند، به روی می‌دانست که چنین دخالت‌هایی در فلسطین است. و به همین سبب رابین با شمعون از نقطه ضعف‌های مارونی‌ها سخن می‌گفت و اینکه آنها چگونه با چنین ضعف‌ها می‌توانند در مقابل «ساف»ه ایستادگی کنند. رابین روز به میهمان خود مشغوره کرد و گفت: باید به خودتان کمک کنید، پس از این ملاقات، اسرائیلی‌ها اقدام به ارسال تفنگ‌های ام - ۱۶، سلاح انتزاع و تانک‌های شرمین برای مارونی‌ها در لبنان کردند.

پس از مدتی «موساده» مأموریت تحویل اسلحه به مارونی‌ها را به‌عهده‌ی وزارت دفاع و گارد کرد. از آن پس موباد کار ارسال اسلحه به مارونی‌ها را عهده گرفت، بطوریکه کمک‌های اخیر صهیونیست‌ها به مارونی‌ها تاکنون معادل ۱۵۰ میلیون دلاربرآورده شده (۶) مدتی «مردم‌دربارین ازپیرجمیل و فرزندان او برای اجرای تفریقات» دعوت به عمل آورد. پیرجمیل به این دعوت پاسخ مثبت داده و در یک کشتی با هم ملاقات کردند. در این ملاقات و خرسند نبود و صریحا به رابین گفت: «رو به تازگی در همکاری با شما و اساس حاکمات می‌کنم، می‌خواهم یک مسیحی چهره نماینده بشانم». رابین خود را به نفی رد.

در تفریقه‌ی در میانه‌ی سخنان خود خطاب به رابین اظهار کرد: تنها عامل

بدبختی لبنان خود اسرائیل است، چون اسرائیل فلسطینی‌ها را از وطن و خاکشان بیرون کرد.

و آنها (فلسطینی‌ها) مجبور شدند که به لبنان بیایند و در کشور ما سکونت کنند. اگر اسرائیل خواهان سعادت و خوشبختی لبنان است، باید سیاست میانه‌روتری با فلسطینی‌ها بکار گیرد به همین سبب، بدبختی لبنان این است که مدام به دگرگیری با فلسطین شده است. اسرائیل باید سیاست اعتداف پذیری در برابر اعراب پیش بگیرد تا آنرا قبول کنند.

وی اضافه کرد، کسی نمی‌تواند منکر این باشد که اسرائیل چه بدبختی‌هایی برای همسایه‌ی شمالی خود بیار آورده است. جو حاکم در گفتگوهایی پیر جمیل و رابین غیر عادی بود. در همین حال بشیر حالت سر گیجه و استراخ پیدا کرده و سر خود را روی میز گذاشته. پدرش پیر به وی نگاه ملامت آمیزی کرد گویی می‌خواستس به او بفهماند که کار زشتی انجام داده است پیر از میزبانان خود معذرت خواهی نموده و بحث و مناقشه بر سر موضوعات لبنان، را از سر گرفتند بشیر در جریان بحث ساکت بود. هم‌راهان رابین همدیگر را نگاه می‌کردند و به بشیر بخند مسخره آمیزی نثار می‌کردند و البته آنها انتظار نداشتند که این پسر کم‌سال بعد به فرماندهی نیروهای لبنانی منصوب شود.

اینک جنگ داخلی لبنان به مرحله‌ی خطر ناک و حساس رسیده بود. سوره که که به بهانه‌ی دفع امتیث لبنان، وارد آن کشور شده بود خورا با اکثر احزاب این کشور درگیری ساخت. پیر جمیل در ژانویه ۱۹۷۶ اعلام کرد تا آخرین سرباز به جنگ علیه نیروهای سوری و دفع تجاوز از آنها خواهیم ایستاد.

سیاسی

مرد سوال قرار دهند.

بشیر در همین حال واژه‌ی «لبنان آزاده را سر داد و این عمل موجب شگرفایی امید ی ناز میان مسیحیان شد. بشیر و امین هر دو توانستند زمام امور را بدست بگیرند. بشیر همچنانکه به استحکام روابط خود با «موساده» مشغول بود، امین نیز روابط خود را با سوره افزایش داد و اسرائیل را عامل مشکل داخلی لبنان قلمداد کرد. بشیر بازوی نظامی مسیحیان مارونی را (کتابت) که با کمک اسرائیل تشکیل شده بود، تقویت کرد. وی کار واکلت در دادگستری را و رها کرده و به بازسازی نیروی نظامی کتابت و جمع آوری گروهی از وفاداران خود به عنوان دستیار و مشاور اقدام ورزید.

بموازات آنکه قدرت بشیر روز به روز افزایش می‌یافت، در سال ۱۹۷۷ کمیل شمعون در کنار بشیر در برابر سوری‌ها ایستاد. بشیر و شمعون نیروی همدانگی در برابر سایر اعضای دفتر سیاسی حزب را تشکیل دادند. همچنین آنها سعی کردند که نیروی نظامی مسیحیان را جمع آوری کنند و از چند دستگی نجات دهند. لذا در راستای همین سیاست بشیر بازیدعایی خود را از اسرائیل افزایش داد، تا اعتماد اسرائیلی‌ها را نسبت به یک اقدام نظامی علیه نیروهای سوری جلب کند.

ماه مه ۱۹۷۷ اسحق رابین از نخست‌وزیری کناره گرفت و پست خود را به منایخم بگین داد. هنگامیکه لیکود زمام امور فلسطین اشغالی را بدست گرفت روح تازه‌ای در جان بشیر جمیل دمید شد. این گمان می‌کرد که حکومت جدید قادر خواهد بود به درخواست وی پاسخ مثبت بدهد، چنانکه از بگین خواست به حمله نظامی دست بزند، اما بگین همانند سلف خود رابین بر این نکته تکیه می‌کرد:

حزب فالاتز در عرصه‌ی تاریخ (۲)

فالاتزها باروح صهیونیستی‌به

جنگ صلیبی درلبنان مشغولند

از ن - قاضی زاده

* مسیحیان مارونی درجنگ‌های سال ۱۹۷۸ ده‌ها هزار آواره داده‌ودراین راستا خسارت‌های زیانباری متحمل شدند. * منایخم بگین معتقد بود، موجودیت مارونی‌ها هنگامی تثبیت می‌شود که نبردهای داخلی لبنان به صورت مستمر ادامه یابد.

خواهد شتافت، با اینکه تاکنون کمکی دریافت نکردند. اسرائیل با موضع گیری مختلف خود، بشیر را به گسترش سلطه کتابت به سایر مناطق به ویژه شمال لبنان تشویق کرد. هدف اسرائیل از تشویق، سرکوبی سلطه خانواده فرنجیه در مناطق شمال جهت تخریب همکاری آنها با سوری‌ها بود. در اواخر ماه مه ۱۹۷۸ در فرنجیه از «جهت لبنانی» (۱۲) بیرون رفت و در همین حال درگیری و تشنج میان خانواده جمیل و فرنجیه به اوج خود رسید. در ۱۲ ژوئن ۱۹۷۸ گروهی از شبه نظامیان وابسته به فرنجیه «جوادابایع» حزب کتابت در منطقه شمال و مسئول یکی از بانک‌های طرابلس را به قتل رساندند. عکس‌العمل کتابت این بود که به منزل تونی فرنجیه حمله‌ور شدند و تمام ساکنان، تونی، همسرش و فرزند و ۴۰ نفر از عناصر آنان را به قتل رساندند (۱۳). این قتل عام خشم سوری‌ها را برانگیخت و نیروهای کماندونی ویژه سوره نظامیان کتابت را تا بیروت تحت تعقیب قرار دادند به موازات این حادثه، کمیل شمعون و بشیر جنگ خود را علیه نیروهای سوری در مناطق شرقی نشین آغاز کردند.

حافظ اسد در قبال حوادث ساکت نماند و اظهار شدلبنانحی به مارونی‌ها داد. وی اظهارنمود، کتابت باید اسلحه خود را بزمین بگذارد و اجازه بازگشت نیروهای سوری به مناطق سابق خود را دهد و اگرنه به نیروی نظامی متوسل خواهیم شد. بشیر در برابر گفته‌های حافظ اسد به منایخم بگین گوشزد کرد که برای نجات مارونی‌ها اقدامی صورت ندهد. بشیر نیروی نظامی سوری را به

صورت بزرگی برای بگین ترسیم کرد. و به وی گفت که «باورکالیسبو» (۱۴) روپرو هشتم.

اما سوری‌ها ضداطلاعات و جاسوسی اسرائیل به منایخم بگین اظهار کردند که با سوره وارد جنگ نشود. اسرائیلی‌ها می‌دانستند که کتابت احساسات سوری‌ها را برانگیخته بودند، لذا بگین مایل به پاسخ بشیر نبود. ایتر وایزمن وزیر دفاع و رئیس ستاد ارتش و مرخای گور درقبال درخواست‌های کتابت بشیر برپیمانان سگروهای موسمی گرونی در اطراف بیروت بی‌تفاوتی خود را اظهار کردند و به این درخواست‌ها اهمیت چندانی ندادند. اما بشیر از اسرائیل درخواست کرد تا نیروی کماندونی خود را در بندر چورنیه بپاده کنند، ضمن آنکه قول داد که این نیروها در جنگ شرکت نخواهند کرد و تنها جنبه کمکی روانی و معنوی خواهند داشت. بیروت بگین از پیشنهاد بشیر خرسند می‌رسید. لذا به همین سبب وضع بشیر در بیروت ناپایدار گردید. روز ۶ ژوئیه جنگ‌ده‌های «کالیسبو» ساخت اسرائیل برغاز بیروت به پرواز درآمدند و دیوار صوری را سرکرا کردند.

مسیحیان شرق بیروت از این کار اسرائیل که بدون هیچ واکنشی متنی از سوی مسلمانان در غرب بیروت همراه بود، خشمناک شدند. در همین حال ارتش اسرائیل نیروهای خود را در بلندی‌های جولان (۱۵) مستقر کرد و بگین و وایزمن تهدید شدیدلبنانحی منی برانگیخت اسرائیل در برابر کنش‌های ملت همسایه کتابت نخواهد اظهار کردند، و کمیل شمعون فشار بسیار زیادی بر الیاس سرکین (۱۶) وارد آورد تا موضع مخالف با ورود نیروهای سوری بعد از تهدید به استعفا به نمایش بگذارد.

بوسه از مدتی الیاس سرکینس به گره بازدارنده به رهبری کمیل شمعون پیوست و اعلام کرد اگر سوره به‌بیان مناطق مسیحی نشین را متوقف نکند، استعفا خواهد کرد.

این مانور سرکین مشر واقع شد و سوره به‌بیان مناطق را متوقف کرد. اما رهبر شبه نظامیان حزب کتابت از اسرائیل در قبال حوادث اخیر راضی بنظر نیامد. لذا پس از دو هفته، بشیر از عناصر خودخواستس به نیروهای سوری در بیروت حمله کرد. عکس‌العمل رهبری سوری به‌بیان شدد مناطق مسیحی نشین شمال بیروت بود. بشیر بازی خطرناکی را آغاز کرده بود. مارونی‌ها که مناطق کوهپای شوف را در محکم خودمی‌دانستند، زیر بمباران اسرائیل سوری قرار گرفتند. در همین حال، بشیر در ملاقاتی که با افسر رابط موساد در بند چورنیه داشت، عصبانیت بنظر می‌رسید. وی از اسرائیلی‌ها خواست که وارد لبنان شوند. وی خطاب به افسران اسرائیلی اعلام کرد، «مسوری‌ها بند چورنیه را به محاصره خود قرار دادند و اگر آنها بندر چورنیه را تصرف کنند، از چه رانی اسلحه را از اسرائیل خواهند گرفت؟» بگین هیچ واکنشی در قبال گفته‌های بشیر نداد و گفتراست کمیل‌بیود باید بهانه کرد.

نیروهای سوری با مهارت تمام به پیشروی خود در مناطق کوهستانی لبنان ادامه می‌یادند و نقطه ضعفی مقابل اسرائیل از خود نشان ندادند. بطوریکه کلیه نقشه‌های بشیر بر پادف به محسوب شد و اسرائیلی‌ها را از تنها گذاشتند. درگیری‌های شدید میان نیروهای سوری و کتابت از سر گرفته شد و عربستان سعودی بعنوان میانجی میان دو طرف درگیر وارد عمل شد.

پس از تسلط سعودی را بعنوان میانجی برسرت قبول کرد و تفریقه‌های درگیر خاتمه بخشید. مسیحیان زیانهای زیادی از زارتاج درگیری‌های ۱۹۷۸ دیدند. بطوریکه در دهههزار مسیحی آواره گشتند و بسیاری از مواقع آنها در شمال از دست رفت و در محار محروا به محاصره سوری‌ها درآمدند. در همین رابطه اسرائیل از بشیر خواست گزارشی از زیانهای مارونی‌ها را تهیه کند تا براساس این گزارش پایه همکاری دوطرفه پیریزی اسرائیل سرازیر شوند و در مانورهای مشترک با نیروهای اسرائیلی جهت تقویت جنبش شرکت نمودند. در همین حال، اسرائیل از شبه نظامیان «ساده تحریل‌شده» راپروخت. در این حرکت حمله محاصره و تطاب را بر گردن بشیر محکم کرد. مسئولین نظامی اسرائیلی به بشیر گفتند، دولت متوجع آنها نمی‌تواند عصبانیت در اختیار آنها قرار بدهد. افسران اسرائیلی برای این درخواست خود عذر معنوی دادند و می‌گفتند: «چرا نتوانیم اسرائیلی هزینه این اسلحه را پرداخت کنیم، در حالیکه لبنانی‌ها در آبش و رانه کامل بقیه در صفحه ۱۱

سه شنبه ۱۹ فروردین ۱۳۴۵ - ۲ رجب ۱۴۰۶
۱۲
۸ آوریل ۱۹۸۶ - شماره ۱۷۸۵۲

۵۳

کمونر حشضا - از جمله بخاطر تجربه دوران خدمت - به بنیان تفکر منی بر مسطح زندگی بهتر و آزادی بیشتر یبایند شده‌اند. نمی‌توانند با وجود آسوده شاد باشند که کشورهای نیکر؛ جنوب مدام بیشتر گرفتار نیروورزی، گرسنگی، بیماری و بیسواری می‌شوند.

کمکهای فراگیر در سطح جهانی لازمند و به نظر من بهتر است در چهار چوب فعالیتهای سازمان ملل متحد عملی شوند. چون هنوز هم شمال با یک چهارم جمعیت بیش از ده‌م تولید کالا و صنایع جهان را در اختیار دارد. بیش از چهار پنجم در آمد جهان در اختیار شمال است. در مقابل در جنوب بیش از ۱/۲ میلیارد انسان در کشورهای زندگی می‌کنند که در آمد سرانه آنها از ۲۵۰ دلار در سال کمتر است.

کمک برای پیشرفت به کشورهای در حال توسعه اگر حقیقت بین باقیم نمی‌تواند ایجاددهد یکطرفه تلقی گردد. هر کمکی که در اختیار گذاشته شود، کوششهای کشورهای جهان سوم باید عاملی مهم باشد. بخصوص این توجه داشت که هیچ چیز عاید نخواهد شد اگر دو طرف - کشورهای صنعتی و کشورهای در حال توسعه موضعی سرسختانه اختیار کنند، و سازمان ملل متحد را تربیتی برای تاختن به دیگری بداند. این بود که من کوشا بودم، مواردی را جستجو کنم که در طرف عقیده‌ای یکسان آرازان می‌داشتند، و نیروی را متوجه می‌کردم تا امکان گفتگونی سازنده فراهم گردد.

زمانی که من پست دبیر کلی سازمان ملل متحد را پذیرفتم، کشورهای صنعتی جهان یک دهه رشد اقتصادی مطلوب را پشت سر گذاشته بودند. برای یاری رساندن به جهان سوم، سازمان ملل متحد در باره یک استراتژی کمک برای پیشرفت تصمیم گرفت. همه کشورهای صنعتی گرچه ایرادهایی را عنوان کردند، اما در اصول پذیرفتند که از راه همکاری با کشورهای در حال توسعه توسعه نظام اقتصادی - اجتماعی علاوه‌های را عملی سازد. سالیهای دهه هفتاد سالیهای زیر آفرین و زیانبار ایرانهای اقتصادی بودند. از جمله سیستم برابری از پیش تعیین شده ازها که متکی به توافق «برتون وودز» در ۱۹۴۴ بود، متلاشی شد. متضاد بر آن سازمان‌های صادر کنندت(ت) (اوپک) در سالیهای ۱۹۷۲ و ۱۹۷۳ در ۱۹۷۴ در ناآزری ارزان خاتمه داد، و قیمت نفت را چندین برابر اضافه کرد. این وقایع سیستم اقتصادی جهانی را شدیدا نکان داد، اما سنگینی اصلی این ناسامانی بر کشورهای فقیر جهان سوم تحمیل شد، که از ذخایر لازم و امکانات تولید برخوردار نبودند تا بتوانند به مقابله با انرژی گران شده بپردازند. حتی کشورهای غنی نیز گرفتار دورانی شدند که در آن رشد اقتصادی متوقف شد. بود، و بی و بی آمدن افزایش قیمتها و افزایش یکبارگی بود.

تکان ناشی از افزایش ماجرای قیمت نفت رهبران گروه ۷۷ در هشیار ساخت. آنان مشاهده کردند که برادرانشان در کشورهای تولید کنندت نفت نظارت بر منابع طبیعی خود را در شرکتهای چندملتی بظاهر صاحب قدرت بیکران باز پس گرفته‌اند، بی آنکه این شرکتهائواند کاری علیه این اقدام آنهاکنند. شرایط بازگاری جهانی که از آن زمان برای کشورهای تولید کنندت نفت رضایت بخش نبود، ناگهان تغییر کرد. زخم نابرابری مورد ادعای شمال نیز مورد تردید قرار گرفت. کشورهای در حال توسعه، بخصوص آن‌ کشورهای که کالتهی برای عرضه در بازارهای جهانی داشتند، اینکه امیدوار شدند که بنابر نمونه (اوپک) آنها نیز می‌توانند سوری عاید خود سازند.

به رهبری رئیس جمهور الجزایر «هواری بومدین» که در آن زمان رئیس گروه کشورهای متعهد بود، این کشورها در آوریل ۱۹۷۲ تقاضای تشکیل اجلاس ویژه مجمع عمومی سازمان ملل متحد را برای ایجاد سیستم تازه‌ای در روابط بین کشورها که برابری و تأمین علائق جنگلی کشورها را موجب گردد خواستار شدند.

«بومدین» پایداری خود را نمایان ساخت. او شکست استراتژی کمک برای پیشرفت را اعلام داشت، و این شکست را ناشی از فقدان تمایل سیاسی کشورهای صنعتی برای برابشتن گامی مؤثر در جهت رفع بحران دانست. بومدین در گفتگونی با من هم، که قبل از شروع کار این ششمین اجلاس ویژه سازمان ملل متحد، در نیویورک انجام شد، بر موضع جنگجویانه خود باقی ماند. او گفت که: «شکل واقعی، سلطه اقتصادی کشورهای غنی بر کشورهای فقیر است. اما باید بتوان اقتصاد کشورهای جهان سوم را، بخصوص در زمینه تولید مواد خام که از واقع ارزایی کرد. برای جلوگیری از هر گونه درگیری در طرف دیو فوراً گفتگونی تروام با مسوتلیت را آغاز کنند. این وظیفه کشورهای صنعتی است که سیاست خود را تغییر دهند، و تمایل سیاسی خود را برای همکاری به شیوه‌ی سازنده در جهت متعهدا در این اجلاس مجمع عمومی چیزی کمتر از تصمیم در باره نظام اقتصادی جدید اظهار ندارند».

بومدین بخصوص بر نقش مهمی که این رژیم به هر عهده ایالات متحده آمریکا بازی می‌کرد، من به او گفت که بنابر مذاکراتی با واشنگتن می‌دانم که دولت آمریکا نسبت به این اجلاس ویژه و خواسته بسیار خوددار رفتار خواهد کرد.

خصضا اعتقاد داشتم که ایالات متحده بهتر است فعالتا در کارهای این اجلاس ویژه شرکت کند تا نتیجه‌ای عملی و قابل اجرا حاصل گردد. در ضمن برای آمریکا بسیار نامطلوب می‌بود اگر در مجمع عمومی به انزو ازمانده می‌شد. این بود که در کنفریوس در یک سلسله نمایهای شخصی، واشنگتن را راضی سازم و در مقامی مثبت پیش گیرد. در ضمن به بومدین هم توصیه کردم، که به پی سازگی ملاتر باشد.

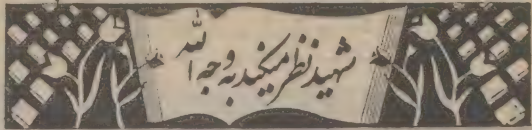
این اجلاس ویژه نمایشی از ملیت نبود. قطعه‌نامه‌ای را از تصویب گذراند که در آن تغییراتی بنامی سازمان ساختن روابط اقتصادی بین المللی خواسته شده بود. این قطعه‌نامه شامل مقرراتی برای نحوه قیمت گذاری مواد خام تضمین درآمد مواد خام، تجارت و ارتباطات بین‌المللی صنعتی می‌شد. همچنین در باره قیمت صنوعات صنعتی، اداره منابع طبیعی، در باره مواد غذایی، در باره منابع مالی و فرهنگ چندملتی نیز تصمیم‌هایی را حاوی بود. این تصمیم برای آمریکا بسیار نامطلوب می‌بود اگر در مجمع عمومی به انزو ازمانده می‌شد. این بود که در کنفریوس در یک سلسله نمایهای شخصی، واشنگتن را راضی سازم و در مقامی مثبت پیش گیرد. در ضمن به بومدین هم توصیه کردم، که به پی سازگی ملاتر باشد.

در پاییز بعد در جریان اجلاس عمومی مجمع عمومی همین جو خاتمه حاصل ماند. این بار گروه ۷۷ در دستور کار، در تکالیف کشورهای روابط اقتصادی بین المللی جمهوری مرکزیک دولتی شبه ایلی حیات می‌کرد. در این دستور آمده بودکه در گسوری از «مشرق میانه» غیر مشروطه برخوردار است تا سیستم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی خود را انتخاب کند، و استقلال کامل خود را به منابع طبیعی و فعالیت اقتصادی خود اعمال کند. تصمیم بگیرد به خورب از موسسات خارجی برای کمک به رشد چیران ساخت.

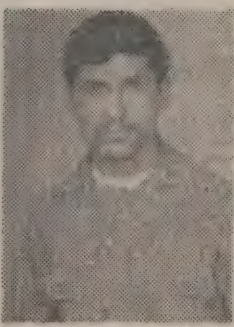
این خواسته‌ها روابط شمال و جنوب را در سازمان ملل متحد به پائینترین سطح نزول دادند. کشورهای بزرگ صنعتی آمادگی نداشتند که از سیستم اقتصادی موجود صرفظر کنند. آنها به این نکته اشاره می‌کردند که قسمت اعظم کمکهای اقتصادی از طرف کشورهای شمال تأمین شده است. از آنجا که در حال توسعه بهتر است بجای اقدام توسعه‌های غیر عملی خود را عنوان کنند، فرستنی از اولویتها ارائه دهند که امکان مذاکره در باره آنها وجود دارد، از طرف نمایندگان کشورهای جهان سوم بعنوان «سیاست وصله کاری» که هیچ مشکلی را حل نخواهد کرد، رد شد.

برنامه رسمی آنها در طول زمان - از جمله بعلت بحثهایی که در سازمان ملل متحد انجام شد، به جهین فروکش کرد، و نظرات خود معتلتر از اهداف بیشتر برخوردار شد. در نخستین نیمه سپتامبر ۱۹۷۵ یک اجلاس ویژه دیگر، هفتمین اجلاس ویژه مجمع عمومی سازمان ملل متحد تشکیل شد. اختلاف این اجلاس با اجلاسهای قبلی کاملا مشهود بود. صودد رفتاری نمایان شد. و همچنین دولت آمریکا ظاهرا به این نتیجه رسید بودند که رفتاری کاملاً منفی به جهین کشید نخواهد کرد. نیروی کمیسرین در سخنرانی‌های دولتهای کشورهای در حال توسعه در مورد قیمت مواد خام، بازگاری، و منابع مالی، برنامه‌های صنعتی و تولید مواد غذایی، ارائه داد. نمایندگان دیگر هم همین لحن دوستانه را به کار بردند، و مجمع عمومی کوشیدی بینایی یگانه ییابد. اجلاس ویژه به تصمیمات متفق‌الرای رسید، و نتیجه کار این مجمع در بهبود روابط اقتصادی بین شمال و جنوب مؤثر گرد.

ادامه دارد

بسمه تعالی

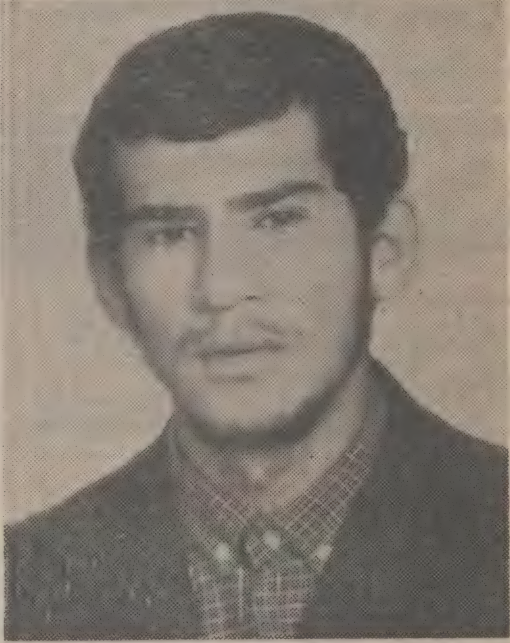

فیض عطای شهادت را انسانهایی بهره خواهندبرد که شجره طوبای معرفت الهی از صمیم قلبشان ریشه گرفته و بسا خون دلشان آبیاری شده باشد، و بلوغ میوه آن سری سرخ‌خواهد بود که لیافت تقدیم محضر الله را پیدا میکند شهید علی ناطق نوری از این باغستان عشق بود که به میهمانی پدر شهید خویش عباسعلی ناطق‌نوری به جو ار رحمت الهی باریافت. روز چهارشنبه ۲۰آذرماه ۱۳۰۲ساعت ۱۲الیه بعدظهر در مسجد ارک بادش را گرامی می‌داریم و بیان خویش را با امام بزرگو ارمان تجدید می‌نمایم که تا نابودی صدامیان پای نتشتم.

خانواده‌های: ناطق نوری – رسولی محلاتی – مهدیان- حبیب‌نوری – گلک – مغزی- حصارکی – نادعلی- ساقیان- شامحسینی – جلیلی

آ-۱۰۴۴۱

بسم رب‌الشهداء والصديقين

با تشکر از تشريف‌فرمائي کليه خواهران و برادراني که در مراسم تشييع جنازه، ختم و شب هفت سردار رشيد اسلام **حاج محمود (عبدالله) نوريان** شرکت‌نموده‌اند. بااطلاع می‌رساند بمناسبت اربعين عروج خونين اين‌شهيد، عزيمت‌مراسم بزرگداشتي در حبيبنهرستم آباديلاو آق‌درخيابان‌ياسدانرا- خيابان شهيد کلاه‌دوز (دولت سابق) خيابان شهيد ديباجي بتاريخ ۲۱ فروردين ماه از ساعت ۱۲الیه بعدازظهر منعقد میگردد.

خانواده شهيد

آ-۱۰۴۵۸

بسم‌رب‌الشهداء والصديقين

دومين جمعه شهادت سردار رشيد ارتش اسلام سرتيپ سديرويز مدني‌مارک

در مراسم گرامیداشت دومين سالگرد شهادت شهيد عزيزمان روز پنجشنبه ۲۱آذرماه از ساعت ۵تا۲ بعدازظهر در گلزار شهدای مبارکه اصفهان جمع خواهیم شد تا اشکي و تربت پاک آن شهيد را گلباران نمائيم. ضمتاهم‌نوز ظهر آماده پذيرائي از دوستان و سروران محترم در منزل عموي شهيد سعيد آقاي‌ميرزا آقامدني واقع در مبارکه خيابان بهداری پلاک ۵۰ مي‌باشيم.

منصوره ايتانو – فريز – فرامرز و مريم مدني

آ-۱۴۲

بسم‌رب‌الشهداء والصديقين

ما مثل حسين(ع) در جنگ و ارد شده‌ايم و مثل‌حسين (ع) پايد به شهادت برسيم

امام خميني

چمخوش لحظه‌ای است لحظه دیدار معشوق و چه زیباست‌پرواز خونین‌عاشقان حضرت‌موس‌در اوچ ملکوت چه گواراست شهد شيرسين شهادت نوشين. بمناسبت تجديد ميثاق راه شهيد سجيني **محمد- مهدي فهري** دانشجو-ي دانشگاه مشهد و طلبه‌خوزه علميه سلمانيه مشهد که در ۱۱آذرماه ۱۳۰۲در غرب کشور به لقاء الله‌يوس مراسم بزرگداشتي روز سمنشنبه(امروز) ۱۹آذرماه از ساعت ۱۲الیه بعدازظهر در مسجد حصورى همدانين واقع در دهمتری اول جو اديه منعقد خواه شد. و نيز شيعه‌ف آن شهيد روز جمعه از ساعت ۱۲الیه در سمرزار آن شهيد در بهشت‌زها قطعه۵۳ برگزار مي‌شود. ضمتا وسيله ايايو‌دهاب راس ساعت ۱۲از منزل آن شهيد واقع در ۲۰متری جو اديه جنب‌بانکسپه آماده حرکت مي‌باشند.

(خانواده شهيد)

آ-۱۰۴۶۲

بسم‌رب‌الشهداء والصديقين

ای حریفان مجلس‌آرایی کنید

آخرين دم در قفس چون پرزدم بزنان پامن هم‌واي کنيذ با درود خراوان به‌روان ک-ک تمامی شهادی اسلام ريعين خونين پاسدار رشيد سلام **داود غلامي ابقاع** که در عمليات پيروزمندانه والفجر۳ به شهادت رسيد را گرامی مي‌داريم. بدین مناسبت مراسم بزرگداشتي بعدازظهرپنجشنبه ۲۱آذرماه ۵۳ در بهشت‌زها قطعه ۵۳ برگزار مي‌گردد. وسيله

خون‌دهاب راس ساعت ۲بعدازظهر از منزل شهيد واقع خونی‌بخارائي شرکت بمت کوجه امام خميني پلاک۵۱

نده حرکت به سوی بهشت‌زها می‌باشد.

از طرف خانواده شهيد آ-۱۰۳۹۸

مجالس ترحيم

انالله و انااليه راجعون

بانهيات تاثر و تاسف درگذشت ناگهاني و غم‌انگيز شادروان آذرم‌سخت منفرد (هسر سرهنگ علي‌اکبر زرنشاس) را بااطلاع دوستان و آشنايان مي‌رساند ، بهمين مناسبت مجلس ختم مردانه و زنانه آن مرحومه روز چهارشنبه ۲۰آذرماه از ساعت ۱۲الیه بعدازظهر در مسجد آيت‌الله صدراراکي واقع در تهران خيابان شهيد تامجسو (گرگان سابق) ايستگاه روشائي برگزار خواه شد. به‌همين مناسبت مجلس ختمی نيز روز پنجشنبه۲۱آذرماه از ساعت ۱۲الیه بعدازظهر در مسجد اسک در آمل برگزار مي‌گردد.

شرکت درمراسم مذکور باعث شادیروح آن‌شادروان و تسلي‌خاطر بازماندگان خواهد بود.

خانواده‌های: منفرد – زرنشاس – کوهي – پرتوی – زرگرباشي – فروزی – طوسي – رهنما – عباسپور – اياز- خويشين – طهماسبی و ساير بستگان

آ-۱۰۴۶۱

انالله و انااليه راجعون

بانهيات تاسف و تاثردرگذشت دکتر اميرحسن‌بزدگردي استاد دانشکده الهيات و ادبيات دانشگاه تهران و مرحوم **دکتر علي يزدرگدي** را در سوئيس بااطلاع کليه اقوام و دوستان و آشنايان محترم مي‌رساند مجلس پايه‌بود زنانه و مسردانه فقيدان سعيد در دارالانتيليج حضرت اميرالمومنين (ع) (خانقاه صفي‌عليشاه) در روز چهارشنبه ۲۰آذرماه از ساعت ۱۵تا۱۲ منعقد مي‌باشد حضور شما در مجلس مزبور موجب شادی روح ناميردگان خواهد شد.

قاسم يزدرگدي – اميراحمد يزدرگدي – فقيهه يزدرگدي- ويذا يزدرگدي – بيژن يزدرگدي – بهروز يزدرگدي – بهداد يزدرگدي – مصطفي مولانا – دکترضاوون – مهدي ناصري.

خانواده‌های سوگوار: پيشوازاده – مولانا – دري – ملکان – دهناد – موسوی – آتبيجی و ساير خانواده‌های وابسته.

آ-۱۳۱۶

باندهوي بي‌بايان و غمي جانگذاز درگذشت ناگهاني مادر عزيزمان بانوميهن جاويد (ايرواني) را به اطلاع کليه بستگان و آشنايان مي‌رسانيم مجلس ختم آن مرحومه روز چهارشنبه ۲۰آذرماه ۱۳۰۲ از ساعت ۱۲ الي ۲ يبداز ظهر در مسجدالجواد واقع درميدان هفت‌تير (۲۵شهيروز سابق) برگزار و شب هفت آن شادروان روز جمعه ۲۲آذرماه از ساعت ۴ الي ۶ بعداز ظهر برمرار آن مرحومه واقع در اين‌يايوه آريامگاه بورخيدري منعقد مي‌گردد. ضمتا وسيله اياپ و ذهاب برای شب هفت راس ساعت ۳ بعداز ظهر در مقابل بيمارستان جم آماده است.

محمدناصر – رنگس – امير منصور ايرواني ، خانواده های : ايرواني – بورخيدري – حسيني – عالمي – عباسپور – جاويد – بورجودي – نکتا – هاشم‌زاده – زند – خورشيدی – بورخورداری – شيرزاد – روسي‌پور – دييج‌زاده .

آ-۱۳۶

باکمال تاسف درگذشت همکار گرامی بانوميهن‌جاويد (ايرواني) را به اطلاع دوستان و آشنايان مي‌رساند.

دکترکمال‌الدين آرمين – دکترمغزی – دکترجواد پاينده – دکتر رضا نفیسی – دکتررضا عدل – دکتر ثرياکامياب – بهبهاني – کریمی – طباطبائي – کلائي – آباداني – رزين – خوانانی – عاليخاني – کامبخش – دادفر (رجيباني) – فرهاد – عدلي – عزيززاده – قريشي – ايرطباطي‌و ساير همکاران آن مرحومه در بيمارستان وزيري سابق و مرکز آسيب‌شناسي دانشگاه تهران و گروه آزمایشگاه بايئي بيمارستان دکتر شريعتي .

مسجدالجواد : از يذرفتن بانو آن بدون حجاب کامل اسلامي مذور است .

آ-۱۳۶

بانهيات تاثر و تالم درگذشت مهندس جهشيد انصاري را در شهر سين‌سينائي آمريکا به‌اطلاع بستگان و آشنايان مي‌رساند مجلس ختم مردانه و زنانه آن شادروان درروز شنبه ۲۱آذرماه از ساعت ۱۵تا۶ بعدازظهر در مسجد حجت‌ابن‌الحسن (عج) واقع در خيابان سه‌روردی شمالي جنب کلاترئ۴ منعقد مي‌باشد. با تشريف فرمائي خود روح آن مرحوم را شاد و موجب تسلي‌خاطر بازماندگان‌افراهم فرمائيد.

انصاری – شريف‌زاده – افخعي – پارسا – بانفانتليج – آيرم – مهران و خانواده‌های وابسته

آ-۱۰۴۳۳

بانهيات تاثر و تالم درگذشت هسر و برادر و دائي عزيزمان شادروان مهندس جميد انصاري را در شهر سين‌سينائي آمريکا به‌اطلاع بستگان و دوستان ميرساند و بدین مناسبت مجلس ختم مردانه و زنانه آن شادروان در روز شنبه ۲۱آذرماه از ساعت ۱۵تا۶ بعدازظهر در مسجد حجت‌ابن‌الحسن (عج) واقع در خيابان سه‌روردی شمالي جنب کلاترئ۴ منعقد مي‌باشد. با تشريف فرمائي خود روح آن مرحوم را شاد و موجب تسلي‌خاطر بازماندگان‌افراهم فرمائيد.

عاده شريف‌زاده – صفراي‌انصاري – نصرت‌الله‌انصاري – محمودلي انصاري – اسماعيل انصاري – زری پارسا- مريم مهران- پری انصاری – فاطمه بانفانتليج

آ-۱۰۴۳۶

بانهيات تاثر و تالم درگذشت مهندس جهشيدانصاري را در شهر سين‌سينائي آمريکا به‌اطلاع همکاران‌دوستان و بستگان ميرساند و بدین مناسبت مجلس ختم مردانه و زنانه آن شادروان در روز شنبه ۲۱آذرماه از ساعت۱۵تا۶ بعدازظهر در مسجد حجت‌ابن‌الحسن(عج) واقع در خيابان سه‌روردی شمالي جنب کلاترئ۴ منعقد مي‌باشد. با تشريف فرمائي خود روح آن مرحوم را شاد و موجب تسلي‌خاطر بازماندگان را فراهم فرمائيد

شرکت ساختمانی اردييه‌شت

آ-۱۰۴۳۶

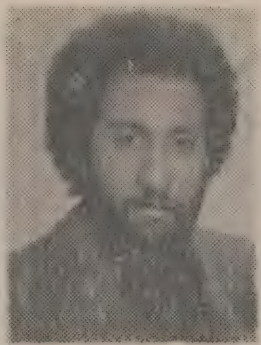
خانواده‌های: گرانطبع – استاد حاجي – قادرخاني- بختيازي – لطيفي – قحبين – مشکيني‌آذريان – عباسي – امامي‌آقا – کيارشي – جوادي‌اصل – اشراقي- دوامي- ميرهادي – رمزي – مزيني – بصيريان و دهقان

با اندوه فراوان درگذشت شادروان عباس گرانطبع را بااطلاع خویشاوندان – دوستان و آشنايان محترم مي‌رساند مراسم ختم و شب هفت آن مرحوم (زنانه و مردانه) روز پنجشنبه ۲۱آذرماه از ساعت ۲۱ تا بعدازظهر در مسجدالجواد واقع در ميدان ۷تير برگزار خواه شد.

توران استاد حاجي – قاسم – مريم – ناصر – گيتي- همايون و هما گرانطبع

آ-۱۳۰۷

مجالس ترحيم

با نهايت تاثر و تاسف درگذشت مرحومان مغفور **حاج علي اصغر شاهسون بنفادي و فرزندانش محمدرضاوعبدالله‌شاهسون و منصور اميريگي و همسرش خانم‌اکرم‌شاهسون** و فرزندش **سمه اميريگي** را در اثر سانحه اتومبيل به‌اطلاع کليه دوستان و آشنايان ميرساند

مجالس ختمی به‌شترحزير برقرار ميشود.

روز چهارشنبه ۲۰آذرماه از ساعت ۲ر الي ۴ر بعدازظهر در مسجد خانم‌الانبياء ورامين

روز پنجشنبه ۲۱آذرماه از ساعت ۲ر الي ۴ر بعداز ظهر در مسجد سجاد ميدان رام‌آهن ورامين

در ضمن مناسبت مجلس ختم آن مرحومان روز جمعه ۲۲آذرماه از ساعت ۱ر الي ۲ر بعدازظهر در گالستان حسين‌ضوا مسجد جامع ولي‌عصر باقرآباد برقرار ميشاد.

خانواده‌های شاسوي بنفادي – اميريگي وکليه خانواده‌های وابسته

آ-۱۰۴۵۶

بازگشت همه پيوي خداست باکمال تاسف درگذشت‌شادروان بانوي‌محرمه**فخرالحاجيه ترئ** متفله مرحوم حاج محمدعلي ترقي موسس کتابخانه خيام و رئيس اسبق اين اتحديه و والده گرامي آقايان بيژن و شاهرخ ترقي مديران موسسه انتشارات خيام راهبه اطلاع جامعه فرهنگي و همکاران محترم ميرساند مجلس ترحيم و بزرگداشت زنانه و مردانه آن فقیده سيمده روز چهارشنبه ۲۰آذرماه از ساعت ۱۵تا۶ بعدازظهر دردارالانتليج حضرت اميرالمومنين (ع) (خانقاه صفي عليشاه) منعقد مي‌گردد

بيژن ترقي – شاهرخ ترقي – مهين دخت‌ترقي- آذرتخت ترقي و کيتي ترقي

خانواده‌های سوگوار: ترقي – يزدان‌منش – ايرج‌تايپ- گلزارمقدم – پرويز – جلائي – نصيري امني – لشکري – زيف‌چمال – رفائي – شمشيري – اخوان‌ترقي – تاينده – بديج – کرهي – رحمانی – موسوي – رهنرپنا – يوسفي – علي‌الله – طوسي – عظيمي – آدميت – اسکوئي- ضيفات- شيرازيان – بدرامي – الماسراده – يزداني – پيروزان- پناخواه – کاشاني و ساير خانواده‌های وابسته تذکر: شرکت بانو آن محترم با جادر ضخيم الزامي‌است

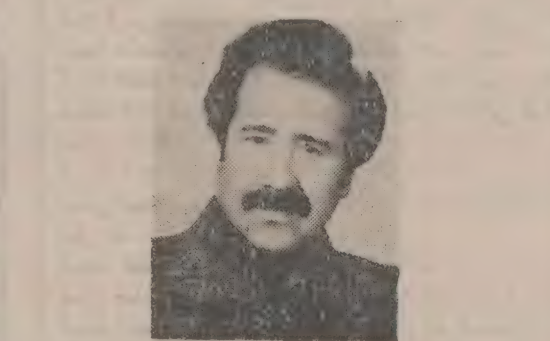
آ-۱۳۱۲

با کمال تاثر و تاسف درگذشت ناگهاني شادروان **حسين آخوندزاده** بزرگ خاندان آخوندزاده را بااطلاع مي‌رساند بهمين مناسبت مجلس پايه‌بودي در روز شنبه ۲۱ فروردين ماه از ساعت ۱۲الیه بعدازظهر در مسجد کاسه- فروشان رشت منعقد مي‌باشد. اميد استبا شرکت درمجلس مذکور و تلاوت قرآن مجيد روح آن مرحوم را شاد و تسلي‌خاطر بازماندگان را فراهم نمائيد.

خانواده‌های: آخوندزاده – کاسهزاده – اميني – مختاري – سراهزان – محبوبي – ناطقي – شکارجي – جاوشي – ساجکجي – سرشاد – صبحاني‌پور – مشکوة – جعفري – افشاريان – نويخت – نيکجو – صبحکيه – آذني‌فر – نظري – صديقي – حدادشي – بوراسحق – نوروززاده – مبارکي- صابري- بردبار – نائي- چکو‌سري- علي‌زاد – نيکويه – فرشاديان‌پور و ساير وابستگان آ-۱۲۰۵

يادبود

انالله و انااليه راجعون

بدينوسيله بکمين سالگرد درگذشت مرحوم مغفور شادروان **غلامرضا صحرائي** را به‌اطلاع اقوام ، دوستانو آشنايان محترم مي‌رساند بهمين مناسبت مجلس يادبودکروز چهارشنبه ۲۰آذرماه از ساعت ۱۵الي۶ بعدازظهر در حبيبنه تفرشها واقع در ميدان وحدت اسلامي (شاهپور) خيابان مهديخاني منعقد مي‌باشد.

اميد است با شرکت خود در اين مجلس روح آن مرحوم مغفور را شادو تسلي‌بخش دل بازماندگانش باشيد.

از طرف بازماندگان آن‌مرحوم

آ-۱۰۴۱۷

انالله و انااليه راجعون

بانهيات تاسف و تاثر درگذشت مرحوم مغفور **حاج‌آقا طبيران همداني** را به اطلاع کليه دوستان، بستگان و آشنايان مي‌رساند به همين مناسبت مجلس شب هفت آن مرحوم روز سمنشنبه ۱۹آذرماه ۱۳۰۲ از ساعت ۱۵تا۶ بعداز ظهر در منزل شخصي آن مرحوم واقع در خيابان آزادي خيابان استاد معين کوجه دوسنار پلاک ۴۳ برگزار مي‌گردد. حضور دوستان و آشنايان موجب شادی روح آن مرحوم و تسلي خاطر بازماندگان خواهد بود.

خانواده های : طبيران – طالائي – سليم – اکثري – نوح‌پیشه – جاويد – قنديل – توفيق – کفائي – خورشيدی و ساير بستگان .

آ-۱۰۴۲۸

بکمال گذشت. گرچه طوفان حوادث شمع تو خاموش کرد ليد يادت تايب در خاطر محزون ماست

به مناسبت بکمين سال درگذشت‌پدري مهربانو هسري وفادار انساني شايسته مرحوم مغفور**سيدحسين حسام** مراسم يادبودي در مسجد قائميه کاشان منعقد مي‌باشد. به همين مناسبت روز پنجشنبه ۲۱ فروردين ماه ۱۳۱۵ براي ذکر فاتحهکشي دورهم گرد مي‌آييم و روح پرفتوحش را گرامي مي‌داريم شرکت عموم‌مروان معظم بالاخص فرهنگيان محترم سپيشادی روح آن مرحوم و تسلي‌بخش بازماندگان خواهد بود.

خاندان نظام – حسام – فرزندان آن مرحوم مجلس زنانه همزمان را آن مکان برقرار است.

آ-۱۳۱۱

تسليت

برادر ارجمند جناب آقای عظيم شريفی شهادت پرافتخار برادر بزرگو ارثان را در نبرد بسا بعثان کافر تبرک و تسليت عرض نموده و برای جنابعالي و خانواده محترمتان صبر و اجر مسئلت داريم. بهداری موسسه اطلاعات و شرکت‌ايرانچاپ

آ-۱۰۴۴۰

جناب آقای رضا ارباب و خانواده محترم خونائي بانهيات تاثر و تاسف درگذشت جانگذاز مرحومه مغفوره رفعت خونبائي را تسليت عرض نموده و تداوم تندرستي شما و خانواده محترمتان را از خداوند متعال خواستاريم .

يوسف مقدم – شرکت حمل و نقل بين‌المللي شتل

جناب آقای مهندس محمدرحسن سجديور

درگذشت آقای احمد سجدي را به جنابعالي‌وخانواده محترم تسليت عرض مي‌نمايد

مديريت شرکت به‌آوران

آ-۱۰۴۴۷

آقای مهندس محسن جهان‌فر ضايعه اسفناک درگذشت برادر ارجمندان موجب تاسف و تاثر شديد گرديد است اين مصيبت را به‌جنابعالي و ديگر افراد خانواده تسليت ميگوئيم

هيتت مديره و کارگنان شرکت سپاهي خاص‌ملوي

آ-۱۰۴۴۴

سرکار عاليه خانم دکتر فرشته فرهي و جناب‌آقای دکتر فريد فرهي

بدينوسيله فوت پدر بزرگتان را تسليت‌گفته بقاء عمر و سلامت شما و خانواده محترمتان را از خداوند متعال خواستاريم.

يزنشان و کارمندان آزمایشگاه بيمارستان‌پارس

بسمه تعالي

درگذشت ناگهاني استاد و همکار ارجمت **مرحوم علي‌اصغر دهقاني** را به خانواده محترم و بستگان آن فقيد تسليت گفته از درگاه ايزد تو انا برايش آمرزش مي‌طيم

کارکنان دانشگاه علامه طباطبائي مرکز آباءه

آ-۱۳۰۹

جباب آقای مهندس يزدرگدي بانهيات تاسف مصيبت وارده را به شما و خانواده محترم تسليت عرض کرده بباي عمر شما وخانواده‌وماميل محترم را تمنی دارم

محمدرضا حجت‌الاسلامي

برادر مجدآراء معاونت امور محلي وعمراني وزارت کشور

با نهايت تاثر و تاسف با قايي آکنده از غم و اندوه درگذشت پدر ارجمندتان را به آن جناب تسليت عرض‌نموده و خو را در غم شما شريک مي‌انم از خداوند متعال صبر و شکیبائي برای بازماندگان آرزو داريم

سريست و معاونت استانداری – فرمانداران – شهرداران – بهشداران استان هازندران

آ-۱۳۰۸

سرکار خانم آذريان

درگذشت مادر گرامي‌تان را تسليت گفته ما را در غم خود شريک بديايد.

کارکنان دفتر مرکزی چوکا

آ-۱۰۴۱۲

همکار عزيز برادر نورالله قاسم‌کاشي

درگذشت پدر گرامي‌تان را تسليت گفته از خداوند منان طول‌عمر و صبرجليل برای بازماندگان آن مرحوم مسئلت داريم.

کارکنان دفتر مرکزی چوکا

آ-۱۰۴۱۴

بسم‌رب‌الشهداء والصالحين بدينوسيله‌از کليه‌سروران گرام، بنيد شهيد – ارگان‌ها و سازمان های دولتي شهرستان آباءه ودوستان عزيزي که از راه دور نزديک در مراسم تشييع و تدفين و مجلس ترحيم شهيد سيم‌محمد دواليهي شرکت فرموده‌و يا بوسيله ارسال تلگرام و درج آگهي در مطبوعات ما را مورد لطف و تئقد قرارنده و تسلي‌بخش خطاطرمان شده‌اند نهايت سپاسگزاري و امتنان را داريم. از اينکه به علت تالافت‌روحي قادر به شرابي‌بي به حضور فرودرد اين عزيزان نيسټيم عاجزانه از همتي يوزش طلبيده .خداي بزرگ به همه اجر عنايت فرمايد.

خانواده يديالهي

آ-۱۳۱۰۱

سپاسگزاري بدينوسيله از امت شهيدپرو و امام جمعه محترم و روحانيت معظم ساري که در مراسم پرسکوه تشييع بيگر شهيد **مهران متولي** شرکت و همياري نموده‌اند تقديروشکر بعمل مي‌آيد

خانواده شهيد (متولي و معمايي)

آ-۱۰۴۵۲

سپاسگزاري و يوزش‌خواهي بدينوسيله از کليه بستگان، دوستان و آشنايانعزيزي که از راه دور و نزديک در مراسم تدفين و ختم و هفتمين روز شادروان حاج‌عباس حقيقت برادر عزيزمان حضورا يا بوسيله تلگراف، تلفن از خارج و داخل و آگهي در جرايد ايراز همدري نموده و حتي مراسم ختم پريا داشته‌اند و بدین مناسبت موجب تسلي خاطر بازماندگان را فراهم‌آورده صميمانه سپاسگزاري مي‌نمايم قليا مايل بوديم که حضورا مراتب تشکرات خود را تقديم بداريم متأسفانه بعلت تاامات روحي و دوري مسافت بين شهرستانهاپاين‌حالت‌افسردگي براي ما مقدور و ميسر نبوده و فرصت زيارت و سپاس بخوري از يکايک سروران معظم را از ما سلب نموده‌از اين جهت يوزش طلبيده و مراتب تشکرات قلبي خود را تقديم مي‌داريم بقاء عمر و شادکامي همگي را از خداوند منان مسئلت داريم با تقديم احترام

برادران حقيقت

آ-۱۰۴۵۱

از همه خانها و آقايان محترمي‌که با تشريف‌فرمائي و شرکت خود در مراسم تشييع ، تدفين ،ختم، شيعه‌فتم ، جهلم شادروان شهيد **کامران زندي** (که در ستنزباصاداميان کافر شربت شهادت نوشيد و به ملکوت‌اعلي بيوست) بسا خانواده ما اظهار همدردی و محبت فرمودند و يا به‌وسيله تلفن و ارسال نامه و تلگرام مارا در اين مناسبت تسلي دادند صميمانه تشکر و سپاسگزاري مي‌کنيم واز درگاه خداوند متعال براي يکايک سروران گرامي سعادت و سلامت‌آرزو مي‌نمائيم.

خانواده شهيد – زندي

آ-۱۰۴۵۵

سمنشنبه ۱۹ فروردين ماه ۱۳۶۵ بيست‌وششم رجب ۸۱۴۰۶ آو،ريل ۱۹۸۶ – شماره ۱۷۸۵۲

با پی‌گیری مسئولان دادسرای عمومی تهران کلیه‌اعضای باند‌جمل احکام حاکم‌شروع‌سابق داد‌گاه‌مستقر در‌شهر‌داری تهران‌دستگیر‌شدند

سرويس حوادث : با تلاش‌بي‌کدر و مدوم‌مسئولين دادسرای عمومي تهران کليه اعضاي باند جمل و توزيع احکام دادگاه سيق مستقر در شهردري تهران به دام افتادند و روه زندان شدند .

رئيس دادگاه‌دهي سيق‌شهرداری خو استار مجازات مجرمين شد.

تعموري مسئول دايره خير دفتر دادستان عمومي تهران يني تاسي با خبرنگار ما اعلام کرد: با بهکاري امت حزب‌شوبانحقيقات‌دمنداري که ۲۰سوي‌شيمه ۲۱ بازپرس‌ي‌دادسرای‌عمومي‌تهران‌انجام‌گرفت‌شکبه‌حساس‌و مهم توزیع کنندگان جاعين اعدام سابق دادگاه مستقر در شهرداری تهران شناسایی و متلاشي گرديد . و عمليان اصلي آن دستگير شدند و در بازداشت بفسر مي‌برند . منهيمن زمين‌هاي زيادي را در منطقه سعادت‌آباد و جنت‌آباد و ساير مناطق تهران با ارايه کيبي جعلي احکام حاکم شرع شهرداری دراختيار متقاضيان قرار مي‌دادند و از اين راه مبالغ کلاني به جيب زده‌اند .

وي افزود

اطلاعات

سه شنبه نوزدهم فروردینماه ۱۳۸۶

سال دوم شماره ی ۱

ویژه دیات و هنر

ویژه ی کنگره های غزالی و اقبال

چرخ

فرخنده بعثت خاتم النبیین، محمد مصطفی
صلی الله علیه وآله وسلم بر همگان مبارک باد

- ترجمه ی نهج البلاغه
- از: استاد دکتر شهیدی
- علامه اقبال و حافظ
- از: دکتر شهیندخت کامرانی مقدم
- فضائح الباطنیه ی غزالی و...
- از: دکتر مهدی محقق
- تعهد در شعر اقبال
- از: دکتر جلیل تجلیل
- حافظ و شطح و طامات
- از: بهاء الدین خرمشاهی
- نظر غزالی درباره شعر
- از: دکتر اسماعیل حاکمی
- قرآن و اقبال
- از: دکتر محمد علوی مقدم
- مضامین قطعه در دیوان انوری
- از: دکتر خالقی راد
- با اشعاری از:
- سعدی، استاد دکتر عبدالکریم
- سروش، دکتر غلامعلی حدّاد
- عادل، جواد محبت، عبدالزّفع
- حقیقت (رفیع)، تیمور
- گورگین، مهدی حدیثی، قدرت
- الله شریفی، ایرج اصغری،
- اکبر شعبانی، جلال قیامی
- میرحسینی، ع. شهاب و شیدا
- داود زاده
- و با یادی از: شادروان
- استاد دکتر امیرحسن
- یزدگردی

چند کلمه...

بسم الله الرحمن الرحيم

خواننده ی ارجمند گلچرخ!

طلوع شکوفگان بهار را برشاخساران باغ وطن تهنیت و بالیدن دوباره ی شقایقهای ارغوانی شرف و شهامت را بردشتهای گلگون میهن مستقل اسلامی، شادباش می گویم.

چنانکه می بینید، شماره ی نخستین سال جدید، پیش روی شماست. همراه با پوزش از سوی ما، که بنا به ضرورت های فنی، فعلا نتوانستیم، درقطع و فرم و صفحات گلچرخ، تغییری بدهیم، اگر زنده ماندیم، پس از رفع محذورات فنی، انشاءالله به وعده ی خویش عمل خواهیم کرد.

این شماره تقریباً ویژه نامه ی کنگره های غزالی واقبال از کازدرآمده است مطالب مربوط به کنگره ی شریف رضی، درشماره ی بعدانشاءالله، ارائه خواهد شد. بنابرین، جایی برای معرفی کتاب، برخی نامه های رسیده، اخبار فرهنگی، صور بیان و اعجاز قرآن. نمائند. ستون پرخواننده ی «مجمع المضامین» نیز دراین شماره دچار کم لطفی نویسنده ی ارجمند آن برادر حسن تهرانی شد که نمی دانم چرا از ارسال تتمه ی مقاله، خودداری فرمودند، امید است درشماره های بعد، محروم نمائیم.

تقاضای صمیمانه دارم که درارسال نامه امساک فرمایید، اگرمطلبی راباتلفن می توانید گفت، درنامه، ننویسید. استقبال دلگرم کننده ی شما را ارج می نهیم و سپاس می گویم و پاس می داریم اما خواهش داریم که حتی القدور ازارسال نامه، جز برای ارسال مقالات واشعار، پرهیز فرمایید واین دو رانیز حتما بریکسوی کاغذ، ماشین کتید یاباخطی خوانا بنویسید.

نیز یادآور شوم که گلچرخ ازبازپس فرستادن اصل اشعار یامقالات، چه چاپ شوند یانشوند معذوراست.

بهار نورسیده ات، آغاز میلاد تازه ی روح و اراده، و نوروزت، روزی نو در عزم و گامی تازه، درهمبستگی باد، روزهای سالت، بی خستگی باد.

به امید پیروزی نهایی رزمندگان کفر ستیز و حماسه آفرین جبهه های نورو بادعا برای سلامت و طول عمر حضرت امام.

دوستار، سردبیر

به جان برکفان جنگِ اسلام برضدالحاد

- اوج کمال -

ای خدا و بنده راضی از کرامات شما
پاکبازان جمله مرهون عنایات شما
ای بدریا داده دل تارویت فجرامید
درفلک پیچیده امواج مناجات شما
شاعران را هر شعاری از شما الهام بخش
نقش بر لوح جهان آمد عبارات شما
سوخت هرخاروخس الحاد و جانبخش آمده است
مزرع سرسبز ایثار و عبادات شما
جانفشانید و مباهی درطریق عاشقی
شدزمین و آسمان شاد ازمباهات شما
کی حدیثی غافل است از آن مقام ارجمند
کنز تحت العرش بخشی از مقامات شما
قافیت گرشایگان شد نیست باکی زآنکه من
مست جام عشقم و مفتون حالات شما
از: مهدی حدیثی قمی - تهران اسفند ۱۳۶۴

«دراندوه سوختن»

از: جلال قیامی میرحسینی

چه شد که شبنم خون باز برچمن بنشست
بنقشه غمزده درسوگ یاسمن بنشست
به گاه صبح، شقایق، شراب خون نوشید
بهارخسته دراندوه سوختن بنشست
دوباره بلبل عاشق، سرود غم سرداد
غبارغم به رخ پاک نسترن بنشست
نسیم همره خود بوی عشق بازآورد
به بوی عشق بخون یاس سیمتن بنشست
هزارسرو پرومند مایخاک افتاد
فضای جنگل خاموش درمحن بنشست
سپهرابی این خاک رنگ خون برگرفت
دلم به داغ شهید ره وطن بنشست
مشهد - ۶۴/۶/۲۹

مرغ باغ ملکوت

لطف «مجموعه گل»^(۱) در ورق دفتر اوست
«عشق ورزی» که پر از باده غم ساغر اوست
سرزمین غزل نساب به زیر پراوست
برگی از شاخه بشکفته جانپرو اوست
ملك تا ملك جهان، تشنه «شعرت» اوست
نقش میخواری ورندی هنر دیگر اوست
برده برداشتن از روی ریا باور اوست
تاجهان هست، سخن، از سخن برتر اوست
قدرت اله شریفی شیروان

کیست این «رند» «نظر باز» که دلها پراوست
«بنده پیر خرابات» و «دلش زنده به عشق»
شاهبازی که به اوج سخن افراشته بال
باغ عرفان که گل آذین شده اینگونه زشعر
هنرش پرچمی افراشته تا اوج سپهر
بود «ازمعتقدان» لیك برغم حاسد
بود از زهدریائی همه اوقات ملول
کیست این زنده جاوید بجز «حافظ» ما

«۱»- همه کلمات و تعبیرات داخل گیومه از خود حافظ است

از: اکبر شعبانی

«صبح»

صبح است و ازچنگ شب دیرینه رستیم
زنجیرهای کهنه را یکجا گسستیم
اینک بهاران است و فصل واشدن ها
ای جویباران موسم دریا شدن ها
فریادی از اعماق تنگ سینه باید
با دشمن دیرینه خشم و کینه باید
پرواز باید تاورای آشیانه
جاری شدن در بستر سرخ زمانه
اینک هجوم دشمنان را چاره باید
بادیو و ددپیکار ماهمواره باید
گویی که نام مرز ما باخون نوشتند
از اندلس این نامه تاجیحون نوشتند
از نام ما آوازه برکیهان فتاده
فریاد ما در خرگه شیطان فتاده
دژخیمیان از بیم ماصدحیله کردند
ازخون و آتش بی محابا پیله کردند
آئین احمد را چه زیبا برکشیدیم
سرافلک از آسمان برتر کشیدیم
باید که چاک سینه آتشگاه گردد
باید که دنیا با علی همراه گردد

به راهیان کربلا

ای نور نورد عرصه جنگ
وی کرده زمان به خصم خودتنگ
برخیز وحماسه ای دگر ساز
پیکار عظیم خود بیاباز
بگشای دو بال خویشن، باز
بنما هنر و شکوه پرواز
در بیشه عشق نعره ای زن
تا لرزه فتدبه جان دشمن
از هیبت رزم پرشکوهت
وزقامت و قدیمچو کوهت
افتاده به جان خصم کافر
آتش، ز تو وزلطف داور
باز آتش خشم خود بباران
تاسوزد از آن سپاه شیطان
آشفته شما خیال شب را
با حکم «سحر» صفی بیارا
برگیر سلاح آتشین باز
تامطلع فجر بی امان تاز
دستت چو ز «پیر» بوسه نوشید
از بازوی تو، شکوفه جوشید
ایزد زازل ترا ثناگوست
مهدی (عج) همه شب ترا دعاگوست

از: ع. شهاب

یک توضیح

این نسخه در سال ۱۲۸۲ از نظر ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول مهر اوست.

ضمنا لازم به یادآوری است که یک نسخه از همین کتاب در کتابخانه بنگال هند موجود می باشد و این دو نسخه تنها نسخ موجود از این کتاب است بد نیست بدانیم که از مثنوی «نقش بدیع» که نسخه اصلی آن در کتابخانه ملی پاریس است عکس و میکروفیلم تهیه شده که در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران موجود می باشد.

و اما از دیگر اثراری که در مقاله فوق ذکری از آن به میان نیامده بود منثورات غزالی مشهدی است که شامل اسرار المکتوم، رشحات الحیات و مرآت الکائنات می باشد.

در پایان باید به این نکته اشاره کرد که کلیات اشعار غزالی مشهدی به صراحت اغلب تذکره نویسان به ۷۰ هزار بیت می رسد.

و السلام
جواد محقق نیشابوری
- بیانی، مهدی - فهرست ناتمام تعدادی از کتابهای کتابخانه سلطنتی (سابق).
- احوال و آثار ملک الشعرا غزالی مشهدی - گلچین معانی، احمد - مجله دانشکده ادبیات مشهد شماره سوم سال چهارم پائیز ۱۳۴۷.
- فهرست میکروفیلمهای کتابخانه دانشگاه تهران - جلد اول.

باسمه تعالی

در تکمله مقاله «غزالی مشهدی» نوشته آقای یدالله عاطفی کرمانشاهی که در شماره ۱۰ گلچرخ بجای رسید باید متذکر شد که غزالی مشهدی علاوه برآثار منظومی که نام آنها درآنگاه آمده دارای منظومه های دیگری نیز هست از جمله مثنوی «قدرت آثار» که میکروفیلم و عکس آن در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران موجود است. و از آن مهتر دیوانی شامل قصاید، غزلیات، ساقی نامه هام ترکییات، مقطعات و رباعیات از وی بجا مانده که یک نسخه آن در کتابخانه موزه کاخ گلستان (سلطنتی سابق) موجود می باشد. این دیوان با ارزش «آثارالشباب» نام دارد که با بیت:

بسم الله الرحمن الرحيم

هست شهاب از پی دیو رجیم

آغاز گشته و به این بیت خاتمه می یابد:
ذرات جهان در نظر همت من

میدان یقین که کمتر از خشخاش است
در مقدمه در سبب نظم و تسمیه آمده است: «... اما نظمی چند بترتیب حروف تهجی که دواوین استادان برآن نهج مربوط و مضبوط است موسوم به «آثارالشباب» کرده برسم کتابخانه حضرت خدیو جهان گشای... ابوالمظفر پادشاه جلال الدین محمد اکبر... مسوده شد و انتظام این گوهرهای رخشان برکنار عمان در سنه ست وستین وتسعمائه واقع شد»

گلچین

- ویژه ی ادبیات و هنر
- از گروه انتشارات اطلاعات
- هر پانزده روز یکبار، سه شنبه همراه روزنامه منتشر می شود.
- سال دوم شماره ی ۱
- سه شنبه بیست وهفتم اسفند ۱۳۶۴
- به کوشش: سیدعلی موسوی گرمارودی

ترجمه‌ی نهج البلاغه

از: استاد دکتر سید جعفر شهیدی

از خطبه های آن حضرت است که هنگام بیرون شدن برای جنگ بصره خواند:

عبدالله بن عباس گوید در «ذوقار» (۱) نزد امیرالمؤمنین علیه السلام رفتم و او نعلین خود را پینه می زد. پرسید بھای این نعلین چند است؟ گفتم بھائی ندارد. فرمود بخدا این نعل را از حکومت شما دوستردارم مگر آنکه حق را برپا سازم یا باطلی را براندازم. سپس برای خطبه بیرون شد و فرمود:

هنگامی که خدا محمد(ص) را برانگیخت، از عرب کسی کتابی نخوانده بود، (۲) و دعوی پیغمبری نکرده بود، محمد(ص) مردم را براهی که بایست کشاند و در جایی که باید نشاند. و پرستگاری رساند تا آنکه کارشان استوار و جمعیتشان پایدار گردید(۳)

بخدا که من در آن صف پیکار بودم تا (سپاه جاهلیت)(۴) درماند و یکبار روی بگرداند، نه ناتوان بودم و نه ترسان امروز هم من همانم و آنان همان. باطل را می شکافم تا حق از کنار آن بدرآید، مرا چه بیم است اگر قریش با من بجنگ برآید. بخدا سوگند آئروز که کافر بودند با آنان پیکار نمودم، و اکنون هم که فریفته اند آماده کارزارم. دیروز جنگیدم امروز هم پای، پس نمیگذارم.

بخدا قریش با ما در نیفتاد مگر برای آنکه خدا ما را برتری داد. ما آنانرا پروردیم و در زمره خویش درآوردیم و چنان شدند که شاعر گوید:

بجانم سوگند که بامدادان پیوسته شیربی آمیغ نوشیدی(۵)

ما تو را با اسب و شمشیر به برتری رساندیم و تو برتر نبودی.

از خطبه های آن حضرت است که مردم را برای رفتن به پیکار شامیان خوانده است:

نفرین بر شما که از سرزشتان بستوه آمدم. آیا به زندگانی این جهان بجای زندگانی جاودان خرسندید؟ و خواری را بهتر از

سالاری می پسندید؟ هرگاه شما را به جهاد بادشمنان می خوانم چشمانتان در کاسه میگردد(۶) که گوئی بگرداب مرگ اندرید، و یا در فراموشی و مستی بسر می برید. در پاسخ سخنانم درمی مانید، حیران و سرگردانید، گوئی دیو در دلتان جای گرفته(۷) و دیوانه اید. نمیدانید و از خرد بیگانه اید. من دیگر هیچگاه بشما اطمینان ندارم(۸) و شما را پشتوانه خود نانگارم، و در شمار یار و مددگار(۹) نه پندارم. شتران بی شبان را مانید که چون از سویی فراهم آیند از دیگر سو پرا کنند. شما افروختن آتش جنگ کجا توانید؟ که فریب می خورید و فریب دادن نمیدانید. بیای پی سرزمین هاتان را می گیرند و پروا ندارند. دیده ها بر شما دوخته اند و از خواب غفلت سر بر نمی دارید. بخدامغلوب و خوارند، آنانکه یکدیگر را فرو گذارند. بخدا می بینم اگر آسیای رزم بگردش درآید، و اژدهای مرگ دندان گشاید، پسر ابوطالب را بگذارید و هریک به سونی رو آرید! بخدا آنکه دشمن را فرصت دهد تا گوشت وی را بخورد و استخوانش را بگدازد، و پوست از تنش جدا سازد مردی است ناتوان و زیون، با دلی چون دل گنجشک در سینه درون. تو نیز اگر خواهی چنین پاش که من نیستم. بخدا پای پس نگذارم و بایستم! تا شمشیر مشرفی از نیام برآید، و سرها از تن ببرد و دست و پاها این سو و آن سو افتد و از آن پس خدا هر چه خواهد کند.

مردم! مرا بر شما حقی است و شما را بر من حقی. بر من است که خیر خواهی از شما دریغ ندارم، و حق را که از بیت المال دارید بگذارم! شما را تعلیم دهم تا نادان نمانید، و ادب آموزم تا بدانید. اما حق من بر شما اینست که به بیعت وفا کنید و در نهان و آشکارا حق خیر خواهی ادا کنید. چون شما را بخوانم بپایید و چون فرمان دهم به پذیرید و از عهده برآیید.

پانویس ها:

(۱) - جایی است میان کوفه و واسط. یَوْمَ ذِي قَار، یکی از روزهای عرب در جاهلیت است، که در آن روز میان بنی شیبان و فرستادگان خسرو پرویز جنگی در گرفت، و شیبانیان پیروز شدند و برای آن پیروزی حماسه ها سرودند. علی علیه السلام بهنگام آمدن به عراق در این موضع توقف کرد تا سپاهیان کوفه بنزد او آمدند.

(۲) - این فقره از خطبه پاسخی است غیر مستقیم بآنان که می گفتند محمد (ص) آنچه می گوید از کتابهای پیشین فرا گرفته و قرآن کریم از آنان حکایت کند (الفرقان:۵) علی علیه السلام می فرماید پیغمبر (ص) از میان مردم اُمّی برخاست که خواندن نمی دانستند و تا آن روز، پیغمبری از میان آنان برنخاسته بود.

(۳) - قنّاة نیزه است و نیزه راست، کارگر تر بود. صفاة سنگ سخت است و بنانهادن بر سنگ سخت پایدار میماند و هردو تعبیر استعاره است، از سروسامان یافتن کار پریشان عرب بآمدن اسلام.

(۴) - ضمیر مؤنث در کلمه (ساقتهها) را بعض شارحان به جاهلیت بازگردانده اند که در معنی ذکر آن رفته است. و گویند امام آنرا به سپاه = کتیبه یا عجاجه = گرد همانند کرده.

ابن میثم مرجع آنرا لشکر کفار گرفته. در ارشاد عبارت چنین است: «فَسَاقِ النَّاسِ إِلَى مَنَاجِئِهِمْ. أُمِّ وَاللَّهِ مَا زِلْتُ فِي سَاقَتِهَا».

که باز مرجع ضمیر در ساقتهها مذکور نیست. ولی اگر این شرطیه گرفته شود، ترجمه چنین باشد:

اگر من در ساقه لشکر اسلام بودم و آن لشکر پشت میکرد من در جای خود ثابت میماندم، نه میترسیدم و نه ناتوان بودم و در خطبه ای دیگر که خواهد آمد عبارت چنین است: ...وَأَسْتَقَامَتْ قَنَاتُهُمْ وَأَيُّمُ اللَّهِ لَقَدْ كُنْتُ مِنْ سَاقَتِهَا حَتَّى تَوَلَّيْتُ بِخِذَا فَيَرَهَا...

(۵) - در ارشاد بجای بُجُورْتُمْ، آمده و آن با کلمه زبده مناسب تر است.

(۶) - تَدَوَّرَ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغَشِّي عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ (احزاب:۱۹).

(۷) - مَأْلُوسَةٌ، جن زده.

(۸) - سَجِيسُ اللَّيَالِي: برای همیشه.

(۹) - زَوَافِر، جمع زافرة، یار.

(۱۰) - ممکن است خطاب به يك يك حاضران باشد و محتمل است امام اشعث بن قیس را مخاطب ساخته باشد که گفت چرا بروش عثمان نمی روی.

تعهد در شعر اقبال

از: دکتر جلیل تجلیل

ما بتلاش عالمی می نگریم و می رویم (۱)

(ص ۱۱۲ پیام مشرق) این برداشت توحیدی و رای برداشتی مبتذل و گفتگوی عشاق زمینی است که برخی شاعران در خطاب به ستارگان داشته اند

آری شاعران متعهد که گوش حقیقت نبوش به سروش عالم توحید گشوده اند از زمزمه جان بخش ستارگان که از آسمان بر زمینیان جاری است غافل نتوانند بود و چقدر بجا است که این بیان اقبال لاهوری را با «حدیث سیاحان افلاک» که از شعر نظامی گنجوی در خسرو و شیرین بلند است مقایسه کنیم.

خبر داری که سیاحان افلاک

چرا گردند گرد مرکز خاک

در این محراب که معبودشان کیست

وزین آمد شدن مقصودشان چیست

چه می خواهند از این محمل کشیدن

چه می جویند از این منزل بریدن

قبا بسته چو گل در تازه رویی

پرستش را کمر بستند گویی

از این گردنده گنبد های پرنور

بجز گردش چه شاید دیدن از دور...

بلی در طبع هر داندند ای هست

که با گردنده گردانده ای هست (۲) او در شعر خویش عقلی جهان سوز را که جلوه بی باکش اینهمه شهرت و اشتها بهم کرده شاگرد مکتب سنی به عشق الهی می داند و بر آن است که عقل آیین جهان تابی را در مکتب عشق آموخته است:

عقلی که جهان سوزد يك جلوه بی باکش

از عشق بیاموزد آیین جهان تابی

این حرف نشاط آور می گویم و می رقصم

از عشق، دل آساید با اینهمه بی تابی

بقیه در صفحه ۱۴

آنها را بر زمینیان فرو می خواند ستارگان بزبان بی زبانی با زمینیان چه می گویند؟ می گویند گردش بی مقام و شور و مستی و خرام ما را به بینید جلوه که شهود و بتکده نمود شما را می بینیم و می گذریم رزم نبود و بود و کشمکش وجود و عالم دیروز و شما در نظام وجود ما خللی باز نیاورده و ما بفرمان آفریدگار جهان به راه خود ادامه می دهیم ما ناظر گرمی کارزاران و خامی پخته کاران و خوی و خواری شهریاران بوده ایم پیشی های مادی که در پهنه زمین کافران خود باخته را بخود مشغول ساخته پیش ما کمی است و در نظر شما دریا و بی: ما بتلاش عالمی و شما ساختگان به شبنمی... می نگریم و می رویم:

هستی ما نظام ما

مستی ما خرام ما

گردش بی مقام ما

زندگی و دوام ما

دور فلک بکام ما می نگریم و می رویم

جلوه که شهود را

بتکده نمود را

رزم نبود و بود را

کشمکش وجود را

عالم دیروز و شما را می نگریم و می رویم

گرمی کارزارها

خامی پخته کارها

تاج و سریر و دارها

خواری شهریارها

بازی روزگارها می نگریم و می رویم

پیش تو نزد ما کمی

سال تو بیش ما دمی

ای بکنار تویمی

ساخته ای به شبنمی!

باسمه تعالی

سبحان الله علی اقبال النهار سبحان الله علی ادبار النهار سبحان الله علی ادبار اللیل و اقبال النهار و له الحمدو المجدو العظمة والكبرياء مع کل نفس و کل طرفة عین و الصلوة علی خیر خلقه و خاتم انبیانه محمد(ص) علی آله الامجاد.

اینک که حدود پنجاه سال از در گذشت شاعری می گذرد که مشعل جان و فروغ کلامش باتش عشق الهی روشن و به طراوت تعهد اسلامی و تفکر دینی و عرفانی عطر آگین و گلشن است و ما که در دانشکده ادبیات دانشگاه تهران کلام بر فروغ این شاعر زنده ارزنده را ارج می نهیم پانگیزه صیت کلام و صوت اسلام اوست که از پس مرگش کشورهای اسلامی را به سوی بیداری و اتحاد و عزت و افتخار فرا خوانده است. شاعری که چشم خویش از جهان بر بسته و چشم جهانی بگشاده است:

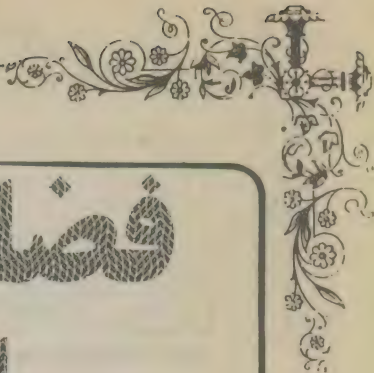
ای خوش آن شاعر که بعد از مرگ زاد

چشم خود بر بست و چشم ما گشاد

شعر اقبال، همواره ببال هدایت و تعهد اسلامی بر آسمانهای کمال انسانی اوج می گیرد و مسلمانان را به بیزاری از اسارت نفس و زبونی در برابر فریبندگی و پندگی باطل فرا خوانده است او که مدام به نغمه توحید و ایمان مترنم است آثاری از خود بجای گذاشته که می تواند الهام بخش و رموز آموز شاعران متعهد و مبلغان وحدت و عزت اسلامی باشد

آثاری مانند «اسرار و رموز» و «بال جبرئیل» و «بانگ درا» و «پیام مشرق» و «جاویدنامه» و «زبور عجم» و «ارمغان حجاز» نمود گاری راستین از بها و اعتلای سخن عرفانی و شعر اسلامی اوست و معرف تربیت و تعهد الهی و در این گفتار بخواست خدا نموداری از شعر او را که مبین این جهان است بررسی و تحلیل می کنیم. اقبال لاهوری گذشته از تبلیغ بازگشت به خویشتن، خویشتن باک فطرة الهی و رهایی از تقلید و تباهی غرب که سخنرانان پیش از بنده در آن باره سخن گفتند در منظومه خود بنام «پیام مشرق» آنجا که از زبان اختران تحت عنوان «سرود انجم» سخن می راند

نگرش ستارگان بر عالم هستی و سرود و ترنم آگهی زای و هشدار عبرت بار

فضائح الباطنية غزالی ودامغ الباطل علی بن الولید

از: استاد دکتر مهدی محقق

اسماعیلیان و فاطمیان که از جهت توجه آنان به باطن شریعت «باطنیه» خوانده می‌شوند بانسحاب خود به خاندان علی(ع) و برگزیدن مذهب تشیع ازیک سوی و تقبیح و تشنیع خلفای بنی عباس ازسوی دیگر توانستند جای محکمی در قلمرو حوزه تمدن اسلامی برای خود استوار سازند و به رقابت باخلفای بنی‌عباس برخیزند. قاهره و بغداد دو قطب متمایز در سیاست حکومت اسلامی و دو مرکز فعالیت تبلیغی گردید.

به موازات اینکه فاطمیان وداعیان و مبلغان آنان حکومت بغداد را حکومتی نامشروع و خلفای بنی‌عباس راغاصب می‌خواندند و با افشای اعمال زشت ووارثه فساد حکومت آنان، پایه‌های معنویت آن را سست جلوه می‌دادند، عباسیان و دانشمندان وابسته بدریار آنان می‌کوشیدند که طعن درنسب فاطمیان کنند و فضائح و نادرستیهای مذهب آنان را برملا سازند تامتقابلا اساس معنویت و مشروعیت حکومت شیعی اسماعیلی را تضعیف نمایند. از این جهت است که دانشمندان بسیاری در صد ردّ و نقض و طعن مذهب اسماعیلیه وباطنیه برآمدند که از میان آنان به چند مورد زیر اشاره می‌کنیم: ابوعبدالله بن رزّام در حوالی قرن چهارم هجری ردّی بر اسماعیلیه نوشته است وسعدبن محمدابوعثمان غسانی قیروانی نحوی در اواخر قرن چهارم کتابی درردّ برملحدان تالیف کرده و قاضی ابوبکر باقلانی متوفی ۴۰۳ کتابی تحت عنوان کشف الاسرار و هتک الاستار در ردّ بر باطنیه نگاشته، و علی بن سعید اصطخری معتزلی ردّی بر باطنیه نوشته و آن را به خلیفه القادربالله تقدیم کرده، واسماعیل بن احمد بستی کتابی بنام کشف اسرار الباطنیه نگاشته و نیز ثابت بن اسلم شیعی که در کتابخانه حلب کار می‌کرده درباره آغاز دعوت اسماعیلیه و قیابح آن فرقه مطالبی را برشته تحریر درآورده است.(۱) پس از این گروه از کسانی که بیش از همه همت بر ردّ و نقض باطنیه گمارده، ابوحامد محمدبن احمد غزالی دانشمند بزرگ اسلام است. او کتابهای متعددی در رد بر آنان نوشت و در بسیاری از کتابهای خود بخشی را اختصاص به ردّ برخی از عقائد آنان قرار داد که از میان این کتابها می‌توان کتب زیر را نام برد:

قواصم الباطنیه و الدرر المرقوم بالجداول و حجة الحق و جواب المسائل الاربع التي سالها الباطنیه بهمدان و قسطاس المستقیم و المنقذ من الضلال.(۲)

از میان کتابهای مستقلی که غزالی در رد باطنیه نوشته کتاب المستظهری فی الرد علی الباطنیه است که تحت عنوان فضائح الباطنیه بامقدمه و تحقیق عبدالرحمن بدوی برای نخستین بار چاپ شده است.(۳)

غزالی این کتاب رابخواش خلیفه وقت المستظهر بالله خلیفه عباسی متوفی ۵۱۲ تالیف کرد و از همین جهت است که نام کامل آن المستظهری فی فضائح الباطنیه و فضائل المستظهریه است.(۴) او در تدوین این کتاب از آثار پیش از خود از جمله الفرق بین الفرق ابومنصور بغدادی متوفی ۴۲۵ و الملل والنحل شهرستانی متوفی ۵۴۸ استفاده کرده است.

و چنانکه خود گوید او تفتیش بسیار از شبهات خصم کرده تا قادر بر قمع آنان باشد و برای توجیه این منظور بدین دو بیت استناد می‌جوید:

عرفت الشر لا للشر لكن لتوقيه

و من لا يعرف الشر من الناس يقع فيه(۵)

غزالی درباره انگیزه تالیف این کتاب چنین گوید:

«من در هنگام اقامتم در مدینه السلام (=بغداد) پیوسته شائق بودم که خدمتی به آستان مقدس نبوی امامی مستظهری - خداوند بزرگی آن را دو چندان کند و سایه‌اش را بر طبقات مردم گسترده گرداناد - بنمایم تا بدان وسیله شکر نعمت گزارده و رسم خدمت بیای داشته باشم و با دشواری این امر میوه‌های پذیرش و نزدیکی آن درگاه را بچشم ولی همواره در این امر سستی می‌ورزیدم زیرا در تعیین علمی که قصد تالیف در آن را دارم و تخصیص فنی که مورد رضایت رای نبوی شریف باشد حیران بودم، و این حیرانی چهره مراد را تیره می‌ساخت و قریحه رااز اذعان و انقیاد باز می‌داشت تا اینکه اوامر شریفه مقدسه نبویه مستظهریه صدور یافت که اشارت داشت باینکه این خادم کتابی در رد باطنیه تصنیف کند که مشتمل باشد بر کشف از بدعت‌ها و گمراهی‌ها و فنون مکرها و حیل‌های آنان و چگونگی فریفتن عوام و جهّال مردم و روشن ساختن تلبیس‌ها و خدعه‌ها و خروج آنان از ربهقه اسلام»(۶)

او کتاب خود را در ده باب قرار داده و مطالب هر باب را بصورت اختصار بدین ترتیب بیان کرده است:

باب اول، در باز نمودن روشی که من آن را در این کتاب برگزیده‌ام.

باب دوم، در بیان القاب آنان و آشکار نمودن انگیزه آنان در این دعوت.

باب سوم، در مراتب حیل‌های آنان و سبب اینکه مردم فریفته آنان شده‌اند، با آشکار بودن فساد عقیده آنان.

باب چهارم، در نقل اجمالی و تفصیلی مذهب آنان.

باب پنجم، در باز نمودن فساد تاویلات آنان از ظواهر جلیه و استدلال آنان به امور عددیه.

باب ششم، در آشکار ساختن تلبیسات آنان که بگمان خود بصورت برهان آراسته‌اند که با آن نظر عقلی را ابطال و وجوب تعلیم از امام معصوم را اثبات کنند.

باب هفتم، درابطال تمسک آنان به نص در اثبات امامت و عصمت. باب هشتم، در باز نمودن فتوای شرع در حق آنان و تکفیر و ریختن خونشان

باب نهم، در اقامه برهان‌های شرعی بر اینکه امام قائم بحق در زمان ما که طاعتش بر خلق واجب است امام المستظهر بالله است.

باب دهم، در وظایف دینی که بامواظبت بر آنها استحقاق امامت پایدار می‌ماند.(۷)

او پس از فکر ابواب دهگانه چنین گوید:

«رای شریف نبوی بر این قرار گرفته که همگی کتاب خوانده شود و برای آنکه بی جوی حقیقت است باب نهم و دهم را باید به مطالعه مخصوص گرداند تا اینکه با خواندن باب نهم قدر نعمت خدای بزرگ را بر خود بشناسد و از مطالعه باب دهم طریق قیام به شکر آن نعمت را دریابد.»(۸)

غزالی کتاب خود را در زمانی تالیف کرد که فرهنگ فکری و عقلی اسماعیلیان در نهایت درجه درخشندگی و اوج قدرت خود بوده است و مسلما چنین کتابی بر متفکران اسماعیلیه بسیار گران آمده و می‌باید مورد رد و نقض قرار گیرد از این روی داعی مطلق علی بن محمدبن الولید الانف القرشی متوفی ۶۱۲ که از دعاة بزرگ یمن و پس از داعی مطلق علی بن حاتم حامدی متقلّد ریاست دعوت اسماعیلیه در آن نواحی گردیده بود در کتابی بنام «دامغ الباطل وحف المناضل»(۹) فصل به فصل بر ردّ و نقض فضائح الباطنیه پرداخت. علی بن الولید مانند سایر داعیان اسماعیلی به قرآن، حدیث و فن مناظره و جدل تسلطی کافی داشته و دارای تالیفات متعددی بوده است.(۱۰) علی بن الولید کتاب دامغ الباطل را در دوازده باب قرار داده که باب سوم تا دوازدهم مستقیما رد باب‌های اول تا دهم فضائح الباطنیه است و درباب اول به شرح حال غزالی و مروق (=خروج) او از دین وتلون او در پذیرش مذاهب گوناگون می‌پردازد و می‌گوید حتی کلمه مروق ازاسلام و ارتداد لایق او نیست و باید کلمه «تشیطن» و «الحاد» را درباره او بکار برد. و در همین باب می‌گوید که غزالی بنابر حدیث نبوی: «کل مولود یولد علی فطرته» بر ملت اسلام زاینده شد ولی از آن بیرون آمد و به «تفلسف» گرائید و وسائط را که عبارت از نبی یا وحی یا امام باشد نفی کرد و بر آنچه که هوای او بود اعتماد نمود و سپس بهر عقیده‌ای که معتقد شد آن را بعد از ابرام نقض کرد از این روی است که او گاهی فلسفی و زمانی معتزلی ومدتی اشعری و در برخی احيان شبهه حشوی است.(۱۱)

شاید علی بن الولید. در این تعبیر اخیر تحت تاثیر ابن رشد واقع شده که در فصل‌المقال درباره غزالی گفته است: «انه لم يلزم مذها فی کتبه بل هو مع الاشعرية اشعری، ومع الصوفية صوفی، و مع الفلاسفة فیلسوف، حتی انه کما قيل: یوما یمان اذا لاقیت ذالین و ان لقیته مَعْدِیا فَعَدْنان.»(۱۲)

او سپس قسمتی از کتاب الکفّ والعیون غزالی را در مورد نقش عقل فعال در افاضة صور به مواد و کیفیت ترتّب و تدرّج عقول نقل می‌کند و سپس نتیجه می‌گیرد که عقیده به واهب الصور بودن عقل فعال، شرک محض است زیرا خالق باری مصوّر، خداوند بزرگ است.(۱۳)

مؤلف درباب دوم بر ردّ تحمید غزالی در آغاز کتابش می‌پردازد و می‌گوید غزالی خود را در آغاز کتاب «الامام ابوحامد محمدبن محمد الغزالی» خوانده و بسیاری از تابعین او نیز او را با همین عنوان خوانده‌اند او سپس می‌گوید: امامت بر دو قسم است امامت هدئی و امامت ضلال؛ امام هدئی کسی است که به مصداق: «وجعلنا هم ائمة یدودن بامرنا و اوحینا الیهم فعل الخیرات»(۱۴) امامتش از امر خدا باشد و او چنین نیست بلکه او امام ضلال و مقتدای اشرار است که خداوند درباره آنان فرموده: «وجعلناهم ائمة یدعون الی النار»(۱۵)

از ظاهر کلام صاحب دامغ الباطل چنین بر می‌آید که غزالی کتاب خود را به منظور تقرب به درگاه المستظهر خلیفه نوشته و در آن خلوصی برای دفاع از حق و حقیقت نداشته است البته این موضوع بهیچ وجه درست بنظر نمی‌آید زیرا ما می‌بینیم دو گروه مهم دیگر که مورد بغض دستگاه خلیفه بغداد بودند یعنی شیعه اثنا عشریه و شیعه زیدیه، بر ردّ و نقض باطنیه پرداخته‌اند، مؤلف کتاب النقض می‌گوید: «کتابهایی که شیعه اصولیه امامیه کرده‌اند در نقض قاعده ملاحظه از مختصر و مطول آن را نهایی نیست.»(۱۶)

دانشمندان زیدی که در یمن از امنیت بیشتری برخوردار بودند نیز کتابهای فراوانی در رد باطنیه برشته تحریر درآوردند که در این گفتار فقط به برخی از آنها اشاره می‌کنیم:

امام یحیی بن حمزة العلوی متوفی ۷۴۵ که دو کتاب یکی بنام الافحام لافئدة الباطنیه الطغام و دیگری بنام مشکاة الانوار الهادمة لقواعد الباطنیه الاشرار تالیف کرده است.(۱۷)

محمد بن حسن دلمی در سال ۷۰۷ کتابی تحت عنوان قواعد عقائد آل محمد نوشته که قسمتی از آن را به عنوان بیان مذهب الباطنیه و

بطلانه موسوم ساخته است و او بسیاری از مطالب خود را از کتاب دانشمند زیدی دیگر یعنی فقیه حمیدالمحلی متوفی ۶۵۳ موسوم به الحسام البتار فی الرد علی القرامطة الکفار اخذ کرده است.(۱۸) در این گفتار مجال نیست که همه ایرادات غزالی در فضائح الباطنیه و پاسخ و نقض علی بن الولید در دامغ الباطل نقل شود زیرا نقل همه مطالب سه کتاب بزرگ را تشکیل می‌دهد لذا فقط بحث درباره مسأله «تاویل» را بصورت اختصار ذکر می‌کنیم:

غزالی می‌گوید که باطنیان معتقدند که هر چه در ظواهر شرع آمده از امور تکلیفی و حشر و نشر و امور الهی همه آنها مثل و رمز است که معانی باطنی آن مراد است، او سپس موارد زیر را یاد و معانی باطنی آن را از قول باطنیه نقل می‌کند:

طهارت نظافت و پاکی از اعتقاد بهر مذهب جز مبیاعت امام است. روزه امساک از کشف سر است. کعبه پیغمبر و باب علی و صفای نبی و مروه علی و میقات اساس و تلبیه اجابت داعی است و هفت بار طواف بیت همان طواف به محمد و امامان هفتگانه است. نمازهای پنجگانه دلیل بر اصول چهارگانه و امام است یعنی فجر دلیل سابق و ظهر دلیل تالی و عصر دلیل اساس و مغرب دلیل ناطق و عشا دلیل امام است. حرام عبارت از اشرار از مردم است که باید از آنان اجتناب کرد و عبادت، اخیار از مردم هستند که ما مامور به پیروی از آنان هستیم.»(۱۹)

غزالی درباره معاد و تاویل آن از قول باطنیه چنین نقل می‌کند: آتش و زنجیر عبارت از اوامر و تکالیف الهی است که جهال را موظف به علم باطن می‌کند پس تا وقتی که در این حال استمرار دارند معذب‌اند و وقتی به علم باطن برسند زنجیرهای تکلیف از آنان برداشته می‌شود.

او درباره معجزات تاویلات زیر را از آنان نقل می‌کند: طوفان به معنای طوفان علم است که آنان که متمسکان به سنت‌اند با آن غرق می‌شوند و آتش ابراهیم عبارت از غضب نمرود است. و ذبح اسحق گرفتن پیمان بر اوست. عصای موسی حجت اوست که شبهه‌ها را فرو می‌برد و آن از چوب نیست. و تسبیح جبال معنای آن تسبیح مردانی است که در دین سخت و در یقین راسخ هستند.»(۲۰) غزالی می‌گوید این نمونه‌ای از هذیانات آنان در تاویلات است و ما برای مضحکه آنها را یاد کردیم و با سه روش ابطال و معارضه و تحقیق آنها را رد می‌کنیم:

در روشن ابطال، ما می‌گوئیم شما از کجا دانستید که مراد از این الفاظ آن معانی است که شما یاد کردید اگر آن را از طریق عقل آموختید شما که خود نظر عقل را باطل می‌دانید و اگر از طریق سمع که لفظ امامتان باشد دانستید لفظ امامتان که صراحتش بیش‌تر از این الفاظی که شما تاویل آن را یاد کردید نیست؛ شاید مراد او از این الفاظ امری دیگر باشد که بطون آن شدیدتر است از باطنی که شما ذکر کردید، ولی او از ظاهر به یک درجه تجاوز کرده و پنداشته که جبال رجال است- سخن بر سر رجال می‌آید که مقصود از آن چیست و شاید مراد از آن امری دیگر باشد پس اگر جبال به رجال مأول شود و رجال به چیز دیگر، پس آن باطن ثالث، به باطن رابعی مأول می‌شود و به تسلسل می‌انجامد و تفاهم و تفهیم باطل می‌گردد.»(۲۱)

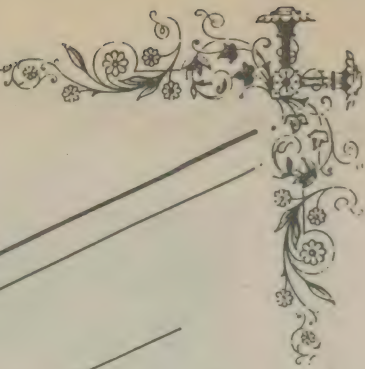
در روش معارضه، ما فاسد را با فاسد معارضه می‌کنیم بطوری که همه اخبار و احادیث را ما بر خلاف مذهب آنان تاویل می‌کنیم مثلا در حدیث: «لا تدخل الملائكة بیتا فیه صورة» گوئیم یعنی عقل وارد مغزی نمی‌شود که او تصدیق به امام معصوم (مقصود امام اسماعیل است) داشته باشد یا در عبارت:

«کل نکاح لایحضره اربعة فهو سفاح» گوئیم معنی آن اینست که هر اعتقادی که آن راخلفای چهارگانه ابوبکر و عمر و عثمان و علی (ع) گواهی نکرده باشند باطل است و بدین طریق ما می‌توانیم هر لفظی از کتاب و سنت را برضد مذهب آنان تاویل کنیم.»(۲۲)

در روش تحقیق، گوئیم این بواطن و تاویلاتی که شما یاد کردید هرگاه با مسامحه آنها را بپذیریم پرسش پیش می‌آید که حکم شرعی آن چیست آیا واجب است که اخفا گردد و یا واجب است که افشا گردد. اگر بگوئید باید افشا گردد و هر کس آن را بداند گوئیم پس چرا محمد (ص) آن را از صحابه و عامه مردم پنهان کرد و چه گونه کتمان دین تجویز می‌شود درحالی خداوند بزرگ فرموده: «لتبینته للناس ولا تکتمونه»(۲۳) و اگر می‌پندارید که اخفاء آن واجب است گوئیم آنچه که بر رسول خدا (ص) از اسرار دین اخفاء آن واجب بوده چه گونه برای شما افشای آن جایز است.»(۲۴)

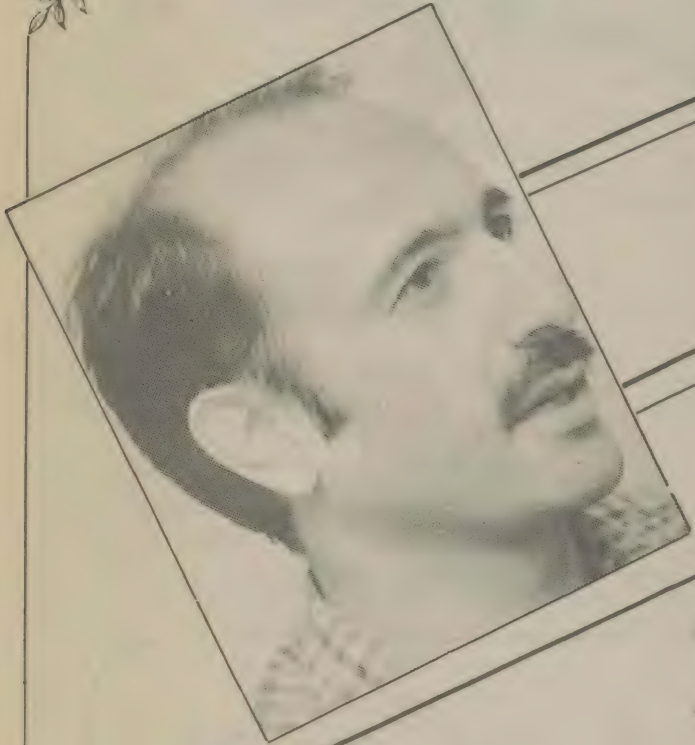
علی بن الولید اعتراض غزالی را چنین پاسخ می‌دهد: تاویلاتی را که این مارق یاد کرده اگر کسی بآنها معتقد باشد یعنی

این ظواهر را ابطال کند و اوامر شرع کریم را کنار افکند چنین کسی مبطل قرآن و از اسلام خارج است زیرا خداوند بزرگ در قرآن ما را فرمان داده که آنچه را که رسول (ص) او آورده بپذیریم: «ما اتاکم الرسول فخذوه و مانهاکم عنه فانتهوا»(۲۵) و آنچه را که رسول (ص) از جانب خداوند آورده مشتمل است. بر اعمالی که برای حواس ظاهر است و بر علوم و معارف باطنی که از رسول و جانشینان او رسیده که بوسیله عقل دریافته می‌شوند و هر کس یکی از این دو نوع علمی

حافظ و شطح و طلمات

از: بهاء الدین خرمشاهی

شَطْحٌ: ابونصر سراج گوید شطح در لغت عرب به معنی حرکت است. شَطْحٌ - يَشْطُحُ یعنی بجنبید... شطح (عُرفا) هم از شطح به معنی حرکت گرفته شده، چه این نیز جنبش رازهای نهان اهل وجد است به هنگامی که وجدشان بالا گیرد.... مگر نبینی که آب بسیار وقتی که از جوی تنگ می گذرد به طرفین آن سرریز می کند و گفته می شود شَطْحُ الماءِ فی التَّهَرِّ... (اللمع، ص ۳۷۵-۳۷۶). احمدعلی رجائی همین معنی را نقل و ترجمه کرده و افزوده است: «.... و این چنین است حال مرید در غلیان وجد و سخنانی که از سربیی خیری در این حالت گوید. پس شطح در اصطلاح صوفیان عبارتست از حرکت و بیقراری دل هنگام غلبه وجد و بیان آن حالت به عباراتی که گاه باشد ظاهر آن کلمات نابسندیده و حتی خلاف ادب و حتی شریعت به نظر آید. درحالیکه باطن آن گفتار مستقیم است و گوینده بانیّت صافی چنان بیان کرده که بیگانه از سَرّ او آگاه نگردد» (فرهنگ اشعار حافظ، ص ۲۹۴)

دکتر عباس زریاب خونی براین هستند (در افاضه شفاهی به نگارنده این سطور) که کلمه شطح به وزن و معنای سطح است و در اصل کلمه ای سریانی است و معنای آن بسط و انبساط است.

یکی از عرفان شناسان به نام روزبهان بقلی شیرازی (متوفای ۶۰۶ق) می گوید چون از «هرکلمه ای (از شطحیات عرفا) جهانی از اهل علم به همدیگر برآمده بودند» مصمم به شرح و تفسیر کلمات شطح امیز آنان می گردد و کتابی مفرد در «غرایب علم شطح» تصنیف می کند که موسوم به شرح شطحیات است (و بارها چاپ شده است). اوج آغازین شطح و شطحیات یکی «انالحق» حلاج است و دیگر «لیس فی حُبَّتِی (فی اللبّة) سوی الله» یا «سبحانی ما اعظم شأنی» با یزید بسطامی که هر دو از بزرگترین شطّاحان اهل سکراند. بدیهی است مراد آنان از این اقوال بیخودانه و تکان دهنده، اثبات خود و انا نیست نبوده است، چه اصولاً برای ما سوی الله از جمله خودشان، در برابر حق تعالی وجودی قائل نبوده اند، نه اینکه العباد بالله خود را خدا می شمرده اند. مرادشان بیشتر معنای کل شیء هالک الاوجه (سوره قصص، ۸۸) و «لیس فی الدار غیره ديار» منتها به زبانی گستاخانه. معروف است که ذکر حلقه پیروان ابن سبعین «لیس الا الله» (جز خدا هیچ نیست) بوده است. وقتی حضرت پیامبر (ص) شعر لبید را شنید که می گفت الا کل شیء ما خلقی الله باطل (هرچه جز خداست بی پایه و ناپایدار است) فرمود این راست ترین سخنی است که عرب گفته است (اللمع، ص ۳۸۷).

راستی چرا حلاج بجای انالحق، هو الحق نمی گفته است. این سخن چندین جواب دارد، نخست اینکه می توان پرسید چرا طریقت، تبدیل به شریعت و با آن یگانه نمی شود؟ طریقت برای خود زبانی است جدا - ولی نه مخالف - با شریعت و هر دو به قول عرفا، بویژه حلاج، گویا و جویای حقیقت اند. دیگر اینکه انالحق بیان اتحاد است و در اتحاد گوناگونی نیست، اما هو الحق بیان توحید است و در توحید بینونت بین خدا و بنده ملحوظ است. پس از این مقدمات بهتر است به گفت و گویی که با خود حلاج در این زمینه به میان آمده و عطار نقل کرده است توجه کنیم:

«جمله بر قتل او اتفاق کردند از آن که می گفت انالحق. گفتند بگو هو الحق. گفت: بلی، همه اوست شما می گوئید که گم شده است؟ بلی که حسین [=حلاج] گم شده است. بحر محیط گم نشود و کم نگردد (تذکرة الاولیاء، ص ۵۸۹). شیخ محمود شبستری (متوفای ۷۲۰ق) در این باره گوید:

انا الحق کشف اسرارست مطلق
جز از حق کیست تا گوید انا الحق

روا باشد انا الحق از درختی

چرا نبود روا از نیکبختی

جناب حضرت حق را دویی نیست

در آن حضرت من و ما و تویی نیست

جز از حق نیست دیگر هستی الحق

هو الحق گو تو خواهی، خواه انا الحق

(گلشن راز، ص ۳۰-۳۲)

سنائی عارف بزرگ قرن پنجم و ششم در دفاع از حلاج و بایزید و شطحیات شهر آشوبان می گوید:

اگر راه حق باید زخود خود را مجرد کن

از ایرا خلق و حق نبود به هم در راه ربانی

ز بهر این چنین راهی دو عیار از سرپاکی

یکی زیشان انا الحق گفت و دیگر گفت سبحانی

(دیوان سنائی، ص ۶۸۶)

عطار هم اتفاقاً به همین وزن و قافیه و گویی به اقتضای سنائی گفته است:

چنان بیخود شدند از خود که اندر وادی وحدت

یکی مست انا الحق گشت دیگر غرق سبحانی

(دیوان عطار، ص ۸۳۱)

حافظ هم به لفظ شطح اشاره کرده است، و اشارات او تأیید آمیز نیست، سهل

است حاکی از انکار و تخطئه است:

طامات و شطح در ره آهنگ چنگ نه

تسبیح و طبلسان به می و میگسار بخش

خیز تا خرقة صوفی به خرابات بریم

شطح و طامات به بازار خرافات بریم

آری حافظ شطح و طامات و خرافات را در یک سطح می داند ولی مراد او

گزافگوئیهای مدعیانه صوفیان بیصفاست و گرنه در مورد شطحیات حلاج می گوید:

گفت آن یار کزو گشت سردار بلند

حلاج سردار این نکته خوش سراید

از شافعی نپرسند، امثال این مسائل

رموز سرانالحق چه داند آن غافل

که منجذب نشد از جذبه های سبحانی

مهم این است که حافظ خودش هم شطاحی می کند. پیش از

ارائه نمونه های شطاحی حافظ باید گفت شطح بر دو قسم است:

۱- سخنان پر شور و بی محابا و گزاف که به ان طامات نیز می گویند (نگاه کنید به

طامات که در ذیل همین مطلب خواهد آمد) که بعضی نمونه هایش در حافظ

عبارتست از:

- فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم

- چرخ برهم زخم ارغیر مرادم گردد غلمان ز روضه حور ز جنت بدرکشیم

- در خرابات مغان نور خدا می بینم

۲) سخنانی که تناقض یا تعارض منطقی دارد و اگر هم واقعاً متناقض

نباشد، متناقض نماست بعضی از نمونه هایش در حافظ از این قرار است:

در خلاف آمد عادت بطلب کام که من

کسب جمعیت از آن زلف پریشان کردم

گنج در آستین و کیسه تهی

بحر توحید و غرقه گنهم

آشنایان ره عشق در این بحر عمیق

غرقه گشتند و نگشتند به آب آلوده

یک دم غریق بحر خدا شو گمان میر

کز آب هفت بحر به یک موی ترشوی

بنیاد هستی تو چو زیر و زیر شود

دردل مدار هیچ که زیر و زیر شوی

گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد

گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید

خشت زیر سرو بر تارک هفت اختر پای

دست قدرت نگر و منصب صاحب جاهی

سرمادر میخانه که طرف بامش

به فلک برشد و دیوار بدین کوتاهی

گدای میکده ام لیک وقت مستی بین

که ناز بر فلک و حکم بر ستاره کنم

در روی خود تفرج صنع خدای کن

کانینه خدای نما می فرستم

واوج شطاحی او این بیت است:

پیرما گفت خطا بر قلم صنع نرفت

آفرین بر نظر پاک خطا پوشش باد

آری شطح به معنای اخیر قولی است که متضمن خلف منطقی است و

پیشینه کهن و نمونه باستانی فراوان دارد از جمله فی المثل شبها ت (=

پارادوکسهای) زنون یا ابن کمونه. شطحیه یا شبهه یا پارادوکس دوقول یا

قضیه متناقض یا متناقض نما را در کنار یکدیگر بیان یا با یکدیگر ترکیب

می کند: گنج در آستین و کیسه تهی که ظاهراً نمی شود کسی هم در آستین

گنج داشته باشد و هم کیسه اش خالی یعنی درویش و بی چیز باشد. حل

تناقض در این است که گنجش گنج مادی نیست، بلکه معنوی است چنانکه

در ساقی نامه می گوید: خرابم کن و گنج حکمت ببین.

باری متون عرفانی قدیم و جدید فارسی و عربی آکنده از شطح است

(از جمله با یزید و حلاج و ابن عربی و مولوی) برای مثال عبارت معروف و

نفر موتوا قبل ان تموتوا (پیش از مرگ بمیرید) را در نظر بگیرید. به قول و

ترجمه منظوم سنائی: بمیرای دوست پیش از مرگ اگر می زندگی خواهی.

این قول از کلمات مشهور عرفاست و قائلش معلوم نیست. بعضی از جمله

مولوی آن را حدیث شمرده اند ولی تحقیق استاد فروزانفر نشان می دهد که

حدیث نیست (حواشی کتاب فیه مافیه. چاپ سوم، ص ۲۴۷). عطار

گوید:

گربمیری در میان زندگی عطاروار

چون در آید مرگ عین زندگانی با شدت

(دیوان عطار، ص ۱۳)

کمال الدین اسماعیل رباعی نغزی از این قول ساخته است:

چون هست بلای زندگی بیش از مرگ

چندین چه کنی رنجه دل خویش از مرگ

گزندگی اینست میندیش از مرگ

جهدی بکن وبمیر خود پیش از مرگ

(دیوان، ص ۸۸۰)

باری مراد از موتوا قبل ان تموتوا این است که موت اختیاری اخلاقی

پیشه کنیم، و حول و قوه خویش را ترک کنیم و خودی و خودبینی نداشته

باشیم و هرگونه حرص و هراس را پیش از مرگ در خود از بین ببریم، و گرنه

«مردن پیش از مردن» متناقض می نماید.

اصولاً منطق عرفان یک نوع منطق جدلی و متناقض نماست که با منطق

عادی فرق دارد. فی المثل یکی از مبادی عرفان ملاحظه «وحدت در عین

کثرت» است و نهایتش «فنا فی الله» و «بقا بالله». حال آنکه علی الظاهر بین

وحدت و کثرت و فنا و بقا تقابل و تضادی برقرار است. در کتب مقدس از

جمله در قرآن کریم نیز کلماتی هست که معنای عادی ظاهری ندارد و به آنها

متشابهات می گویند. در خود قرآن مجید تصریح به وجود این گونه آیات

گردیده است که تاویل آنها را فقط خدا - و یا به قول شیعه خدا و راسخان

در علم - می دانند. (آل عمران، آیه ۷): بعضی از احادیث، بویژه احادیث قدسی

نیز از سطح متشابهات و حتی شطح گونه اند.

طامات: غالب محققان این کلمه را جمع طامة می شمارند که کلمه ای

قرآنی است و کنایه از قیامت است: فاذا جاءت الطامة الكبرى (النازعات،

۳۴)، طامة لغتا یعنی بلای بزرگ، فتنه فراگیر و امر عظیمی که غالب و

قاهر بر همه چیز باشد و حوادث دیگر را تحت الشعاع قرار دهد. بعضی از

محققان در عربی بودن طامات

و ربط آن به طامة تردید دارند (از جمله آقای احمد علی رجائی در فرهنگ

اشعار حافظ) و اصطلاحاً یعنی «ادعاهای بزرگ و دعوی کرامتها و خوارق

عادات که سخت عجیب و نادر نماید» (فرهنگ اشعار حافظ، ص ۴۲۲).

حافظ شطح و طامات را مترادف با خرافات و به معنی گزافگوئیهای بی

حقیقت صوفیان یا صوفیان بی حقیقت به کار می برد:

- طامات و شطح در ره آهنگ چنگ نه

- یکی از عقل می لافد یکی طامات می بافد

- سوی زندان قلندر به ره آورد سفر

دلق بسطامی و سجاده طامات بریم

- ما مرد زهد و توبه و طامات نیستیم

- طامات تا به چند و خرافات تا به کی.

خالی از طنز نیست که خود حافظ هم شطح و طامات می گوید:

چرخ برهم زخم باو غیر مرادم گردد

من نه آنم که زبونی کشم از چرخ فلک

آدمی در عالم خاکی نمی آید به دست

عالمی از نو بیاید ساخت وز نو آدمی

بیا تا گل برافشانیم و می درساغر اندازیم

فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم

فردا اگر نه روضه رضوان به ما دهند

غلمان ز روضه حور زجنت به درکشیم

سر خدا که در تنق غیب منزویست

مستانه اش نقاب ز رخسار برکشیم

گدای میکده ام لیک وقت مستی بین

که ناز بر فلک و حکم بر ستاره کنم

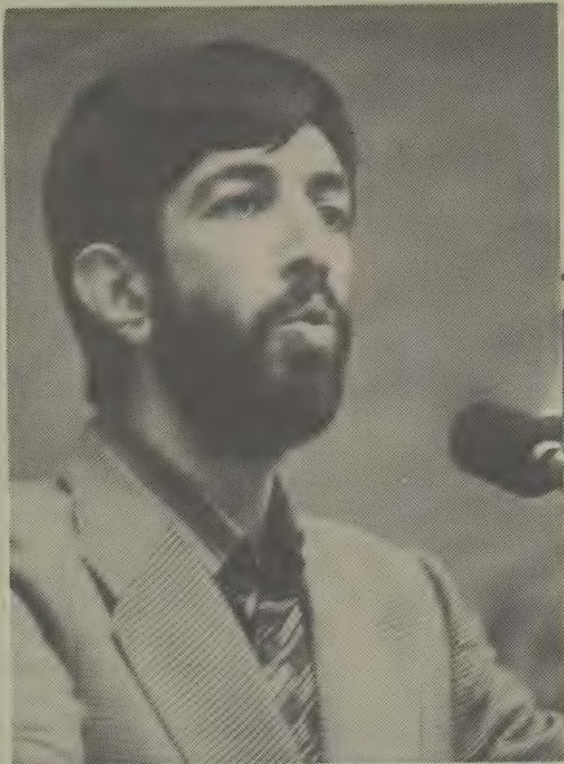
در خرابات مغان نور خدا می بینم

این عجب بین که چه نوری ز کجا می بینم

جلوه برمن مفروش ای ملک الحاج که تو

خانه می بینی و من خانه خدا می بینم

به بعضی شطحیات او نیز پیشتر اشاره شد.

مرگ راد در حضرت اقبال هرگز راه نیست

از: دکتر غلامعلی حداد عادل

تا جهان باقی است، تا خورشید و مه تابنده است
بین پاکستان و ایران دوستی پاینده است
رشته پیوند ما حبل المتین دین ماست
زان سبب دلهای ما از مهر هم آکنده است
آفرین بر خلق پاکستان که از اقبال خویش
چشمه اندیشه ای دارد که خوش زاینده است
چون حدیث عاشقی را پارسی باید سرود
جامه لفظ دری بر شعروی زبینه است

آن چراغ لاله در باغ جوانان عجم
آنکه شعرش مژده پیروزی آینده است
آب را شعرتر او آبرو بخشیده است
آتش از داغ دل سوزان او سوزنده است
مرگ را در حضرت اقبال هرگز راه نیست
تا زبان فارسی زنده است او هم زنده است

تضمین غزل علامه اقبال لاهوری

از: عبدالرفیع حقیقت (رفیع)

عاشقان مژده که شوریده سری پیدا شد
عقل در شبهه که پیغامبری پیدا شد
«نعره زد عشق که خونین جگری پیدا شد»
«حسن لرزید که صاحب نظری پیدا شد»
شوق پیکار ز بیداد محیط دیجور
کرد از طالع فیروز چو اقبال ظهور
«فطرت اشفت که از خاک جهان مجبور»
«خود گری، خود شکنی، خود نگری پیدا شد»
عقل در دید نهان بود گرفتار جذل
شهر عشق چو شده سپر دشت امل
«خبری رفت ز گردون به شبستان ازل»
«حذر ای پرد گیان پرده دری پیدا شد»
شوق تکوین و تکامل بدرون ذرات
تاعیان شد رخ پیکار بدشت ظلمات
«چشم وا کرد و جهان دگری پیدا شد»
شاعری گفت که باشوق دویدم همه عمر
عاشقی گفت که با سوز جهیدم همه عمر
«زندگی گفت که در خاک تبیدم همه عمر»
«تا از این گنبد دیرینه دری پیدا شد»

محقق نامدار استاد دکتر یزدگردی درگذشت

در تماسی با دوست نزدیک آن روانشاد: جلال فاید؛ در مورد استاد یزدگردی پرسیدیم و ایشان گفتند:
مهمترین اثر استاد را باید در واقع کتاب مهم تحقیقی «حواصل، بوتیمار» دانست که آن استاد به تفاریق طی بیست سال در سطر سطر آن دقیقترین پژوهشها را بکار برده اند.

و خوشبختانه از سوی دانشگاه تهران در حدود چهارصد صفحه چاپ شده و امید است تا یک هفته دیگر در دسترس مردم قرار گیرد.

می پرسیم: در حوزه های تحقیقات شعری، استاد چه کرده اند: ایشان می گویند: مرحوم یزدگردی علاقه ای وافری به حافظ داشتند و در زمینه شعر وی، تحقیقات و تتبعات و تعلیقات مفصلی دارند که اگر روزی چاپ شود، دانسته خواهد شد که یکی از بهترین کارهایی است که تاکنون در مورد حافظ شده است
آن روانشاد اصولاً در تحقیق روش علامه محمد قزوینی را می پسندیدند.

گلچرخ رحلت این محقق عالقدر و استاد ارجمند را به دوستان ادب و سخن پارسی و جامعه دانشگاهی کشور و به همه ی اساتید ارجمند و همکاران آن گرامی یاد تسلیت می گوید و غفران و رحمت گسترده ای بیزدی را در کنار ارواح پاک انمهی معصومین سلام الله علیهم اجمعین برای روح او، از خداوند خواستار است.

تعلیقات است که مهمترین کار او و به حق کار مهم و نیز مشکلی است که آن مرحوم در کمال دقت عمل و مشکلات بسیار، با برازندگی و فرهیختگی انجام داده است. اما کار چاپ نشده ای او تا آنجا که من می دانم، تنها یک اثر و عبارتست از تصحیح انتقادی دیوان ظهیر فاریابی از روی قدیمیترین نسخه که امید است هرچه زودتر از سوی ناشری فرهنگدوست و یا بهتر از آن، از سوی دانشگاه تهران، چاپ شود.

استاد دکتر شهیدی، در پایان بیانات خود، ضمن ابراز تأسف عمیق از درگذشت این محقق عالقدر، اضافه می فرمایند:
توغل او در کارهای تحقیقی و تحاشی او از هرگونه اشتغالی جز اشتغالات علمی و روحیه امتناع و مناعت روحی او، او را در زاویه ی ناشناختگی، چندان فرو برده بود که می توان گفت، این مرد دانشمند و محقق بزرگ، علیرغم والایی مقام خویش، در واقع در غربت زیست و در غربت مرد.

در تماس با تنها بازمانده ی آن روانشاد فرزندشان آقای امیر احمد یزدگردی، در تممیم فهرست آثار پدرشان یادآور شدند که: پدر خاطرات روزانه و نیز نکته های برجسته ای که در ضمن مطالعات بدان بر می خوردند یا به ذهنشان می رسید همه را مرتباً و هر روز یادداشت می کردند که همه منظم و آماده چاپ است. نیز گفتند که آن روانشاد، رساله ای کوتاهی در مورد نفثة المصذور به چاپ رسانده است؛
به نام: «بدیده ی انصاف بنگریم» و نیز:
نفثة المصذور مقدمه ی جدیدی نوشته اند که شامل آخرین دیدگاهها و تحقیقات ایشان در مورد این کتاب می گردد.

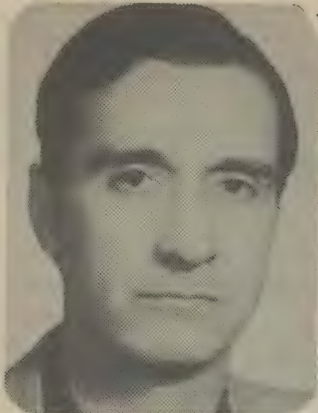
با دریغ و تأسف بسیار، آگاه شدیم که در روزهای آغازین بهار امسال، عمر استاد دکتر امیرحسن یزدگردی، با خزان اجل، پایان آمد و در بیمارستان ایرانمهر با بیماری «شمع کبدی» رخت از جهان بریست و به دیدار دوست شتافت رضوان الله علیه
در تماسی با حضرت استاد دکتر سیدجعفر شهیدی در مورد آن روانشاد فرمودند: روانشاد استاد دکتر یزدگردی، سالیانی از جوانی را در قم گذراند سپس به دانشکده ی الهیات دانشگاه تهران منتقل شد.
دکتر یزدگردی، در دوستی تا مرز تعشق، صمیمی و به همان نسبت، از دوست متوقع و به همین روی چندان زودرنج بود که با کوچکترین اشارت یا حرکت نامنتظر چون گلهای ترد و حساس؛ می پژمرد و از دوستان می رنجید.

نیز تا سرحد امکان مبادی آداب و در عزت نفس و امتناع پراستی نمونه بود. از ویژگیهای بارز او، علاقه ی بسیار و به نهایت به کار و دقت در حد وسواس در کار علمی بود.

از استاد دکتر شهیدی در مورد آثار ایشان می پرسیم: می فرمایند:

از آثار چاپ شده ی آن روانشاد، باید:

- ۱- مقابله و تصحیح دیوان شمس با همکاری دکتر کریمان و به اشراف استاد فروزانفر را نام برد
- ۲- تالیفی در باب ترکیب نادر و شگرف «میاوری حواصل» که در تاریخ بیهقی آمده است؛ این تالیف در چاپخانه ی دانشگاه تهران، به چاپ رسیده است.
- ۳- تصحیح انتقادی نفثة المصذور زیدری با شرح کلمات مشکل و

نظر غزالی در باره شعر و نگاه می به اشعار فارسی او

دکتر اسماعیل حاکمی

به نام خدا

اسلام شاعران مؤمن را ارج نهاده و هنر آنان را مورد تایید قرار داده است. درقران کریم درچند آیه آخر سوره (الشعراء)، ازشاعران، مذمت و نکوهش شده است: الشعراء يتبعهم الغاوون الم ترانهم فی کل وادیهمون... یعنی گمراهان و کسانی که ازراه حق منحرف هستند از شاعران پیروی می کنند، آیا نمی بینی که آنها درهر وادی سرگردانند؟ الی آخر. آیه الشعراء چنانکه مفسران اهل سنت وشیعہ گفته اند بدون شک درباره چندتن ازشاعران معاصر پیغمبر اکرم (ص) است که اشعار زشت درهجو ان حضرت گفته بودند، مانند: مسافع بن عبدمناف، امیة بن ابی الصلت ثقفی وابوعزه عمر بن عبد الله ومنظور آیه این است که حضرت محمد (ص) ازسنگ این قبیل شاعران نمی باشد و قران کریم نیز از مقوله اشعار آنان نیست، ومراد از (غاوون) سفها و گمراهان است. قران کریم پس از مذمت آن شاعران معهود، عده ای دیگر ازشاعران را ازاینکه مشمول آن مذمت بشوند استثناء می کند و می گوید: الاالذین امنوا وعملوا الصالحات و ذکر والله کثیرا. خاقانی شروانی به همین مطلب اشاره کرده و درضمن قصیده ای گفته است:

مرا به منزل الاالذین فروداور

فروگشای زمن طمطراقی الشعراء مقصود ازشعرای مؤمن، شاعرانی چون حسان بن ثابت انضاری وکعب بن زهیر است که اشعارشان درزمینه توحید وحکمت واندرز وزهد و ادب نیکو ومدح پیامبر اکرم (ص) و نیکان امت است. اسلام هجو وقبح و ابروریزیهای ناروا و تملقهای نایجا را طرد کرده و براشعار حکمت آموز وعبرت آمیز مهترآید زده است و درباره این نوع اشعار است که پیغمبر اکرم (ص) می فرماید: (ان من الشعر لحکمة). طبری در (مجمع البیان) آورده است که: نظر رسول اکرم (ص) را درباره شعر وشاعری پرسیدند، فرمود «مؤمن هم باشمشیر جهاد می کند، هم با زبان». و درحدیثی فرمود: الشعراء امراء الکلام. نظامی درمخزن الاسرار می گوید:

تآنکند شرع ترا نامدار

نامزد شعر مشو زینهار شعر تو ازشرع بدانجا رسد کزکمرت سایه به جوزارسد شعر برآرد به امیریت نام کالشعراء امراء الکلام شیخ عطار می گوید: شعر وعرش وشرع ازهم خاستند

تا که عالم زین سه حرف اراستند همانگونه که درصدر اسلام وبعدازان شعر عربی درخدمت تبلیغ وترویج دین اسلام وزهدوتقوی بکار می رفت، درزبان فارسی نیز بسیاری ازشاعران ازسرودن غزل ومضامین عاشقانه وخمریات اعراض نمودند و به زهدیات روی آوردند که ازآن میان می توان به ناصر خسروقبادیانی، قوامی رازی، حکیم سنایی غزنوی، وعده ای دیگر اشاره کرد. نظامی گنجوی درباره ارزش شعر وشاعری ومقام شاعر گوید:

قافیه سنجان که سخن برکشند

گنج دوعالم به سخن درکشند خاصه کلیدی که درگنج راست زیرزبان مرد سخن سنج راست پرده رازی که سخن پروری است سایه ای ازپره پیغمبری است

پیش وپسی بست صف کبریا پس شعرا آمد و پیش انبیا بیشتر شاعران ایرانی وعرب به سائقه نیروی ایمان درجهت تبلیغ وترویج دین واشاعة زهد و تزکیه نفس گام برداشته و دراین راه موفقیت های چشمگیری کسب نموده اند. متأسفانه دردوره خلفای اموی وعباسی وبعد ازان، شعر توسط برخی ازشاعران، وسیله ای شد برای تبلیغ مقاصد خلفا ومداحی ووصف مجالس لهو ولعب وغیره. هجویری صاحب کشف المحجوب گوید:

«شنیدن شعر مباح است و پیغامبر (ص) شنیدست وصحابه گفته اند و شنیده. قال النبی (ع) ان من الشعر لحکمة. ازشعر، شعری است که بحق حکمت باشد. گروهی گفته اند که شنیدن جمله اشعار حرام است و روز و شب غیبت مسلمانان می گویند، وگروهی جمله آنرا حلال دارند وروز و شب غزل ووصف زلف وخال بشنوند وبریکدیگر حجج آرند.»(۱) غزالی درکیمیای سعادت درمبحث سماع گوید:

«سماع برسه قسم است:

قسم اول - آنکه به غفلت شنود وبرطریق بازی، این کار اهل غفلت بود. قسم دوم - آنکه دردل صفتی مذموم بود، سماع کند، تاشوق زیادت شود یا سرودی شنود که در وی حدیث زلف وخال و جمال باشد... قسمت سوم - آنکه دردل صفتی محمود باشد که سماع آنرا قوت دهد، واین ازچهار نوع بود: نوع اول - سرود واشعار حاجیان بود درصفت کعبه وبادیه که آتش شوق خانه خدای را دردل بجنابند... و بدین نزدیک بود سرود غازیان و سماع ایشان که خلق را به غزاوجنگ کردن یا دشمنان خدای تعالی و جان برکف نهادن بردوستی وی آرزومند کند. و همچنین اشعاری که

عادتست که درمصاف بگویند تامرد دلیر شود و جنگ کند و دلاوری را زیادت کند.

نوع دوم - سرود نوحه گر بود که به گریستن آرد و اندوه زیادت کند. نوع سوم - آنکه دردل شادی باشد، وخواهد که آن زیادت کند به سماع، چنانکه درعروسی وولیمه وعقیقه وبازرسیدن ازسفر، چنانکه رسول - علیه السلام - به مدینه رسید پیش یازشدند وشادی می کردند وشعر می گفتند که: طلع البدر علینمن ثنیات الوداع

وجب الشکر علینامدعی لله داع

نوع چهارم - آنکه کسی را که دوستی حق تعالی بر دل غالب شده باشد، سماع ویرا مهم بود.

غزالی مواردی را که سماع شعر حرام می باشد بر می شمارد و از جمله گوید:

«آنکه درسرود فحش باشد، یا هجا باشد، یا طعن بود در اهل دین... اما شعری که در وی صفت زلف و خال و جمال بود و حدیث وصال و فراق...»

کسانی که ایشان به دوستی حق تعالی مستغرق، باشند و سماع بر آن کنند، این بیتها ایشان را زیان ندارد، که ایشان از هر یکی معنی فهم کنند که درخور حال ایشان باشد: تا باشد که از زلف سلسله اشکال حضرت الهیت فهم کنند، چنانکه شاعر گوید:

گفتم بشمارم سر یک حلقه زلفش

تا بو که به تفصیل سرجمه برآرم خندید به من بر سرزلفینک مشکین

یک پیچ پیچید و غلط کرد شمارم وچون حدیث شراب و مستی بود در شعر، نه آن ظاهر فهم کنند، مثلاً چون شاعر گوید

گرمی دو هزار رطل بر پیمایی

تا می نخوری نباشدت شیدایی آن فهم کنند که اگر بسیاری حدیث محبت و عشق و زهد و توکل و دیگر معانی بگویی و در این، کتاب تصنیف کنی، هیچ سودت نکند تا بدان صفت نگردي.

و آنچه از بیتهای خرابات گویند هم چیزی دیگر فهم کنند، مثلاً چون گویند:

هرکوبه خرابات نشد بی دین است

زیرا که خرابات اصول دین است ایشان از این خرابات، خرابی صفات بشریت فهم کنند، که اصول دین آنست که این صفات که آبادانست خراب شده تا آنکه پیداست در گوهر ادمی پیدا آید و آبادان شود. و شرح و فهم آن دراز بود، که هر کسی را درخور نظر خود فهم دیگر باشد (۲) وی همچنین در رکن سوم از (کیمیای سعادت) در آفتهای زبان گوید: «آفت فتم شعر است و سرود. و اندر کتاب سماع شرح کردیم که این حرام نیست که اندر پیش رسول (ص) شعر خوانده اند. اما آنچه دروغ بود یا هجاء مسلمانی باشد یا دروغی بود اندر مدح، آن نشاید...»

*

غزالی خود طبع شعر داشت و به فارسی و عربی شعر می سرود. البته اشعار زیادی از وی برجای نمانده است، ولی همین تعداد ابیات اندک از فوق لطیف و صفای قریحه او حکایت می کند.

همچنین کمتر کتاب و نامه ای از او داریم که بیش و کم به اشعار فارسی و عربی دیگران استناد نشده باشد. از میان اشعار عربی غزالی این دو بیت درخور ذکر است:

حلت عقارب صدغه فی خده

قمرافجل بها عن التشبيه ولقد عهدناه یحل بیرجها

ومن العجائب کیف حلت فیه این دو بیت را مرحوم استاد جلال همائی اینگونه به فارسی ترجمه کرده است:

برگرد روی، چون سرگیسوی او خمید

یا خویش گفتم اینت شگفتی که شد پدید مه را به برج عقرب، منزل بود ولیک

برروی ماه خانه عقرب کسی ندید مرحوم استاد همایی دیگر قطعات عربی غزالی را نیز از منابع مختلف به دست آورده و در کتاب (غزالی نامه) نقل کرده است.

در اشعار اندکی که از غزالی به زبان فارسی برجای مانده است مطالب کلامی و فقهی و فلسفی و اندیشه عرفانی از قبیل: قضا و قدر - پاکی، تیمم و مناعت طبع به چشم می خورد. از اشعار فارسی غزالی یکی این رباعی است:

کس را پس پرده قضا راه نشد

وزسر قدر هیچکس آگاه نشد

هر کس زسرقیاس چیزی گفتند

معلوم نگشت و قصه کوتاه نشد غزالی در این رباعی مساله قضا و قدر و سرنوشت انسان را مطرح

می کند. چا دارد در اینجا به قضا و قدر از دیدگاه غزالی اشاره کنیم. مساله قضا و قدر و جبر و اختیار از مهمترین مسائل کلام اسلامی بشمار می رود و دانشمندان و نویسندگان و شاعران نیز برخی جبری و برخی دیگر قدری بوده اند. اشاعره و معتزله در بسیاری از مسائل با یکدیگر اختلاف دارند و شاید بتوان گفت که مهمترین مساله مورد اختلاف میان آنان یکی مساله جبر و قدر و دیگری مساله خلق قرآن است. از میان متکلمان اهل سنت، غزالی کوشیده است که در عقیده جبر و اختیار حالت میانه بین یعنی اقتصاد در اعتقاد را برگزیند. او در کتاب (الاقتصاد فی الاعتقاد) خود می گوید که جبریان قدرت عبد را انکار می کنند، آنان فرق میان حرکت مرتعش و حرکت اختیاری قائل نیستند و ثانیاً با سلب قدرت از عبد تکالیف شرعی باطل می گردد....

ضمناً شیعه حد فاصل میان آن دو یعنی امر بین الامرین را برگزیده و به حدیث معروفی از امام جعفر صادق (ع) استنادجسته است. البته دانشمندان شیعه امر بین امرین را به طرق مختلف تبیین و توجیه کرده اند- (۳) ضمناً رباعی مذکور تا حدودی اندیشه خیامی را تداعی می کند که گفت:

در پرده اسرار کسی را ره نیست

زین تعبیه جان هیچکس آگه نیست

جز دردل خاک هیچ منزلگه نیست

می خور که چنین فسانه ها کوتاه نیست رباعی دیگری که به نام وی ثبت و نقل شده است این رباعی معروف است:

ما جامه نمازی بسر خم کردیم

وزخاک خرابات تیمم کردیم

شاید که در این میکده ها دریابیم

آن عمر که در مدرسه ها گم کردیم

جامه نمازی کردن کنایه از شستن و پاک کردن است. غزالی خود، چنانکه قبلاً اشارت رفت در معنی خرابات گوید: «ایشان (عارفان) از این خرابات، خرابی صفات بشریت فهم کنند.... و شرح و فهم آن دراز بود.»

در این رباعی فکر و اندیشه حافظ به ذهن تداعی می شود که:

به می سجاده رنگین کن گرت بیر مغان گوید

که سالک بی خبر نبود ز راه و رسم منزلها

و یا:

از قیل و قال مدرسه حالی دلم گرفت

یک چند نیز خدمت معشوق و می کنم

بنظر می رسد که در برخی موارد وجوه تشابهی میان افکار غزالی و حافظ وجود دارد، از اینرو گمان می رود که حافظ نیز همانند بسیاری از شاعران و دانشمندان دیگر با آثار غزالی آشنایی داشته است.

اما از آنجا که غزالی گذشته از مقام بلند فقهی، در عرفان نیز سالک طریق و مردی صاحب نظر است تواند بود که به گفته خویش از خرابات و خم می نمیکند.

خرابی صفات بشریت، و چشیدن می معرفت حق و محل مناجات بنده با حق را اراده کرده باشد.

رباعی دیگری که از وی نقل شده این رباعی است:

ای کان بقا در چه بقائی که نه ای

درجای نه ای کدام جایی که نه ای؟

ای ذات تو از جا و جهت مستغنی

آخر تو کجایی و کجایی که نه ای؟

که مانند همه موحدین قائل به این نکته است که ذات حق بقای محض است و در همه جا هست و از جا و جهت مستغنی است. حضرت علی (ع) در نهج البلاغه در این معنی به بهترین وجهی داد سخن داده است: «و من اشار الیه فقد حده، و من حده فقد عده، و من قال فیم؟ فقد ضمنه و من قال علی؟ فقد اخلی منه. کائن لا عن حدث، موجود لا عن عدم، مع کل شیء لا بمقارنة وغیر کل شیء لا بمزایلة...»(۴)

حکیم نظامی گنجوی در همین باب در مثنوی خسرو و شیرین گوید:

نگه دارنده بالا و پستی

گوا برهستی او جمله هستی

وجودش بر همه موجود قاهر

نشانش بر همه بیننده ظاهر

ورای هر چه درگیتی اساسیست

برون از هر چه در فکرت قیاسیست

شناسایش برکس نیست دشوار

ولیکن هم به حیرت می کشد کار

متره حکمش از زودی و دیری

متره ذاتش از بالا و زیری

جو دانستی که معبودی ترا هست

بدار از جستجوی چون وجه دست (۵)

و در این باره چه نیکو سروده است عبرت نائینی شاعر عارف در گذشته به سال ۱۲۶۴ هجری:

چون تور که از مهر جدا هست و جداناست

عالم همه انوار خدا هست و خدا نیست

علامه اقبال و حافظ شیرازی

از: دکتر شهیندخت کامرانی مقدم

شعر را مقصود اگر آدم گری است

شاعری هم وارث پیغمبری است
(جاوید نامه)

من در مقابل استادان بزرگ اقبال شناس جهانی نه ادعای اقبال شناسی و نه ادعای حافظ شناسی دارم شوق تحقیق برانم داشت که قلم بدست گیرم و از هر دوی این بزرگان شعر و ادب فارسی یاد کنم و اگر آن دو را در مقابل یکدیگر قرار دادم بخاطر عشق و علاقه‌ای است که بهر دو دارم. و دیگر آنکه چه در سبک و اسلوب و چه در معانی بیان اقبال در اشعار بسیار به حافظ تاسی جسته است. حال که سخن از حافظ و اقبال است بی مورد نمیباشد به اشعار اقبال که نشانگر اشتیاق زائد الوصف وی نسبت به بیت بیت و مصرع مصرع: شعر حافظ از خود بروز می دهد استناد نمایم و این کلام اقبال است که تاکید در تتبع اشعار حافظ دارد.

حافظ. ای فروغ ماه حسن از روی رخشان شما

آب روی خوبی از چاه زرخندان شما

اقبال. چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما

ای جوانان عجم جان من و جان شما
(زبور عجم)

حافظ. سرم خوشست و بیانگ بلند می گویم

که من نسیم حیات از پیاله می جویم

اقبال. باین بهانه در این بزم محرمی جویم

غزل سرایم و پیغام آشنا گویم
بسبب برداشت از کلام حافظ، اقبال در پیام مشرق و زبور عجم خویش در حدود ۲۴ غزل را با حفظ وزن و سبک به استقبال حافظ می رود. البته این شامل اشعاری نیست که طبق قوافی حافظ سروده است.
حافظ. بیا که قصر امل سخت سست بنیادست

بیار باده که بنیاد عمر بر بادست

اقبال. بیا که ساز فرنگ از نوایر افتاده است

درون پرده او نغمه نیست فریاد است

حافظ. ما بدین در نه پی حشمت و جاه آمده ایم

از ید حادثه اینجا به پناه آمده ایم

اقبال. ما که افتند تر از پرتو مه آمده ایم

کس چه داند که چسان این همه ره آمده ایم

حافظ. در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد

عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد

اقبال. عقل چون پای در این راه خم اندر خم زد

شعله در آب دوانید و جهان برهم زد
استفاضه و استعانت از دیوان حافظ شیراز مختص به مساله و موضوع خاصی نیست. بلکه همه مسائل موجود را در برمی گیرد و از تعبیری که حافظ در اشعار خود بکار برده استفاده می کند. و از اوزانی که حافظ در آنها بسرایش غزل پرداخته نظیره می سازد. و با توجه به مضامین بکر لسان الغیب تسلیم سلیقه شعری وی می گردد. و در این مسیر صریحا مقام حافظ را گوشزد می کند.

حافظ. ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست؟

منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست؟

اقبال. عرب که باز دهد محفل شبانه کجاست؟

عجم که زنده کند رود عاشقانه کجاست؟

(پیام مشرق)

حافظ. شاه شمشاد قدان خسرو شیرین دهنان

که بمژگان شکند قلب همه صف شکنان

اقبال. حلقه بستند سر تربت من نوحه گران

دلبران، زهره و شان، گللبان، سیم بران

(پیام مشرق)

در دیوان اقبال شاهد غزلهائی هستیم که در آنها به تحلیل و تائیل بیتی از حافظ دست زده و یا مصرعی از آنرا بکار برده است.

حافظ. گوش کن پند ای پسر و زهره دنیا غم مخور

گفتمت چون در حدیثی گر توانی دارگوش

اقبال. در غم دیگر بسوز و دیگران را هم بسوز

«گفتمت روشن حدیثی گر توانی دارگوش»

(بانگ درا)

حافظ. تا ز میخانه و می نام و نشان خواهد بود

سر ما خاک ره پیر مغان خواهد بود

اقبال. زندگی جوی روان است و روان خواهد بود

این می کهنه جوان است و جوان خواهد بود

(پیام مشرق)

اقبال واصف بی نظیر حافظ بوده است. بنظر می آید که اولین بار با حافظ از طریق کتاب «حیات حافظ» (اردو) نوشته محمد اسلم جیراجوری و ترجمه انگلیسی دیوان حافظ (مترجم کلارک) و ترجمه المانی شرح شعر حافظ (شرح ترکی دیوان نوشته محمد افندی سودی) آشنا شده است.

اما بنا بر تحقیقاتیکه درباره شعر فارسی اقبال انجام داده ام، اولین کسی که اقبال را با شعر و سخن فارسی آشنا کرد سید میر حسن معلم و

مریی بزرگ او می باشد که در یک خانواده ایرانی چشم بجهان گشوده بود، وی به اقبال زبان فارسی آموخت و او را با اشعار شعرای بزرگ پارسی گوی از آنجمله حافظ شیرازی آشنا ساخت.

ناگفته نماند که شعر فارسی در شبه قاره اغلب در خانه ها خوانده می شد و پدر علامه اقبال شیخ نور محمد خود از علاقمندان عرفا و شعرای بزرگ فارسی گو بود.

اقبال از محتویات کتب لطیفه غیبی نوشته، میرزا محمد دارابی، لطائف اشرفی در بیان طوایف صوفیان و نفحات الانس جامی درباره حافظ آشنا بود. او عاشق سمبولیزم شعر حافظ بود و گوید:

برهنه حرف نگفتن کمال گویائی است

حدیث خلوتیان جز به رمز و ایما نیست

اقبال در موارد مختلف آثار خود چه فارسی چه اردو به نقل و تضمین و توصیف اشعار حافظ پرداخته است.

حافظ: بملازمان سلطان که رساند این دعارا

که بشکر پادشاهی ز نظر مران گدا را

اقبال: بملازمان سلطان خبری دهم زرازی

که جهان توان گرفتن بنوای دلنوازی
حافظ از جمله کسانی است که حجاب دنیا را با شجاعتی بی مانند دریده و برترفندهای بی شمار آن سبقت جسته و کمتر آرایه و پیرایه ای چشم حق بین وی را می فریبد و از تأمل درحقیقت دنیا و احوال گذران آن باز می دارد و اقبال حقیقت بین واله و شیدای این حقیقت است. حقیقی که درخشش بیداری دارد و عقل و دین حاکم بران است.

شاهد سخن درکنار گرفت و پریار آنرا بطریقی آراست تا با جمال دلاویزی دیده بی اعتنائی مردمان را که به عادات و آداب ظاهری غربی متمایل گشته بودند به معانی حکیمانه که درشعر خود بکار می برد، متوجه سازد. زیرا زبان حافظ اوج پختگی زبان شعر فارسی دریایان قرن هشتم است. شعری که اوج ظرافت معنوی را در قرن هفتم در هنر سعدی طی کرد و درقرن هشتم به دست حافظ به معراج ظرایف لفظی دست یافت.....

حافظ. اگر آن ترک شیرازی بدست آرد دل ما را

بخال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را

اقبال. بدست ما نه سهر قند ونی بخارائیس

دعا بگو زفقیران به ترک شیرازی
حقیقت اینستکه اثر حسن بیان، حسن اختراع، حسن ترکیب و حسن آهنگ حافظ همه عمر بر علامه محمد اقبال مستولی بوده است. گرچه که دراسرار خودی اشعاری مخالف با نظریات حافظ آمده بود، ولی ناگفته نماند که این مخالفت با اثرات سکرآور و معانی ظاهری بعضی از الفاظ و بیانات حافظ بوده است.

متناقض گوئی عارفانه بویژه شعرای عارف حدیثی تازه نیست. نه از حافظ شروع شده و نه به او خاتمه یافته است. رمز آمیزی و چند جانبی کلی، بعضی اشعار او را قابل انواع تعبیرات گوناگون کرده است. البته باید دانست که حافظ در ازاء هر بیت که درترک دنیا و امثالهم سروده، چند برابر آن ابیاتی درعشق به دنیا و حقیقت و حقانیت و کوشش و تلاش و انتقاد به زاهدان ریاکار دارد.

حافظ. زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست

درحق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست

اقبال. از نوا برمن قیامت رفت و کس آگاه نیست

پیش محفل جزم وزیر و مقام و راه نیست

درحقیقت نباید آزاد اندیشی او را با لاقیدی اشتباه کرد.

حافظ. دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیرما

چیست یاران طریقت بعد از این تدبیرما

اقبال. چیست یاران بعد از این تدبیرما؟

رخ سوی میخانه دارد پیرما
بررسی اوضاع تاریخی که حافظ مقارن آن عمر گذاشته است روشن می سازد که این سالک روشن ضمیر سنگینی چه شرایط اجتماعی و اخلاقی را بردل احساس کرده آنگونه که دراشعارش منعکس شده است. درهر حال سخن حافظ آئینه تمام نمائی است که از خلال آن میتوان جامعه آن روز ایران را بررسی کرد.

حافظ. شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل

کجا دانند حال ما سبکباران ساحل ها

اقبال. شب تاریک و راه پیچ پیچ و بی یقین راهی

دلیل کاروان را مشکل اندر مشکل افتادست

بهمین ترتیب هنگامی که درسال ۱۹۱۹ میلادی درامر تسرو لاهور حکومت نظامی اعلام شد علامه اقبال نیز با اشعار حافظ وسیله ای برای تسکین خویش می جست، چنانکه این حالت خود را درنامه ای خطاب به مهاراجه سرکشن پرشاد چنین بیان می کند:

«امروز هشتمین روزی است که حکومت نظامی می باشد..... خداوند فضل و کرم نماید من از اشعار حافظ تسکین گرفتم.»

هان مشو نومید چون واقف نئی زاسرار غیب

باشد اندرپرده بازیهای پنهان غم مخور

(۱۱)
عطیه بیگم درباره ملاقاتی که درسال ۱۹۰۷ میلادی درانگلستان با علامه اقبال داشته چنین می نویسد:

«وقت صحبت سخن از حافظ بمیان آمد و نظر به اینکه من علاقه زیادی به این شاعر بزرگ داشتم شعرهائی از او را خواندم.

اقبال نیز حافظ را بی اندازه ستایش کرد و گفت: «وقتی دررنگ حافظ هستم روح او در بدن من حلول می کند و شخصیت من درشخصیت او گم

می شود و من خود حافظ می شوم»

خلیفه عبدالحکیم می نویسد: بعضی از غزلهای فارسی اقبال چنان هستند که اگر آنها را در دیوان حافظ بیاوریم خواننده نمی تواند فرق بین آنها و کلام حافظ بگذارد.(۲) [تلفظ: «بیت شمس»] خلیفه حافظ شمس بوده اند و پروفیسور محمد منور گوید. «برخی از غزلهای فارسی اقبال آنچنان هستند که می توان بیشتر ابیات آنها را دردیوان حافظ شامل کرد. (۳) [تلفظ: «مؤخر»]

حافظ: نه هرکه چهره برافروخت دلبری داند

نه هرکه آینه سازد سکندری داند

هزار نکته باریکتر زمو اینجاست

نه هرکه سر برترشد قلندری داند

اقبال: جهان عشق نه میری نه سروری داند

همین بس است که آئین چاکری داند

بیا به مجلس اقبال ویک دوساغرکش

اگرچه سرنترشد قلندری داند

مثال های فراوانی وجود دارد که علامه اقبال چه قبل از انتشار اسرار خودی و چه بعد از آن تحسین بسیار برحافظ نموده است. ودلیل مخالفت او براثرات منفی آن اشعاری بود که برقلوب واذهان افراد سطحی وزوال پذیر گذاشت.

عجب مدار زسر مستیم که پیرمغان

قبای رندی حافظ بقامت من دوخت

صبا بمولد حافظ سلام ما برسان

که چشم نکته وران خاک آن دیار افروخت

اقبال خدمت غزل سرای شیراز سلام وارادت ارسال داشته و به آن شیرازی که از روشنائی چشم نکته وران فروزان است ویدیهی است که خواجه حافظ مهمترین شمع فروزان شیراز است.

اقبال می خواست که روح مقاومت در مردم ایجاد نماید. در چنین موقعی خواندن اشعار خواجه حافظ در خانقاه ها وعزلیکده ها مرسوم بود. قوالان مردم را به قناعت وسازش یا زمانه تشویق می کردند.

واینجاست که اقبال با استناد به گفته حافظ داد سخن می دهد:

در کوی نیک نامی مارا گذر ندادند

گرتو نمی پسندی تغییر کن قضا را

تأثیر عظیم اشعار حافظ در تشکیل وتکمیل شخصیت های عرفانی براستی امری کتمان ناپذیر است. در راستای توجه به علل این تأثیر پذیری وتحلیل شرایط آن جذبه های شدید دیوان لسان الغیب است که متکلمین ومفسرین ومتصوفین وشعرای مشهور را به وادی سلوک کشانده ودر اقلیم عرفان گامزن میدارد.

سینه شاعر تجلی زارحسن

خیزد از سینای او انوار حسن

علامه اقبال در کتاب خود به زبان انگلیسی بنام

The Development of
Metaphysics in Persia

(فلسفه ماوراء الطبیعه در ایران) دراین باره می نویسد که دلیل نظریات تحسین آمیز او می باشد.

ولی مقدمه اسرار خودی اقبال را می توان سرآغاز نظر جدید او درباره مخالفت کلی یا جزئی او با تصوف پنداشت. بطور کلی تصوف یا به عبارت دیگر نظریات وافکار واعمال صوفیان پشمنه پوش را مانع تحرک وپیشرفت امت مسلمان می پندارد. با این همه بیشتر اشعارش نه فقط ملول از اصطلاحات صوفیانه است بلکه بيمورد نیست اگر بگوئیم در آنها کلمات صوفیانه نسبت به کلمات فلسفی ومذهبی بسیار بکار برده شده است.

از مطالعه آثار اقبال می توان استنباط کرد که آثار علامه گویا جزوی از آثار صوفیان بزرگ است. وقتی علامه اقبال در خلال خطبات خود از شعور نبوت وشعور ولایت صحبت می کند در انجا نیز برای شعور اولیاء اهمیت شایانی قائل است (۴)

اگرچه سیاق سخن در کلیات دیوان اقبال به فخامت واستحکام کلام در دیوان لسان الغیب نیست ولی این شاعر وحکیم الامة بزرگ در طیفی از شیفتگی وبذور از هرگونه خودنمائی وخودپسندی سخن خود را بیان می کند. نه بینی خیر از آن مرد فرودست

که برمن تهمت شعر وسخن بست

جانمایه اساسی سخن اقبال را پندواندرز تشکیل می دهد وبرهر سخنی که سروده پند وجنش وحرکت همچون سپند می سوزد وعطرافشانی می کند.

نغمه گر معنی ندارد مرده است

سوز او از آتش افسرده است

(زبور عجم)

بی شک در میدان غزل که اقبال بیشتر اشعارش را در بیان آراء وعقاید خویش بکار بسته است، نمی باید توقع آنچنان نازک خیالی به معنای معمول کلمه را داشت. توصیفات اقبال پیوسته امرانه وقاطعانه می نماید. اما این مطلب پیش از آنکه به شیوه واسلوب سخنگویی وبیان شاعرانه او بازگردد و به آنها لطمه بزند، ریشه در مسائلی دارد که در فرایید مخاطبان عرضه می دارد ونیز به دیدگاه شاعر از تبیین اندیشمندانه مسائل مربوط می شود.

شعر را سوز از کجا آید بگوی

از خودی یا از خدا آید بگوی

(جاوید نامه)

اما آنچه به شعراورنگ وبوی خاصی می دهد وقابل بررسی ومطالعه است، آراء وافکار دینی - سیاسی اقبال سخت گوش است که به این نحو

بقیه در صفحه بعد

گفتار در صبر

از: شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی

در از خلق بر خویشان بسته ای است
اگر خود نمای است و گر حق پرست
به دامن در آویزدت بد گمان
نشاید زبان بداندیش بست
که این زهد خشک است و آن دام نان
بهل تا نگیرند خلقت به هیچ
گر اینها نگردند راضی چه باک؟
ز غوغای خلقتش به حق راه نیست
که اول قدم پی غلط کرده اند
از این تا بدان، زاهر من تا سروش
نبرد از حرف گیری به بند
چه در یابد از جام گیتی نمای؟
کز اینان به مردی و حیل و رهی
که پروای صحبت ندارد بسی
زمردم چنان می گریزد که دیو
عقیقش ندانند و برهیزگار
که فرعون اگر هست در عالم اوست
نگون بخت خوانندش و تیره روز
غنیمت شمارند و فضل خدای
خوشی را بود در قفاناخوشی
سعادت بلندش کند پایه ای
که دون پرورست این فرومایه دهر
حریصت شمارند و دنیا پرست
گدا پیشه خوانند و پخته خوار
و گر خامشی نقش گر ماوه ای
که بیچاره از بیم سر بر نکرد
گریزند از او کاین چه دیوانگی است؟!
که مالش مگر روزی دیگری است
شکم بنده خوانند و تن پرورش
که زینت بر اهل تمیزست عار:
که بدبخت زر دارد از خود دریغ
تن خویش را کسوتی خوش کند:
که خود را بیاراست همچون زنان
سفر کرد گانش نخوانند مرد
کدامش هنر باشد و رای و فن؟
که سرگشته بخت برگشته اوست
زمانه نراندی ز شهرش به شهر
که می رنجد از خفت و خیزش زمین
بگردن در افتاد چون خربه گل
نه شاهد ز نامردم زشت گوی
سراسیمه خوانند و تیره رای
بگویند غیرت ندارد بسی
که فردا دوست بود بیش و پس
به تشنیه خلقی گرفتار گشت
که نعمت رها کرد و حسرت برد
که پیغمبر از خبث ایشان نرست
ندارد، شنیدی که ترسا چه گفت؟
گرفتار را چاره صبرست و بس

به نقل از: بوستان سعدی
تصحیح و توضیح: استاد دکتر غلامحسین یوسفی
چاپ اول / ۱۳۵۹ ص ۱۶۴ تا ۱۶۶

اگر در جهان از جهان رسته ای است،
کس از دست جور زبانها نرست
اگر بربری چون ملک ز آسمان
به کوشش توان دجله را پیش بست
فراهم نشینند تر دامن انان
توروی از پرستیدن حق میج
چوراضی شد از بنده یزدان باک
بداندیش خلق از حق آگاه نیست
ازان ره به جایی نیاورده اند
دو کس بر حدیثی گمارند گوش
یکی بند گیرد دگر ناپسند
فرومانده در کنج تاریک جای
مپندار اگر شیرو گرو بهی
اگر کنج خلوت گزیند کسی
مذمت کنندش که زرق است و ریو
و گر خنده روی است و آمیزگار
غنی را به غیبت بکاوند پوست
و گر بینوایی بگرید بسوز
و گر کامرانی در آید زیبای
که تا چند از این جا به و گردن کشی؟
و گر تنگدستی تنک مایه ای
بخايندش از کینه دندان بزهر
چو بینند کاری به دست درست
و گر دست همت بداری ز کار
اگر ناطقی طبل بریاوه ای
تحمل گنان را نخوانند مرد
و گر در سرش هول و مردانگی است
تغنت کنندش گرانند خوری است
و گر نغز و پاکیزه باشد خورش
و گر بی تکلف زید مالدار
زبان در نهندش به ایذا چو تیغ
و گر کاخ و ایوان منقش کند
بجان آید از طعنه بروی زنان
اگر پارسایی سیاحت نکرد
که نارفته بیرون ز اغوش زن
جهان دیده را هم بدرند پوست
گرش حظ از اقبال بودی و بهر
عزب را نکوهش کند خرده بین
و گر زن کند گوید از دست دل
نه از جور مردم رهد زشت روی
گرت بر کند خشم روزی ز جای
و گر بردباری کنی از کسی
سخی را باندرز گویند بس
و گر قانع و خویشان داری گشت
که همچون بدر خواهد این سقله مرد
که یارد به کنج سلامت نشست؟
خدا را که مانند و انباز و خفت
رهایی نیابد کس از دست کس

علامه اقبال و حافظ شیرازی

بقیه از صفحه قبل

بارز و تا این درجه صمیمانه در کمتر شاعری دیده می شود. خاصه اگر به پایگاه والای مسؤولیتی که اقبال نسبت به حقیقت شعر اختیار کرده است، توجه کنیم ارزش و اهمیت اقدام شجاعانه وی را در پاسداری از زبان شعر به نیکوترین وجهی در می یابیم. نغمه مردی که دارد بوی دوست

ملتی را می برد تا کوی دوست
اقبال حق گو و حق جو، شعر را دستمایه حیات قرار داده و شاهین بلند پرواز را به پرواز در می آورد و برایشان با بیداری و شجاعت فرمان پرواز شاهی می دهد. آنگاه با سینه ای شکافته آدمیت را که اصل آدمی است گوشزد می کند و همه چیز و از جمله شعر را در خدمت نیت و مقاصد انسانی قرار می دهد.
قبای زندگانی چاک تا کی!

به پرواز آی و شاهینی بیاموز
شعر اقبال تنها عنصر خیال و ادبیات محض نیست و فقط به بیان مضامین ادبی اکتفا نمی کند بلکه سرشار از حکمت، فلسفه، عرفان، اخلاق، دین، تلمیحات تاریخی و قرآنی و همراه آن پیام اوست که خطوط اصلی آنرا با استدلال فکر و فلسفه و عقیده و علم درهم آمیخته و از همه مهمتر ظرافت بیان اوست که میتوان از جهان بینی و حتی ایدئولوژی او بدست آورد.
از نوا تشکیل تقدیر امم

از نوا تخریب و تعمیر امم

در حقیقت بین فکر اقبال و دیگران تفاوت های عظیم و آشکاری می بینیم و در می یابیم که نگرش و منش و خلق و خوی و نگاه او به جهان و زندگی با دیگران فرق دارد.

اهمیت اقبال از جهات مختلف محتاج هیچ تفسیر و توضیح نیست. او شاعری بزرگ و انقلابی و معمار واقعی پاکستان است.

هزاران نفر از دوستان او بیشتر ابیاتش را از بر دارند ناگفته نماند که اقبال در حدود ۱۵ هزار بیت شعر دارد که نه هزار آن بفارسی و بقیه به اردو می باشد. و این از افتخارات شعر فارسی است که مصلحتی این چنین زبان فارسی را برای گفتن راز دل و درون، بهتر و کامل تر تشخیص داده است. در آثار فارسی و اردو و انگلیسی اقبال بیش از ۶۰ شاعر فارسی گوی با نقد و تبصره های گوناگون مذکور افتاده اند. اقبال مصرع ها و ابیات سرایندگان متعددی را تضمین نموده، اوزان، بحر، قوافی و ردیف های بسیاری از ناموران شعر فارسی را عینا و یا با تصرفاتی نقل کرده است و روشن است که تحقیق و تتبع اقبال و گامزدن در دواوین شعر ای فارسی کاری سهل نبوده و این قدرت هنر مبتکرانه اقبال است که توانسته آن گونه از همه این سخنوران استفاده نماید که در نوع خود کم نظیر باشند و کوشش و پژوهشی ارزنده و قابل تحسین است و آن چنان که سبک تازه ای ابلاغ نموده که ناقدان سخن آنرا «سبک اقبال» نام نهاده اند.

کس نداند در جهان شاعر کجا است!

پرده او از بم و زیر نواست

آن دل گرمی که دارد در کنار

پیش یزدان هم نمی گیرد قرار

جان ما را لذت اندر جستجوست

شعر را سوز از مقام آرزوست
من به دریافتی قابل توجه درباره اشعار اقبال و هم اهنگی و نزدیکی آن به حافظ دست یافتم استنباطی آنچنان که براستی میتواند در شناخت اقبال و دیگر ناموران سخن فارسی و شناخت معانی مختلف در آنها سودمند و گره گشا باشد.

اقبال شاعر به معنای نظم آرا و قافیه سنج که مشابه آن در تاریخ ادب و فرهنگ بسیار باشد نیست. او حکیمی متفکر و تفکر انگیز است. فرزانه ای است دارای اندیشه های عمیق عرفانی و عواطف ژرف انسانی. شعر او عصاره حکمت عملی اسلاف ماست. همانطور که شعر حافظ اوج اعتلای حکمت نظری می باشد.

پس از من شعر من خوانند و دریابند و می گویند

جهانی را دگرگون کرد یک مرد خود آگاهی

(پایان)

پانویس ها:

۱ - عطیه بیگم ترجمه از برنی، چاپ اکادمی اقبال کراچی، صفحه ۱۱ - ۱۰

۲ - خلیفه عبدالحکیم - فکر اقبال صفحه ۳۷۴

۳ - علامه اقبال کی فارسی غزل، صفحه ۵۸

۴ - رجوع شود به مقاله اول از مجموعه مقالات اقبال بنام احیاء فکر دینی در اسلام ترجمه احمد آرام

«قرآن و اقبال»

از: دکتر علوی مقدم استاد دانشکده ادبیات مشهد

بسم الله الرحمن الرحيم

گر تو می خواهی مسلمان زیستن

نیست ممکن جز به قرآن زیستن

اقبال هم شاعر است و هم فیلسوف و شاید بتوان گفت: متفکری است که جهان اسلام کمتر نظیر او را دیده است. اقبال دانشمندی است که علم مغرب زمین- نه ظواهر تمدن غربی- و فلسفه و عرفان مشرق زمین را، بدون تعصبات جاهلانه و کوتاه نظرانه، درهم آمیخت و به مشرق زمینی ها گفت: تمدن اروپا، درخور تقلید نیست و تمدنی است نارسا. تمدن فرنگ از اداره جامعه فرنگیان، عاجز است پس چگونه می تواند شرقیان را رهبری کند؟! جوامع اسلامی باید به اقبال بیالند و به وجود او افتخار کنند؛ زیرا اقبال کسی بود که می گفت: مسلمانها باید متحد شوند (۱)؛ زیرا به اعتقاد او، امت اسلامی، دارای نظام واحد و قوانین و سنن و آداب واحدی می باشند، پس باید اختلاف را کنار بگذارند و همبستگی کامل داشته باشند.

اصل حق را حجت و دعوا یکی است

خیمه های ما جدا دلها یکی است
اقبال، جوهر عقیده اسلام را که یگانگی و وحدت است و اعتصام به حبل الله و چنگ زدن به ریسمان خدا که وسیله این وحدت است، چنین بیان کرده و گفته است:

ما همه خاک و دل آگاه اوست

اعتصامش کن که حبل الله اوست

رموز بی خودی/ ۱۱۹

که اشارتی است به آیه:

«واعتصموا بحبل الله جميعا و لا تفرقوا واذکروا نعمة الله علیکم اذ کنتم اعداء فالف بین قلوبکم فاصبحتم بنعمته اخوانا»

سوره آل عمران/ ۱۰۳

«واعتصموا(۲)» یعنی: متمسک شوید؛ خطاب جمع است و مورد: خطاب، ملت اسلام، باتوجه به آیات قبل که سخن از فتنه انگیزی یهود و پراکنده کردن مسلمانها بوده، علی القاعده باید منظور از «حبل الله» اسلام باشد که یک دین مطابق عقل و فطرت انسانی است.

«حبل الله» خواه اسلام باشد و خواه قرآن، مقید به زمان و مکان نمی باشد و این خود، یک استعاره تمثیلیه است؛ زیرا حالت و موقعیت مسلمانان در تمسک آنان به کتاب الله و یا در متحد بودن و همپشت یکدیگر بودن، تشبیه شده به حالت چنگ زدن کسی از مکان بلندی به ریسمانی محکم که در آن امنیت است و از سقوطش جلوگیری می کند.

البته آن کس که به «کتاب الله» چنگ زند «کان اخذا بالاسلام» است (۳) فعل نهی «لا تفرقوا» هم به ما می فهماند که مسلمانها نباید به راههای مختلف بروند بلکه باید به قبله واحدی، توجه کنند، هدف واحدی داشته باشند، به راهی بروند که قرآن دستور داده و پیامبر اکرم «ص» امر فرموده است.

سپس قرآن، گفته است: فالف بین قلوبکم» که نکته ای بس لطیف دارد یعنی الفت باید، باطنی باشد میان دلها که مرکز احساسات است، باشد، الفت ظاهری چندان ارزشی ندارد. (۴)

شهرت اقبال بیشتر از لحاظ شعر و شاعری اوست ولی باید دانست که او کتاب بسیار نفیس «احیای فکر دینی در اسلام» را نیز برای ما به یادگار گذاشته است.

اقبال، هشت مجموعه شعر فارسی، اشاعه داده و از این جهت باعث رونق ادب فارسی نیز گردیده و بازار زبان فارسی را، در شبه قاره، از نو گرم گردانیده است.

اقبال شعر را وسیله راهنمایی مردم می داند و برآنست که هدف شاعر باید نشر حکمت باشد و انسان سازی کند
شعر را مقصود اگر آدم گری است

شاعری هم وارث پیغمبری است.

اقبال عقیده دارد که شاعر خفتگان را با ساز شعر، برمی انگیزد ولی اگر شاعری افکار پست و بدآموزی در مردم جامعه، تبلیغ کند، سخنانش مانند افیون مخدر است و توده ها را از راه سعادت، باز می دارد.

اشعار اقبال، گاه از لحاظ ترکیب الفاظ زیبا و استوار، نیست، لیکن از لحاظ مضمون بسیار عالی است، مثلا در همین قطعه معروف که اقبال گفته است:

ساحل افتاده گفت: «گرچه بسی زیستم

هیچ نه معلوم شد، آه: که من چیستم»
موج ز خود رفته ای تیز خرامید و گفت:

«هستم اگر می روم، گر نروم نیستم»
که مضمون، بسیار خوبست و در واقع گفته است:

ساحل، چون ساکن و بیکاره است، هیچ است و موج چون دائم در جنب و جوش است، موجود می باشد و وجود دارد، ولی ترکیب الفاظ، زیاد استوار، نیست؛ زیرا «خرامیدن» به معنای راه رفتن بتانی و اهستگی است. «تیز خرامید» در واقع، اجتماع ضدین است! اما مضمون بسیار عالی است و باید دقت کرد؛ زیرا او گفته است:

ساحل، چون نمی جنبید و حرکت ندارد، از هست و نیست خود خبر ندارد اما موج که در جنبش است، لذت هستی را می چشد. (۵)

البته باید توجه داشت که مهم ترین جنبه شاعری اقبال، معانی و

مقاصدی است که در شعر او هست و نه جنبه لفظی. و ما نباید مضمون و معنای بسیار عالی را فدای لفظ کنیم. و نیز باید بدانیم که زبان مادری اقبال زبان اردو بوده است و زبان فارسی را وسیله بیان مقاصد فلسفی و علمی خود قرار داده و بدین زبان افکار بلند خود را باز گفته است؛ اینست که نباید الفاظ و تعبیرات او را مورد عیبجویی و خرده گیری قرار دهیم. اقبال از زمانی که زبان فارسی را فرا گرفت و در این زبان تبحر یافت، فارسی را برای شعر گفتن برگزید و شعر را هم وسیله ای برای پیشبرد مقاصد خود به کار برد.

اقبال، در منظومه های «اسرار خودی» و «رموز بیخودی» پیامی را که برای بشریت داشت، تشریح کرد. اقبال در مثنوی «اسرار خودی» به مسلمانها اندرز می دهد که باید قبل از هر چیز مسلمانها خود را بشناسند و به خود تکیه کنند. خود فراموشی باید از میان مسلمانان ریشه کن گردد.

رساله «پیام مشرق» اقبال، حاوی مجموعه اشعار اوست به زبان فارسی «ز بور عجم» اقبال، حاوی اشعار است، عرفانی و دارای مضامین عالی در شرافت انسان و اهمیت انسان

«جاوید نامه» اقبال را عالی ترین آثار منظوم او دانسته اند و این منظومه، درباره مسائل گوناگونی است که انسان، در زندگی روزانه اش با آنها روبروست.

اقبال، علاوه بر اینکه شاعر بود و فیلسوف، مسلمانی بود بزرگ و قرآن شناسی که جهان اسلام، نظیر او را کمتر دیده است.

به قرنی آسمان فضل و دانش

فروزان، اختری زاید چو اقبال

بهار

عظمت اقبال از لحاظ شعری، در آنست که به زبانی شعر سروده که زبان مادری او، نیست و آن را به درس آموخته است. اقبال نه تنها با تعالیم عالیه خود پر کردن مسلمانها، حق دارد بلکه به گردن زبان

فارسی نیز حق بزرگی دارد، زیرا زبان فارسی که بادیانس استعمار، نزدیک بود، در شبه قاره از یادها برود، اقبال دوباره، زنده کرد و روح آزادگی و استغناء را با زبان فارسی و به شعر فارسی در کالبد مرده هند و پاکستان دمید، اینست که باید گفت:

اقبال، خدمتی ارزنده به زبان فارسی نیز کرده است و زبان نیم مرده فارسی را در شبه قاره زنده کردو در نتیجه رابطه ادبی و سیاسی ایران و هندو پاکستان مسلمان را احیاء کرد و زمینه را برای همبستگی اسلامی و تشکیل اتحادیه های سیاسی و اقتصادی، فراهم آورد (۶)

و شاید بی مناسبت نگفته باشند:

عصر حاضر، خاصه اقبال گشت

واحدی کز صد هزاران برگذشت.

اقبال برآنست که هر جامعه ای باید قانونی داشته باشد و جامعه، بدون داشتن قانون، حیات اجتماعیش در هم و برهم خواهد شد و آشفتگی پیش خواهد آورد، زیرا این قانون به منزله لنگر کشتی است، این قانون به منزله نورافکنی است که اجتماع را به ساحل نجات رهبری می کند. برای مسلمانها این قانون، همان قرآن است و به قول خود او:

نقش قرآن چونکه بر عالم نشست

نقشه هایش پاپ و کاهن را شکست

تا اینکه دریاره اهمیت قرآن و تاثیر این قانون آسمانی، چنین گفته است:

چونکه در جان رفت، جان دیگر شود

جان چو دیگر شد، جهان دیگر شود

از اشعار و نوشته ها و خطابه های اقبال چنین استنباط می شود که وی،

احاطه کامل به معارف اسلامی داشته و در قرآن مجید مطالعه عمیق کرده و دوران عمرش را به مطالعه قرآن، گذرانده بوده است.

اقبال در شعری بیان کرده که مسلمانان یا تمسک به قرآن و اعتصام بدان، استوار خواهند شد و رشته اتصال آنان به یکدیگر قرآن است که «لاریب فیه» می باشد و تبدیل و تحریف در آن راه ندارد.

ان کتاب زنده قرآن کریم

حکمت او لایزال است و قدیم

نسخه اسرار تکوین حیات

بی ثبات از قوتش گیرد ثبات

حرف او را زیب نی تبدیل نی

آیه اش شرمنده تاویل نی

رک: رموز بی خودی ص ۱۱۵

که این اشعار اشارتی به دو آیه:

«ذلک الکتاب لاریب فیه....» سوره بقره ص ۳

«ذلک لا تبديل لکلمات الله ذلک هو الفوز العظيم» می باشد.

سوره یونس ص ۶۴

اقبال قرآن مجید را، «نسخه اسرار تکوین حیات» خوانده و سپس به آیه قرآن

اشاره کرده و گفته است این کتاب با عظمت، از اعوجاج و پیچیدگی بدور است و جای شک و تردید در آن نیست و برای راهنمایی بشر، نازل شده است. و آنجا که اقبال گفته است: «حرف او را ریب نی تبدیل نی» مقتبس از آیه ۶۴ سوره یونس می باشد که در صدرایه، قرآن مجید، برای «اولیاء الله» در زندگی دنیا و زندگی جهان واپسین بشارت است «لهم البشرى فى الحیوة الدنيا وفى الآخرة....»

صدرایه ۶۴ / یونس

ودراین وعده ها، تبدیل و تغییر راه ندارد و خدا به این وعده ها، وفا می کند «لا تبديل لکلمات الله» و این یک سعادت یزگر است.

قرآن، در شعر اقبال بخوبی جلوه گر است و پیداست که اقبال در شعر خود، از قرآن بهره برده مثلا آنجا که خواسته است، رحمت پیامبر اکرم «ص» را بیان کند، چنین گفته است:

ان که بر اعداء در رحمت گشاد

مکه را پیغام «لا تفریب» داد

مثنوی اسرار خودی ص ۲۳

که از روز فتح مکه و رحمت و بخشایش آن حضرت بر اسرای قریش که مرگ خود را حتمی می دانستند یاد کرده که تلمیحی است به آیه

«قال لا تشریب علیکم الیوم یغفر الله لکم و هو ارحم الراحمین» سوره یوسف ۹۲

که آیه در اصل در باب یوسف است که به برادران گناهکار امنیت خاطر داده و گفته است امروز هیچ گونه توبیخ و سرزنشی بر شما نخواهد بود، آسوده باشید و یوسف بزرگوار نه تنها از حق خود صرف نظر کرده بلکه افزوده است که خدا نیز شما را می بخشد؛ زیرا او «ارحم الراحمین» است.

اقبال، پراکندگی و تفرقه را نکوهش می کند و برآنست که مسلمانها باید متحد شوند و متشت نباشند و چنانچه با یکدیگر پیوند داشته باشند، قدرتی بزرگ در جهان خواهند بود. اقبال در این باره گفته است:

در جماعت فرد را بینیم ما

از چمن او را چو گل چینیم ما

رموز بی خودی ص ۹۱

و نیز گفته است:

در نبرد زندگی یار همد

مثل همکاران گرفتار همد

رموز بی خودی ص ۹۱

و نیز اقبال، انس و الفت جماعات بشری را، چنین بیان کرده است:

مردمان خو گر به یکدیگر شوند

سفته در یک رشته چون گوهر شوند

رموز بی خودی ص ۹۱

که تمام اینها مقتبس از آیه:

«واعتصموا بحبل الله جميعا و لا تفرقوا....»

سوره آل عمران ص ۱۰۳

می باشد.

محمد جواد مغنیه، ضمن اینکه در بحث از آیه مزبور، کلمات آیه را توضیح داده، در معنای کلی آیه، گفته است (۸)

مسلمانان باید پیرو دین واحد و رسول واحد و کتاب واحد باشند، زیرا خدا نیز فوائد اعتصام به «حبل الله» را بیان کرده است. وضع عربهای مسلمان اولیه که گرفتار اختلاف بودند و سالها میان دو قبیله «اوس» و «خزرج» جنگ و نزاع بود و به برکت اسلام با یکدیگر برادر شدند، بهترین نمونه است.

اقبال، بخش پایانی آیه مورد بحث را، چنین در شعر گنجانده است:

ما ز نعمتهای او اخوان شدیم

یک زبان و یک دل و یک جان شدیم

که اشارتی است به «.... فاصبحتم بنعمته اخوانا....»

اقبال بر آنست که در سایه کلمه توحید، انسانها می توانند به سر منزل هدایت برسند و کلمه توحید سبب گسلاندن بند های دست و پا گیر است؛ زیرا مسلمانها باید بدانند که اهل اسلام همه یک قبله و یک هدف دارند و توحید و ایمان وجه مشترک همه مسلمانها می باشد و مسلمین باید بندهای دیگر را پاره کنند و از پا بکشایند تا به آزادی رسند.

بندها از پا گشایند بنده را

از خداوندان ربایند بنده را

رموز بی خودی ص ۹۳

این همان چیزی است که قرآن مجید در آیه:

«... و یضع عنهم اصرهم والاغلال التى کانت علیهم...» آمده است.

سوره اعراف/ ۱۵۷

در بخش نخستین آیه، قرآن مجید گفته است.

این پیامبر بزرگوار، هدف اصلیش به زنجیر کشیدن توده های مردم و استثمار و استعمار آنها نیست، بلکه می خواهد بارهای گران را از دوش آنان بردارد و غل و زنجیرهایی که بر دست و پا و گردن آنان می باشد، در هم شکند

بقیه در صفحه ۱۱

«فـرآن واقعـت»

بقیه از صفحه ۱۰

و بندها را گشاید و آنها را از چهل و بی خبری برهاند و زنجیر چهل و نادانی و خرافات را از دست و پای بشریت بگشاید.
اقبال، طلوع اسلام و زادن پیامبر اکرم «ص» را سبب حریت و آزادی و مساوات و برابری و اخوت و برادری نوع بشر دانسته و چنین گفته است:
زادن او مرگ دنیای کهن

حریت زاده از ضمیر پاک او
عصر نوکاین صد چراغ آورده است
کل مومن اخوة اندر دلش

حریت سرمایه آب و گلش
رک: ۶۹، ۷۰ اقبال شناسی
و در اشاره به خاتمیت نبی اکرم و پیامبر مکرم که خاتم پیامبران است، چنین سروده:
ای ترا حق خاتم اقوام کرد

که ناظر به آیه:
ماکان محمد اباحد من رجالکم و لکن رسول الله و خاتم النبیین

سوره احزاب/ ۳۳
برخی از قرآنها، کلمه «خاتم» را به کسرتاء ضبط کرده‌اند. در تفسیر کشاف، چاپ بیروت، علاوه بر اینکه به روایت «ابوعمر و بصری» خاتم به کسرتاء ضبط شده، زمخشری خود نیز توضیح داده که او خاتم پیامبران است(۹).

ابوحیان اندلسی، متوفی به سال ۷۵۴ هـ در تفسیر بحرالمحیط، ذیل آیه مزبور نوشته است (۱۰): «و قرء الجمهور خاتم بکسرتاء بمعنی اته ختمهم ای جاء آخرهم»
اقبال، به انسانها توصیه می‌کند که رنگ ایمان و توحید و اسلام را بپذیرید و رنگهای غیرخدايي را از خود دور کنید و بشوید.
قلب را از صبغة الله رنگ ده

عشق را ناموس و نام و ننگ ده
مثنوی اسرار خودی/ ۵۹
که اشارتی است به آیه:
صبغة الله و من احسن من الله صبغة

سوره بقره/ ۱۳۸
و خواسته است بگوید: مردم باید رنگ خدایی بپذیرند یعنی رنگ وحدت، رنگ تقوا رنگ عدالت و مساوات، رنگ برادری و برابری که در نتیجه پذیرفتن این رنگ خدایی، می‌توانند نزاعها و کشمکش‌ها را از میان بردارند و ریشه‌های نفاق را بکنند: زیرا اگر انسانها رنگ خدایی بپذیرند، روح و جان آنها از آلودگی پاک خواهد شد، اگر انسانها رنگ خدایی بپذیرند، رنگهای خرافی و موهوم را از خود دور خواهند کرد.
اقبال، پیروی از احکام شرع را ضروری دانسته و گفته است:
توهم از بار فرائض رومتاب

برخوری از «عنده حسن المأب»
مثنوی اسرارخودی/ ۴۱
که اشارتی است به آیه:
«... ذلك متاع الحياة الدنيا والله عنده حسن مأب»
سوره آل عمران/ ۱۴

در صدر آیه قرآن مجید گفته است: «زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین والقناطر المقنطرة من الذهب والفضة والخيل المسومة والانعام والحرث...» و این علاقه به زن و فرزند و اموال و ثروت و دیگر چیزهای مادی را قرآن، حیات دنیا و زندگی پست و پایین دانسته و از آن به «متاع الحیوة الدنیا» تعبیر کرده و در پایان آیه به زندگی عالی‌تر که در انتظار بشر است، اشاره کرده و گفته است «والله عنده حسن المأب» یعنی سرانجام نیک در نزد خداست.

اقبال، برای پرورش خودی، علاوه بر اطاعت از احکام شرع، ضبط نفس و خودداری از محرمات و آنچه منافی شوؤن انسانیت است، ضروری دانسته و چنین گفته است:
نفس تو مثل شتر خود پرور است

خود پرست و خود سوار و خود سر است
مرد شو، آور زمام او به کف
تا شوی گوهر اگر باشی خرف

هر که بر خود نیست، فرمانش روان
می‌شود فرمان پذیر از دیگران
مثنوی اسرار خودی/ ۴۲
تا آنجا که می‌گوید:
خوف را در سینه او راه نیست

خاطرش مرعوب غیرالله نیست
مثنوی اسرار خودی/ ۴۳
و گویا اقبال، به بخش پایانی تمام (۱۱) آیاتی که عبارت

«... ولاخوف علیهم ولاهم یحزنون» دارد، توجه داشته است.

در آیه ۱۱۲/ سوره بقره، قرآن مجید گفته است:
«بلی من اسلم وجهه لله و هو محسن فله اجره عند ربّه ولاخوف علیهم

ولا هم یحزنون» که قرآن، شرط ورود به بهشت را «قالوا لن یدخل الجنة...» آیه، ۱۱۱/ بقره
تسلیم محض در برابر خدا و انجام عمل نیک دانسته است و اهمیت عمل صالح را بیان کرده و بر آنست که کار خوب در پی ریزی کاخ سعادت انسان موثر است.

اقبال، اعلای کلمه «الله» و فداکاری در راه حق و ایجاد وحدت و همبستگی میان همه مسلمانان را، قطع نظر از اقلیم و نژاد و وطن و رنگ و زبان، توصیه می‌کند و برآنست که وطن جغرافیائی، موجب تفرقه است و وطن ایمانی است که کثرت را به وحدت، تبدیل می‌کند.
ما که از قید وطن بیگانه ایم

چون نگه نور دو چشمیم و یکیم
از حجاز و چین و ایرانیم ما
شبنم یک صبح خندانیم ما
مثنوی اسرارخودی/ ۲۳
به اعتقاد اقبال، مسلمانها از انتساب به محمد«ص» به وجود آمده‌اند و نه از جهت نژاد معین و رنگ و اقلیم خاص؛ زیرا اقبال گفته است:
ما زحکم نسبت او ملتیم

اهل عالم را پیام رحمتیم
که در واقع در نظر اقبال، مرز ایمان و اسلام است که مسلمانان را از کافران، جدا می‌کند و ملت اسلام همه از انتساب به محمد«ص» درست می‌شود، همان کسی که رحمت عالمیان بود و خدا درباره اش گفته است:
«و ما ارسلناک الا رحمة للعالمین»

سوره انبیاء/ ۱۰۷
پیامبر، رحمت برای جهانیان است؛ زیرا تشرآیینی را به عهده گرفته است که سبب نجات همگان می‌تواند باشد و این پیامبر برنامه‌ای آورده که عمل بدان می‌تواند به تمام بدبختیها و نابسامانی‌ها و سیاه روزیهای بشر، خاتمه بدهد، اینست که او خود رحمت است و برنامه‌اش هم رحمت است.
اقبال برآنست که اسلام، دین ابراهیم می‌باشد و ابراهیم است که از دیر باز، مارا مسلم نامیده است.
ما فمسلمانیم واولاد خلیل

از ایبکم گیر اگر خواهی دلیل
مثنوی رموز بی خودی / ۹۵
که اشارتی است به کلام خدا در سوره حج آیه ۷۸
«... مله ایبکم ابراهیم هو سماکم المسلمین من قبل و فی هذا...»
یعنی: اسلام، دین پدر شما ابراهیم است و اوست که از دیر باز، شما را مسلم نامیده است. و این همان آیین پدر شما، ابراهیم، است و او شمارا در کتب پیشین مسلمان نامید و همچنین در این کتاب اسمانی (=قرآن).
اقبال، آنان را که در راه عقیده و برای اعلای کلمه «الله» جهاد کنند ستوده و برآنست که هدف اصلی مرد مجاهد باید نشر کلمه توحید باشد و اعلای کلمه حق ولی جهادی که برای کشور گشایی و تصرف زمینهای دیگران باشد، اقبال می‌نکوهد و می‌گوید:
هر که خنجر بهر غیر الله کشید

تیغ او در سینه او آرمید
مثنوی اسرار خودی / ۶۱
و این همانست که قرآن مجید گفته است:
«وجاهدوا فی الله حق جهاده...»
سوره حج / ۷۸

اکثر مفسران، جهاد را در این آیه، همان طوری که از مفهوم لغوی آن استفاده می‌شود به معنای هرگونه جهاد و کوشش گرفته‌اند خواه مبارزه با هوسهای سرکش باشد که جهاد اکبر است و خواه پیکار با دشمنان ظالم و ستمگر باشد که جهاد اصغر است و باید خلوص نیت و انجام دادن عمل برای خدا باشد و اینست معنای «حق جهاده» (۱۲).

اقبال، امید را زندگی و ناامیدی را مرگ دانسته و برآنست که انسانها نباید در زندگی نا امید باشند و نا امید نامرادی است و این مفهوم را چنین بیان کرده و گفته است:
مرگ را سامان زقطع آرزوست

زندگانی محکم از لاتقنطوا است
مثنوی رموز بی خودی / ۹۶
که این خود اشارتی است به آیه:
« قل یا عبادي الذین اسرفوا علی انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هو الغفور الرحیم.»

سوره زمر / ۵۳
که به قول قرطبی (۱۳) «و قال علی بن ابی طالب: ما فی القرآن آیه اوسع من هذه الایة» شمول و گستردگی این آیه به حدی است که امام علی علیه السلام گفته است: در تمام قرآن آیه ای، وسیع تر (از لحاظ شمول رحمت) از این آیه، نیست، زیرا چنانچه به کلمات موجود در این آیه بدقت بنگریم، به اعجاز کلمات پی خواهیم برد بویژه که در بخش پایانی قرآن گفته است: «ان الله یغفر الذنوب جمیعا» و جمله را با حرف تاکید «ان» آغاز کرده و سپس کلمه «الذنوب» که جمع محلّی به الف و لام آمده است و افاده عموم می‌کند و آن گاه کلمه «جمیعا» هم به عنوان تاکید آمده و در پایان هم دو کلمه «غفور» و «رحیم» که از اوصاف امید بخش است آورده شده، بنابراین جایی برای یأس و ناامیدی نخواهد بود (۱۴).

اقبال، فرمان خدایی را درباره فراگرفتن دانش و خواندن و نوشتن که خدا، در قرآن مجید نیز بدان دستور داده، چنین در شعر گنجانده است:
حرف «اقرا» حق به ما تعلیم کرد

رزق خویش از دست ما تقسیم کرد

که اشارتی است به اینکه خدای بزرگ به ما مسلمانان فرمان داده که بخوانیم و بیاموزیم و دانش فرا گیریم ولی او، علم رسمی، که آفل است و غروب می‌کند و از ذوق و عشق عاری است، نمی‌پسندد.
سوز عشق از دانش حاضر مجوی

کیف حق از جام این کافر مجوی
که خواسته است بگوید: علوم مادی حال و ذوق و عشق نمی‌آموزد.
مثنوی اسرار خودی / ۶۵
اقبال برآنست که این علم، بیماریهای ظاهری را درمان می‌کند و از علاج دردهای باطنی و معنوی ناتوان است، اینست که توصیه می‌کند که مسلمانها باید علوم و سنن خود را احیاء کنند.
آتش افروز از خاشاک خویش

شعله‌ای تعمیرکن از خاک خویش
علم مسلم کامل از سوز دل است
معنی اسلام، ترک آفل است
چون زبند آفل ابراهیم رست
در میان شعله‌ها نیکو نشست
مثنوی اسرار خودی / ۶۴

که اشارتی است به آیه:
فلما جن علیه اللیل و رأى کوكبا قال هذا ربی فلما افل قال لا احب الا فلین

سوره انعام / ۷۶
که ابراهیم در مخاصمه با بت پرستان گفت: من آنچه که آفل باشد و غروب کند، دوست ندارم و خدای یکتا را می‌پرستم که باقی ماست و آن را شایسته عبودیت و ربوبیت می‌دانم که همیشگی است.
و چه زیبا سروده است اقبال آنجا که گفته است:
تا رک آفل ابراهیم خلیل

انبیاء را نقش پای او دلیل
که مصراع نخست، اشارتی است به بخش پایانی آیه ۷۶ سوره انعام «... فلما افل. قال لا احب الا فلین» و مصراع دوم، اشارتی است به آیه ۹۷ سوره آل عمران که خدا گفته است: «فیه آیات بینات مقام ابراهیم...» یعنی: در آن خانه نشانه‌ها و آیات ربوبیت هویداست و جایگاه ابراهیم است «و من دخله کان آمنا» و هر که به آن، درآید، ایمن باشد. این خانه، نخستین خانه توحید است و نخستین جایگاهی است که برای پرستش خدا ساخته شده و برای آنان که به آن خانه، پناه برند، امنیت است، خانه‌ای است پربرکت.
اقبال، فرمان خدایی را به ابراهیم و اسمعیل که خانه کعبه باید براساس تقوا و طهارت بنا شود، چنین بیان کرده است:
جوی اشک از چشم بی خوابش چکید

تا پیام «طهرا بیتی» شنید
مثنوی رموز بی خودی / ۱۰۱
مصراع دوم بیت، اشارتی است به آیه:
«... و عهدنا الی ابراهیم و اسمعیل ان طهرا بیتی للطائفین و العاکفین والرتع السجود»

سوره بقره / ۱۲۵
و دستور خدایی اینست که خانه کعبه براساس تقوا و طهارت باید بنا شود و در واقع، اضافه بیت به «الله» جنبه سمبلیک دارد تا اشارتی باشد به اینکه ذات مقدس خدایی، در این مکان، حاضر و ناظر است و «بیت الله» خانه کسی نیست، خانه هیچ یک از انسانها نیست، به کشور خاصی تعلق ندارد، از آن دولت مخصوصی نیست، کسی جز خدا مالک آن نمی‌باشد متعلق به همه مسلمانان است، همه مردم در آن خانه، حق دارند و کسی نمی‌تواند، دیگری را مانع شود (۱۶)
این نکته نیز گفتنی است که ضرورت شعری، اقبال را برآن داشته که در مصراع نخستین فعل را مفرد بیاورد «جوی اشک از چشم بی خوابش چکید» در صورتی که متن پیام به صیغه مثنی می‌باشد و «... طهرا بیتی...» است.

البته باید دانست که این خطاب و پیام درآیه:
«... و طهر بیتی للطائفین والقائمین والرتع السجود»
سوره حج / ۲۷

به صورت مفرد آمده؛ زیرا مورد خطاب، ابراهیم است و اسماعیل، عنوان تبعی دارد و در واقع عمل تطهیر به عهده ابراهیم علیه السلام است و اسماعیل، یاری دهنده اوست (۱۷)
اقبال، آیه «واذ قال ربک للملائكة انی جاعل فی الارض خلیفه...»
سوره بقره / ۳۰

را چنین در شعر گنجانده و گفته است:
تاخدای کعبه بنوازد ترا

شرح انی جاعل سازد ترا
مثنوی اسرار خودی / ۲۵
که انسان سرپرست زمین می‌شود و خلافت آن را به عهده می‌گیرد و این منصب بس بزرگ به انسان عطا می‌شود و آدمی تامقام خلیفه الهی بالا می‌رود.

اقبال کلمه «امانت» را درآیه:
«انا عرضنا الامانة علی السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها و اشفقن منها و حملها الانسان انه کان ظلوما جهولا»
سوره احزاب / ۷۲

«قرآن مجید» دانسته و گفته است که قرآن با آن عظمت درسینه اطفال ماجای می‌گیرد
آن که دوش کوه بارش برنثافت

سطوت اوزهره گردون شکافت
بقیه در صفحه ۱۲

بقیه از صفحه ۴

و عملی را نفی کند فرمان خداوند را که اخذ از رسول باشد نفی کرده است، بنابراین هر کس که گوید ظواهر و اوامر شرعیه و حشر و نشر و امور اخروی که پیمبران از جانب خداوند خبر داده‌اند رمز و مثل است و

مراد است و ظواهر را عمل و اعتقاد واجب نیست، او کتب آسمانی و انبیا و مرسلین را تکذیب کرده است و با این عقیده از اسلام خارج و خون او حلال و سزاوار و مجازات و مستوجب عذاب الیم در مرجع و مال است و ما خود را از این عقیده می‌زا و برکنار می‌دانیم. و اما اگر کسی قائل باشد باینکه دین خدا را ظاهری و باطنی است و ظاهر همان اعمال محسوس و مشاهدی که در شرایع شریفه واجب است و پیغمبران آن را از جانب خداوند برای بشر آورده‌اند و باطن عبارت است از معرفت آن اعمال و علم بآنچه که برای فاعل آن ثواب دائم و برای تارک آن عقاب ملازم بیار می آورد و علم به حقیقت توحید و وعد و وعید خداوند و مانند این معارف که با ادله و براهین از سوی ائمه هداة میامین مستفاد می شود در این صورت اوامر ظاهری و اعمال واجب شرعی مورد عمل قرار می گیرد و معانی باطنی حقیقی آن با تعلم و استفاده از هادیان برمعارف مورد علم و اطلاع واقع می شود، و مراد ما از ظاهر و باطن همین است و هرکس قیام بهردو عبادت علمی و عملی کند به حکمتی دست می یابد که خداوند آن را با کتاب خود مقرون ساخته و به خیر فراوانی می رسد که خداوند فرموده: «ومن یؤت الحکمة فقد أوتی خیرا کثیرا» (۲۶) مسلم است که ما برقائل و معتقد این رای اعتراضی نداریم زیرا او میان عمل و علم جمع کرده و برکسانی که خداوند را برحرفی ظاهر مجرد بدون معنی و باطن عبادت می کنند مانند حشویه عوام و اهل تقلیدی که اضل من الانعام هستند و همچنین برکسانی که بیاطن گرویده و ظاهر را کنار افکنده مانند غلات ملاعین که مارق از اسلام اند برتری دارد و ما این دو گروه یعنی قائل به ظاهر فقط یا باطن فقط را هالک و درزشت ترین وادی ضلال سالك می‌دانیم و اینان هستند که خداوند درباره آنان فرموده: «الم ترالی الذین اوتوانصیبا من الکتاب.

علی بن الولید باستناد این آیه چنین اظهار می دارد که ائمه هدات که قرناء کتاب و راسخون در علم و عالم به معانی تاویلیه و لباب قرآن اند؛ بما خبر داده‌اند که این آیه شریفه حال دو گروه را بیان می‌دارد یکی آنکه با ظاهر مجرد شریعت به خداوند نزدیک شده تاویل و معانی باطنی را منکر شده اند و دیگری آنکه بیاطن گرویده و چنین پنداشته که اگر معانی اعمال شرعی و ظرفی از حکمت تاویلی را بدانند واجب است اعمال و احکام ظاهر تنزیل را بکنار افکنند؛ این دو گروه کسانی اند که نصیبی از کتاب بانان داده شده یعنی نصیبی را پذیرفته و از پذیرفتن نصیب دیگر خودداری کرده اند و خداوند بزرگ درباره اینان فرموده:

بقیه از صفحه ۱۱

بنگر آن سرمایه آمال ما

گنج‌اندرسینهٔ اطفال ما

مثنوی رموز بی خودی / ۱۱۶

به قول شیخ طبرسی (۱۸)، در معنای «امانت» میان مفسران اختلاف

است:

«فقیل هی ما امر الله به من طاعته ونهی عنه من معصيته... وقیل هی الاحکام و الفرائض التي اوجبها الله تعالى علی العباد... و هذان القولان متقاربان....»

پیرامون کلمه «امانت» مفسران سخن بسیار گفته‌اند ولی بادت و تامل واز روی قرآن و کلمات موجود درایه، باید ببندیشیم تا دریابیم که معنای صحیح «امانت» چیست؟

و باید دید که آدمی چه دارد؟ که آسمانها و زمین و کوهها فاقد آن هستند، درواقع این امانت الهی، همان تعهد و قبول مسؤولیت است. (۱۹) با داشتن تعهد و قبول مسؤولیت کردن و دارای استعداد فوق العاده بودن است که آدمی می تواند مصداق اتم «خليفة اللهی» بشود و می تواند پاکسب معرفت و تهذیب روح و پرورش روان به اوج کمالات برسد.

و درجای دیگر به آیه مورد بحث، اشاره کرده و گوهرگرانهای انسانیت را از دو عالم بهتر و بالاتر دانسته و گفته است:

ای زاداب امانت بی خبر

از دو عالم خویش را بهتر شمر

مثنوی اسرار خودی / ۵۰

اقبال، آن جا که می خواهد، اتفاق در راه خدا را بستاند و مضمون آیه: «لن تنالوا البر حتی تنفقوا ممانتجون...»

سورة آل عمران / ۹۲

را در شعر بگنجاند، چنین نغمه سر می دهد:

دل ز «حتی تنفقوا» محکم کند

زرفزاید الفت زر کم کند

مثنوی اسرار خودی / ۴۳

و شعر پیش از آن، چنین است:

جب دولت را فنا سازد زکوة

هم مساوات آشنا سازد زکوة
کلمه «بر» که معنای وسیعی دارد و به تمام نیکی ها اعم از ایمان و اعمال پاک، اطلاق می شود، وقتی آدمی بدان می رسد و نیکوکار خواهد بود که از اموال مورد علاقه اش، در راه خدا، اتفاق کند و این خود یک اصل اقتصادی است

فضائح الباطنیة غزالی و دامغ الباطل علی بن الولید

«ويقولون نؤمن ببعض ونكفر ببعض» (۲۸) و چون هیچکدام کتاب کامل را نپذیرفته و به بعض اکتفا کرده اند مخالفت فرمان خدا را کرده و در درکات اسفل عذاب فرود می آیند. (۲۹)

در اینجا سخن خود را بنا به مقتضیات حال و مقام ختم می کنیم و چنین نتیجه می گیریم که هدف از این گفتار این بوده که اولای یکی از مهمترین کتابهای غزالی که معرف نیروی جدل اوست معرفی شود و سابقه رد و نقض بر اعتقادات اسماعیلیه باطنی که در زمان غزالی باوج خود رسیده بود بیان گردد و نیز نشان داده شود که عالمان و داعیان اسماعیلی در برابر حملات شدید علمی اهل سنت خاموش ننشسته بلکه با استوارترین صورت و با بهترین روش جدلی از خود دفاع کرده‌اند و بالاخره همهٔ مشاجرات و منازعات دو طرف نشان دهنده اینست که علم و تمدن در آن روزگار چنان گسترش داشته و دامنه اندیشه و تفکر چنان وسیع بوده که دانشمندان بدین گونه در جریان مناقضات علمی و عقیدتی قرار می گرفته اند و گردآوری همین مناقضات و شکوک و ایرادات دانشمندان اسلامی فصل مهمی از تاریخ اندیشه و فکر در اسلام را تشکیل میدهد.

امید است که این گفتار کوتاه برای علاقه مندان باین بخش از تاریخ اندیشه و عقائد اسلامی مفید بوده باشد. والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

پانویس ها:

۱- عبدالرحمن بدوی، مقدمهٔ فضائح الباطنیة، صفحه‌های الف و ب
۲- برای آگاهی از این کتاب‌ها و نسخ آنها رجوع شود به مولفات الغزالی تألیف عبدالرحمن بدوی (کویت ۱۹۷۷ چاپ دوم) صفحه‌های ۸۶ (قواصم الباطنیة) ۱۵۸ (الدرج المرقوم)، ۸۵ (حجة الحق)، ۱۳۲ (جواب المسائل الاربع)، ۱۶۰ (قسطاس المستقیم)، ۲۰۲ (المنقذ من الضلال).

۳- این کتاب در سال ۱۳۸۲ هجری قمری در قاهره بوسیلهٔ وزارة الثقافة و الارشاد القومي برای نخستین بار چاپ شده و بیس از آن فقراتی که یک سوم کتاب را شامل می شد در سال ۱۹۱۶ میلادی بوسیله گلدزیهر بامقدمه‌ای دربارهٔ تألیف و سوابق کتاب و همچنین تحلیل مطالب آن بوسیله مطبعه بریل درلیدن از یلاد هلند بطبع رسیده بود.

۴- درس‌نامه خطی موزه بریتانیا (شمارهٔ ۷۷۸۲ شرقی) با عنوان بالا آمده ولی سبکی درطبقات الشافعیة آن را المستظهری فی الرد علی الباطنیة خوانده و غزالی خود در المنقذ من الضلال آن را به عنوان المستظهری آورده است. رجوع شود به مولفات الغزالی، صفحه ۸۲.

۵- فضائح الباطنیة، ص ۴

۶- فضائح الباطنیة، ص ۳

۷- فضائح الباطنیة، ص ۶

۸- فضائح الباطنیة، ص ۶

۹- این کتاب در سال ۱۹۸۲ میلادی بوسیله دکتر مصطفی غالب تصحیح و در دومجلد در موسسة عزالدین للطباعة و النشر بیروت چاپ و منتشر شده است.

۱۰- اسماعیل پون والا در کتاب‌شناسی اسماعیلیه (دانشگاه کالیفرنیا ۱۹۷۷ م)، بیست و پنج کتاب و رساله از علی بن الولید نقل کرده است.

۱۱- دامغ الباطل، ج ۱، ص ۳۴

۱۲- ابن رشد، فصل المقال و تقریر مابین الشریعة والحکمة من الاتصال (بیروت دارالمشرق ۱۹۶۸)، ص ۴۸.

۱۳- دامغ الباطل، ص ۳۵.

۱۴- سورة انبیا ۷۳/۲۱.

۱۵- سورة القصص ۴۱/۲۸

۱۶- عبدالجلیل قزوینی رازی، مثالب النواصب فی النقض علی بعض فضائح الروافض، (تهران ۱۳۳۸ هجری شمسی)، ص ۷۰.

۱۷- مشکاة الانوار الهادمه در سال ۱۹۷۲ میلادی در قاهره بوسیله دارالفکر الحدیث للطباعة و النشر چاپ و منتشر شده و محمد السید جلیند در مقدمه کتاب سی وهشت اثر از یحیی بن حمزه یاد می کند که نوزدهمین آنها الافحام است که در برابر آن آمده، «طبع اخیرا». ۱۸- کتاب قواعد عقائد آل محمد در سال ۱۹۳۸ باهتمام ر. شتروتمان در مطبعة الدولة استانبول چاپ شده و در سال ۱۹۵۰ باهتمام محمد زاهدین الحسن الکوثری بوسیله مکتب نشر الثقافة الاسلامیة در قاهره بطبع رسیده است.

۱۹- فضائح الباطنیة، ص ۵۶

۲۰- فضائح الباطنیة، ص ۵۷

۲۱- فضائح الباطنیة، ص ۵۹

۲۲- فضائح الباطنیة، ص ۶۰

۲۳- سورة آل عمران ۱۸۷/۳

۲۴- فضائح الباطنیة، ص ۶۴

۲۵- سورة الحشر ۵۹/۷

۲۶- سورة البقرة ۲۶۹/۲

۲۷- سورة آل عمران ۲۳/۳

۲۸- سورة النساء ۱۵۰/۴

۲۹- دامغ الباطل، ج ۱ صفحه‌های ۲۱۲-۲۰۸ (نقل باختصار).

یادداشتها و مشخصات منابع و مأخذ

(۱) پیش از اقبال، فکر وحدت اسلامی را، سیدجمال الدین طرح کرده بود، لیکن

اقبال این اندیشه را دنبال کرد و آن را در قالبی تازه ریخت و بدان صورتی مرتب داد.

(۲) در کلمه «اعتصموا» که ریشه آن، عصمت است نکته ای بس لطیف وجود دارد یعنی قرآن می خواهد بگوید: اساس این «اعتصام» به وسیلهٔ «حب الاله» که همان شریعت

الهی، همان کتاب آسمانی است، فراهم می گردد رجوع کنید به مأخذ سابق ج ۲ ص ۲۵

(۳) رک: شیخ محمد عبده، تفسیر المنار، فراهم آورنده: السید محمد رشید رضا،

چاپ دوم اگست دارالمعرفة، بیروت، فقط ۱۲ جزء قرآن در ۱۲ جلد ج ۴ ص ۲۰

(۴) رک: سید قطب، فی ظلال القرآن، الطبعة الخامسة ۱۳۸۶ هـ- ۱۹۶۷ م بیروت

دار احیاء التراث العربی در ۸ مجلد ج ۲ ص ۲۶

(۵) برای آگاهی بیشتر رجوع شود به: مجتبی مینوی، اقبال لاهوری، شاعر پارسیگوی پاکستان، از انتشارات مجله یغما، طهران، دی ماه ۱۳۲۷ ص ۴ ضمیمه یغما

(۶) برای آگاهی بیشتر در این باره رجوع شود به: دکتر محمد حسین مشایخ فریدنی، اسرار خودی و رموز بی خودی، مقدمه صفحات هشتاد و پنجاه- نود، انتشارات بنیاد فرهنگ ایران.

(۷) برای آگاهی بیشتر رجوع شود به: سید غلامرضا سعیدی، اقبال شناسی، از انتشارات بعثت ص ۹۲

(۸) رک: محمد جواد مغنیه، تفسیر الکاشف، چاپ بیروت در ۷ جلد، الطبعة الثانية.

۱۹۷۸ م ج ۲ ص ۱۲۲ و ۱۲۳

(۹) رک: ابوالقاسم جارالله محمودبن عمر زمخشری، الکشاف عن حقائق

التنزیل و عیون الاتاویل فی وجوه التاویل، بیروت، دارالمعرفة ج ۳ ص ۲۶۴

(۱۰) رک: محمد بن یوسف الشهربابی حیان الاندلسی، تفسیر بحرالمحیط،

الطبعة الثانية ۱۴۰۳ هـ- ۱۹۸۳ م، دارالفکر، الجزء السابع ص ۲۳۶

(۱۱) - در قرآن مجید آیات ۲۶۲/ بقره و ۲۷۴ و ۲۷۷ بقره و آیه ۱۷۰/ آل عمران و

آیه ۶۹/ مائده ۴۸/ انعام و ۳۵/ اعراف به جملهٔ «ولاخوف علیهم و لاهم یحزنون» ختم

می شود.

(۱۲) رک: تفسیر نمونه، زیرنظر استاد ناصر مکارم شیرازی، از انتشارات

دارالکتب الاسلامیة ج ۱۴ ص ۱۸۱

(۱۳) رک: ابو عبدالله محمدبن احمد انصاری قرطبی، الجامع لاحکام

القرآن، مصر، وزارة الثقافة ۱۳۸۷ هـ- ۱۹۶۷ م جلد در ۱۰ مجلد، الجزء الخامس ص

۲۶۹

(۱۴) برای آگاهی بیشتر از بلاغت آیه مزبور، رجوع شود به: تفسیر بحرالمحیط ج

۷ ص ۴۳۴

(۱۵) اشارتی است به آیه: «ان اول بیت وضع للناس للذی ببکة مبارک و هدی

للعالمین»

(۱۶) رک: تفسیر المنار ج ۱ ص ۴۶۰- ۴۶۳

(۱۷) - رک: محمد هادی فخرالمحققین، نکته‌هایی از قرآن مجید، شیراز،

چاپ مصطفوی ص ۴۶۲

۱۸- رک: الشیخ ابی علی الفضل بن الحسن الطبرسی، مجمع البیان فی

تفسیرالقرآن، تصحیح و تعلیق از: سید هاشم رسولی محلاتی، مکتبةالعلمیة

الاسلامیة، طهران ج ۴ ص ۳۷۳

۱۹- برای آگاهی بیشتر دربارهٔ «امانت» می توان به مأخذ زیر مراجعه کرد:

الف- فی ظلال القرآن ج ۶ ص ۶۱۸

ب- شیخ اسماعیل حقّی بروسوی، تفسیر روح البیان، بیروت، دارالفکر ج ۷ ص

۲۴۹- ۲۵۲

۲۰- اعتاق، جمع عتق است و به معنای گردن، از باب ذکر جزء وارادهٔ کل و منظور

خود انسان می باشد.

«مضامین قطعه درد دیوان انوری»

نوشته: دکتر حسین خالقی راد

گرچه انوری از قصیده سرایان بنام و برجسته زبان فارسی است، ولی بی تردید باید وی را یکی از بزرگترین قطعه سرایان ایران نیز دانست. زیرا هم قطعه های فراوانی از وی بجای مانده و هم درسروند آنها مهارت و استادی خود را نمایانده است.

انوری اهل دهستان ابیورد خراسان بوده در قرن ششم می زیسته و ابتدا «خاوری» تخلص میکرده است.

ویژگیهای مهم شعر انوری

۱- مداحی و ستایشگری - در شعر انوری بیش از هر چیز با مدح و ستایشگری برخورد می کنیم و این ویژگی شعر او بیشتر مربوط می شود به طبع شادی طلب و خوشگذران او. مجدالدین همگر در مورد ستایشگری او میگوید:

شعر «ظهير» اگر چه سرآمد زجنس نظم

با طرز «انوری» نژند لاف همسری

بر اوج مشتری برسد تیر نظم او

خاصه گه ثناگری و مدح گستری

استاد مدرس رضوی در مقدمه مجلد دوم دیوان انوری نام شخصت و شش تن از ممدوحان او را آورده است که تنها همین عدد نمایانگر خوبی است برای میزان و مقدار وابستگی و ستایشگری این شاعر.

از معروفترین فرمانروایان مورد ستایش انوری - سلطان سنجر، ملکشاه، اتیسر خوارزمشاه، سلیمان شاه، و ترکان خاتون را می توان نام برد.

۲- توجه به باده و ساده - این ویژگی نیز ارتباط مستقیمی با طبع عشرت طلب و خوشگذران انوری دارد. در اکثر قصاید و غزلیات و مقطعات انوری توجه به باده و ساده و راحت طلبی و خوشگذرانی دیده می شود. (۱)

۳- شیوه تخاطب (پرسش و پاسخ) - در شعر شاعران پیش از انوری به ندرت به این شیوه برخورد می کنیم. انوری نه تنها در بسیاری از قطعه های خود شیوه تخاطب و محاوره را بکار برده، بلکه برای اینکه سخن او دلنشین تر گردد این شیوه را در قالب داستان نیز گنجانده است که هم گیرا تر باشد و هم طبیعی تر.

۴- هجویه - از امتیازات دیگر شعر انوری مذمت و هجو است. خصوصا در مقطعات. افراد متعددی را به انحاء گوناگون هجو کرده است حتی در مورد برخی از آنان از کلمات رکیک نیز استفاده نموده است.

۵- تسلط بر علوم و معارف - بی تردید یکی از عوامل موفقیت بسیاری از شاعران از جمله انوری تسلط بر علوم و معارف زمان است. انوری از دانشهای متداول زمان خویش آگاهی بسیاری داشته و بر آنها مسلط بوده است. همین نکته در آثار او اثر گذاشته و باعث شده است که فهم برخی از ابیات و اصطلاحات و لغاتی که بکار برده است مشکل گردد. به همین جهت از زمانهای قدیم شرحهایی بر دیوان او نوشته اند. از جمله شرح محمد بن داودشادی آبادی و شرح ابوالحسن فراهانی و شرح جدید و دقیق استاد عالیقدر دکتر سید جعفر شهیدی که اخیرا منتشر شده است.

در این مقاله ما میخواهیم فقط به بررسی یک قسمت از دیوان انوری بپردازیم و آن مقطعات اوست. انوری در دیوانش حدود پانصد قطعه دارد. این قطعه ها مضامین گوناگونی دارند که مهمترین آنها عبارتند از: مدح، هجو، خواهش، پند.

الف - مدح

همانگونه که در بالا اشاره شد، انوری شاعرست مداح و ستایشگر و در این باره بارها از حد متعارف فراتر گذاشته و به افراط گراییده است، تا آنجا که می توان گفت که اگر مدح و ستایش را از شعر او بگیریم، حجم دیوان او به یک سوم تقلیل پیدا خواهد کرد.

نکته جالب توجهی که در مقطعات وی بچشم می خورد اینست که در بسیاری از موارد، مدحها و ستایش های انجمنانی او را در کنار قطعه های پند آمیزی می بینیم که مفهوم کاملا متضاد با آنها دارند! مثلا پس از قطعه معروف «آن شنیدستی که روزی زیرکی با ابلهی.....» که ظنر و هجو شدیدی نسبت به تمام شاهان در بر دارد، و در آن در و مروارید شاه را اشک طفلان می داند، بلافاصله این قطعه با عنوان «قطعه ای در مدح مجدالدین ابوطالب» به چشم میخورد:

آنکه بر سلطان گردون نور رایش غالبست
پادشاه آل یاسین مجد دین بوطالبست
آسمان همت خداوندی که همچون آسمان
همتش بر طول و عرض آفرینش غالبست
آنکه او تا دسرای آفرینش آمدست
تنگ عیشی از سرای آفرینش غایبست....

دی همی گفتیم که از دیوان رای صائیش
آفتاب و ماه را هر روز نوری راتبست
آسمان گفتا: چه می گویی؟ که گوید در جهان
پرتو نور نبوت را که رایی صائست! (۲)

البته در دیوان مصحح استاد سعید نفیسی پس از آن قطعه پندآمیز ضد طاغوت، این قطعه دوبیتی آمده است:

قدر می خواست تا کار دو عالم

چو او اندیشه برخواستن کرد

فلک گفتا: تو بنشین، خواجه برخاست (۳)

همچنین پس از قطعه معروف دیگر او - «الوده منت کسان کم شو تایکشنه دروناق توانست.....» بلافاصله این قصیده مدحیه را می بینیم:

«در مدح سعدالدین.....»

ای سعد سپهر دین کجایی؟

کاثار سعادت نهانست

بازم ز زمانه کم گزفتی

وین هم ز کیدات زمانست... (۴)

حالا این «آثار سعادت» که نهانست چیست؟ و چرا سعدالدین او را کم گرفته است؟ خدا بهتر داند

اینک دونمونه دیگر از مدحیات او. در مدح موتمن سرخسی گوید:

رتبت و تمکین «صدر موتمن»

همجو قدر و همتش بی منتهاست
آفتابش در سخاوت مقتدیست
و آسمان را در کفایت مقتداست
طبع شد بیگانه با آزو نیاز

تا کفش با جودو بخشش آشناست... (۵)

نمونه دیگر

ای به همت بر آفتاب دست

آسمان با علو قدر تو پست

بهر از گوهر تو دست قضا

هیچ دل با تو بد نشد که فلک

هیچ سراسن تو بنسود

ابر عدل تو نایزه بگشاد

گره تشویش از جهان بنشست... (۶)

ب - هجو (هجا)

دیگر از مضامینی که در قطعه های انوری فراوان یافت می شود هجو یا نوعی تحقیر شوخی آمیز است. شاعر معمولا در این نوع شعر بر نقطه ضعف فردی انگشت می گذارد و بهانه قرار میدهد برای مذمت و تحقیر و طرد او. در مقطعات انوری به بیش از چهل قطعه بر میخوریم که در آنها افراد گوناگون را هجو کرده است. برخی از این هجویه ها رکیک و غیر قابل نقل است و برخی دیگر فقط طعن و طنز و لطیفه ای دربر دارد.

اینک چند نمونه از هجویه های او.

در مذمت و هجو یک معلم قرآن بدصدا و ناشایسته گوید:

دوش در خواب من پیمبر را

دیدمش کوزامت از رددست

گفتمش ای بزرگ جیت بودست؟

طبع پاک تو از چه پژمردست؟

گفت: زین مفریک همی جوشم

رونی وحی ایزدی بردست

آنچه این مفریک همی خواند

جبرئیل آن به من نیاوردست (۷)

اطعام و بخشش یکی از خواجگان را اینچنین بیان میکنند - هجویست طنز

امیز:

دی از کسان خواجه بکردم یکی سئوال

گفتم به خوان خواجه نشینند چند کس؟

گفتا به خوان خواجه نشیند دو کس مدام

از مهتران فرشته و از کهتران مگس! (۸)

در هجو خواجه ای ممسک از آیه قرآن و اصطلاحات و لغات شرعی بهره

جسته است.

خوان خواجه کعبه است و نان او بیت الحرام

نیک بنگر تا به کعبه جز به رنج تن رسی؟

برنشته بر کنار نان او خطی سیاه

لم تکنوا بالقیه الا بشق الانفس (۹)

در وصف بخشش و صلۀ امیری زفت و فرومایه چنین می سراید:

گراندک صلتی بخش دامیرت

از بوستان کزو بسیار باشد

عطای او بود چون ختنه کردن

که اندر عمر خود یکبار باشد (۱۰)

طبیعی را که گویا ناوارد بوده یا اینکه نسبت به درمان او کوتاهی کرده است

اینگونه مورد مذمت و هجو قرار می دهد:

مقبلی آنکه روز و شب ادبار

از سروریش او همی ریزد

دست بر نبض هر کسی که نهاد

روح او از عروق بگریزد.

هر کجا کونشست از پی طب

در زمان بانگ مرگ برخیزد

ملک الموت کوفته دارد

اندر آن دارویی که آمیزد! (۱۱)

مضامین قطعه در دیوان انوری

ج - خواهش (درخواست)

خواهش و درخواست در حد معمول و متعارف چیزی است معقول و متداول حتی از جانب شاعران و نویسندگان. اما خواهش ها و تقاضاهای شاعر مورد بحث ما - انوری - چنین نیست. زیرا اولاً خواهشها و درخواستهای او فراوان و بیش از حد معقول است. ثانیاً این خواهشها اکثرا چیزهای سخیف و کم ارزش هستند و درخواست آنها با روح آزادمنشی و استغناء انسان مغایرت و منافات دارند.

انوری حدود پانصد قطعه دارد که نزدیک به نیمی از آنها مربوط است به خواهشها و درخواستهای او در آنها چیزهای کم ارزش و استحقاق آمیزی خواسته است از قبیل خریزه، سکنجبین، یخ، یک جفت موزه (کفش)، پنبه، کاغذ، مرکب، پول گرمابه، هیزم، سرکه، جو، ارزن!

اگر اینگونه تقاضاها در جایی جدا از دیگر مقطعات انوری گرد آید، انسان با خواندن آنها گمان میکند با شاعری درمانده و نیازمند روبروست که حتی به نان شب هم محتاج است و دخل او کفاف خرجش را نمی دهد. اما چه می شود کرد، در کنار اینگونه درخواستهای سخیف و پست، قطعه های ارزشمند و والایی بچشم میخورند که نه تنها نمی توان آنها را نادیده گرفت،

بلکه میتوان گفت خنثی کننده آنها نیز هستند، و ما در بخش بعد نمونه های متعددی از آنها را خواهیم آورد.

به هر حال از جهتی می توان انوری را شاعری خواهشگر دانست. خواهشگری که همه چیز خواسته است به ویژه شراب! حدود پنجاه قطعه دارد که در آنها به بهانه های گوناگون از این و از آن طلب شراب و یاده کرده است ما نمونه های این بخش از مقاله را با یاده خواهی های انوری آغاز می کنیم. از خواجه ای اینگونه تقاضای شراب نموده است:

ای خواجه مبارک بر بندگان شفیق

فریاد رس که خون رهی ریخت جاثلیق (۱۲)

لختی ز خون بچه تا کم (۱۳) فرست از آنک

هم بوی مشک دارد و هم گونه عقیق

تا ما بیاد خواجه دگر بار پر کنیم

از یاده خون اکحل و قیفال و باسلیق (۱۴)

نمونه دیگر که هم در آن درخواست شراب می کند و هم روح مداحی و شاد خواری او را میرساند.

ایا دقیق نظر مهتری که گاه سخا

توانی ار بچکانی همی از آتش آب!

به پیش دست سخی تو از خجالت و شرم

بجای قطره باران عرق چکد زسحاب!

سه کس به زاویه ای در نشسته مخموریم

به یاد باده دوشینه هر سه مست و خراب

به ذروه فلک و ماه بر کشیده سرود

ز چهره طرب و لهو برگرفته نقاب

امید ما پس از ایزد به جود تست که نیست

ز ساز مجلس ما هیچ جز کباب و رباب

مصاف عشرت ما بشکند زمانه اگر

تو تشکنی به تفضل خمار ما به شراب

باده خواهی های انوری را با قطعه ای که در آن از «خواجه اسفندیار»!

شراب خواسته و او را از مارهای هجا ترسانده است پایان میدهم. ضمنا در این قطعه نام چند تن از قهرمانان شاهنامه فردوسی التزام شده است:

خواجه اسفندیار می دانی

که به رنجم زجرخ روئین تن

من نه سهرابم و ولی با من

رستمی می کند مه بهمن

خرد زال را بپرسیدم

حالم را چه حیلست و چه فن؟

گفت افراسیاب وقت شوی

گر به دست آوری از آن دو سه من

باده ای چون دم سیاهوشان

سرخ، نه تیره چون چه بیژن

گر فرستی تویی فریدونم

ور نه روزی نعوذ بالله من

همجو ضحاک ناگهان پیچم

مارهای هجات برگردن (۱۵)

اینک شواهدی از درخواستهای دیگر انوری

قیما از بزرگی خواسته

ای بر قد تو راست قبا ی سخا وجود

حرفیست در لباس مرا با تو گوش دار

در تن مراست کهنه قبائی که پاره اش

آدم به دست جود خودش پنبه کاشته

حوا به سعی دوک خودش رشته بود و تار

سوراخهای او کندم وام ریشخند

از هر طرف که پیش گروهی کنم گذار

لفظی نما که هست به راه قبای تو

سوراخها به هر طرفی چشم انتظار (۱۶)

از نجیب الدین کاتب سیاهی (مرکب) خواهد

اگر به رنج ندارد اجل نجیب الدین

- که هیچ رنج مبادش ز عالم بدکیش -

به پاره ای سیاهی بر سرم نهد منت

به شرط آنکه دگر در دسر نیارم بیش

به وقت خواندن این قطعه دانه این معنی

به گوشه دل او بگذرد که ای درویش،

دل من از سیاهی دادن تو سیر آمد

دل تو سیر نگشت از سپید کاری خویش (۱۷)

در طلب کاه گوید

دعا گو اسبکی دارد که هر روز

ز بهر کاه تا شب می خروشد

غزل می گویم و دروی نگیرد

دو بیتتی نیز کمتر می نیوشد

توقع دارد از اصطبل مخدوم

که او را کولواری کاه نوشد

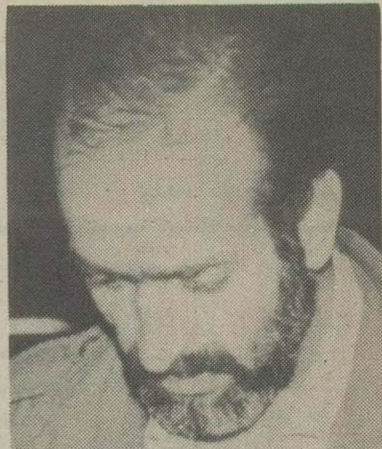
وگر که نیست در اصطبل مخدوم

درین همسایه شخصی می فروشد (۱۸)

اخلاقیات و پند و اندرز

شگفت آور اینست که انوری با انهمه درخواستهای حقیر و ناچیز و در یوزگی های انجمنانی، وقتی می خواهد درس اخلاق بدهد و پند و اندرز بیاموزد چنان داد سخن میدهد که گویی حکیمی است پارسا، نه آن شاعر پر تمنا. مقطعات پند آموز و اخلاقی انوری فراوان است و خود بر چند نوع

بقیه در صفحه ۱۵

از: محمد جواد محبت

بیگانه اگر پای نهد خانه‌ی کس
بندند براو، به قهر و کین، راه نفس
دل، خانه‌ی توست ای خدای دو جهان
در خانه فقط خانه خدا باید و بس

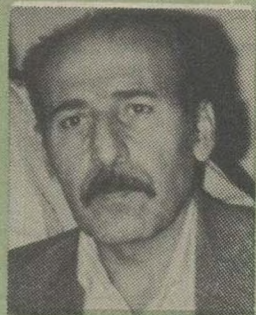
با دست نسیم، ابر رحمت، در کار...
شد چشم جوانه اندک اندک، بیدار...
بر صفحه‌ی کوه و دشت با جوهر سبز
یک حرف نوشته اند امروز: بهار...

از غیر خدای، چشم پوشی، مردی
در راه رضای او بکوشی، مردی
عشقست پیاله‌ی لبالب از درد
لاجرعه پیاله را بنوشی، مردی

از: ایرج اصغری

وضوی خون

مردان خدا به خون وضو ساخته‌اند
با خون علم عشق، برافراخته‌اند
دیدیم که چون صاعقه در سنگرها
برخیل سیه دلان شب تاخته‌اند

یک شعر کوتاه

از: تیمور گورگین

این روزگار نیست که دلسرد میکند،
دل را عبوس، صحبت نامرد میکند
دردی بجان خویش ندارم یقین، ولی
فکرم بجای جان و تنم درد میکند!

از: شیدا داوودزاده

«سروده‌ای به مناسبت تولد حضرت فاطمه علیها سلام»
ای طاهره قرون و اعصار
ای مظهر عفت و عبادات
ای اسوه مادر مسلمان
پرورده مکتب رسالت
سرکرده‌ی رهروان هشیار
زد بوسه به دست نازنینت
آن پاکترین رسول دادار
ای جلوه دولت خدایی
سرخلقه دودمان اخیار
هر رنج و غمی که دردل آید
یادت ببرد زدل به یکبار
ما تشنه لبان سرو معنا
تو آیت چشمه سار انوار
تاریخ حیات باشکوهت
از دل ببرد تمام زنگار
ام الحسین حیدری تو
سرمایه خاندان اطهار
ذکرت به قلم چگونه گنجد
ذیل تو کجا و دست گفتار
دارند تمام خوشه چینان
از درگاه تو امید سرشار!
«شیدا» تو کجا و وصف زهرا
اندیشه نما و حد نگهدار

تعهد در شعراقبال

بقیه از صفحه ۳

حدیث عشق به اهل هوس چه می گوئی
به چشم مورمکش سرمه سلیمانی^(۱)

آهنگ دعا و مناجات با خدای رب الارباب نیز از کلام اقبال شنیدنی است او دریکی از مناجاتها از خداوند سوز و آهی خانه زاد، می خواهد که همانند نسیم سحری بی آرایش و پاک است و آرزو دارد انسانی باشد که در عین داشتن سکون گوهر، اضطراب و حرکت و پویایی امواج دریا داشته باشد و خاکش به نور نغمه داودی برافروزد و هر ذره وجودش پروبال شرار و شر پیدا کند...

(زپور عجم)

یارب درون سینه دل باخبر بده
دریاده نشه را نگر آن نظریده
این بنده را که با نفس دیگران نیست
یک آه خانه زاد مثال سحر بده
سیلم مرا به جوی تئک مایه‌ای میبچ
جولانگهی به وادی کوه و کمریده
سازی اگر حریف یم بیکران مرا
با اضطراب موج سکون گهریده
شاهین من به صید پلنگان گذاشتی
همت بلند و چنگل از این تیزتر بده
خاکم به نور نغمه داود بر فروز
هر ذره مرا پروبال شرریده^(۲)

مآخذ:

- (۱) پیام مشرق، ص ۱۱۲ - (تحت شماره: ۲۱۵ - د در کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تهران).
- (۲) خسرو شیرین نظامی گنجوی، به کوشش وحید دستگردی، تهران، این سینا، چاپ دوم ۱۳۳۳ ص ۶ و ۷.
- (۳) پیام مشرق، ص ۱۵۶.
- (۴) سوره بقره ۲ / آیه ۲۶۹.
- (۵) این تعهد فراخوانی به مسلمانی به تعبیر قرآنی فرازین سخن است: و من احسن قولا ممن دعا الی الله و عمل صالحا و قال اننی من المسلمین / ۳۳ فصلت.
- (۶) جاوید نامه (تحت شماره‌های: ۱۷۶ - و ۲۲۵ - کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تهران).
- (۷) مثنوی مولوی، دفتر چهارم، کتابفروشی اسلامیة ص ۳۶۱.
- (۸) سوره نمل / ۸۱.
- (۹) پیام مشرق، ص ۱۵۹.
- (۱۰) زپور عجم - (تحت شماره‌های ۲۲۴ - د - و ۲۰۱ - د - کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تهران).

بی محبت علم و حکمت مرده‌ای

عقل تیری بر هدف ناخورده‌ای

کور را بیننده از دیدار کن
بولهب را حیدر کرار کن
این ابیات که از جاویدنامه اقبال نقل شد^(۱) آری رهنمودی مناسب بر آنکه جوای علم واقعی هستند نیست علمی که محبت خدا را دردل زنده کند و نور هدایت را در جان روشن و او را از تعلقات آزاد گرداند
مطلوب اوست و گرنه از نوع علمی خواهد بود که بقول مولوی:
مکر و تلبیسی که او داند تتید
آن زحیوان دگر ناید پدید

جامه‌های زرکشی را بافتن

دُر ها از قعر دریا یافتن

خرده کاریهای علم هندسه

یانبجوم و علم طب و فلسفه

کان تعلق باهمین و نیستش

این همه علم بنای آخر است

علم راه حق و علم منزلش

صاحب دل داند آنرا بادلش...^(۲)

(مثنوی مولوی دفتر چهارم)

اقبال لاهوری دریکی از اشعار خود خطاب به مبلغان اسلام بخصوص آنانکه در فرنگ سخن از مسلمانی و فرهنگ می گویند آنانرا از اینکه

حدیث عشق بر اهل هوس می گویند می نکوهد و گوهر مسلمانی را که از

عربانی چون آفتاب جهانگیر است در خور ضمیر تورانی نمی شناسد و

سرمه سلیمانی را بینایی بخش مورنفسانی، نمی داند و بعبارت دیگر

همچون ناصر خسرو است که قیمتی دُر لفظ ذری را در پای خوکان نمی

ریخت و یا چون شاعر معاصر که گفت:

شهریارا مقشان گوهر لفظ علوی

کاین بهایم نه بهای زر و گوهر دانند

و یا فراتر از همه اینها بنا به آیت قرآنی که خطاب به پیغمبر می فرماید:

وما انت بهادی العمی عن ضلالتهم^(۳) چنین گفته است:

از پیام مشرق

زمانه باز برافروخت آتش نمرود

بیا که پرده زداغ جگر براندازیم

هزار نکته زدی بیش دلبران فرنگ

گداختی صنمان را به علم برهانی

خبر ز شهر سلیمی بده حجازی را

شرار شوق فشان در ضمیر تورانی

ره عراق و خراسان زن ای مقام شناس

به بزم اعجمیان تازه کن غزلخوانی

هر معنی پیچیده در حرف نمی گنجد

یک لحظه به دل در شو شاید که تو دریایی
پیام مشرق^(۳)

شاید تحت تأثیر بیان مولوی است که:

گرچه تفسیر زبان روشننگر است

لیک عشق با بیان روشنتر است

برده بردارد برهنه گو که من

می نگنجم با صنم در پیرهن

چگونه علمی راهبر انسانها است و کدامین دانش رهگشای عزت و

شایسته نام حکمت است و آیا اینکه قرآن کریم «خیر کثیر» را در اندرون

دانش و حکمت معرفی کرده و فرموده: و من یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا

کثیرا (۴) و برکات و خیرات فراوان در دانش و حکمت قرار داده آیا

می تواند

علم گمراه امروزیان و بیگانگان از حق متعال باشد؟ دانشمند هرگاه بحق

متعال دل بندد کارش پیغمبری است و هرگاه بیگانه از حق گردد پیشه‌اش

کافری. علم بی سوز دل دستگاه شرومایه تاریکی بحر و بر است. علمی که

پننده و اسیر شهوت باشد قوتش ابلیس را یاری و صحبتش آتش و ناری

است و این مسلم است که کشتن ابلیس کاری مشکل است چرا که او

آرمیده در اعماق دل انسانها است، علم بی عشق جانان ره طاغوتیان دارد و

علم با عشق، توأمان طریق لاهوتیان است...:

گفت حکمت را خدا علم کثیر

هر کجا این خیر را بینی بگیر

علم و حرف و صوت را شهر دهد

باکی گوهر به ناگوهر دهد

علم را بر اوج افلاک است ره

تا ز چشم مهر برکنند نگه

نسخه او نسخه تفسیر کل

بسته تدبیر او تقدیر کل

دل اگر بندد بحق پیغمبری است

ور زحق بیگانه گردد کافری است

علم را بی سوز دل خوانی، شر است

نور او تاریکی بحر و بر است

لذت شیخون و بلغاری از اوست

سینه آفرنگ را ناری از اوست

قوتش ابلیس را یاری شود

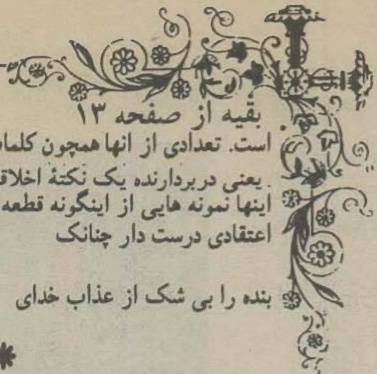
کشتن ابلیس کاری مشکل است

خوشتتر آن باشد مسلمانش کنی (۵)

علم بی عشق است از طاغوتیان

کشته شمشیر قرانش کنی

علم باعشق است از لاهوتیان

بقیه از صفحه ۱۳
است. تعدادی از آنها همچون کلمات قصار کوتاه و پر معنی است. یعنی دربردارنده یک نکته اخلاقی یا تربیتی یا پندآموز است. اینها نمونه هایی از اینگونه قطعه های اوست که اغلب دو بیت دارند. اعتقادی درست دار چنانک

اعتمادت بدان نباشد سست

بنده را بی شک از عذاب خدای

عاقلا از سرجهان بر خیز

که نه معشوقه وفادار است

گیر کامروز برسر گنجی

خواهی که بهین کار جهان کار تو باشد

زین هر دو یکی کار کن از هرچه کنی بس

یا فایده ده آنچه بدانی دگری را

چنان زندگانی کن ای نیک رای

به وقتی که اقبال دادت خدای

که خایند از بهرت انگشت دست

گرت بر زمین آمد انگشت پای (۲۲)
قطعه اخیر یاد آور این بیت زیبای حافظ است:
دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای

فرشته ات به دو دست دعا نگهدارد
همچنین نزدیکست به مضمونی که در این بیت معروف «عرفی شیرازی» وجود دارد

چنان با نیک و بد خو کن که بعد از مردنت و عرفی

مسلمانان به زمزم شوید و هندو بسوزاند
نوعی دیگر از قطعه های اخلاقی و پندآموز انوری شبیه دسته اول هستند، با این تفاوت که طولانی تر و متنوع ترند و معمولاً چند نکته اخلاقی در بر دارند. در این نوع، خواننده یا شنونده مستقیماً مورد خطاب قرار می گیرد و به او پند و اندرز داده می شود. باید اعتراف کرد که در میان شاعران کمتر کسی توانسته است به خوبی او چنین مضامینی را در قالب قطعه بگنجاند. به نمونه های زیر بنگرید

در قناعت و آزادگی و.....

آلوده منت کسان کم شو
ای نفس به رسته قناعت شو
تا بتوانی حذرکن از منت
در عالم تن چه می کنی هستی
شک نیست که هرکه چیزکی دارد
لیکن چو کسی بود که نستاند
چندانکه مروت است در دادن

در فضیلت عقل و تقوی

برترین مایه مرد را عقلست

بهرترین پایه مرد را تقویست

برجمادات فضل آدمیان

هیچ بیرون ازین دو معنی نیست

چون ازین هردو مرد خالی ماند

آدمی و بهیمه هردو یکیست (۲۴)

کافران را که آدمی نسبند

نص بل هم اضل ازین معنیست (۲۵)
(ویژگیهای مردم هنرمند) (۲۶)

چهار چیزست آیین مردم هنری

که مردم هنری زین چهار نیست بری

یکی سخاوت طبیعی چو دستگاه بود

به نیکنامی آنرا بیخشی و بخوری

دو دیگر آنکه دل دوستان نیازاری

که دوست آینه باشد چون اندرونگری

سه دیگر آنکه زبان را به گاه گفتن زشت
نگاهداری تا وقت عذر غم نخوری

چگونگی

«مضامین قطعه

دردیوان انوری»

چهارم آنکه کسی کو به جای تو بد کرد (۲۷)

چو عذر خواهد نام گناه او نبری (۲۸)

(رادی و راستی و کم آزاری)

عادت کن از جهان سه خصلت را

ای خواجه وقت مستی و هشیاری

زیرا رستگار بدان گردی

امید رستگاری اگر داری

با هیچکس نگشت خرد همزه

کان هر سه را نکرد خریداری

در هیچ دین و کیش کسی نشنید

هرگز ازین سه مرتبه بیزاری

دانی که چیست آن بشنو از من

رادی و راستی و کم آزاری (۲۹)

سومین نوع از قطعه های اخلاقی انوری نوعی است که میتوان آن را «اخلاقی - مناظره ای» نامید. یعنی شاعر برای بیان نکته های اخلاقی یا پندآموز از روش مناظره و مخاطب استفاده میکند. بیشتر اینگونه قطعه ها در قالب داستان نیز هست. باید گفت که انوری در سرودن این نوع قطعه استعداد و ذوق فراوانی داشته است و از اینجهت او را جزو بزرگترین شاعران قطعه سرا برشمرده اند.

اینک نمونه هایی از قطعه های «اخلاقی - مناظره ای» او

موعظه - در رفع امل

نزد طبیب عقل مبارک قدم شدم

حال مزاج خویش بگفتم کماجرای

دل را چو از عفونت اخلاط آرزو

محموم (۳۰) دید و سرعت نیضم بران گوا،
گفتا: بدن زفضله آمال ممتلی است

سوء المزاج حرص اثر کرده در قوا

بی شک بود مولد تب لرزه نیاز

نامنھضم غذای امل بر سرغذا

ای دل به عون مسهل سقمونیای صبر

وقتست اگر به تنقیه کوشی زامتلا

مقصود ازین میانه اگر حقنه دلست

اول قدم زاکل فضولست احتما (۳۱)

مناظره بوته کدو با درخت چنار

نشنیده ای که زیر چناری کدوبنی

برجست وبردوید برابری به روزیست؟

پرسید از چنار که تو چند روزه ای؟

گفتا: چنار: عمر من افزونتر از دویست

گفتا: به بیست روز من از تو فزون شدم

این کاهلی بگوی که آخر زبهر چیست؟

گفتا چنار: نیست مرا با تو هیچ کار

کاکون نه روز جنگ و نه هنگام داوریت

فردا که بر من و تو وزد باد مهرگان

آنکه شود پدید که نامردو مرد کیست (۳۲)

(پند و طنز)

دوستی در سمر کتابی داشت

یک دو صفحه به پیش من برخواند

که فلان شخص در فلان تاریخ

به یکی بیت بدره ای بفشاند

وان دگر پادشه به یک نکته

عالمی را فراز تخت نشاند

گفتم: ای دوست ترهاتست این

این سخن برزبان شاید راند

آخر این قوم عادیان بودند

که خود از نسلشان کسی بنماند! (۳۳)

نظر غزالی درباره شعر ونگاهی به اشعار فارسی او

گفتا که هم طیبی فرموده است با من

گر مهر یار داری صد مهر بر زبان نه (۶)

که یاد آور این بیت از حافظ است:

پیش زاهد از رندی دم مزن که نتوان گفت

با طبیب نامحرم حال درد پنهانی

ضمناً بر خوانندگان نکته سنج پوشیده نیست که در همین ابیات معدود، غزالی از صنایع بدیعی مانند: مراعات النظیر، جناس، تضاد، سئوال و جواب و مانند آن استفاده کرده است.

فهرست منابع عمده:

۱- نهج البلاغه، ترجمه و شرح فیض الاسلام، ۱۳۶۷ هجری قمری، تهران.

۲- غزالی نامه تألیف استادهمانی، ۱۳۱۸ شمسی، تهران.

۳- کیمیای سعادت غزالی، به کوشش احمد آرام، ۱۳۳۳ شمسی، تهران.

۴- احیاءالعلوم غزالی، طبع مصر.

۵- مجله دانشکده ادبیات، دانشگاه تهران، ۱۳۵۱.

۶- مجله دانشکده، امور فرهنگی دانشگاه تهران، شماره ۶.

پانویس ها:

۱- کشف المحجوب، باب سماع.

۲- کیمیای سعادت، چاپ آقای احمد آرام، ص ۳۷۷-۳۷۹.

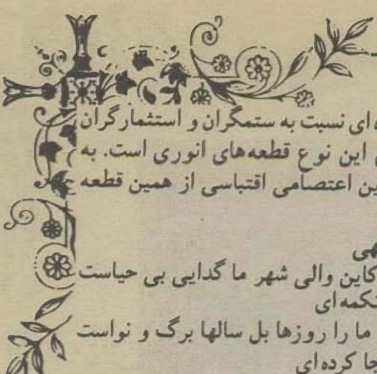
۳- مجله دانشکده ادبیات، سعدی و قضا و قدر، دکتر مهدی محقق،

۱۳۵۱.

۴- نهج البلاغه، ترجمه فیض الاسلام.

۵- خسرو و شیرین نظامی، به تصحیح وحیددستگردی، ۱۳۳۳ تهران.

۶- غزالی نامه، تألیف استاد جلال همائی، تهران ۱۳۱۸.

مناظره زیر که لحن تند و کوبنده ای نسبت به ستمگران و استثمارگران تاریخ دارد نمونه خوب دیگری برای این نوع قطعه های انوری است. به احتمال قوی قطعه «اشک یتیم» پروین اعتصامی اقتباسی از همین قطعه است. (۳۴)

آن شنیدستی که روزی زیرکی بالبلبی

گفت: کاین والی شهر ما گدایی بی حیاست

گفت: چون باشد گدا آن کز کلاهدش تکمه ای

صد چو ما را روزها بل سالها برگ و نواست

گفتش ای مسکین غلط اینک از اینجا کرده ای

آن همه برگ و نوا دانی که آنجا از کجاست؟

در و مروارید طوقش اشک طفلان منست

لعل و یاقوت ستامش خون ایتمام شماست

او که تا آب سبو پیوسته از ما خواسته است

گر بجوئی تا به مغز استخوانش زان ماست

خواستن (۳۵) کدیه است خواهی عشرخوان خواهی خراج

زانکه گر ده نام باشد یک حقیقت را رواست

چون گدایی چیز دیگر نیست جز خواهندگی

هر که خواهد گر سلیمانست و گر قارون گداست (۳۶)

مضمون و قافیه و ردیف قطعه «اشک یتیم» پروین با قطعه فوق فرقی

ندارد ببینید:

روزی گذشت پادشهی از گذرگهی

فریاد شوق بر سر هرکوی و بام خاست

پرسید زان میانه یکی کودک یتیم

کاین تابناک چیست که بر تاج پادشاست؟

آن یک جواب داد چه دانیم ما که چیست؟

پیداست آنقدر که متاعی گرانبهاست

نزدیک رفت پیرزنی گوژپشت و گفت:

این اشک دیده من و خون دل شماست

ما را به رخت و چوب شبانی فریفته است

این گرگ سالهاست که با گله آشناست

آن پارسا که ده خرد و ملک رهن است

آن پادشا که مال رعیت خورد گداست

برقطره سرشک یتیمان نظاره کن

تا بنگری که روشنی گوهر از کجاست

«پروین» به کجروان سخن از راستی چه سود؟

کو آنچنان کسی که نرنجد زحرف راست؟

قطعه زیر که هم پندآموز است و هم طنزآمیز از نمونه های خوب شعر

اخلاقی مناظره ای انوری است که حتی مورد توجه استاد سخن سعدی نیز

قرار گرفته و آنرا در گلستان گنجانده است. با همین قطعه به این بحث خاتمه

میدهم

رربهی می دوید از غم جان

گفت: خیر است بازگوی خبر

گفت: توخرننی چه می ترسی؟

می ندانند و فرق می نکنند

زان همی ترسم ای برادر من

خر زروبا می بشناسند

اینست کارخران و بی خبران (۳۷)

ترجمانی شیخ اجل - سعدی - چنین است:

«.... حکایت آن رویاه مناسب حال تست که دیدندش گریزان و بی

خوشتن وافتادن وخیزان، کسی گفتش چه افتست که موجب چندین

مخافقتست؟

گفت: شنیده ام که شتر را به سخره می گیرند: گفت: ای سقیه شتر را با

تو چه مناسبت است و ترا بدو چه مشابهت؟ گفت خاموش که اگر حسودان به

غرض گویند که شتر است وگرفتاریم، که راغم تخلیص من دارد؟ (۳۸)

(۱) رکب. به کتاب «باکاروان حله» مقاله پیامبر شاعران از دکتر عبدالحسین زرین

کوب.

(۲) دیوان انوری، مصحح مدرس رضوی، ج ۲، ص ۵۲۸

(۳) دیوان انوری مصحح استاد سعید نفیسی، ص ۳۳۹

(۴) دیوان انوری مصحح مدرس رضوی، ج ۲، ص ۵۵۴، و مصحح استاد سعید نفیسی

این قطعه بیش از قطعه «الوده....» در ص ۳۵۱ آمده است

(۵) دیوان، ج ۲ ص ۵۲۷

(۶) دیوان، ج ۲، ص ۵۴۹

(۷) دیوان، ج ۲ ص ۵۳۴

(۸) دیوان، ج ۲، ص ۶۵۷

(۹) دیوان، ج ۲، ص ۷۴۴ - لم تکنوا... سورة نحل، آیه ۷

(۱۰) دیوان، ج ۲، ص ۶۰۵

(۱۱) دیوان، ج ۲، ص ۶۰۴

(۱۲) - جاثلیق: حجام و خون گیر. به معنی قاضی و حاکم مسیحیان نیز هست (از

لغتنامه) در اینجا این کلمه صنعت ایهام دارد.

(۱۳) - خون بچه تاک: استعاره و کنایه است از می و باده.

(۱۴) - اکحل: رگ تن. قیقال: رگ سر. بابسلیق: رگ پشت پا. (مقدمه الادب)

(۱۵) دیوان - ج ۲، ص ۷۰۴

(۱۶) دیوان - ج ۲، ص ۶۴۸

(۱۷) دیوان، ج ۲، ص ۶۶۱

(۱۸) دیوان، ج ۲، ص ۶۰۶

(۱۹) دیوان، ج ۲، ص ۵۴۶

(۲۰) دیوان، ج ۲، ص ۵۳۸

(۲۱) دیوان، ج ۲، ص ۶۵۷

(۲۲) دیوان، ج ۲، ص ۷۳۲

(۲۳) دیوان، ج ۲، ص ۵۵۳

(۲۴) - بل هم اضل: بلکه همراه ترند. - (قسمتی از آیه ۷۹ از سورة اعراف)

(۲۵) دیوان، ج ۲، ص ۵۶۸

(۲۶) - این عنوان از نگارنده است نه از متن

(۲۷) - به جای تو: در حق تو، هر مورد تو

(۲۸) دیوان، ج ۲، ص ۷۳۹

(۲۹) دیوان، ج ۲، ص ۷۳۷

(۳۰) - محموم: تب دار

(۳۱) - اجزاء: پرهیز کردن بیمار. - دیوان - ج ۲، ص ۵۱۲

(۳۲) دیوان، ج ۲، ص ۵۶۵

(۳۳) دیوان، ج ۲، ص ۶۱۸

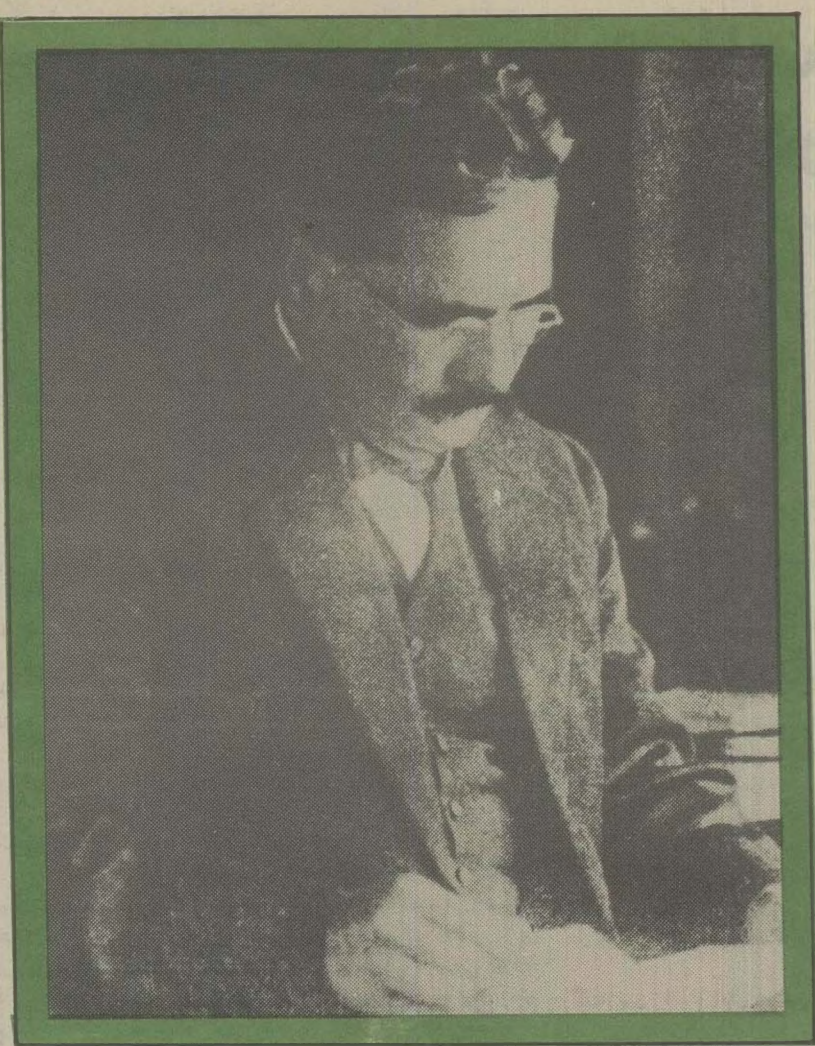
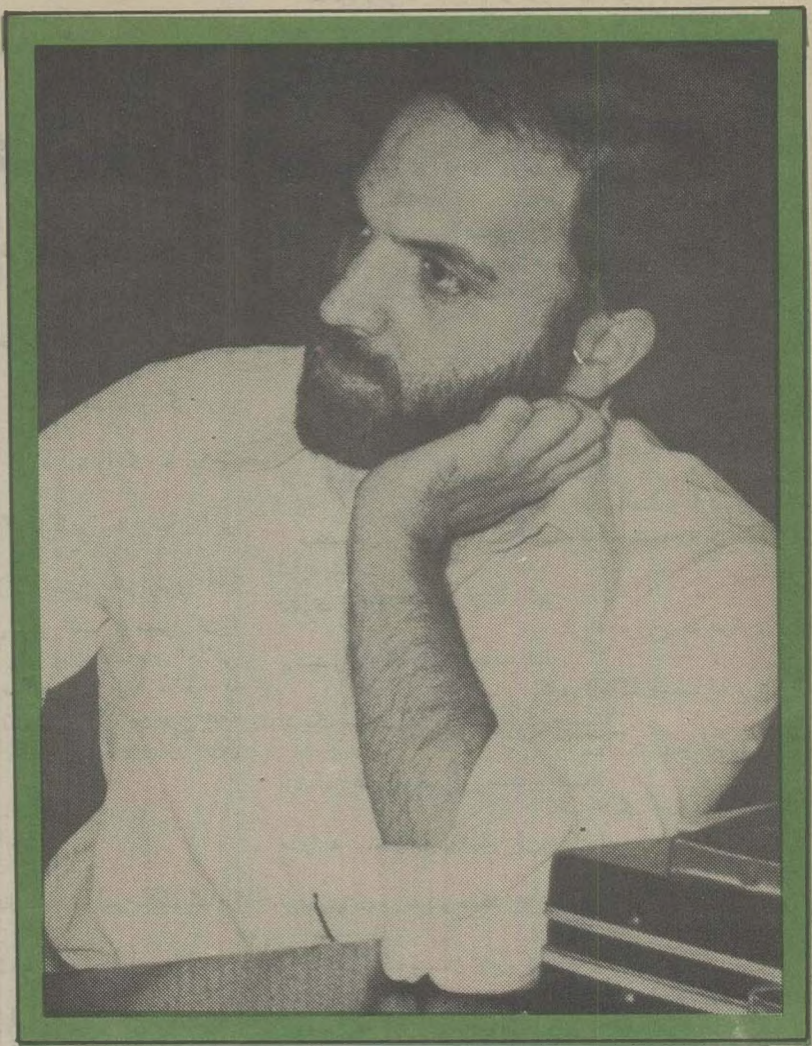
(۳۴) دیوان پروین، چاپ پنجم، ص ۷۹

(۳۵) - کدیه: گدائی، دروزگی

(۳۶) دیوان، ج ۲، ص ۵۲۸

(۳۷) دیوان، ج ۲، ص ۷۰۱

(۳۸) - گلستان، باب اول، ضمن حکایت ۱۶

ای چراغ لاله

در بزم عجم

از: دکتر عبدالکریم سروش

ای درونت درج رمز ایزدی
ای چراغ لاله در بزم عجم
ای بلند اختر خداوند کلام
نازم آن چشمان که از حق سُرْمه یافت
روزگار ما و فرزندان ما
دیدن آن فرزانه مرد چیره دست
آن براهیمی که با «ضرب کلیم»
اینک آن گردِ دلاور آمده است
رستخیزی در عجم انداخته
آنکه بانگش تا درین ایوان فتاد
«آتش است این بانگ نای و نیست باد»

آفتابا سرفرو بُردی به غرب
جسم حکمت راستاندی زان دیار
چونکه از رومی گران شده‌وش تو
«خم که از دریا درو راهی بود
ای مهین پور جلیل مولوی
سیف حقی آفتاب روشنی
«داد جاروبی به دستت آن نگار
خود تو دریا بودی ای توفان مآب
بود صدمه‌ها نهان در هر نگاه
جرعه‌های ناب انوار جلال
خمر آتشناک، ز آتش‌دان غیب
«ای فلک پیمای چُست چُست خیز
«خونداریم ای جمال مهتری

چون بهاری در زمستان آمدی
چون زاحیاء شریعت دم زدی

باز گویا ما «رموز بیخودی»
فیلسوف رزم و سردار قلم
کوکب تابنده اقبال و نام
برده‌های حال و فردا را شکافت
دیده‌یی از روزن زندان ما
آنکه زنجیر غلامان را شکست^۱
می‌شکافتد فرق دیوان را دونیم
اینک آن خورشید خاور آمده است
افسر سلطان جم انداخته
لرزه‌ها بر آدمی‌خواران فتاد
هرکه این آتش ندارد نیست باد»^۲

لیک جز عبرت چه آوردی ز غرب^۳
روح حکمت را به «رومی» و امصار
هر چه زان پس در کشیدی نوش تو!
پیش او جیحون‌ها زانوزند»^۴
هم جلالی هم حسام دین توی
گرچه از مغرب زمین رو؛ می‌گنی
گفت از دریا بر انگیزان غبار»^۵
کی غبار مغربت گردد حجاب؟
کی خسوف مغربت سازد تباه؟
باده‌های عاقبت سوز زلال
در کشیدی از کف مردان غیب
چونکه خوردی جرعه‌یی بر ما بریز
که لب ما خشک و توتنها خوری»^۶

هوش بودی سوی مستان آمدی
آتش اندر جان نامحرم زدی

آن دلیری‌ها که در بانگ تو بود
اهل ایمان خفتگان بودند و خام
زخم صد نامردمی بر جان و تن
تلخ‌کامان از ستمکاران دهر
پیش دریاها نشسته خشک لب
ره‌زنان کفر کیش دیوخوا
دشمن بیرون و دزد خانگی
جامه‌یی از نور پوشیدی چور عد
«کای ز خود پوشیده خود را باز یاب
مسلم و باز یچه باز یگران؟
هین فروش آرید خاموشی پس است
چند نقش دیگران گیرم بخویش
کی شوم آینه کی باشم چوموم؟
خشت اندر سینه‌ها مسکن گرفت

ای جلال الدین دوران راست خیز!
سوختی بهر جوانان لاله‌وار
غیرت اسلام در خون زنده بین
صد هزاران آفرین بر جان تو
ای صبا ای پیک دور افتادگان

۱. اشاره و تلمیح به شعر زیبا و مشهور اقبال:
میرسد مردی که زنجیر غلامان بشکند
نیز، «رموز بیخودی» و «ضرب کلیم»، به نام کتابهای اقبال هم اشاره دارد.

۲. این بیت از مثنوی مولانا جلال الدین است

۳. اشاره به این بیت از اقبال:
گرچه دارد شیوه‌های رنگ رنگ

۴. از مثنوی مولانا جلال الدین.

۵. از دیوان شمس: داد جاروبی بدستم آن نگار...

۶. این دو بیت از مولانا جلال الدین است.

۷. این بیت از اقبال لاهوری است.

۸. اشاره به این بیت از اقبال:

چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما

ای جوانان عجم جان من و جان شما

۹. این بیت با مختصر تصرفی، از اقبال لاهوری است. سخن اقبال درباره سید شهیدان، حضرت حسین بن علی

علیه سلام الله است و بیت چنین است:

ای صبا ای پیک دور افتادگان

کی تواند گوش نامحرم شنود؟
ظلم و ظلمت سایه گستر بر تمام
پرزاغیار و تهی از خویشتن
خسروان افتاده در زندان دهر
وز درون تبّت یدِ گویان و تبّ
آدمی‌خواران مست زشترو
پنجه در فرهنگ و در فرزاندگی
بر مسلمانان خروشیدی چور عد
در مسلمانی حرام است این حجاب»^۷
بنده یزدان و بنده دیگران؟
خود فروشی، خود فراموشی پس است
محرم بیگانه، نامحرم ز خویش؟
من بهارم نقش‌گر برخاک و بوم
غاصبانرا شعله در خرمن گرفت.

رستخیزی بین تو پیش از رستخیز
لاله‌ها در سوگشان بین داغدار^۸
قصه‌های عشق مجنون زنده بین
بر روان پیر معنی‌دان تو
شوق ما را تا مزار او رسان^۹
عبدالکریم سروش. بیستم اسفند ماه ۶۴

دیدم از روزن دیوار زندان شما

نیز، «رموز بیخودی» و «ضرب کلیم»، به نام کتابهای اقبال هم اشاره دارد.

این بیت از مثنوی مولانا جلال الدین است

اشاره به این بیت از اقبال:

من به جز عبرت نگیرم از فرنگ

گرچه دارد شیوه‌های رنگ رنگ

از مثنوی مولانا جلال الدین.

از دیوان شمس: داد جاروبی بدستم آن نگار...

این دو بیت از مولانا جلال الدین است.

این بیت از اقبال لاهوری است.

اشاره به این بیت از اقبال:

چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما

ای جوانان عجم جان من و جان شما

این بیت با مختصر تصرفی، از اقبال لاهوری است. سخن اقبال درباره سید شهیدان، حضرت حسین بن علی

علیه سلام الله است و بیت چنین است:

ای صبا ای پیک دور افتادگان